DR. EROL ÜLGEN

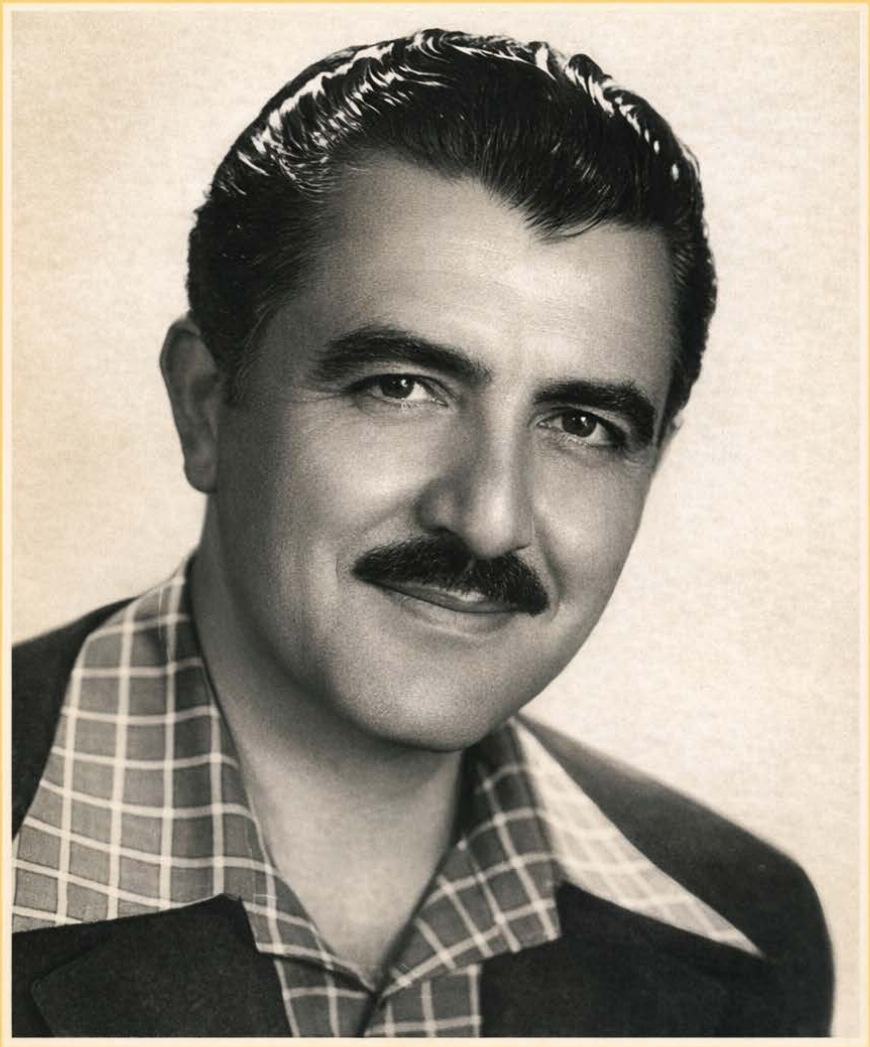

ŞEMSİ YASTIMAN
HAYATI VE ESERLERİ

ŞEMSİ YASTIMAN
HAYATI VE ESERLERİ

Dr. EROL ÜLGEN

İstanbul-1995

Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayını No: 4

Şemsi Yastıman

(10 Temmuz 1923 - 10 Temmuz 1994)

İSTEME ADRESLERİ:

AHİ KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM VAKFI
Topkapı Caddesi No: 38 Suriçi - Topkapı Tel: (0 212) 631 21 10

SADE OFSET MATBAACILIK
Keresteciler Sitesi, Fatih Caddesi Kızılağaç Sokak Sade Han Kat 1
34010 Merter - İstanbul Tel: (0 212) 637 16 60

"Türk'ü anlamak için,
Türkü dinlemek gerek".

Şemsi Yastıman

Bu kitapçık Sade Ofset Tesisleri'nde hazırlanmış ve basılmıştır.
Tel: (0 212) 637 16 60

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ I-II. 16

ÖN SÖZ 19

I. ŞEMSİ YASTIMAN'IN HAYATI - ŞAHSİYETİ - ESERLERİ

Hayatı 24

Şahsiyeti 32

Eserleri 40

II. ŞİİRLERİ

Sevgilim 45

[.....] 47

Yastıman Senindir (Akrostiş Şiir) 48

Münevver İpek, Yalnız, Şemsi Yastıman'ındır.
(Akrostiş Şiir) 49

Bir Tanem (Akrostiş Şiir) 51

Şeytan Bunun Neresinde 52

Bekârlık 53

[.....] 54

Tahta Kurusu (1951) 55

Tahta Kurusu Destanı (1989) 56

Kore Destanı 57

Telefon Destanı 58

Mes'ut Cemil Bey'e 60

Zenaat Destanı (Sanatlar Destanı) 61

Olmayınca 66
Kırşehir Destanı 67
Çocuklarıma Öğüt 73
Şoförler Okusun 78
Âriften Öğren Dersin 80
Muhabbetnâme 81
Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı 83
1949'da İzmir'den Ayrılırken 88
Öğüt Ver. 89
Hû 91
Hû Dost 91
Zalim Felek 93
Ha! 94
Bulmazlardanız 95
İlk Deyiş'im 96
Memleket Hasreti 97
Muradım Şu, Sılaya Varam. 101
Acep Evlensek mi Evlenmesek mi? 103
Lânetnâme 106
1964 Yeni Yıl Destanı 108
Hatırımdasınız 110
[.....] 111
Mehmetçik Destanı 113

Gaipnâmeye Galipnâme 117
Davetiyemiz 118
[.....] 119
Kırşehirli Dilinden 120
Termenâme 123
Türk'ün Dostu Gene Türk'tür 124
Zamane Şiiri 125
Özleyen Hemşerime 126
Tütünnâme: Harap Etti Tütün Beni (1971) 129
Harab Etti Tütün Beni (1988) 131
Sitem 134
Uzaylılarla Sohbet 135
Kıbrıs Zaferi 137
Vay Hâline, Vay Hâline 139
Arıyom da, Bulamıyom (1975) 142
Arıyom da, Bulamıyom (1981) 146
[.....] 148
Hepimize Kutlu Olsun Yeni Yıl 149
Âfiyet Olsun 151
Beşiktaş'ımızın Kaderi 152
Hayırlı Bayramlar 153
Keskin Hatırası 154
1983 Yılı Ramazan Bayramı 155

Kırşehirlilerin Özlemi 156
Kırşehir'e Hoşgeldiniz 158
[.....] 160
[.....] 161
Hoşgeldiniz Sayın Başbakan 162
Göz mü Değdi Ahmed'ime? 163
Petetenâme 165
Âhinâme 166
1987 Yeni Yıl Destanı 168
Melâhat Abla 171
Hayırlı Yıllara 173
Kısmet İmiş Geldik Amerika'ya 174
Şemsi Yastıman'ın Zamnâmesi 176
Celâl Özdemir Ağbi 178
Mayamız 180
Âdemnâme 182
[.....] 183
[.....] 184
[.....] 185
Gittin Mâdem, Gel Âdem 186
Yılbaşı Benim Neyime? 187
[.....] 189
Feryad-ı Nidâmız 190

Şemsi Yastıman Saz Evi 191

Şemsi Yastıman Saz Evi 192

Sen de Gördün, Ben de Gördüm 193

Şehirli, Köylü Sohbeti 194

Hacı Taşan'ın Mezar Taşı'na 197

III. MEKTUPLARI

Şemsi Yastıman'ın, Eşi Münevver Hanım'ın Dedesine Yazdığı Bir Mektup 200

Sevgili Yeğenim Dursun 201

Sevgili Yeğenim Dursun 202

Galip Demir'e Kendi El Yazısı İle Yazdığı İş Mektubu 203

IV.TEKZİB VE YAZILARI

Bir Daha Ne Zaman Kırşehir'e Geleceğim? 206

Bir Akşam Beşiktaş'a Uğrar mısınız? 206

Beşiktaş'ta Aydınlığın Karanlığı 207

Şairin Tekzibi 208

Eğlenceli Sohbet Toplantısı
Isdambul Helebişcileri (Davetiye) 209

PTT Yetkilileri Nerede? 213

İşgüzar Ozan 213

V. ŞEMSİ YASTIMAN İLE YAPILAN RÖPORTAJLAR VE SÖYLEŞİ

Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman 217

Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor! 219

Saz Üstadı Şemsi Yastıman Ne Âlemde 221

Şemsi Yastıman'la Röportaj Yapmak mı? 223

Bir Muzipliğe Kurban Giden Sanatkâr ...
Şemsi Yastıman Nihayet Sazındaki Şeytanı Buldu! 225

Nağme Üstadı Şemsi Yastıman 227

Radyo'da Nasıl Konser Veriyorlar?
Şen Kardeşler ve Şemsi Yastıman 230

Türk Sazını Yapılırken Gördüm..... 231

Şemsi Yastıman'la Bir Röportaj: Şeytan Bunun Neresinde 233

Haber Röportaj 236

Yirmi Soruda Şemsi Yastıman'la Halk Müziği'nin Dünü, Bugünü ve
Geleceği Hakkında Söyleşi 240

VI. HAKKINDA YAZILAN YAZI VE ŞİİRLER

Neler Sorduysanız, Cevap Veriyorlar! 244

Gözlerinden Öperim 244

Avrupa'daki Yarışmada Türk Sazının Birinciliği Sanatkârları
Coşturdu..... 246

Bu Saz Eskisi Gibi Şakımıyor..... 247

Helebişcilerin Toplantısı 249

Kırşehir İçin: Türk'ü Anlamak için Türk'ü Dinlemek Gerek 250

Kırşehir'den Çukurova'ya: Bizlerden Saz İsteyen Saz Âşığı Şair'e 252

Saz Üstadı Şemsi Yastıman Beklenen Konserini Verdi 253

Şemsi Yastıman'ın Sazı, Osman Bölükbaşı'nın sözü 254

Seni Unutmayacağız ki, Hatırlayalım 255

Aziz Hemşehrim Şemsi Yastıman 256

Şemsi Yastıman'ın Yaptığı Bağlama ve Curalar Amerika'ya İhraç Ediliyor 257

Âşıklar Bayramı ve Hemşehrimiz Yastıman 257

Şemsi Yastıman 260

Ünlü Halk Ozanımız Şemsi Yastıman 261

Yastıman'ın Türküleri 262

Elinde Bağlama ile Dolaşan Adam Şemsi Yastıman 263

Şemsi Yastıman: Yazı ve Sözleriyle Dillerden Düşmeyen Büyük Sanatçı 264

Türk Halk Müziği Zirvesinde Koalisyon 265

Cebimizdeki Terörist 267

Şemsi Yastıman'a 268

Sayın Şemsi Yastıman'ın Memleket Şivelerini Dile Getiren Şiiri'ne İlâveten Yazılmıştır 269

Şemsi Yastıman'a 272

Boyacı'dan Şemsi Yastıman'a 273

Şemsi Yastıman'ın Boyacı'ya Hediyesi 275

Boyacı'dan: Armağanından Dolayı Şemsi Yastıman'a Teşekkür 276

Hemşehrimiz Şemsi Yastıman'a Naziren Yazılmıştır. "Seviyorum Kırşehir'i" 277

Şemsi Yastıman'a Saygılarımla 278

Şemsi Yastıman'a Hitap 279

Şemsi Yastıman'a 282

Zamnâme 284

Kırşehirli Ozan Şemsi Yastıman'ın Şiirine Sahtekârlık 285

Açıklama 285

VII. ŞEMSİ YASTIMAN'DAN FIKRALAR

Buna da Şükür 288

Zor İş 288

Desterenin Kıymatı Ne? 288

Saz Evine Gelen Bir Mektup ve Cevabı 289

Teşekkür Ederim Hocam, Yiyemem, Dişim Ağrıyor 289

Öğrenirsen İyi Çalacaksın 290

Ne Var Ne Yok 291

VIII. DERLEDİĞİ ATA SÖZLERİ, LÂKAPLAR VE KENDİSİNDEN ÖZ DEYİŞLER

Kırşehir ve Hinterlandında Söylenen Ata Sözleri 294

Kırşehir'de Lâkaplar 301

Şemsi Yastıman'dan Öz Deyişler 303

IX. ÖLÜMÜ ÜZERİNE YAZILANLAR

Bir Varmış, Bir Yokmuş 307

Acı Kaybımız 308

Halk Ozanı Şemsi Yastıman Öldü 308

Şemsi Yastıman 308

Şemsi Yastıman'ı Kaybettik 309

Belediye Başkanı Metin Çobanoğlu
Şemsi Yastıman'ın Adını Bir Yere Vereceğiz 309

Şemsi Yastıman'ın Ardından 310

Bir Şemsi Yastıman Geçti Dünya'dan 311

Seni de Unutacağız Şemsi Ağabey 314

Boş Kubbede Hoş Sada: Şemsi Yastıman 315

Şemsi Yastıman 316

Başsağlığı 317

Mezar Taşına 318

Hasret 319

X. BİBLİYOGRAFYA 323

XI. BELGELER VE FOTOĞRAFLAR

Şemsi Yastıman'ın TRT Repertuarına Kazandırdığı Türkülerden İki Örnek 338

Şemsi Yastıman'ın İşini ve İş Yerini Belirten Bir İlân Örneği 341

Kime Sorsan Gösterir 341

Şemsi Yasliman Gibi Çalıyor 342

Sanatkârlar Resmigeçidi 342

Yıldızlar Gecesi 343

Türk Gecesi 343

Şemsi Yastıman Alamanistan Yolcusu 344

SUNUŞ I.

Şemsi Yastıman, âşık, ozan ve saz şairi olarak, Türk halk edebiyatımızdaki geleneği sürdürmüş, hem sazı, hem sözü ve deyişleri ile nev-i şahsına münhasır bir sazlı ozanımızdır.

Kendisinin yazdığı bir şiirinin baskısından önce, dizgi safhasında adına "Sazlı Ozan Şemsi Yastıman" diye yazmıştım. Baskı bittikten sonra bunu gören Şemsi Yastıman, kendisine yakıştırdığım bu mahlası çok beğenmiş bana iltifatlar yağdırmış ve bundan sonraki şiirlerinde bu mahlası kullanacağını söylemişti.

Şemsi Yastıman ile tanıştığım 1968 yılından vefatına kadar geçen süre içerisinde pek çok sohbetlerinde beraber olduk. Diğer zamanlarda olduğu gibi birlikte olduğumuz sohbetlerinde de Kırşehir özlemini dile getirir, konuşmalarını Kırşehir ağzı ile sürdürdü.

Sohbetinde bulunan hiç kimseyi incitmeden, sıkmadan Anadolu'nun neresinden gelirse gelsin o yörenin folklorundan, şiirinden, türküsünden, sazından güzel örnekler vererek o mecliste bulunan herkesin gönlünü alır, çoştururdu. Daima doğrunun, dürüst, çalışanın yanında; çıkarcı, suistimalci, yalancı, dedikoducu ve cimrinin karşısında olduğunu da sazıyla, sözüyle dile getirirdi.

Kim olursa olsun, nereden gelirse gelsin, görevi ne olursa olsun, hangi ırktan, hangi mezhepten olursa olsun insanlar onun nazarında birdi. Yeterki insan olsun, insanî değerlere saygılı olsun, mert ve delikanlı olsun, yurdunu sevsin, toprağını sevsin, hayırsever olsun, birlik ve beraberlik içerisinde halkını, milletini, bayrağını sevsin. Kardeş olsun, onun tabiri ile "Yiğit" olsun. Bu yiğitlik, pazusu kuvvetli, gücü kuvveti yerinde, bir vuruşta mandayı öldüren veya mevkiî, ekonomik gücü ile herşeyi yapmaya muktedir, kendini beğenmiş kişi değil, onun nezdinde yiğit; tüm insanî değerlere sahip, hoşgörülü, yardımsever, sevgi ile dopdolu, sohbetten, muhabbetten kaçmayan edeb sahibi, cömert kişidir.

Şemsi Yastıman 'ın dostluğa, gönül almaya verdiği değer;

"Dürüst kazan ye yedir bir gönül ele getir,
Yüz Kâbe'den yiğrektir bir gönül ziyareti"

deyişindeki gönül ziyaretinin "kâbe ziyareti"nden daha evla gören Ahi Yunus gibi Şemsi Yastıman da gönül sohbetlerini;

"Kem-dürür yoksulluktan nicelerinin varlığı,
Bunca varlık var iken gitmez gönül darlığı"

gibi hasislik ve cimrilik deyişleri Şemsi Yastıman'ın gerek kişiliği, gerek dünya görüşü ile benzerlik arzetmektedir.

Şemsi Yastıman dahil on üç kurucu üye ile 1984 yılında İstanbul'da Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı'nı kurduk. Ahilik düşüncesinin kamuoyuna tanıtılmasına sazı, sözü ve şiirleriyle katkıda bulunan Şemsi Yastıman, ülkemizin kalkınması, birliği, beraberliği ve huzura kavuşması için vakfımızın bütün faaliyetlerine gönülden katılmıştır.

Onu hastalığı süresince başta eşi ve çocukları olmak üzere İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastahanesindeki tüm Kırşehirli dostları son nefesine kadar yalnız bırakmadılar. Özellikle onun çok sevdiği ve "en büyük Kaman" diye takıldığı Doç. Dr. Erkan Ahat'tan da çok yakın alâka görmüştür. Doç. Dr. Erkan Ahat ve yakın dostlarının gösterdiği ilgi ile o, her zaman olduğu gibi renkli kişiliği de hastahane ortamını âdeta bir muhabbet ortamına çevirmiştir.

Çok güzel ve tatlı hatıralarla hayata veda eden yakın dostumuz, üyemiz, sevgili ağabeyim Şemsi Yastıman, yiğit kişiliği ile daima gönlümüzde yaşayacaktır.

Vakıf senedimizde de belirtildiği gibi vakıf kurucu üyelerinden birinin vefatı halinde kendinden sonra gelecek vakıf kurucu üyeliğine o, çok sevdiği hemşehrisi sayın Mustafa Haykır'ı halef göstermiştir. Onun bu vasiyeti vakfımız tarafından yerine getirilmiştir.

Kurucu üyemiz Şemsi Yastıman'ın ruhunu şad edecek olan bu kitabı titiz bir çalışmadan sonra meydana getiren değerli kardeşim Dr. Erol Ülgen'e, Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu adına şükranlarımızı sunarız.

Ahi Kültürünü
Araştırma ve Eğitim Vakfı
Genel Başkanı

Galip Demir

SUNUŞ II.

Tarihte, Anadolu'nun önemli bir kültür ve sanat merkezi hüviyeti taşıyan Kırşehir'de, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde Âşık Paşa, Ahi Evran-ı Veli, Hacı Bektaş-ı Veli, Ahmed-i Gülşehri, Şeyh Edebali, Toklumenli Âşık Sait, Osman Bölükbaşı, Prof. Dr. Erol Güngör, Muharrem Ertaş ve Şemsi Yastıman gibi daha pek çok ilim, fikir, siyaset ve sanat adamlarının yetiştiğini biliyoruz.

Bu tarihî şahsiyetler arasında sanat adamı olarak önemli bir yere sahip olan Şemsi Yastıman, şehrimizin tarihî ve folklorik yönünü, her gittiği yerde ve bulunduğu her mecliste dile getirmekten geri durmamıştır. Bu yönüyle hemşehrilerinin gönlünde taht kurmuştur.

Yakın bir zaman önce kaybettiğimiz değerli ozanımızın bugün mezarı gurbet elde olmakla birlikte en büyük dileğimiz, onun âşığı olduğu memleketi Kırşehir'de adına yakışır bir mezarının yapılması ve buraya nakledilmesidir. Ayrıca şehrimizin merkezî bir yerine heykelinin dikilmesi ve bir caddeye adının verilmesini düşünmekte böylece onun anısını gönüllerde olduğu kadar gözlerde de yaşatmak istemekteyiz.

Şehrimizde yetişen ilim, fikir ve sanat adamlarımızın biyografilerinin ve eserlerinin ortaya konulması ve gelecek kuşaklara aktarılması için yapılacak çalışmalar, kültür tarihimize ışık tutacaktır. Arkadaşım Dr. Erol Ülgen'in hazırladığı bu kıymetli eser de ayrıca bu bakımdan önem taşımaktadır.

Böyle bir eserin ortaya çıkmasında çok gayret sarfettiğini bildiğim arkadaşım Dr. Erol Ülgen'e, ayrıca bu kitabın basılmasına vesile olan Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Üyelerine teşekkür ederim.

Metin Çobanoğlu
Kırşehir Belediye Başkanı

Kırşehir, 18.02.1995

ÖN SÖZ

Türk sazı ile küçük yaşta tanışan ve Türk sazını sahneye çıkaran âşık diye ün yapan Şemsi Yastıman, Türk halk edebiyatının, Türk halk müziğinin ve Türk folklorunun tanınmış simalarındandır.

O, kendisine şöhret sağlayan, destan ve taşlamalarıyla halk şiirimize, güfte, beste ve derlemeleriyle halk müziğimize, doğup büyüdüğü bölgenin örf ve âdetlerini şiirlerine yansıtmasıyla da folklorumuza büyük katkıları olmuş bir ozanımızdır.

Şemsi Yastıman, sazını ve sözünü yerli yerinde kullanmış, kendine has çalış ve söyleyiş tarzıyla insanımıza Türk halk müziğini sevdirmiş ve sevenleri tarafından da yıllarca sahnelerde ayakta alkışlanmıştır. Bu şöhretini sadece yurt içinde değil yurt dışında da devam ettirmiştir. Genç yaşta şöhrete ulaşan Şemsi Yastıman, ömrünün sonuna kadar sanat çizgisini hiç değiştirmeden sürdürmüştür.

Eski saz şairleri geleneğinin izlerini taşıyan Şemsi Yastıman, severek okuduğunu ifade ettiği Karacaoğlan, Yunus Emre ve Âşık Veysel'e olan hayranlığını da her zaman ifade etmiştir.

Şemsi Yastıman, gerek sohbet toplantılarında ve sahnede, gerekse radyo ve televizyonda sazıyla, sözüyle insanlarımızı hem eğlendirmiş hem de düşündürmüştür. Taşlamalarında, ülkemizin çözüm bekleyen meselelerine dikkat çekmiş ve çözüm bulunması için ilgili makam ve şahısları uygun bir dille uyarmasını bilmiştir.

Mizahî yönü çok kuvvetli olan Şemsi Yastıman, hem şiirlerinde hem de sohbetlerinde sözlerini nükteler, tekerlemeler ve ata sözleriyle süslemiş, bu yönüyle, özellikle sohbet toplantılarında aranan biri olmuştur.

Şemsi Yastıman, sadece sohbetleri, konserleri, radyo ve televizyon programları ile Türk kültürüne hizmet etmemiş, O, aynı zamanda bir yandan Beşiktaş'taki saz evinde verdiği bağlama dersleri ile Türk halk müziğine yeni elemanlar kazandırmış, diğer yandan da aynı yerde imal ettiği sazlarla, bu Türk halk musikisi âletini dünyaya tanıtmıştır.

Burada meziyetlerini sıralamaya çalıştığımız Şemsi Yastıman hakkındaki bu çalışmanın ortaya çıkış hikâyesi kısaca şöyledir:

Şemsi Yastıman'ı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi olduğum yıllarda Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği'nde tanıdım. Onunla asıl yakınlaşmamız Fakülteyi bitirdiğim yılda oldu. Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı'nın da

kurucu üyesi olan Şemsi Yastıman'la hem dernek, hem de vakıf toplantılarında görüşme ve sohbet etme imkânı bulmuştum.

Şemsi Yastıman, 1989 yılının Ekim ayında Taksim Atatürk Kültür Merkezi'nde tertip edilen Ahilik Kültürünü Kutlama Programı içerisinde yer alan törende, sazıyla sözüyle "Sanatlar Destanı"nı zevkle okumuş, davetlileri büyülemişti. O gece program bittikten sonra Şemsi Yastıman'ı tebrik edenler arasında Ahilik Vakfı'nın üyelerinden merhum Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu da vardı. Şemsi Yastıman ve Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu arasında geçen şu konuşmaya şahit olmuştum.

Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu – Şemsi Bey, bugüne kadar şiirlerinizin toplanıp neşredilmediğini biliyorum.Eğer yardımcı olursanız size bir öğrencimi göndereyim. Sizin hayatınızı ve eserlerinizi konu alan bir yüksek lisans tezi yaptırayım.

Şemsi Yastıman– Hay hay hocam. Ne zaman isterseniz.

Bu kısa konuşma hem Şemsi Yastıman'ı hem de Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'nu çok memnun etmiş olmalıydı ki birbirlerine iltifatlar ederek ayrıldılar.

Tabiî bu dilek bir süre sonra Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'nun Mekke'de tünel faciasında hayatını yitirmesiyle gerçekleşemedi.

1991 yılında Ahilik Vakfı'ndaki bir sohbet toplantısında Şemsi Yastıman'a, kendisi ve eserleri ile ilgili bir çalışma yapmayı düşündüğümü söylediğimde merhum Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'na gösterdiği sevinç ifadesini bana da gösterdi. İşe, kendisini tanıyan, seven ve birlikte olduğu kişilerle röportaj yaparak başlayacaktım ama bir türlü gerçekleştirememiştim.

1993 yılının sonlarında yine bir Vakıf toplantısında O, "Rahatsızım. Artık vakit yaklaşıyor. Onun için şu çalışmayı yapalım. Seni arayacağım" dedi. Çok sevinmiştim. Nihayet dileğim gerçekleşecekti. Fakat kısa bir süre sonra hastalığının şiddeti arttı. Hastahane, tedavi derken ne yazık ki onu kaybettik.

Ölümü üzerine elimdeki mevcut kaynaklar ile hayatı ve eserleri hakkında bir makale yazmaya çalıştım. Fakat elimdeki bilgileri hem sağlam ve hem de yeterli bulmuyordum. Onun doğum, askere gidiş, dönüş, İstanbul'a geliş tarihlerinde çelişkiler vardı. Bu konularda en sağlıklı bilgiyi ailesinden alacağımı düşünerek önce oğlu Sinan Yastıman ile görüştüm. Bu görüşmeden tatmin edici sonuçlar alamadım. Ancak kendisi bana, babasının yayımlanmış ve yayımlanmamış bazı şiirlerini ve kısa bir hayat hikâyesini , Şemsi Yastıman'ın eşi Münevver Hanım ise, nişanlı iken kendisine yazdığı

daha önce yayımlanmamış özel şiirlerini verdi.

Bu arada Şemsi Yastıman'ın yakın dostu Saim Selçuk'dan kendisine yazılmış kart, şiir ve yazıları aldım. Diğer yandan da, çalışmamı Kırşehir'de araştırmalar yaparak sürdürdüm. Burada ikamet eden gazeteci yeğeni Dursun Yastıman, özel gazete arşivinde çalışmamı sağladı. Kırşehir Askerlik Şubesi'nden askere gidiş ve dönüş, Kırşehir Nüfus Müdürlüğü'nden doğum tarihleri ve asıl adı hakkında bilgi edindim.

Böyle bir çalışmanın mutlaka eksikleri olacaktır. Eksikleriyle de olsa bu eser, hem onun ruhunu şad edecektir, hem de kıyıda köşede kalmış, kendisini seven yakın dostlarına yazmış olduğu yayımlanmamış şiir ve mektuplarının ortaya çıkmasını sağlayacaktır, inancındayım.

Bu çalışmamızın amacı, Şemsi Yastıman'ın hayatını, şahsiyetini, dağınık halde bulunan eserlerini, ölümünden önce ve sonra hakkında yazılan yazıları bir araya getirmek ve okuyucuya sunmaktır. Eserlerini tasnif ederken kendi içerisinde kronolojik bir sıra takip etmeyi uygun gördük. Ayrıca farklı tarihlerde bazı mısra ve kıtalarını değiştirdiği şiirlerinden "Tahta Kurusu", "Harap Etti Tütün Beni", "Anyom da, Bulamıyom", "Memleket Hasreti", "Muradım", gibi şiirlerinde yaptığı değişikliklerin daha iyi anlaşılması için tarih sırası gözetilmeden birbiri peşine koymayı uygun bulduk. Şiir ve yazıların altında verdiğimiz kaynak ve şahıslarla ilgili bilgileri topluca bibliyografya kısmında bir araya getirdik. Kitaba kendisi ile ilgili fotoğraflar ve belgeleri de ilâve ettik.

Başlangıçta bir makale olarak düşünülen bu çalışmanın kitap şeklini almasına verdiği değerli belge ve bilgilerle vesile olan Şemsi Yastıman'ın eşi Münevver Yastıman'a, oğlu Sinan Yastıman'a, dostu Saim Selçuk'a, gazete arşivini bize açarak yardımlarını esirgemeyen yeğeni Dursun Yastıman'a teşekkür ederim.

Ayrıca ünlü halk ozanımız Şemsi Yastıman'ın hatırasını yaşatabilmek amacıyla bu kitabın basılmasına karar alan Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu üyelerine, bu kitabın dizgisi ve baskısında emeği geçen Sade Ofset Matbaası çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Erol Ülgen

Fatih, 10 Şubat 1995

I. ŞEMSİ YASTIMAN'IN

HAYATI - ŞAHSİYETİ - ESERLERİ

HAYATI

Asıl adı Mehmet Galip Şemsettin olan Şemsi Yastıman, Şeyh Süleyman Türkmanî'nin (1) soyundan gelen bir aileye mensuptur. 10 Temmuz 1923 yılında Kırşehir'de doğmuştur. Babası ve annesi Kırşehirli olup, babası şehrin tanınmış ve sevilen esnafından Şekerci Ahmet Ağa, annesi ise, Selâmoğulları'ndan İlhamiye Hatun'dur. (2)

---

1. "Şeyh Süleyman Türkmanî (1214 ? - 1298 ?), küçük yaşta babası Türkmen Beyi Şeyh Hüseyin ile 1224 tarihinde Horasan'dan Anadolu'ya akıp gelen Türk aşiretleri arasında Konya'ya gelip yerleşmiştir. Konya'da iken Mevlânâ'nın derslerine devam eden Süleyman Türkmanî, babasının ölümü üzerine Konya'dan Kırşehir'e gelerek burada Mevlevîliği yaymaya çalışmıştır. Kırşehir'de büyük Türk mutasavvıfı Âşık Paşa'ya hocalık da yapan Şeyh Süleyman Türkmanî'nin *"Tezkire-i Evliya"* adlı eseri vardır. 1298 yılında Kırşehir"de vefat etmiştir." bk. Cevat Hakkı Tarım, *Kırşehir Tarihi Üzerinde Araştırmalar I*, Kırşehir 1938, s. 79-82; İlyas Sürmeli, *Kırşehir Tarihi*, Kırşehir 1977, s. 44-45; F. Remzi Sudi v.dğr., *Kırşehir* 1993, s. 89.

Şemsi Yastıman, Şeyh Süleyman Türkmanî'nin soyundan geldiğini hem sohbet toplantılarında, hem de "Memleket Hasreti" , "Mayamız" ve " Kırşehir Destanı" adlı şiirlerinde dile getirir. Yine Süleyman Türkmanî'yi Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslâmlaşmasında rol oynayan diğer çağdaşlarıyla birlikte anar.

"Memleket Hasreti" adlı şiirinde:

"Hacı Bektaş, Ahî Evran Sultanı
Âşık Paşa, Kaya Şeyhi cananı
İmaret'te neslim Şeyh Süleyman'ı
Aşk ile bağrıma sarmak istiyom."

diyen Şemsi Yastıman "Mayamız" adlı şiirinde :

"Hacı Bektaş'dır seddimiz
Şeyh Süleyman'dır ceddimiz
Ahî Evran'dan şeddimiz
Kozumuz Kırşehir'dedir."

"Kırşehir Destanı"nda ise :

"Neslim Horasan'dan gelmiş yerleşmiş
Şeyh Süleyman dedem sende pîrleşmiş
İlim, İrfaniyle ermiş, erleşmiş
Varıp yüzlerimi sürem Kırşehir"

demektedir.

2. Ailesi ve hayatı ile ilgili bilgiler: Şemsi Yastıman'ın 8 Eylül 1990 tarihini taşıyan ve oğlu Sinan Yastıman tarafından şahsıma verilen kendi el yazısından alınmıştır; benzer bilgilere de şu kaynaklarda rastlanmaktadır: İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları*, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 163-164; Erdoğan Arıpınar, "Örnek Türk Saz Şairi, Şemsi Yastıman", *Tarla*, Yıl: 1, nr. 10, Ekim 1966, s. 19.

Şemsi Yastıman, İlkokul'un üçüncü sınıfına kadar, Kırşehir Namık Kemal İlkokulu'na devam etmiş, bu arada babasının iş yerini Ankara'ya taşıması üzerine ilkokulu Ankara eski Devrim İlkokulu'nda bitirmiştir.(3) Daha sonra ailesiyle birlikte Kırşehir'e dönen Şemsi Yastıman, Ortaokulu Kırşehir Merkez Kale Ortaokulunda -saz merakı yüzünden bir yıl kalıp bir yıl geçerek altı yılda- tamamlamıştır. (1941) (4) Şemsi Yastıman daha sonra öğrenimine devam etmemiştir. Ortaokul ikinci sınıfta iken saza ve söze merak duymaya başlayan ve ailesinden gizli olarak 35 kuruşa bir saz alan Şemsi Yastıman (5), çevresinde, kendisini etkileyen saz ve söz meraklarından şöyle söz etmektedir: " O zamanlar, ancak düğünlerde, bayramlarda saz çalınırdı. Etrafa karşı saz çalmak iyi görünmezdi ve günah sayılırdı. Benim yetiştiğim çevrede bulunan zenginlerin evlerinde gramafon çalınır, dinlenirdi. Dini bütün bir sofî olan merhum babam Ahmet Ağa, bir gün bizim eve de gramafon aldı. İlk zamanlar bizim evde dinî plâklar dinlendi. Daha sonra evimize Hafız Burhan'ın ve devrin diğer sanatkârlarının plâkları da girmeye ve dinlenmeye başladı. Böylece plâk dinlemek için konu komşu evimize toplanıyordu. Babam Şekerci olduğu için şeker, lokum, çay, kahve, meyve, yiyip-içip hem eğleniyorlar hem de sohbet ediyorlardı." (6)

3. Nazır Şentürk, "Haber Röportaj",*Kırşehir İl Özel İdare Haber Bülteni,* Yıl: 1, nr. 2, Haziran 1989, s. 6; Şemsi Yastıman, ilkokula 1933 yılında Kırşehir İnönü İlkokulu'nda başlamış. İnönü İlkokulu, İsmet Paşa Caddesi'ndeki Namık Kemal İlkokulu ile yanyana imiş. 1938 yılında Kırşehir'de meydana gelen Deprem'de okulları yıkılmış. Şimdiki Prof. Dr. Erol Güngör İlköğretim Okulu'nun olduğu yerde geçici olarak kurulan çadırlarda okumuşlar. Daha sonra ilkokulu Kırşehir eski öğretmenler evinde bitirmiş. İlkokul diplomasını İnönü İlkokulu'ndan almıştır. Aynı yıl inşaatı tamamlanan Kale Ortaokulu'nda öğrenimine başlamıştır. Bu bilgileri bize, hâlen Kırşehir Sanayi Çarşısı'nda yedek parça ticareti yapan ve Şemsi Yastıman'ın hem çocukluk hem de ilkokuldan sınıf arkadaşı olan Vahit Kürkçü 31.01.1995 tarihinde vermiştir.

4. İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları,* c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2228; "Şemsi Yastıman", *Radyo Haftası,* c. 17, nr. 214, 26 Haziran 1964, s. 530.

5. "Kırşehir'de ilkokulun son sınıfına geçtiği zaman nerede bir saz sesi duysa oraya gider, saz âlemlerinin yapıldığı yerlerden kovulsa dahi pencere altlarına, kapı diplerine sokulur, başka bir zevk peşinde koşmazdı. Bütün arzusu dinlemekti. Halk musikisine ve sazına âşıktı. İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları,* c. 6 , nr. 134, Eylül 1960, s. 2228; "... Bende şiir yazmak hevesi 1938 yılında doğup büyüdüğüm memleketim Kırşehir'de ortaokulun birinci sınıfında başladı." Şemsi Yastıman, *Şemsi Yastıman'dan,* Ankara 1964, s. 2; ".....Daha küçükken saza merak ettim ve Remzi Yapaner isminde bir mektep arkadaşımdan 40 kuruşa bir cura alarak dımbırdatmaya başladım. Lâkin birşey öğrenemedim... 18 yaşına bastığım yıl, hapishânede imâl edilmiş bir saz alarak çalışmaya başladım."A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman, Şikâyet Ediyor!", *Resimli Radyo Dünyası,* Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12; ".... Mektep arkadaşım Remzi Yaparel vardı. Onunla 35 kuruşa cura (Küçük Bağlama) aldım. Üç ay çaldım, bir düzen tutturamadım."Zeki Tükel, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman", *Radyo Haftası,* c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 12; ".... Şemsi'de birgün Nevzat Ulucan diye saz müptelâsı biriyle tanışmış. Bu çocuk iyi saz çalarmış. Nihayet gide gele Şemsi'de tutulmuş bu hastalığa". Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Magazin, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 8; ".....İlkokulda bağlamaya heveslenmiş, ortaokulda 35 kuruşa aldığı sazı bir daha bırakmamıştır". Tahir Kutsi, *Türk Halk Şiiri Antolojisi,* İstanbul 1975, s. 174-175; ayrıca bk. "Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 17, nr. 124, 26 Haziran 1954, s. 529; "Çağdaş Halk Ozanları", *Tarla (Şölen Özel Sayısı),* Yıl: 10, nr. 50-8, Temmuz 1976, s. 19.

6. Ailesi ve hayatı ile ilgili kendi yazdığı bilgilerden.

Ondaki saz merakı zamanla okul ve aile ortamı içerisinde hızla gelişir. Bu dönemde Kırşehir'de saz çalanların ve söyleyenlerin sayısı iki elin parmaklarını geçmeyecek kadar azdır. Bunlar da sazlarını, tenha yerlerde, bağda, bahçede veya etraftan kimsenin görmeyeceği mekânlarda çalar, söylerlerdi. Şemsi Yastıman, bu arada ismini hatırlamadığı bazı saz ve söz ustalarından birkaç türkü öğrendiğini belirtmektedir. (7)

Vaktiyle Kırşehir'de Toklumenli Âşık Sait, Küçükkâtibin Âkif, Hacı Ethem'in Haydar ve Osman Bayraktar'ın çok iyi bağlama çaldıkları bilinmektedir. Bu arada Kırşehir'in Yağmurlu köyünden iyi bağlama çalanların yetiştiğini de unutmamak gerekir. (8)

28 Ekim 1942 (9) tarihinde Mardin Jandarma Okulu ikinci bölüğünde askerliğe başlayan Şemsi Yastıman'a, üç ay jandarma er eğitiminden geçtikten sonra, Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Jandarma Muhafız Bölüğü'nün telefon santralında görev verilmiştir. Bu görev, kendisine rahat bir ortam ve saz çalıp söyleme fırsatı vermiştir. Askerliği süresince bu fırsatı değerlendiren Şemsi Yastıman, kendi deyişiyle saz çalmayı da askerliği süresince ilerletmiştir.

12 Eylül 1945 tarihinde, Ankara 12. Jandarma Bölge Komutanlığı Muhafız Taburu 1. Bölük Komutanlığı'ndan terhis olup Kırşehir'e döndükten sonra Kırşehir Defterdarlığı'nda açılan memuriyet imtihanına girmiş ve imtihanı birinci olarak kazanmıştır. Böylece Maliye ve Muhasebe bölümünde memuriyet hayatına başlamıştır. Ancak memurluğa alışamayan ve sıkıcı bulan Şemsi Yastıman altı ay sonra istifa etmiş, aynı yıl (1946) (10) annesinden ve babasından gizlice Ankara'ya gitmiş (kaçmış) tir.

Kısa sürede Ankara'nın tanınmış saz üstadları ile tanışma ve meclislerine girme fırsatını bulan Şemsi Yastıman, bu saz üstadlarının birinin Yağcının Fehmi Efe diğerinin ise Ankaralı Genç Osman Efe olduğunu belirtmektedir. Aynı zamanda bu efeler, Atatürk'ün Ankara'ya ilk gelişinde, Atatürk'ü Dikmen sırtlarında karşılayan Seğmenlerdendir.

---

7. Ailesi ve hayatı ile ilgili kendi yazdığı bilgilerden.

8. Halil Bedi Yönetken, "Kırşehir İli Müzik ve Oyun Folkloru", *Derleme Notları I,* İstanbul, 1966, s. 46.

9. Şemsi Yastıman'ın askere gidiş ve dönüş tarihleri ile ilgili bilgi Kırşehir Askerlik Şubesi'nden alınmıştır; ailesi ve hayatı ile ilgili kendi yazdığı bilgilerde askere gidiş tarihi 1943 olarak belirtilmektedir; ".....1941 yılında askere gitti. "H. Vahit Bulut, *Kırşehir Halk Ozanları,* Ankara 1983, s. 163; "..... 1941 yılında asker oldum". Şemsi Yastıman, *Şemsi Yastıman'dan,* Ankara 1964, s. 3; *Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Genel Kurulu Üye Sicil*'nde de kendi el yazısı ile 1941'de askere gittiğini bildirmektedir.

10. Nazır Şentürk, "Haber Röportaj", Kırşehir İl Özel İdare Haber Bülteni, Yıl: 1, nr. 2, Haziran 1989, s. 5; Ailesi ve hayatı hakkında kendisinin verdiği bilgilerde Kırşehir'den ayrıldığı tarihi 1947 olarak belirtmektedir.

Ankara'da günlerini çeşitli toplantılarda saz çalmakla geçiren Yastıman'ın ünü günden güne artmakta, saz meclislerinde takdirle dinlenmekte ve eğlenceli muhabbet toplantılarından davet almaktadır.

Şemsi Yastıman, ilk sahne deneyimi ve sahne teklifini Cambaz Rifat'tan nasıl aldığından şöyle söz etmektedir:

" Bir gün Samanpazarı'nda Sarı Mehmed'in meyhanesinde muhabbet ederken, beraber olduğumuz arkadaşlarım, Ankara'nın Cebeci Çayırı'nda meşhur Cambaz Rifat Telgezer'in Cambazhânesi'ne gitmeye karar verdiler. Israrla beni de götürdüler. Cambazhânenin sahnesinde millî kıyafetler içerisinde ve batı müziği eşliğinde bir bayan sanatçı zillerle oynuyordu . Arkadaşlarımızdan birinin evi cambazhâneye yakındı. O da iyi saz çalan bir arkadaşımızdı. Kaşla göz arası evinden bağlamasını alıp geldi. Sonra sözleşmişler gibi arkadaşlarım benim sahneye çıkmamı istediler. Oysa ben o güne kadar sahne nedir bilmezdim. Bu arada diğer arkadaşımız da cambazhânenin patronu, Rifat Telgezer'e giderek benim sahneye çıkıp saz çalıp sanatkâra eşlik edeceğimi söylemiş; ancak Rifat Telgezer bu teklifi reddetmiş. Bu olumsuz cevabı almalarına rağmen arkadaşlarım beni karga tulumba edip, zorla sahneye çıkardılar. O zamana kadar sahnelerde saz çalan görülmediği için, halk beni müthiş bir alkış tufanına tuttu.

Bu coşkulu gösteri sırasında sahneden çekilen oyuncu bayanı da ısrarlı bir tezahüratla sahneye davet ettiler. Ben de böylece mecbur oldum saz çalmaya. Benim saz çalmam, hem seyircinin, hem de oyuncu bayanın ne hüneri varsa fazlasıyla ortaya dökmesini sağladı. Seyirci de uzun süre bizi sahneden indirmedi. Halkın elinden zor kurtuldum.

Sahneye çıkmama izin vermeyen Rifat Telgezer, bu coşkun tezahüratlan sonra hemen yanıma geldi. Arkadaşlarımla beraber beni yazıhanesine davet etti.

–Rica etsem, akşamları cambazhânemi şereflendirir misin? diye sordu.

Ben ise halkın o coşkun sevgi gösterisinin etkisi, arkadaşlarımın ve Rifat Telgezer'in ısrarı ile bu teklifi kabul ettim.

Artık her akşam cambazhânede 150 kuruş yevmiye ile saz çalmaya

başladım." (11)

Saz çalmaya profesyonel olarak bu şekilde başlayan Şemsi Yastıman, bu işte iki ay çalıştığını ve yevmiyesinin üç liraya kadar çıktığını da belirtmektedir. Ancak yağışların ve kış mevsiminin bastırması ile cambazhâne güney illerine taşınır. Onun bu ilk profesyonel iş hayatı da sona erer.

Böylece bu ilk işiyle birlikte gitgide ünü hızla yayılan Şemsi Yastıman, daha sonraki işi hakkında ise şunları söylemektedir: " Ankara Samanpazarı'nda (sonradan ismi Esen Park olan) İnci Gazinosu'ndan beş lira yevmiye ile teklif aldım ve hemen işe başladım. (12) Burada da haddinden fazla rağbet gördüm. Diğer gazinolardan da teklifler almaya başladım. Bu arada ekstra işlere de gitmeye başladım. Bu işlere gittiğim bir sırada ünlü ud üstadı merhûm Zeki Duygulu ağabeyimi tanıdım. Onun oluşturduğu bir konser grubuna dahil oldum. Artık Ankara dışına turnelere çıkmaya başladım. Yıl 1949. Konser heyetiyle önce üç gün Kırıkkale'de, bir hafta Karabük'te konserler verdik. Oradan konser heyetiyle Zonguldak'a geçtik. Zonguldak Karadeniz Gazinosu'nda bir ay kadar şevkle, zevkle çalıştık. Kırıkkale'de ve Karabük'te olduğu gibi Zonguldak halkından da pek çok rağbet gördüm."

Şemsi Yastıman, Zonguldak'ta kaldığı süre içerisinde Ereğli Kömür İşletmeleri (E.K.İ.)'nin işçilerine moral vermek için işletme idare amiri İzmirli Köse Osman'ın yönetiminde oluşturulan konser grubunda yer almış ve bu konser grubuyla Zonguldak'ın on yedi ayrı kömür ocağında çalışan işçilere her gün bir öğlen, bir de akşam olmak üzere konserler vermiştir. Kömür ocağından çıkıp daha elini, yüzünü yıkamadan kendisini dinlemeye koşan kömür işçilerinden de sevgi ve itibar görmüştür.

---

11. Şemsi Yastıman, ailesi ve kendi hayatı ile ilgili verdiği bilgilerde 150 kuruş yevmiye ile işe başladığını belirtmektedir; "..... Cebeci Çayırı'nda Rifat Telgezer'in cambazhânesinde bir lira yevmiye ile çalışmaya başladım". A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", *Resimli Radyo Dünyası,* Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12; "..... Sonraları onu millet, Rifat Telgezer adındaki cambazın kadrosunda bulur. Yevmiye iki buçuk lira.....". Zafer Sülek, "Nağme Üstadı, Şemsi Yastıman", *Radyo Magazin,* Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 8.

12. "Şemsi Yastıman, Rifat Telgezer'in cambazhânesinden sonra 'Şen Kardeşler'le tanışıp çalışmaya başlar". A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman, Şikâyet Ediyor!", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12; "..... Nihâyet birgün Şemsi'yi Ankara'daki İnci Gazinosu'ndan çağırmışlar. Yevmiye de az değil sekiz lira.....". Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Mağazin, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 8.

Yine Zonguldak'ta kaldığı süre içerisinde Zonguldak Halk Evi başkanının yardımlarıyla kendisine tahsis edilen halk evinin büyük bir odasında saz dersleri vermiştir. Kısa sürede yetmiş kadar öğrenci yetiştiren (13) Şemsi Yastıman burada bulunduğu sırada, türkü derlemeleri yapmak için Zonguldak'a gelen Muzaffer Sarısözen ile tanışma imkânı bulmuştur. Ders verdiği yeri gezen Muzaffer Sarısözen'in hayretler içerisinde kalıp, gözlerinin yaşardığını, "Türkiye'de ilk defa böyle bir saz dershânesi görüyorum" dediğini belirten Şemsi Yastıman, ayrıca, Sarısözen'in kendisine bu gayretinden ve hünerinden dolayı övgü dolu iltifatlarda bulunduğunu da ifade etmektedir.

Zonguldak Halk Evi'ndeki bu faaliyetleri devam ederken Şemsi Yastıman, İzmir'in Bahribaba semtindeki İsmet Gazinosu'ndan bir teklif alır. Zonguldak'tan kendi ifadesiyle "tası tarağı toplayıp" İzmir'e gitmek için trene biner. Ancak Ankara'ya geldiği zaman Muzaffer Sarısözen'i ziyaret etmek ister ve Radyo Evi'ne gider. Radyo Evi'nde büyük saygı ve hürmet duyduğu Muzaffer Sarısözen'i bulur ve elini öper. Muzaffer Sarısözen, Şemsi Yastıman'ın bu ziyaretine ziyadesiyle sevinir ve memnun olur. Bu memnuniyetinin ifadesi olarak o zaman canlı yayınlanan Yurttan Sesler korosu arasına Şemsi Yastıman'ı dahil eder ve ona kendi sazıyla iki türkü söylettirir. Radyo Evi'nden tekrar Muzaffer Sarısözen'in elini öperek ayrılan Şemsi Yastıman, yine kendi tabiriyle "eski kırıklarım" dediği arkadaşlarıyla buluşur ve onlarla Ankara'da bir hafta boyunca muhabbetler ve eğlenceler tertip edip hoş vakitler geçirir. Arkadaşları onu Ankara'dan sevgi yumağı içerisinde İzmir'e uğurlarlar.

Saatler süren bir yolculuktan sonra İzmir'e ve oradan teklif aldığı İsmet Gazinosu'na varır. Gazino sahibi Afyonkarahisarlı Küçük Hasan onu karşılar ve tanışırlar. Artık o her akşam 17.5 lira yevmiye ile İsmet Gazinosu'nda sazıyla, sözüyle programlar yapmaya başlar. Kısa sürede burada da kendini tanıtan ve sevdiren Şemsi Yastıman, Ankara, Zonguldak ve diğer yerlerde gördüğü rağbetten daha fazlasını İzmir'de görür ve bu sevgi ona daha çok çalışma şevki verir. 20 Ağustos - 20 Eylül 1949 yılında İzmir Fuarı Akasyalar Gazinosu'nda da çalışan (14) Şemsi Yastıman, gazino programı dışında kalan zamanlarda ekstra işlere gitmeye ve para kazanmaya da başlar. (15)

---

13. "... altmışa yakın talebe yetiştirdim." Zeki Tükel, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman", *Radyo Haftası,* c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 13.

14. İzmir İsmet Gazinosu haricinde, Fuar'daki Akasyalar Gazinosu'nda çalıştığını –o zaman nişanlısı olan– eşi Münevver Yastıman nakletmiştir.

15. ***"1949'da İzmir'den Ayrılırken"*** adlı şiirinde belirttiği gibi 7-8 ay gibi bir zaman İzmir'de çalışan Yastıman'ın, Ankara'ya gittiği ve tekrar İzmir'e döndüğü anlaşılmaktadır. İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

Şemsi Yastıman'ın hayatını değiştirmesi ve yön vermesine vesile olacak bir hadiseyi de yine kendi ifadesinden aktaralım: " Bir gün program sonrası sahnenin arkasında asılı duran sazım düştü ve kırıldı. Ertesi gün sazımı tamir ettirmek için İzmir'in Kestane Pazarı'ndaki Marangozlar Çarşısı'na gittim. Çarşıda hem marangozluk yapan hem de saz çalan Kalın Mustafa nâmı ile anılan Mustafa İpek ile tanıştım. (Halen İzmir Radyosu Yurttan Sesler korosu şefi Yılmaz İpek'in babası) Sazımı güzelce tamir etti. Çay ve kahve içip uzunca bir süre sohbet ettikten sonra, rica ve ısrarla bana iş yerinde saz çaldırdı. Saz çalışıma hayran oldu. Yine ısrarla beni evine davet etti. Kıramadım. Ertesi gün öğleyin evinde, yedik, içtik hoş sohbetler ettik. Birbirimizle kaynaştık ve ahbab olduk. Artık boş vakitlerimde sık sık dükkânına gidiyordum. Onlar da ailecek, benim çalıştığım gazinoya geliyorlardı. Bu dükkâna, eve, gazinoya sık sık gelip gitmeler sonucunda samimiyetimiz iyice arttı. Yıl 1949. Birgün Allah'ın emri Peygamberin kavli ile Mustafa İpek'in kızı Münevver hanıma talip oldum. Bu talebime olumlu cevap aldım. 27 Mart 1950'de nişanlandık. Kısa bir süre içerisinde evlilik hazırlıklarına başladık. 24 Ekim 1950 tarihinde İzmir Fuarı içerisindeki evlendirme dairesinde düğün, dernek, derken nikâhımız kıyıldı. (16) Böylece İzmirlilerin eniştesi oldum."

Şemsi Yastıman, daha sonra eşinin, dostunun tavsiyeleri ve ısrarları neticesi çalışmak için ilk defa ve yalnız olarak 1950 (17) yılının yılbaşı gecesi İzmir'den İstanbul'a gider. Beyoğlu–Ağacami yakınındaki İmam Sokak'ta bulunan Aile Saz Salonu'nun patronu Niyazi Bey ile tanışmış ve çalışmak için anlaşmıştır. Burada bir ay kadar çalışan Şemsi Yastıman, İstanbul'da da kısa sürede kendisini tanıtınca, başka gazinolardan iş teklifleri almaya başlar. Bunlardan biri de Taksim Kristal Gazinosu'dur. (Şimdi Taksim Meydanı olan yerde) Gazinonun patronu Hacı Hamdi Baba ile anlaşan ve burada çalışmaya başlayan Şemsi Yastıman bu arada İzmir'den eşini ve eşyalarını da getirterek Şişli'de tuttuğu bir eve yerleşir.

16. " – Öyle bir düğün yaptım ki, İzmir daha böyle düğün görmemiştir."; A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", *Resimli Radyo Dünyası,* Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12-13; nişan ve evlilik tarihlerini eşi Münevver Yastıman vermiştir.

17. Şemsi Yastıman, ailesi ve hayatı ile ilgili verdiği bilgilerde bu tarihi 1951 olarak belirtmektedir; eşi Münevver Yastıman, Şemsi Yastıman'ın İstanbul'a gelişinin 1949'u 1950'ye bağlıyan Yılbaşı gecesi olduğunu söylemektedir; "1950 yılının yılbaşısı.. " İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları,* c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2228; "..... 1950 yılının yılbaşısında İstanbul'a geldim". "Şemsi Yastıman", *Radyo Haftası,* c. 17, nr. 214, 26 Haziran 1954, s. 530; Şemsi Yastıman'ın 1964 yılında neşrettiği "Mehmetçik Destanı" adlı kitapçığının ön sözünde "Âşık Şemsi, şimdi İstanbul'a gezmeye gelmiştir" denilmektedir. Kırşehir'li Saz Şairi Âşık Şemsi Yastıman, 39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralarına *Mehmetçik Destanı,* İstanbul 1964, s. 6.

İstanbul'a geldiği 1950 yılında bir yandan geceleri gazinoda çalışırken, gündüzleri de Beşiktaş Çırağan Caddesi No. 34'te ahşap bir bina altında aylığı onbeş liraya kiraladığı dükkânda önce saz dersi vermeye daha sonra da bu işyerinde saz ve saz aletleri satmaya başlamıştır. Onun açtığı saz evinde verdiği bağlama dersi ve imal ettiği sazlar vasıtasıyla halk musikisini sevenlerin ve ticaretiyle uğraşanların arttığını belirten İhsan Hınçer şu bilgileri vermektedir: "Yastıman, İstanbul'da çok geçmeden bir saz yapım evi ve atölyesi kurmuştur. En büyük hizmeti de bu olmuştur. Burası, hem dershane, hem saz ve tel yapımevi, hem de âşıkların toplandığı ,buluştuğu ve misafir edildiği yerdir. Hiçbir Tanrı misafiri bu kapıyı kapalı bulmamıştır.

Şemsi Yastıman halk musikisini ve sazlarını bu kadar sevdirmemişken, İstanbul'da yılda 100 tane saz yapılıp satılmazdı; hâlen yılda 3000-4000 saz yalnız Şemsi Yastıman saz evinde yapılıp satılmaktadır. Bunun yanında diğer atölyeler de saz yapımına büyük değer vermeye başlamışlar ve neticeden memnun kalmışlardır". (18)

Şemsi Yastıman, aynı yıl, evini de ölünceye kadar oturduğu ve işyerinin bulunduğu Beşiktaş'a taşımıştır.

Canan, Kenan, İnan ve Sinan olmak üzere iki erkek, iki kız dört çocuk; ayrıca sekiz torun sahibi olan (19) Şemsi Yastıman yakalandığı ve uzun süre tedavi gördüğü hastalıktan kurtulamayarak doğduğu gün ve aya tesadüf eden 10 Temmuz 1994 tarihinde Çanakkale'nin Lâpseki İlçesi Çardak Emek Tatil Köyü'nde hakkın rahmetine kavuşmuştur. 11 Temmuz 1994 tarihinde yakınlarının ve dostlarının katıldığı cenaze töreninden sonra buraya defnedilmiştir.

18: İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları,* Yıl: 12, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2228-2229.

19. Ailesi ve hayatı ile ilgili yazdığı bilgilerden.

ŞAHSİYETİ

"Hiç bir zaman, hiç bir yerde, ben şairim, şöyle yazarım, böyle yazarım diye övünmedim" diyen (20) ve "mert bir Anadolu çocuğu" (21) olan Şemsi Yastıman, sahneye çıktığı andan itibaren kendisini daima yenilemesini ve geliştirmesini bilmiştir. Onun dinleyicisi ile kucaklaşmasındaki en büyük etken şahsiyetidir. O yalnız saz sanatkârı değildir. Türk halk edebiyatını ve Türk folklorunu iyi incelemiş ve gelişmelerini de yakından takip etmiştir. Şemsi Yastıman'ın repertuarında halk edebiyatının en seçkin eserleri bulunmaktadır. Bu eserleri bestelemiş, sahnede ve radyoda rahatlıkla icrâ etmiştir. Onun Türk halk müziğine olan katkısından ve şahsiyetinden İhsan Hınçer şöyle söz etmektedir: "O, İstanbul'da göründüğü günden beri, halk sazı ve türkülerinin kalitesi, itibarı yükselmiş bulunuyor. Dinleyici sadece türkü dinlemekle iktifa etmemeye başlamıştır. Halk, sanatkârın veya okuyucunun şahsiyetine ve kemâline de itibâr etmektedir. İşte bu hususta halkı tatmin eden en gözde saz sanatkârlarının başında Şemsi gelmektedir." (22)

Ozan (23) Şemsi Yastıman'ın 1949 yılında fiilen başladığı sanat hayatı ölünceye kadar devam etmiştir. O mesleğinde "gezginci âşıklar geleneğine uyarak altı yıl Anadolu'yu gezmiş, kendi deyişlerini ve mahallî türküleri çalıp söylemiştir". (24)

Şemsi Yastıman, 1949-1994 yılları arasında Türkiye Radyo ve Televizyonlarında, sahnelerde mahallî sanatçı ve saz sanatkârı olarak görev yapmıştır. Ayrıca konserler, jübileler, filimler, düğün-dernek, aile ve sohbet toplantılarında çalıp söyleyen, plâk ve kaset çalışması da olan Şemsi Yastıman, zaman zaman da kendi yöresi ile ilgili televizyon programlarına katılmıştır.

Şemsi Yastıman'daki şiir yazma ve saz çalma hevesi 1938 yılında daha ortaokul öğrencisi olduğu sırada başlamış, ilk şiirini de 1938 yılında

---

20. Şemsi Yastıman, *Şemsi Yastıman'dan*, Ankara 1964, s.1.

21. Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", *Radyo Magazin,* Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 10.

22. İhsan Hınçer, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman, Ne Âlemde", *Resimli Radyo Dünyası,* Yıl: 3, nr. 132, 25 Aralık 1952, s. 19.

23. Ailesi, Şemsi Yastıman'ın kendisine "Ozan" denilmesinden çok hoşlanırdı demektedir; Ayrıca, mesleği ile ilgili *Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Genel Kurul Üye Sicili'nde* mesleği hanesine kendi el yazısı ile "Müzisyen-Ozan" diye yazmıştır.

24. Emir Kalkan, *XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi,* Ankara 1991, s. 309.

yazmıştır. (25)

Saz çalmadaki ustalığı mahallî ezgilere hakimiyeti ve destanlarıyla tanınan ozan Şemsi Yastıman, yurdun muhtelif yerlerinde tertiplenen âşıklar bayramlarında ve yarışmalarında çeşitli konuları sazı ve sözüyle işlemiştir. Şemsi Yastıman, 1966 yılında Konya Âşıklar Bayramı'na da katılmış, burada çalıp söylediği "Muradım" destanıyla birincilik ödülünü kazanmıştır. (26)

Şemsi Yastıman, irticalî olmasına rağmen daha ziyade bir kalem şairidir. Sanatçı olarak, şiirlerinde daha çok devrinin sosyal konularını işlemiş bunlardan destan, taşlama, övgü, ve nasihat türünde eserler vermiştir. Kendi şiirleri bu kitap hazırlanıncaya kadar bir araya getirilmemiştir. Ancak Şemsi Yastıman, şiir ve destanlarının bazılarını broşürler hâlinde veya tek tek bastırarak dağıtmıştır. (27)

---

25. H. Vahit Bulut, *Kırşehir Halk Ozanları*, Ankara, 1983, s. 163; Şemsi Yastıman, ailesi ve hayatı ile ilgili verdiği bilgilerde ilk şiirinden ve tarihinden bahsetmemektedir; oğlu Sinan Yastıman ile görüşmemizde babasının 1938 yılında yazdığı belirtilen şiirinin sözlerini hatırlamadığını belirtmektedir; ancak, küçük yaşta saza merak saran Şemsi Yastıman, Remzi Yapaner adlı arkadaşından 40 kuruşa bir saz alır. Fakat bir şey öğrenemez. 18 yaşına geldiği zaman hapishânede imâl edilmiş bir saz alır ve çalmaya başlar. Sülâlesinde hiç saz çalan olmadığı için annesi tarafından yadırganır.

Şemsi Yastıman'ın annesi ile konuşmasından ve ilk bestelediği türküden A. Vedat Akın, şöyle söz etmektedir:

"Şemsi Yastıman'ın annesi:

– Sülâlemizde çalgıcı yok!... Bu herif nereden çıktı?..! diye bangır bangır bağırmağa başladı.

– Ana, dedim rehin aldım bu sazı. Bir iki güne kadar sahibine iâde edeceğim....

Gizliden gizliye başladık çalmağa..... Bestelediğim şu türküyle anamı yola getirdim.:

"Validem görünce suratı astı
Bir bu kaldı diye hemence küstü
Delinin aklına bak neler esti
Daha ne gelecek benim başıma?..

Anama cilveli bir ağız yaptım
Yalvarıp yakarıp elini öptüm
Saz öğrenmek için müsaade kaptım
Başka da karışan yoktu işime".

demektedir. A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", *Resimli Radyo Dünyası*, Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12.

26. Nedim Orta, "Konya'da Âşıklar Bayramı", *Tarla*, Yıl: 1, nr. 9, Eylül 1966, s. 19; Fahreddin Kuşçu, "Âşıklar Bayramı ve Hemşehrimiz Yastıman", *Yeni Kırşehir Gazetesi*, Yıl: 4, nr. 1108, 28 Kasım 1966, s. 2.

27. Emir Kalkan, *a.g.e.*, s. 309.

Çağdaşları arasında çok sayılıp sevilen saz ve söz ustası olarak bilinen ve halk tarafından takdir gören Şemsi Yastıman, 1951 yılında İstanbul Beşiktaş'ta açtığı saz evinde vermiş olduğu saz dersleriyle pek çok saz ve söz ustası yetiştirmiş aynı zamanda geçimini bu yolla temin edenlere hem ustalık, hem de öncülük etmiştir. (28)

Ata sözlerimizle ilgili oldukça geniş bir bilgi birikimine sahip olan Şemsi Yastıman, gerek şiirlerinde, gerek sohbet toplantılarında gözlenen hazır-cevap ve nüktedan özelliğine sık sık baş vurduğu ata sözleriyle renk katmıştır. Bu yönüyle de çevresindeki insanlarla hemen kaynaşmış ve sevilen biri olmuştur. Şemsi Yastıman'ın yakın dostu İhsan Hınçer onunla yaptığı bir röportajda onun bu yönünden şöyle bahsetmektedir: "Şemsi'nin, hiç gülmeden, güldürmeden konuşması imkânsızdır. Sohbetine doyum olmaz. Her cümlesi nükte, tekerleme, darbı meseller le örülüdür. .... Şemsi, bir suale daima iki defa cevap verir. Birincisi zekâsının muhassalasını câmidir: Neş'e verir nüktelerle doludur. İkincisi ciddîdir". (29)

Zafer Sülek de, Şemsi Yastıman ile yaptığı bir röportajda ondan söz ederken onu, Molière benzetmektedir: "..... Şemsi Yastıman için hani espri ofisi denilse, yeridir. Sanki bu adamın suratı komedi tiyatrosudur. Bakar bakar gülersiniz. Sohbetine gelince, doyulmaz; âdeta radyodan skeç dinler gibi olur insan. Katılma ne kelime. Gülmekten infilak etmemek için vidalarınızı mütemadiyen sıkar durursunuz. Mahut konuşmamızdan beri, inanın, ben hâlâ gülüyorum. Güya, Şemsi içime girmişte, boyuna gıdıklıyor beni. .....

Kısaca Şemsi, Allah'ın kaleminden Molière vari bir eserdir. (30)

Kırşehir ve Ankara'da iken kendisine örnek aldığı ve yetişmesine vesile olan saz ustalarından başka onun, İstanbul'a geldiği yıllarda hiciv tarzında yazdığı şiirlerindeki başarısına tesir eden büyük hiciv ustası Neyzen Tevfik ile olan arkadaşlığını da unutmamak gerekir. İkisi arasında birbirlerine yazılmış şiirler bulunmamakla beraber iyi bir dostlukları olduğu bilinmektedir. (31)

---

28. Emir Kalkan, *a.g.e.*, s. 363.

29. İhsan Hınçer, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman Ne Âlemde", *Resimli Radyo Dünyası*, Yıl:3, nr. 132, 25 Aralık 1952, s. 20.

30. Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", *Radyo Magazin*, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 7.

31. Şemsi Yastıman ile Neyzen Tevfik'in yakınlıklarından ve sohbetlerinden Sade Ofset Matbaası sahibi Galip Demir bahsetmektedir.

Yurdumuzun muhtelif bölge ve yerlerinde katıldığı her konser ve programlarda söylediği destan ve türkülerde halkın dertlerini sazında ve sözünde dile getiren Yastıman, halktan büyük ilgi görmüş, daima çoşkun sevgi ve tezahüratla karşılanmıştır. (32)

Şemsi Yastıman, sazında ve sözünde doğup büyüdüğü memleketi Kırşehir'den, bulunduğu bütün sohbet meclislerinde özlemle, hasretle bahsetmekten ve dile getirmekten geri durmamıştır. 23-24 yaşlarından itibaren çıktığı diyar-ı gurbetten 71 yaşında ölene değin elinden düşürmediği sazını da ustaca kullanarak edebiyatımıza ve Türk halk müziğimize güzel eserler kazandırmıştır.

Saz şairi ve ses sanatkârı Şemsi Yastıman, yazdığı şiirlerinde millî veznimiz olan hece veznini kullanmıştır.

Türk halk edebiyatı nazım türlerinden türkü, destan, koşma ve semaî türünde uygulanan 8'li ve 11'li hece veznini şiirlerinde kullanan Şemsi Yastıman, düz ve çapraz kafiyede de oldukça başarılıdır. Halk edebiyatında kullanılan, nazım birimi dörtlüktür. Şiirlerinde dörtlük şeklini kullanan, Şemsi Yastıman, *"Âdemnâme"* adlı şiirinde beşli, yine yazdığı, "Yeni Yıl" ve "Bayram Kartları" ile *"Âriften Öğren Dersini"* adlı şiirlerinde beyit şeklini de denemiştir.

Onun şiirlerinde yapmacık ifadelere, zorlamalara rastlanmaz. Sosyal konuları ağırlıklı olarak işlediği şiirlerinde her zaman olgun mısralara rastlanmasa da Türkçe'ye hakimiyeti ve akıcı bir dil kullandığı gözlenmektedir. Şiirlerinde benzer mısralara rastlamak da mümkündür. Ondaki üslûp anlayışı ölünceye kadar hiç değişmemiştir. Şiirlerinde ve günlük konuşmalarında mahallî ağız ve memleketi olan Kırşehir ağzı ile konuşmuş ve yazmıştır. Bundan da şiirlerinde ve bulunduğu meclislerde övünç duyduğunu dâima belirtmiştir. O Kırşehir ağzı ile konuşması ve türkülerini okuması sebebiyle tenkit de edilmiştir. (33)

Türkçe'yi ustaca kulanan Şemsi Yastıman, Türkçemizi bozmaya çalışanlara ve siyasetle uğraşan ozanlara *"Vay Hâline Vay Hâline"* adlı şiirinde:

---

32. "Yastıman'ın Kolejdeki Konseri", *Türk Folklor Araştırmaları,* c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2227; Mahmut R. Gazimihal, "Jübilesi Dolayısiyle: Şemsi Yastıman ve Kopuz", *Türk Folklor Araştırmaları,* c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2226; Erdoğan Arıpınar, "Örnek Türk Saz Şairi Şemsi Yastıman", *Tarla,* Yıl :1, nr. 10, Ekim 1966, s. 18.

33. A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor", *Resimli Radyo Dünyası,* Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 13.

"Uydurmaca yazanların
Siyasetçi ozanların
Türkçemizi bozanların
Vay hâline, Vay hâline"

diyerek Türkçeye sahip çıktığını göstermektedir.

Şemsi Yastıman, şiirlerinde lirik, satirik, didaktik ve epik türlere yer vermiştir. Onun şiirlerinde motif olarak işlediği memleket sevgisi, gurbet duygusu, folklorumuzun önemli bir kısmını oluşturan mutfak kültürü ve oyunlarından birkaç örnek verelim.

Gençliğinden ölümüne kadar çektiği gurbet hasretini ve özlemlerini, zaman zaman şiirlerinde ve özellikle yazdığı *"Memleket Hasreti"*, *"Muradım"*, *"Muhabbetnâme"*, *"Kırşehir Destanı"*, *"Hatırımdasın"*, *"Mayamız"* ve *"Sitem"*de işlemiştir.

"Kırşehir Destanı" adlı şiirinde, şiirlerini yazmasına vesile olan duygunun hasretlik ve gurbet olduğunu belirten ozan:

"Yazdıran hasretlik, söyleten keder
Gurbette olmuşum Kerem Kırşehir"

demektedir.

"Hatırımdasın" adlı şiirinin bir mısraında "Korkarım var bize gurbette ölmek" diyen Yastıman, *"Muhabbetnâme"* adlı şiirinde de, yirmi yıldır gurbette olduğunu belirtmekte ve gurbette ölmekten korkmaktadır. Bu konudaki düşüncesini şöyle belirtmektedir:

"Yirmi yıldır hasret nedir bilirim
Korkuyorum gurbet elde ölürüm".

Yine aynı şiirde memleket hasreti ve gurbet hakkında şunları söyler:

"Şemsi der ki hasretim o güllere,
Sılamdaki Türkmen ağzı dillere
Postu serdik şimdi gurbet ellere
Bilemem ki, daha kaç yıl çilem var?" (34)

---

34. İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları*, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229-2230.

"Memleket Hasreti" veya *"Muradım"* adlı şiirinde de doğup büyüdüğü memleketini ve tanıdıklarını özleyen Şemsi Yastıman, şu dörtlüklerde bu hasretine kavuşma dileğinden şöyle bahsediyor:

"Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah
Sılayı bir daha görmek istiyom.
Çuğun'a varınca ya ağşam, zabah
Topraklara yüzüm sürmek istiyom.

Ne büyüktür zevki yâran görmenin
Kaç senenin hasretine ermenin
Dört bir yanda methedilen Terme'nin
Şifalı suyuna girmek istiyom."

Şemsi Yastıman, her ne kadar gurbette olsa da özünün Kırşehir'de olduğunu *"Mayamız"* adlı şiirinin şu kıtasında şöyle ifade etmektedir:

"Her ne kadar ayrılsak da
Özümüz Kırşehir'dedir
Gurbet elde kayrılsak da
Gözümüz Kırşehir'dedir."

Şemsi Yastıman, hemşehrileriyle yaptığı sazlı ve sözlü toplantılarda geçmişiyle, töreleriyle her şeyiyle doğup büyüdüğü iklime bağlılığını belirtmekten geri durmamıştır.

Sitem, adlı şiirde gurbetlikten şöyle söz eder:

"Şemsi Yastıman'ım, Kırşehir köküm,
Pek ağır basıyor gurbetlik yüküm.
Herşey yıpranmağa, ölüme mahkum,
Bir de şu hasretlik ölse ne olur?."

Şemsi Yastıman, Afşin adlı arkadaşına manzum bir mektup yazar ve onu İstanbul'a davet eder. Bu şiirde kendisinin mesleği gereği gurbete çıktığını hisettirmekte, gurbet ve memleket hasretinden bahsetmektedir. Aynı şiirin bir dörtlüğünde bu düşüncesini şöyle dile getirmektedir:

"Garipler, feleğe hep kahirdedir,
Hele âşık isen, yurt , tehirdedir,
Bir ucumuz gene Kırşehir'dedir,
Ölü, diri, emmim, dayım, halam var."

Şemsi Yastıman, Türk folklorunun ve mutfak kültürümüzün önemli bir unsurunu teşkil eden yemeklere de şiirlerinde yer vermiştir. Doğup, büyüdüğü memleketi Kırşehir ve yöresi yemeklerinden ***"Muhabbetnâme"*** adlı şiirinde şöyle bahseder:

"Ah bulgur pilâvu, ah kenger, keme,
Hele mantıyınan gö suvan dime,
Tavuklu çullama, sen olda yime,
Gilarda çökelik, sızgıt, bulam var."

"Memleket Hasreti" veya ***"Muradım"*** adlı şiirinde memleketinin zengin yemek çeşitlerine şu kıtalarda yer vermektedir:

"Bir de gitsem, dezem beni görseydi
İçi çökelikli dürüm dürseydi
Hele azıcık da sızgıt verseydi
O an pirzolayı yermek istiyom.

Dayım gilden acık köğtür aldırsam
Emmim gilden armıt kak'ı buldursam
Ceplerime şak leblebi doldursam
Töhmeleyip, uşgur kırmak istiyom.

Söğürmelik bir et çıksa satırdan
Höşmerim, çullama gitmez hatırdan
Kuşlukleyin hedik gelse tandırdan
Çölmeğin içine girmek istiyom.

Bir hağbe kemeyi yüklesem sırta
Çıksam bir alamaç yapacak sırta
Beş gö suvan, üç kaynamış yımırta
Bazlama içine sarmak istiyom.

Bir düğün olsa da, bir kayın gitsek
Dokuz butlu tavuk lâfını etsek
Dam pilâvu gelse, yisek tüketsek
Davullu, zurnalı dernek istiyom."

"Hatırımdasın" şiirinde "Halam da süzmeli bir mantı yapsa / Tut tahta kaşşığı çal nasıl nasıl? diye mantıyı arzulayan Yastıman, ***"Mayamız"*** adlı şiirinde ise çemeni de ilâve ederek:

"Çemen ile mantımızı
Unutmaz yaparız bazı."

demektedir.

Şemsi Yastıman, zengin folklorumuzun bir parçası olarak çocukluğunda oynadığı oyunları ve eğlenceleri şiirlerine konu yapmış ve bir nakış gibi işlemiştir. Devrinin imkânları içerisinde oynadığı oyunlardan ve o günlerin özleminden ***"Muhabbetnâme"*** ve ***"Memleket Hasreti"*** veya ***"Muradım"*** adlı şiirlerinde bahsetmektedir:

Bunlardan "***Muhabbetnâme***"de :

"Yerimizde duramazdık bir dakka,
Çayırda oynardık acerim, zıkka"

beyitinde de belirtildiği gibi çocukluğunun ve gençliğinin çok hareketli ve hızlı geçtiğine değinen Şemsi Yastıman, ***"Memleket Hasreti"*** veya ***"Muradım"*** adlı şiirinde ise:

"Ceviz kaval etsem, sakam da toksa
Çızgılı oynarım, eneğim çoksa
Koluma söylerken bir döğüş çıksa
Sumsuk yimek, hem de cırmak istiyom.

Tok, çik, opban, mirre bir aşşık atsam
Sakanın dımığına kurşun akıtsam
Üç yüz enek ütüp, cebe bakıtsam
"Ne şişiyon la" dedirtmek istiyom."

demektedir.

Bugün unutulmaya yüz tutmuş bu oyunların adını şiirlerinde gelecek nesillere aktaran Şemsi Yastıman, ayrıca Türk folklorunun zenginleşmesine de katkıda bulunmuştur.

Şemsi Yastıman, şiirlerinde "Kırşehirli Âşık Şemsi Yastıman, Şemsi, Şemsi Yastıman, Ozan Şemsi Yastıman" gibi mahlaslar kullanmıştır.

Şemsi Yastıman, sağlığında radyo ve sahne çalışmalarında beraber olduğu ve bu beraberliklerden de övünçle söz ettiği "Hamiyet Yüceses, Perihan Altındağ, Müzeyyen Senar, Zehra Bilir, Safiye Ayla, Suzan Güven, Ahmet Üstün, Bal Arıları, Tahsin Karakuş, Mustafa Çağlar, Hanende Ağyazar, Hanende Artaki ve Abdullah Yüce gibi -bugün de pek çoğu hayatta olan- sanatkârlarla aynı sahneyi paylaşmıştır.

ESERLERİ

Şemsi Yastıman Türk sahnelerinde, radyo ve televizyonlarında söylemiş olduğu destan ve taşlamalarıyla tanınmıştır. Onun en tanınmış eserleri arasında: "Şeytan Bunun Neresinde" (1950), "Kore Destanı" (1950), "Tahta Kurusu" (1951), "Zenaat Destanı" (1955), "Kırşehir Destanı" (1959), "Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı" (1960), "Memleket Hasreti" (1962), yazılması bir yıl süren "Acep Evlensek mi Evlenmesek mi?" (1962) (35), Konya Âşıklar Bayramı'nda ödül aldığı "Muradım" (1966), "Harap Etti Tütün Beni" (1971), "Uzaylılarla Sohbet" (1974), "Vay Hâline Vay Hâline" (Tarihsiz), "Arıyom da, Bulamıyom" (1975), "Şemsi Yastıman'ın Zamnâmesi" (1988), adlı çok çalıp söylediği şiir ve destanları arasında "Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı" (1960) adlı eseri devrinde İstanbul Örfi İdare Komutanlığı (Sıkıyönetim) tarafından ikiyüz bin adet bastırılmış ve bütün Türkiye'ye dağıtılmıştır. Bu destan onun daha çok tanınmasını sağlamıştır. (36)

"Şeytan Bunun Neresinde", "Şeker Oğlan", "Keskinli Sefer'in Türküsü" ve "Biter Kırşehir'in Gülleri Biter" (37) gibi plâğa okuduğu ve TRT repertuarına kazandırdığı çok sayıda türküleri de bulunan Şemsi Yastıman'ın aşk şiirleri yanında mektup türü bayram ve yeni yıl şiirleri de vardır.

Şemsi Yastıman gerek dağınık gerekse tek tek basılıp dağıtılan destan ve taşlama türü şiirlerinin bazılarını *Radyo Magazin, Radyo Haftası, Resimli Radyo Dünyası, Türk Folklor Araştırmaları , Filiz (Aylık Sanat ve Edebiyat Dergisi), Kırşehir Vilâyet Gazetesi, Kırşehir Postası, Yeni Kırşehir Gazetesi, Halkın Sesi Gazetesi, Kırşehir Haber Gazetesi* ve *Kırşehir Gazetesi* gibi gazete ve mecmualarda yayımlamıştır. Ayrıca kendisinin deyişiyle, memleketimizin folkloruna hizmet etmek ve Türk halk müziğini öğretmek amacıyla yurdumuzun değişik bölgelerinden büyük bir emek ve gayretle topladığı türkülerimizi bir araya getirerek antolojiler hazırlamış, ayrıca bu antolojilerde halk musikisinin öğrenilmesi ve öğretilmesi için pratik ve notalı eserlere de yer vermiştir. Şemsi Yastıman bu hazırladığı antolojileri kendi imkânları ile kitap olarak neşretmiştir.

Onun neşrettiği kitaplarını, Abdülkadir Güler "Halk Ozanı Şemsi Yastıman ve Eserleri" başlıklı yazısında tanıtır.(38) Gündem Gazetesi'nde çıkan bir ilânda: "Şemsi Yastıman folklor ile ilgili herkesin tanıdığı ünlü bir isimdir.

---

35. "Şemsi Yastıman'la Bir Röportaj: Şeytan Bunun Neresinde", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 946, 21 Mayıs 1966, s. 2.

36. İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları*, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2231.

37. Odeon, Genel Plâk Katoloğu, 1952-1953, İstanbul, t.y., s. 34.

38. Abdülkadir Güler, "Halk Ozanı Şemsi Yastıman ve Eserleri", *Ankara Gündem Gazetesi*, 24 Ekim 1975, s. 4.

Ünlü folklorist birkaç yıldan bu yana özellikle Müzik Folkloru ile ilgili eserler hazırlayıp yayımlamaktadır. "Türkten Türküler" (4 Kitap), "Sazdan Düzenler" (2 Kitap) ve "Sözden Türküler" (1 Kitap) adlı üç dizi kitabın yayımını sürdüren Şemsi Yastıman'ın ilginç eserleri bütün folkloristlere salık verilecek değerli eserlerdir." (39) denilmektedir.

Kitapları:

1. *Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı,* İstanbul 1960, Dizerkonca Matbaası, 8 s.

2. *Mehmetçik Destanı, 39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralarına,* İstanbul 1946, İncili Çavuş Matbaası, 7 s.

3. *Sazdan Bilgiler,* İstanbul 1959, Dizerkonca Matbaası, 47 s.; 2.bs.1966; 3.bs.1975.

4. Şemsi Yastıman-İhsan Hınçer, *Sazdan Bilgiler, Sazlı Fıkralar,* İstanbul 1961, Dizerkonca Matbaası, 45 s.

5. *Sözden Düzenler,* İstanbul 1971, Dizerkonca Matbaası, 16 s.

6. *Şemsi Yastıman'dan,* Ankara 1964, İş Matbaası ve Ticaret, 16 s.

7. *Türkten Türküler, I., II., III., IV.,* İstanbul, 1958, 1959, 1963, 1969, Dizerkonca Matbaası, 48, 40, 69, 63 s.; I., II., III., 2.bs. 1967-1968.

8. *Sözden Türküler,* İstanbul 1970, Dizerkonca Matbaası, 112 s.

Şemsi Yastıman'ın, 39'li, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralara Mehmetçik Destanı adı ile yayımladığı kitapçığın son sahifesinde "Asker Arkadaşlarım" başlığını taşıyan bir ilâna rastlanmıştır. Bu ilânda "Askerlik Hayatı" adlı bir kitabının neşredileceği bildirilmiştir. Ancak, araştırmalarım sırasında kendisinin bu eserine rastlanılmamıştır.

---

39. *Ankara Gündem Gazetesi,* 28 Kasım 1975, s. 4.

Neşredileceği bildirilen kitapta "Sevkiyat Destanı, Acemilik Devresi Destanı, Komutanlara Methiyeler, Parasızlık Destanı, Fatma'ya Mektuplar, Bazı Hicivler ve Terhis Destanları"nın yer alacağı bildirilmiş ve bu destanlardan "Sevkiyat Destanı"ndan da bir kıtaya yer verilmiştir.

Sevkiyat Destanı'ndan

"Devlet bizi askerliğe çağırdı,
Biz buna göğüsü gerer gideriz,
Pusulamız çıktı, dellâl bağırdı,
Hükûmet izini sürer gideriz" (40).

40. Kırşehirli Saz Şairi Âşık Şemsi Yastıman , *39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralara Mehmetçik Destanı*, İstanbul, 1946, s. 6.

II. ŞİİRLERİ

SEVGİLİM

Sen bana uzaksın, hayalin yakın
Mektup yaz, usanıp, bezme Münevver
Benden başkasına gözükme sakın
Dışarıda fazla gezme Münevver

Talih yardım etmiş, beni kayırmış
Allah seni benim için ayırmış
Peygamberlerimiz de böyle buyurmuş
Sakın Hak yolundan azma Münevver

Meserret oteli, gözde yaşıyor
Yeter bu ayrılık haddi aşıyor
Felek iştahlandı sînem eşiyor
Ben toprak, hasretlik kazma, Münevver

Sözlenirim İstanbul'da dillerde
Aklım fikrim sende elim tellerde
Ben zaten garibim gurbet ellerde
Mektubun kahirli yazma Münevver

Yapıcıoğlu'nda yaktık abayı
Hasretlikmiş bize hayatın payı
Sağ olursak gelir Ağustos ayı
Gün geçmiyor diye kızma Münevver

Geç vakit dönerim işten odama
Yalnızlık bir hüzün verir adama
Sen yoksun ki cevap versen sedama
Gel sen ol da, şimdi kızma Münevver.

1950 Mayıs üç idi.
Ben bunu yazarken vakit geç idi
Resmin göz önünde uyku hiç idi
Hayal bana diyor "sızma", Münevver.

Nice güç işleri Mevlâ halleder
İnşallah yolumuz refaha gider
Geçer bu hasretlik eyleme keder
Sen hiç rahatını bozma Münevver

Geçer bu hasretlik kare bağlama
Sabır et derdini ele söyleme
Şimdilik mektubun eksik eyleme
Sevgilin Şemsi'yi üzme Münevver.

Seni canından fazla seven nişanlın
Şemsi Yastıman

3 Mayıs 1950
İstanbul
İmza

9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

Münevver, bu gün de terazim kaçtı
Akar göz yaşlarım sele misaldir
İşte bahar geldi, çiçekler açtı
Sensiz bu İstanbul çöle misaldir.

Benimle yastığa başın koyan yok
Hasta olsam feryadımdan duyan yok
Kapıdan girince karşılayan yok
Gönlüm bir tükenmiş pile misaldir.

Başka şey tanımam Hakka taparım
Sen yanımda olsan, bayram yaparım
Çekmeğe kıyamam okşar, öperim.
Saçların sazımda tele misaldir.

Daha uzatırsam, yareler azar
Âşık olan kişi destanlar yazar
Şemsi mecnun olmuş divane gezer
Aşkınla yanıyor, küle misaldir....

Seni canı gibi seven nişanlın
Şemsi Yastıman
5 Mayıs 1950
İmza

Bu başlıksız şiir, 9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

Akrostiş Şiir: Her mısranın ilk harflerinin yukarıdan aşağıya doğru sıra ile okunduğunda, ortaya bir söz çıkacak biçimde düzenlenmesi ile oluşan şiirdir. (1)

YASTIMAN SENİNDİR.

Y etmez mi ayrılık, hayal, düşünce?
A rtık bu, kâr etti cana Münevver.
S en mektup, ben cevap, peşi peşince,
T esellî yetmiyor bana Münevver.

I rahat değilim sensiz burada
M eğer Allah kavuştursun murada
*A*h edip durursun sen de orada
N e yapıp kavuşam sana Münevver?

S eyredip âlemi, ibret alırım
E min ol sevgilim, bir hoş olurum
*N*e olsa, ben tadı sende bulurum
İ stanbul'un işi fena Münevver.

*N*e desen boş Şemsi, hep Allah bilir
D ileğin gün olur yerine gelir
İ ki çılgın aşık birbirini bulur
R uhum can atıyor buna Münevver.

Sevgilin
Şemsi Yastıman
İmza

4 Haziran 1950
İstanbul

9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

1. T.D.K., Türkçe Sözlük, I., Ankara 1988, s. 40.

MÜNEVVER İPEK, YALNIZ, ŞEMSİ YASTIMAN'INDIR.

M evlâya sığındım, düşündüm şöyle
Ü zülmek çaresiz, yazılan olur.
*N*e yapalım, kader yazılmış böyle,
E vlenmek atadan, güz ilen olur.

V ermem meyil, artislerden bıkarım,
V akit gelir, ben sahneye çıkarım
E ve gelir, saatlerce bakarım:
R esimin iyisi, poz ilen olur.

İ stemez miyim ben, tezden kavuşam?
P embe yüzlerini öpem, sevişem,
E lden gelmez, felek ile dövüşem,
K avgam benim ancak saz ilen olur.

Y azıdır bizleri teselli eden,
A yrılık pek acı, bilmem ki neden?
L âfın olsa, hemen titriyor beden,
N eş'em sen gibi hoş kız ilen olur.

I ssız ada gibi bu oda bana,
Z evkim yok, yalnızım, hasretim sana,
Ş imdilik tahammül ediyom buna,
E ylûl'de, şimdiki kızılan, olur.

M evlânın işine akıl erer mi?
S anmam bu hasretlik böyle sürer mi?
İ zmir, benden istediğin firar mı?
Y aparım ya, burda bozulan olur.

*A*h etme Münevver, zaman çok değil,
S enden başkasına bağlamam meyil,
T ak iğneye iplik, işine eğil,
I ssız yerde her iş haz ilen olur.

M uhabbet, düşmanı bezdirir imiş,
A şk insana neler yazdırır imiş,
*N*e kadar silsen de iz durur imiş,
I zdırap, kalbimde köz ilen olur.

*N*e edeyim, sen yok, ben de birhoşum,
D emlendim azıcık, hafif sarhoşum,
I rahatça kal sen, güzel nonoşum,
R esminle sabahlar tez ilen olur.

Seni çılgınca seven nişanlın
Şemsi Yastıman
İmza
Tarihsiz

9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

BİR TANEM

B ensiz sen, sensizken olmuyor böyle
İ kimiz bir bütün olacağız biz.
R abbim ölüm misal vermezse gayle,
Ta kıyamete dek kalacağız biz.

A namız, babamız, soyumuz belli
N asılsa kazandık oyumuz belli
El nemize lâzım, huyumuz belli
M uhabbet demini bulacağız biz.

Sevgilin
Şemsi Yastıman
Tarihsiz

9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

ŞEYTAN BUNUN NERESİNDE

Eski zamanın kadısı "Bağlama"ya şeytan işi dermiş.
Güfte: Aşık Dertli
Beste: Şemsi Yastıman

Telli sazdır bunun adı,
Ne softa, ne bir kadı.
Bunu çalan anlar kendi.
Şeytan bunun neresinde.

Abdest alsam aldın demez;
Namaz kılsam kıldın demez.
Kadı gibi haram yemez,
Şeytan bunun neresinde....

Şemsi Yastıman

*Zeki Tükel, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman", **Radyo Haftası,** c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 12.*

BEKÂRLIK

Güfte ve Beste: Şemsi Yastıman

Evliler gözüyle sultanlık imiş,
Bir moda halini aldı bekârlık,
Mevlâm kaderimiz böyledir demiş,
Bizlere takıldı kaldı bekârlık

Kadın işleriyle başa çıkamam
Kılık kıyafete temiz bakamam.
Bir ton çıra ile soba yakamam,
Evin içi duman doldu bekârlık

Şemsi Yastıman

*Zeki Tükel, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Ustası Şemsi Yastıman", **Radyo Haftası,** c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 12.*

Validem görünce suratı astı
Bir bu kaldı diye hemence küstü
Delinin aklına bak neler esti
Daha ne gelecek benim başıma?..

Anama cilveli bir ağız yaptım
Yalvarıp yakarıp elini öptüm
Saz öğrenmek için müsaade kaptım
Başka da karışan yoktu işime....

Şemsi Yastıman

Not: Şemsi Yastıman'ın 18 yaşında ilk bestelediği ve annesine okuduğu türkü.

A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", Resimli Radyo Dünyası, Yıl :1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12.

TAHTA KURUSU

Tahta kurusu elinden ben çok bîzarım,
Onu görür bilmem niçin kızarım?
Öfkelenip ona destan yazarım,
Düşmanım mı oldun tahta kurusu?

Tâ gündüzden bana dişleri biler,
Yavrusunu üstüme elekten eler.
Teklif, tekâlüfsüz koynuma girer.
Sevgilim mi oldun tahta kurusu?

Hepimiz elinden kalmışız nâçar.
Zayıfı az yoklar, şişmana geçer.
Lâmbayı yakınca, tam gazla kaçar.
Helikopter mi oldun tahta kurusu?

Davetsiz de gelir, hiç hatır kırmaz.
Uykusuz bırakır, saati görmez.
Gece mesaisinde tam yevmiye vermez,
Gazinocu mu oldun tahta kurusu?

Teni çok naziktir, değmeyin patlar,
Bir gün aç kalırsa, hırsından çatlar,
Bir yer bulamazsa, tavandan atlar,
Paraşütçü mü oldun tahta kurusu?

Karanlıkta sanki elinde fener,
Uyumuş mu diye gelir bir dener,
Her gün yarım okka kanımı emer,
Asistan mı oldun tahta kurusu?

Şemsi Yastıman

*Zeki Tükel, "Neler Sorduysanız Cevap Veriyorlar", **Radyo Haftası**, c.4, nr. 39, 17 Şubat 1951, s. 29.*

Not: Şemsi Yastıman'ın, 1951 yılında yayımladığı "Tahta Kurusu" şiiri ile 2 Şubat 1989 tarihini taşıyan "Tahta Kurusu Destanı"ndaki yaptığı değişikliklerin daha iyi anlaşılması için bu şiirin peşinden tarih sırası gözetmeden aktarıyoruz.

TAHTA KURUSU DESTANI

Tahta kurusundan ben çok bîzarım
Onu görünce bilmem niçin kızarım?
Kızarım da ona destan yazarım
Düşmanım mı oldun tahta kurusu?

Ta gündüzden bana dişleri biler
Yavrularını üstüme elekten eler
Teklif, tekâlüfsüz koynuma girer
Sevgilim mi oldun tahta kurusu?

Rica, minnet etsek, hiç halden bilmez
Uykusuz bırakır, saati görmez
Gece çalıştırır, tam ücret vermez
Gazinocu mu oldun tahta kurusu?

Karanlıkta sanki elinde fener
Uyumuş mu diye gelir bir dener
Her gece beş okka kanımı emer
Ahtapot mu oldun tahta kurusu?

Ben uyurum, sen uyuman uykunu
Gündüzden çekeriz senin korkunu
Güllerden mi aldın o mis kokunu
Esanscı mı oldun tahta kurusu?

Teni çok naziktir, değmeyin, patlar
Bir gün aç kalırsa, hırsından çatlar
Bir yer bulamazsa tavandan atlar
Paraşütçü mü oldun tahta kurusu?

Şemsi Yastıman
2 Şubat 1989
Beşiktaş - İstanbul

KORE DESTANI

1950 Türkler tarihe
Bir sayfa daha katmak istiyor.
Lüzûm varsa, malûmatı sarihe
Mehmetçik çatana çatmak istiyor.

Kızıl diye eski bir kurt türedi.
Her tarafta yavruları üredi.
Vicdanım yok diye ayak diredi.
Cihanı emrinde tutmak istiyor.

Tahsin Paşam hiç bir zorluk görmesin
Allah Mehmetçiğe zeval vermesin
Bu Kore Savaşı fazla sürmesin
(.....)*

Şemsi derki işte sözün doğrusu
Ezilmeli yılanların yavrusu
Velhasıl-ı kelâm Türkün borusu
Mağripte, maşrıkta ötmek istiyor.

Şemsi Yastıman

Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Magazin, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 8.

(*) 3. kıtanın son mısraı eksiktir.

ŞEMSİ YASTIMAN'IN TELEFON DESTANI

Bağlama üstadı Şemsi Yastıman, şehirden hayli uzak olan evine bir telefon almak için, Telefon Baş Müdürlüğü'ne bir istida ile müracaat etmiş ve dileğinin bir an önce yerine getirilmesini istemişti.

Aradan hayli zaman geçmiş olmasına rağmen henüz bir haber çıkmadığını gören Şemsi Yastıman, müdürlüğe hitaben yedi kıtadan müteşekkil şu ***"Telefon destanı"***nı yazmıştır.

Sayın Baş Müdür Bey af buyurunuz
Âcizane bir çift kelâm sözüm var,
Olur mu fakire bir hayrınız,
Yüreğimde durmaz, yanar közüm var.

Bu iş, ancak sizden himmet olacak,
Size zahmet, bize minnet olacak,
Nice vatandaşa hizmet olacak,
Yangın, hasta imdat için lüzum var.

Yakın bir mazide yangın çıktı.
Koca Yıldız semti ayağa kalktı,
İtfaiye için telefon yoktu,
Yüzlerce hâneye bir tek lâzım var.

Bir iş için arayacak olurlar,
Mesken uzak, beni nasıl bulurlar,
Ancak telefonla antant kalırlar,
Başka gelirim yok, bir tek sazım var.

Mümkünse efendim, işim görülsün,
Fakire de bir telefon verilsin,
Hayal gerçek olsun, teller gerilsin,
Bitmez tükenmez bir büyük sızım var.

Affedin çok meşgul eyledim beyim,
Bu hâlimi başka kimlere deyim,
Sayenizde rahat bir ekmek yeyim.
Bu âlemde üç, beş arşın bezim var.

Şemsi Yastıman'ım himmet beklerim.
Nazım geçenlere zahmet yüklerim
Son sözüme "dest-i hus"u eklerim,
Büyük sayan, küçük seven özüm var.

Şemsi Yastıman

*"Saz Üstadı Şemsi Yastıman'ın Telefon Destanı", **Resimli Radyo Dünyası,** Yıl :2, nr. 102, 29 Mayıs 1952, s. 30.*

MES'UT CEMİL BEY'E

Bizde musikide en büyük deha,
Mes'ut Cemil derler: Pîr üstadımız.
Bir misal alınsa Mozart'a, Bach'a,
Asrımız içinde bir üstadımız.

Böyle yetişmedi nice ustalar,
Mızrabından şifa bulur hastalar.
Cevahir misali nice besteler,
Kâinat: "Aşk olsun" der, üstadımız.

Tanburî Cemil Bey rahmetli peder,
Âsarı dünyayı fethedip gider,
Asırdan asıra intikal eder,
Ne dâhi babanız var, üstadımız.

Ne mes'ut gün imiş şu "on dört Kasım"
Cem ile şenlendi ehibba hısım.
Nice tel erbabı hep kısım kısım
Tazize geldiler gör, üstadımız.

Der Şemsi Yastıman: Bilmeyen bilmez
Mes'ut Cemil gibi bir daha gelmez,
Âdem fani amma eseri ölmez.
Dünyalar durdukça dur üstadımız.

Şemsi Yastıman

*İhsan Hınçer, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman, Ne Âlemde", **Resimli Radyo Dünyası**, Yıl :3, nr. 132, 25 Aralık 1952, s. 21.*

ZENAAT DESTANI

(Daha sonraki yıllarda "Sanatlar Destanı" olarak yazmış ve okumuştur.)

Allah her kula bir zenaat vermiş,
Meğer ki, bol nasip, kısmet yazıla.
Kimine hoş geçim, kanaat vermiş
Kimine hırs vermiş, doymaz az ile.

Terk-i sıla ettim on beş yaşımda
Dolaştım bir hayli kendi başımda
Her ne iş tuttuysam felek karşımda
Nâçar kaldım paylaşılmaz koz ile.

Garip kaldım, kimse yardım etmedi
Küçük memur oldum, maaş yetmedi
Ev geçimi hiç de düzgün gitmedi
Ceryanı kestiler kaldık gaz ile.

Tuhafiyeciliği seçtim, olmadı
Terzi oldum, kesdim biçtim olmadı
Kumaş mağazası açtım olmadı
Hep malları güve yedi haz ile.

Marangozluk el kaptırdı hızara
Tellâl oldum, kıtlık geldi pazara
Fırıncı oldum, yangın çıktı kazara
Malım mülküm harap oldu köz ile.

Kasap oldum, bereketin adı yok
Kimi et yağsız der, kimi budu yok
Aşçı oldum, yemeklerin tadı yok
El âlemi suya yaktım tuz ile.

Manav oldum, hep çürüdü yemişler
Kunduracı oldum, bilmez demişler
Reçber oldum, bütün ters gitti işler
Aylar, yıllar geçti kurak yaz ile.

Dabbak (1) oldum, hep çürüdü deriler
Celep oldum, ölüp gitti sürüler.
Bakkal oldum, kaçtı hep müşteriler
Başka bir iş yapsam hangi yüz ile?

Demirci oldum, herkes beni haşladı
Gürültüden şikâyete başladı
Çöpçü oldum, mahalleli taşladı
Süpürürken evler doldu toz ile.

Nalbur oldum, kimse kapım çalmadı
Saatçi oldum, sağlam saat kalmadı
Takımları sattım, kimse almadı
Mezatçıya verdim yüz bin naz ile.

Eczacılık yaptım, arttı ölümler
Mühendis oldum, ağır geldi ilimler
Fotoğrafçı oldum, yandı filimler
Müşteriye karşı döndük rezile.

Çiçekçi oldum, hep goncalar buruştu.
Nakliyeci oldum, kamyonlarım vuruştu
Telefoncu oldum hatlar karıştı
Tamirat bitmedi hemen tez ile.

Kara borsa bilet sattıramadım
Sahte makbuz kestim, yutturamadım
Spor Toto oynadım, tutturamadım
Haftalıklar bir bir gitti vız ile.

Hâkim oldum, cezayı çok gördüler,
Trafikçi oldum, fazla yordular
Polis oldum, çok vazife verdiler
Kaçırdım mahkûmu yorgun göz ile.

Maliyecilik de değil pek kolay
Gümrükçülük yaptım, duydum çok kolay
Bankacı oldum, bir ay sonra bir olay:
Açık verdim, vızıla da vızıla.

1. Dabbak : Kelimenin aslı "Debbağ" olup, dericilik ve kösele yapmak sanatı manasına gelir.

Halıcı oldum, bonolarım çatıştı
Çünki işim taksit ile satıştı
Yorgancı oldum, hep pamuklar tutuştu,
Kaldım bir tek iğne, bir top bez ile.

İşportacı oldum, malım basıldı
Şoför kâhyası oldum, sesim kısıldı
Sütçü oldum, bütün sular kesildi
Çoğaltma çaresin bulduk buz ile.

Elektrikçi oldum, çektim telleri
Karıştırdım odaları, holleri
Hep cereyan çarptı tutan elleri
Tesisatı söktürdüler tez ile.

Asker oldum, anam yollara baktı
İzin istemekten âmirler bıktı
Subay oldum, sık sık tâyinim çıktı
Turist gibi şarkı, garbi gez ile.

Boksör olsam, kuvvetli kol istiyor
Sarraf olsam, parayı bol istiyor
Öğretmenlik ince bir yol istiyor
Atatürk'ün gösterdiği iz ile.

Şekerci oldum, şekerlere zam geldi
Kabzımal oldum, hep meyvalar ham geldi
Camcı oldum, bütün kırık cam geldi
İşin yoksa, hem ağla, hem sızıla.

Matbaacı oldum, karıştı harflar
Tersinden okundu kâğıtlar, zarflar
Müşteriden duyduk çok ağır lâflar
Bedduayla dedi, işin bozula

Emlâkçi oldum, çok söyledim yalanı
Göremedim benden bir ev alanı
Mimar oldum, çözemedim plânı
Geçti ömrüm yanlış formül çiz ile.

Tapucu oldum, hep karıştı sınırlar
Sahipleri garez etti sanırlar
Kadastrocu olsam, gaddar tanırlar
İnkisarla uğrattılar nüzule.

Berber oldum, Belediye kapattı
Kahvecilik yaptım sermayem battı
Meyhaneci oldum, dükkan top attı
İçen kaçtı hepsi ayrı poz ile.

Şoför oldum, arabayı devirdim
Pilot oldum, tayyareyi savurdum
Vatman, kaptan oldum, dümen çevirdim
Hiç bir gün gitmedi rotam düz ile.

Doktor oldum, tedaviye geldiler,
İlâç verdim, zehirlenip öldüler.
Dişçi oldum, suçu benden bildiler
Zayıf gelen çıktı şişman yüz ile.

Müteahhit oldum, tez iflâs ettim,
Avukat oldum, hep boş dâva güttüm.
Gazeteci oldum, çok fazla öttüm
Tıktılar hapise birkaç söz ile.

Üfürükçü oldum, kendim çıldırdım
Müezzin oldum, cemaati yıldırdım,
İmam oldum, yanlış namaz kıldırdım
Müftü el çektirdi işten vaz ile. (2)

Baktım hayırsızım, ortada kaldım
Vaz geçtim sanattan başka iş buldum
İnşaata girdim, amele oldum
Ta üst kattan yere düştüm hız ile.

Velhasılı hiç bir işte gülmedim
Meğer kader böyle imiş bilmedim
Bir de hovardalık yapayım dedim
Yedik malı mülkü karı-kız ile.

2. Vaiz ile gibi okunacak.

ŞEMSİ der: Münasip iş bulamadım
Gidip bir baltaya sap olamadım
Bağlamadan başka saz çalamadım
Âkibet ırızkım çıktı saz ile.

Şemsi Yastıman
1955 - Beşiktaş

*Şemsi Yastıman, **Şemsi Yastıman'dan,** Ankara 1964, s. 3-6.*

OLMAYINCA

Sen bu sazı çalamazsın
Haktan vergi olmayınca
Muradını alamazsın
Kuldan görgü olmayınca.

Öğrenmeğe eyle niyet
Haktan gelir kabiliyet
Kalkınır mı bir cemiyet,
Sual, sorgu olmayınca?

Sazın has telle bezene
Pek sert olmaya tazene
Ehemmiyet ver "düzen" e
Çalma, gergi olmayınca.

Niçin çok ger, teller kopsun?
Ayar, düzen yoldan sapsın
Saz neylesin, tel ne yapsın?
Sıkı burgu olmayınca.

Çalma olur olmaz yerde
Sonra başın girer derde
Bozuk söyler her bir perde
Sesten sargı olmayınca.

Bu Yastıman böyle söyler
Dostça dostça kelâm eyler
Hallolunmaz hiçbir şeyler
Kalpte örgü olmayınca.

Şemsi Yastıman
7 Ocak 1957
Beşiktaş

7 Ocak 1957 tarihli şiir, 22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

*Şemsi Yastıman, **Sazdan Bilgiler, İstanbul, 1975, s. 42.***

– 1 –

Asker ocağında aklıma düştün,
Kalemim anlatsın meram Kırşehir.
Derine daldıkça derdimi deştin,
Bugün bir efkârlı sıram Kırşehir.

Gönül dedi: Al kalemi eline,
Destan eyle ne gelirse diline,
Sanki uçtum "Kervansaray"(1)beline,
Seyredip murada erem Kırşehir.

Cennete dönersin baharın, yazın,
Elmadan, armuttan sakla birazın,
Nicedir özledim kara bekmezin,
Gurbetin balı da haram Kırşehir.

Yirmi kilometre Çuğun Karakolu,
Birleşir Yerköy'le Ankara yolu,
Kâtip Değirmeni yeni yol solu,
Yavaş yavaş şehre girem Kırşehir.

"Kızılcaköy," "Örcün," hem "Helvacılar,"
Sonra "Çay Dâğrmeni" (2), "Kızıleniş" var,
Hastane asfaltı şehire çıkar,
Dümeni "Kale"ye kıram Kırşehir.

– 2 –

Şehir ortasında tarihî Kale
Lise, Ortaokul, bir cami ile, (*)
Tam bir seyrangâhtır, bir çıkın hele,
Manzarandır derde çarem Kırşehir.

Gene gençler bağda bozlak okur mu?
Güzeller oturup halı dokur mu?
"Ekizarası"nda bülbül şakır mı?
Bir yana postumu serem Kırşehir.

Not: Tırnak içindekiler mahalle ve mevki adlarıdır.

1. Kervansaray: Kırşehir'e yakın en yüksek dağlardan birinin adı.

2. Dâğrmen: Halk şivesinde değirmen.

(*) 19-27 Şubat 1973 tarihleri arasında yayımlanan aynı başlıklı şiirin, 5. kıtasının 2. mısraı Şemsi Yastıman tarafından, "Ortaokulu ve Camii ile" şeklinde değiştirilmiştir.

Bir yanın "Dinekbağ", bir yanın "Özbağ"
Bir yanın "Büngüldek", bir yanın "Bozbağ"
Eridi, yürekte kaldı biraz yağ,
Ölmeden bir dahi görem Kırşehir.

– 3 –

Sığırcıklar katar katar uçar mı?
"Âşıkpaşa"lılar (3) bağa göçer mi?
"Kümbet"in mor dümdümleri (4) açar mı?
"Ispallaz" (5) gülünden derem Kırşehir.

"Selgâh"ın ziyade çakılı, taşı,
"Kılıççı"da (6) su çok, kurumaz yaşı,
"Ökse"de çimene kuram bağdaşı,
Bir ince sigara saram Kırşehir.

"Değirmen Deresi" bağ ile dolu,
Bir yanı kıraçtır, bir yanı sulu,
Üzümü bastırır kaymağı, balı,
Yufkaya çökelik dürem Kırşehir.

"Tabaklar", "İmâret", sonra "Hevtürüz".(7)
"Kümbetaltı" sağ tarafta biliriz,
Geri avdet "Ağz-açık"a geliriz,
Orda Melikgazi (8) harem Kırşehir.

3. Âşık Paşa: Türk dilinin büyük şairi Âşık Paşa'nın türbesinin bulunduğu mahallenin adı.

4. Dümdüm: Bir nevi dağ çiçeği.

5. Ispallaz: Kelimenin aslı "Iskallaz", Ney kamışının yetiştiği, tatlı suların büngüldediği, çayırlık. (Ispallaz: XIII. y.y. halk argosudur.)

6. Kılıççı: Kelimenin aslı "Kılıçlı"dır. Yol, köprü ve ökse deresinin durumu kılıç vaziyetindedir. Buna izafeten verilmiştir.

7. Hevtürüz: Kelimenin aslı "Heft-i Rûz" dur. Yedi gün. Mayıs ayının ilk haftası. Kırşehir'de bu semt baharın erken geldiği, çimenlerin, kır çiçeklerinin yeşillendiği, bülbül, bardakçıl kuşlarının üredeği yer.

8. Melik Gazi: Mengüçoğullarından Muzafferüddin Behramşah adına haremi tarafından yapılan türbe.

– 4 –

"Selâfur", "Sağsuvar" (9) uzakta kaldı,
"Taşlık"ta muhabbet zamanı geldi,
"Şelbe"de (10) dıranı (11) üzümler oldu,
Asmana iskele kuram Kırşehir.

"Garipler"in karpuzuna doyulmaz,
Almasının hiç kabuğu soyulmaz,
Şarabından bir tek içen ayılmaz,
Çektikçe yükselir nâram Kırşehir.

Şöyle bir düşündüm, acep nideyim?
Nasip varsa "Kındam"a da gideyim.
Çıkıp "Ağbayır"a (12) seyran edeyim,
Yorulmaz gönlümü yoram Kırşehir.

"Şaklı"nın sayası (13) meşhurdur gayet,
Kaldırım döşeyin lâzımsa şayet,
Yeşile boyanmış koca Vilâyet,
Diyor ki bulunmaz karam Kırşehir.

– 5 –

"Şalgösteren", "Çukurçayır" geride,
"Çarıklı" çiftliği var ileride,
"Bağbaşı", "Buçuklu" daha beride,
"Karakurt" (14) yolunu soram Kırşehir.

Aşağı Kahve'ye uğrak verelim,
Ahbaplardan kim var, kim yok soralım.
Gidelim "Üçgöz"e, masa kuralım,
Saza da bir düzen verem Kırşehir.

9. Sağsuvar: Kelimenin aslı "Şehsüvar"dır. Ata iyi binen.
10. Şelbe: Kelimenin aslı "Şeble"dir. Ilık suların büngüldediği yer.
11. Dıranı: Güzel, tatlı ve gevrek bir üzüm cinsi.
12. Ağbayır: Akbayır.
13. Saya: Say taşı dediğimiz, yassı ve büyük ebatta dökülen taşların adı.
14. Karakurt: Karakurt Kaplıcası.

Miktar biçemezsin "Avgun"da suya,
"Bekteş Değirmeni", hem "Kazankaya",
"Koru" derler bir mezarlık sahaya,
Mevtâyı ziyaret, törem Kırşehir.

Bir yer var ki sanki suda közü var
"Hırlayı bilin mi?" (15) diye sözü var,
Ilık sular sızan pek çok gözü var,
Göl sazından sepet örem Kırşehir.

– 6 –

Gez bütün âlemi, emsâlin görme,
Ağrın, sızın varsa fasıla verme,
Kayalık içinde sıcak su "Terme",
Terliyor buram buram Kırşehir.

Gider isen "Dinekbağ"dan aşağı,
"Güzler" var, hem "Kocabey Uşağı",
Delice Çay Kızılırmak kavşağı,
"Hızır Ağ" (16) ahacık şuram Kırşehir.

Daha var: "Hacağsan Mahallesi"(17), "Killik",
"Yeşilyurt", "Kuşdili", hem "Kaba Küllük".
Ne tarafa baksan çiçeklik, güllük,
Hele benim ciğer pârem Kırşehir.

Buğday lüzum ise şayet birine,
İhtiyaç var ise başka ürüne,
Gitmeli "Aşağı Pazar Yeri"ne,
Orda zahra kürem kürem (18) Kırşehir.

– 7 –

"Uzun Çarşı" gezilir bu meyanda,
Dükkânlar sıralı her iki yanda,
Demirci, * bakırcı hep galeyanda,
Bir hereni (19) sipariş verem Kırşehir.

15. Hırla: Bu gölün asıl adı "Hılya" iken zamanla hırla olmuştur. Kırşehir'de halk, birbirine "Hırlayı bilir misiniz?" diye sorarak espri yapar.

16. Hızır Ağ: Halk ağzında Hızır Ağa bir semtin adıdır.

17. Hacağsan: Hacı Hasan Mahallesi.

18. Kürem kürem: Yığın yığın.

** 19-27 Şubat 1973 tarihinde Kırşehir Gazetesi'nde aynı başlıkla yayımlanan bu şiirde Şemsi Yastıman, "Demirci" yerine "Sobacı" kelimesini kullanmıştır.*

19. Hereni: Tencere demektir.

"Caca Bey" medrese, hem de camisi,
Tarihte Selçuklar olur bânisi,
Çarşı Camii, Kapıcı da sânisi,
Tarih kantarında direm (20) Kırşehir.

Neslim Horosan'dan gelmiş yerleşmiş,
Şeyh Süleyman dedem sende pîrleşmiş,
İlim, irfaniyle ermiş, erleşmiş,
Varıp yüzlerimi sürem Kırşehir.

Kaya Şeyhi Velî, hem Âşık Paşa,
Ziyaret sun, gönlün şöyle bir coşa,
Dilek dilenirdi bir döner taşa (21),
Taş nereye gitmiş, soram Kırşehir.

– 8 –

Sanat pîri Ahi Evran-ı Veli,
Bilen azdır, acep nedir evveli,
Camisi var, bir Cuma'ya gitmeli,
Gidip divanına duram Kırşehir.

"Yenice Mahalle" kaldı arada,
Bizim fakirhane işte orada,
Vali Bey'in konağı da burada,
Komşularla hoştur aram Kırşehir.

Güzelleri Hak saklasın nazardan,
Dokurlar ıstarı (22) kolaydan, zordan,
Bir halı alayım dedim pazardan,
Tükendi cebimde param Kırşehir.

20. Direm: Halk ağzında dirhem.

21. Âşık Paşa Türbesi'nin avlusunda vaktiyle yarısı yere gömülü, bir metre boyuda ve altmış santim kadar kuturda, tarihî sütun taşları gibi büyükçe bir mermer taş mevcuttu. Dilek sahipleri o zamanlar mevcut olan türbedardan kısa bir dua öğrenir ve bu taşın üzerine çıkarak duayı okurdu. Taş kendiliğinde dönerse şahsın dileği yerine gelecek, dönmezse dileği yerine gelmeyecek diye itikat olunurdu. Şimdi o taş bir müzeye kalkmış.

22. Istar: Tarihte ve hâlâ meşhur olan, Kırşehir halılarının dokunduğu iptidai ve yerli tezgâh.

Ne haritacıyım, ne de bir radar,
Sılamın destanı benden bu kadar,
Yazdıran hasretlik, söyleten keder,
Gurbette olmuşum Kerem Kırşehir.

Sılamın kuşları gövel turnadır,
Al-mavi (23) çiçeği bana formadır,
Şemsi Çankaya'da bir jandarmadır,
Çağır da izinli varam Kırşehir..

Şemsi Yastıman

23. Askerlikte jandarma sınıfının işareti kırmızı ve mavi renklidir. 1943'te İsmet İnönü Cumhurbaşkanı iken ben maiyetinde jandarma ve bölüğümüzün santralcısı idim.

*"Kırşehir Destanı"; **Kırşehir Vilâyet Gazetesi,** nr. 54, 29 Nisan 1959, s. 3-4;*

*"Kırşehir Destanı", **Halkın Sesi Gazetesi,** Yıl: 1, nr. 80, 83, 85, 86, 88, 89, 11-22 Ağustos 1962, s. 2;*

*"Kırşehir Destanı", 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8., **Kırşehir Gazetesi,** Yıl: 10, nr. 2606-2613, 19-27 Şubat 1973, s. 2.*

ÇOCUKLARIMA ÖĞÜT

Evlâtlarım size baba hitabı:
İlkin aslınızı bilmelisiniz,
Tarihler içinden ecdat kitabı
Okuyup da yola gelmelisiniz. .

Sizde varsa fena bir huy boşlayın,
Azmedip de unutmağa başlayın.
Evlâtlarınıza ilim aşlayın,
Cehâlet dağını delmelisiniz.

Tez yorulur bir fert fazla koşarsa,
Berrak göl sevilmez coşup, taşarsa,
Sevdiğiniz bir dost yoldan şaşarsa,
Aklını hayıra çelmelisiniz.

Vazifeniz fenden haz etmek sizin,
İstikbâl yolumu düz etmek sizin
Milliyet farkını gözetmeksizin
Âlim kimseleri bulmalısınız.

Doğru gezin hayat seyahatında
Örnek olsun uygun adım atın da,
Karı-Koca'lıkta, ev hayatında
Hoş geçim kozunu bölmelisiniz.

Hiçbir yerde haksız kayrılmayınız,
Adaletten kaçıp sıyrılmayınız
Atatürk yolundan ayrılmayınız
Her zora galebe çalmalısınız.

Emsâlin askere, harbe giderse,
İtiraz etmeyin devlet ne derse,
Maddî ve manevî icap ederse:
Bu vatan uğrunda ölmelisiniz.

Dosta mektup yazın asker olursa,
En büyük teselli, mektup alırsa,
Taşrada bir ahbap nâçar kalırsa
Ara sıra para salmalısınız.

Yardım et ki, sana yardım etsinler,
İmdada yet, imdadına yetsinler.
Öğüt tut ki, öğüdünü tutsunlar,
İlmî nasihatla dolmalısınız.

Asil insan, sohbetinden bell'olur,
Hakiki dost, dosta acı dill'olur,
Tatlı sözle çok müşküller hallolur,
Küfür de etseler gülmelisiniz.

Bilinmez insan ilk merhaba ile.
Hemence gönlünü bağlama ele,
Can ciğeriz demek kolaydır dile,
Hele bir parasız kalmalısınız.

Kendi gelsin, sen misafir getirme,
Samimî zannedip keyfin yetirme,
Lâübali olup, evde yatırma,
Dost ile düşmanı bilmelisiniz.

Gelen ister bilsin, ister bilmesin,
Âdettir, erkek yok, eve gelmesin,
Seni seven kişi, yüze gülmesin,
Ağlatıcı dostla gülmelisiniz.

Israr olan yerde kalmayın sakın,
Eğlenceden erken kaçmağa bakın,
Uzayan her şeyin zevali yakın,
Her kıssadan hisse almalısınız.

Her fikri herkese danışmayınız,
Her yakın gelenle tanışmayınız,
Çok konuşan ile konuşmayınız.
Sözü dilik dilik dilmelisiniz.

Kim ki çok aşırı camiye gider,
Kim ki kiliseye sık devam eder,
Kim ki eli boştur, çok dâva güder,
Gönül defterlerinden silmelisiniz.

Kimse sizden yetim hakkı sormasın,
Evinize haram lokma girmesin,
Rüşvet için Allah fırsat vermesin,
İstemem kimseyi yolmalısınız.

Komşuna besleme kötü niyeti,
Çok da ilerletme samimiyeti,
Herkesin kendine hastır hayatı,
Daim alâkasız kalmalısınız.

Sinemada, tiyatroda, vapurda,
Nere tenha ise, oturun orda.
Ehil şoför seçin vasıtalarda
İstemem ki yolda kalmalısınız.

Şu sözlerim şâmil olsun her ferde:
Yavaş ses şart daim umumi yerde
Hele sokaklarda, hem caddelerde
İstemem ki ıslık çalmalısınız.

İşte size iflâh etmez bir sevda:
Mes'uliyet, günah pek çoktur avda,
İş değildir kuş beslemek bir evde,
Varsa, âzad edip, salmalısınız.

Pahalıdan alın kumaşı, bezi
Zamana uydurun elbisenizi,
Görmesinler züppe giyimle sizi,
Daim gösterişten yılmalısınız.

Şifa görüleni herkese deyin
Hazmı güç olmıyan yemekler yeyin,
Ayakkabınızı genişçe geyin
Yolda rahat gidip - gelmelisiniz.

Daim temiz gezin, temiz iş yapın
Fırsatın buldukça her gün duş yapın
Ağzınızda inci gibi diş yapın
Fırçayla, macunla silmelisiniz.

Temennim bu: Bir partiye girmeyin
Siyasi hayata önem vermeyin
Hep seyirci olun, peşin sürmeyin
Ahdedip, bî-taraf kalmalısınız.

İhtiram gösterin evliya, pîr'e
Gönlünüze Allah korkusu gire
"Asıl azmaz, bal da kokmaz"a göre,
İstemem ki münkir olmalısınız.

Ben bir sazendeydim, miras etmeyin,
Bunu kendinize kıyas etmeyin,
Sakın ha sahneye heves etmeyin,
Sazı keyif için çalmalısınız.

Bize de babamız çok öğüt verdi,
Alkole pek rağbet etmeyin derdi,
Bizler dinlemedik, çoğattık derdi,
Sert içkiden uzak kalmalısınız.

Böyle nasihattan çokları bıkar,
Uzun söz insanın canını sıkar
Hülâsa eylersen, bir gaye çıkar,
Ben sizi zannetmem el malısınız.

Zannetmeyiniz ki cismim bâkidir,
Saklanabilirse resmim bâkidir,
Anılsa anılsa, ismim bâkidir,
Hayat fâni, nazar kılmalısınız.

Herkes gibi bunu ben de bilirim,
Kadir-i mutlaktır, bir gün ölürüm,
Baba diye belki akla gelirim,
Yılda bir kabrime gelmelisiniz.

Der Babanız ŞEMSİ, söz burda biter,
Tatbik ederseniz, bu destan yeter,
Ata sözü tutan kemliği iter.
Düşünüp de dehre dalmalısınız.

1959 yılı - Beşiktaş

Babamın dedesi, yani sizin babanızın babasının dedesi, Süleyman Efendi, Arnavutluk'ta askerliğini yaparken Alay Müftüsü imiş. Süleyman Efendi doğduğu zaman yatsı namazı vakti imiş. Hısım, akraba, isminin Süleyman olmasına karar vermişler.

Yatsı vaktinden (Yatsı)'yı, Süleyman'dan da (man)'ı alıp birleştirerek, gelen nesile YATSIMAN lâkabı verilmiş. Nesiller boyunca kelime çetrefil dillerde YASTIMAN olarak kullanılmış ve hâlâ da böyle gidiyor.

Pederim Kırşehir'de Şekerci Ahmet Ağa anlatırdı.... Vay o günler, (Yıl 1941).

*Şemsi Yastıman, **Şemsi Yastıman'dan,** Ankara 1964, s. 7-10.*

ŞOFÖRLER OKUSUN

Destanım var size şoför kardaşlar,
Arzu ederseniz, kıraat edin.
Dost selâmı dostun gönlünü hoşlar,
Tatbik eyleyin de ırahat edin.

Maksadım nasihat değil, hizmettir,
İş bilene akıl vermek cinnettir,
Başta gelen vazifeye hürmettir,
Kendi işinize itaat edin.

Büyük söze nasıl karşı durulur?
Ata sözleriyle her iş doğrulur.
Demişler çok koşan çabuk yorulur,
Vasati sür'ata kanaat edin.

Niçin kararsızca basalım gaza?
Niçin başınıza gelsin bir kaza?
Niçin ters yol gidip, kesilsin ceza?
Niçin ondan sonra şikâyet edin?

Ampermetre olmalıdır mîzanda
Ziyan etmez fazla benzin kazanda,
Öyle zaman geliyor ki bazan da:
Seyrüseferlere vekâlet edin.

Tamah edip çok müşteri almayın,
Müşteriyle sakın lâfa dalmayın
Duraklarda hadden fazla kalmayın
Kanun böyle diyor riayet edin.

Herkes arabasın sık sık yoklasın,
Hem yağlatsın, hem tertemiz paklasın
Görünmez kazadan Allah saklasın,
Lâkin tedbire de itikat edin.

Yabancıya daim etmeli tâzim,
Turistlere dürüst hareket lâzım.
Edenler kazanır bu işte azim,
Burası mühimdir çok dikkat edin.

Yevmiyeci isen dikkat et buna:
Kendi malın gibi bak arabana.
Sebat et, kendini sevdir patrona,
Biribirinize itimat edin.

Şu söz küpe olsun, kulağa takın:
ALKOLE AZRAİL ZANNEDİP BAKIN
İçmeyin, içene olmayın yakın,
Feragat ettirin, feragat edin.

Sabahları işe çıkmazdan önce,
Araba silinsin inceden ince.
Herkes dua bilir kendi dininee
Besmele çekmeyi itiyat edin.

Der Şemsi YASTIMAN leyhtedir sözler,
Memleket sizlerden çok hizmet gözler
Bu destanı haklı gördüyse gözler,
Varın selâmetle seyahat edin.

1959 - Beşiktaş

*Şemsi Yastıman, **Şemsi Yastıman'dan,** Ankara 1964, s. 13-14.*

ÂRİFTEN ÖĞREN DERSİN

Kınama of diyeni sen de bir gün of dersin,
Pek öyle mağrur olma, felek sillesi yersin.

Aklı hayra yorar mı cühelânın sohbeti?
Boş kelâm dinleyene Allah sabırlar versin.

Adam insan olamaz parayla tahsil ile,
Yaşca küçük ise de, âriften öğren dersin.

Dervişlik tahammüldür, yoksa hiç heves etme,
İkrarda duramazsan karışmam döner tersin.

Mızır olma beşere, hayrın dokunmasa da,
Bunu yapabildinse Şemsi, er oğlu ersin.

Şemsi Yastıman
3 Mayıs 1960
Beşiktaş

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

MUHABBETNÂME

Kıymatlı hemşerim, muhterem Afşin
Kaleminden fakire de kelâm var.
Beni çok şâd etti davet edişin,
Yazdığın gazetenin ismi sılam var.

Yirmi yedi Nisan dokuz yüz altmış
Vilâyet Gazetesi söze bal katmış,
Okuyan kişiler tadını tatmış,
Eski dosttan eskilere selâm var.

Nice yıldır kayıplara karıştık,
Sen de, ben de Kerem ile yarıştık,
Yüz yüze yoksa da, kalben görüştük,
Zira bizde GARİP diye ilâm var.

Garipler, feleğe hep kahirdedir
Hele âşık isen,yurt, tehirdedir,
Bir ucumuz gene Kırşehir'dedir,
Ölü,diri, emmim, dayım, halam var.

Burnuma tütüyor kardeş, oralar,
Soyka kalsın, pek de uzak aralar,
Vallahi sarmıyo beni buralar,
İstanbul ne, benim daha âlâm var.

Yirmi yıldır hasret nedir bilirim,
Korkuyorum gurbet elde ölürüm,
Var ise kısmette bir gün gelirim,
Bak o zaman ne kıyak bir âlem var.

Ah bulgur pilâvu, ah kenger, keme,
Hele mantıyınan gö suvan dime,
Tavuklu çullama, sen ol da yime,
Gilârda çökelik, sızgıt bulam var.

Yerimizde duramazdık bir dakka,
Çayırda oynardık acerim, zıkka
Yüs paraya ceviz vardı bir okka,
Şimdi yüz kuruşa kurşun kalem var.

Âşıkların ıradyosu sazıdır,
Keza, sermayesi dosta nazıdır,
Herkes kendi kaderine razıdır,
İlde sefa, bizde ise elem var.

Ne yapalım kader böyle getirdi,
Felek gitti, elin keyfin yetirdi,
Abüdane, diyar diyar götürdü,
Çok şükür ki, bir abam, bir palam var.

Hizmetle bir erden nasip aldın mı?
Ar, namus şişesin taşa çaldın mı?
Bu sözümden tefekküre daldın mı?
Benim böyle nasipli bir belâm var.

Şemsi der ki hasretim o güllere,
Sılamdaki Türkmen ağzı dillere,
Postu serdik şimdi gurbet ellere,
Bilemem ki, daha kaç yıl çilem var?

Şemsi Yastıman

Kırşehir Vilâyet Gazetesi, nr. *106, 18 Mayıs 1960, s. 2;*

İhsan Hınçer, *"Âşık Şemsi Yastıman", Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230-2231.*

HALK DİLİNDEN 27 MAYIS DESTANI

Yaz Türklük tarihi bir sayfa daha
Yurtta diktatörlük tarumar oldu.
Yatıp kalkıp şükredelim Allah'a
Hürriyet kalemiz tam imar oldu.

Bin dokuz yüz altmış, Mayıs ayında
Yirmi yedinci gün gece payında
Yenilmedik, yendik biz bu oyunda
Sabah uyananlar bîkarar oldu.

Tertipli plânlar tanzim kılındı
Vakit geldi, hücum marşı çalındı
Devlet idaresi teslim alındı
Kahraman ordumuz tacidar oldu.

Alınan kararlar hep iyimserdi
Ahdetti, ordumuz gâyeye erdi
Iradyolar zafer müjdesi verdi
Çalkandı memleket haberdar oldu.

Çok şükür bu darbe kanlı olmadı
Kardaş kavgasına meydan kalmadı
Hainler, fesatlar fırsat bulmadı
Komutanlar canlı bir radar oldu.

Askerin "Ağa"sı, bizlere paşa
Cemal Gürsel Paşa, lâyıktın başa
Nâralar yükseldi sen binler yaşa
İsmin gönüllerde pâyidar oldu.

İstibdat devrini peşin güttüler
Kardaşı kardaşa düşman ettiler
Âkıbeti takla makla gittiler
Darbeyi duyunca çok firar oldu.

Karlar yağdı umduğumuz dağlara
Meğer hırsız, bekçi olmuş bağlara
Millet, balık gibi düşmüş ağlara
Lâkin ağ çürükmüş, tez kopar oldu.

Sandalya uğruna vicdanı sattı
Suçlu partizanlar çamura battı
Kimi pencereden kendini attı
Hesap veremeden intihar oldu.

Sanki düşman ile savaşa girdik
Kendi neslimizi yerlere serdik
Üniversiteden şehitler verdik
İrfan ocağına çok zarar oldu.

Göz yaşartan bomba, silâhlar coplar
Tatbikini görsen yürekler hoplar
İmdadı sıhhiye yaralı toplar
Ölüler kim bilir ne kadar oldu?

Hay böyle iktidar olmaz olaydı
Güven oyumuzu almaz olaydı,
Bunca yıl mevkide kalmaz olaydı
Hani, memlekete ne yarar oldu?

Alamaz olmuştuk bir rahat nefes
Gazetecilere yurt idi kafes
Şakşakçı olursan geçimin enfes
Böylelikle gerçek hep inkâr oldu.

Nc bilirdik sizi hep fitne fesat
Dışınız hoş imiş, içiniz haset
Tüyler ürpertiyor bu kadar ceset
Millet zulmünüzden çok bîzar oldu.

Tarih sizden şöhret ister, şan ister
Federasyon ise cana can ister
Anneler babalar kana kan ister
Sizi linç etmeğe isyankâr oldu.

Kaç senedir gözükürdü alâmet
Zulme devam verir miydi selâmet?
Düşman yapmaz idi böyle melânet
Milletin gıdası âhüzar oldu.

Perişan, ettiniz perişan olun,
Eden bulur derler, ettiniz, bulun,
Sizde hakkı vardır yurtta her kulun
Öksüzler, yetimler hak sorar oldu.

Şimdi millet iç yüzünüz biliyor
Vahşetiniz bağrımızı deliyor
Fitik fitik burnunuzdan geliyor
Dünya bize geniş, size dar oldu.

Sefahatinizden haber sızıyor
İşittikçe iç yaremiz azıyor
Gazeteler cayır cayır yazıyor
Bütün sırlarınız aşikâr oldu.

Boşaldı Mecliste meş'um localar
Birbirini kutlar gençler, kocalar
Lisanını değiştirdi hocalar
Mevlût duaları inkisar oldu.

Jurnal evrakları hep deste deste
Gizli hazırlanmış bir kara liste
Katliam varımış işbu piyeste
Kurtulanlar Hakka minnettar oldu.

Silâhlar, mermiler hep torba torba
Depolardan çıktı sayısız urba
Asker hissi verip binlerce zorba
Hücum edecekken teslimkâr oldu.

İlk seçimde böyle miydi andınız?
Bizler size, siz şeytana kandınız
Bu milleti kimsesiz mi sandınız?
Görün, ordu bize sahipdar oldu.

Kimsede olmayan sizlerde varken
Doymadınız, bizler çok şükür derken
Fakir fukaranın hakkını yerken
Vicdanınız nasıl tatminkâr oldu?

Gören gözünüzü bir hırs bürüdü
Yurtta pahalılık aldı yürüdü
Bir Millî Korunma çıktı, çürüdü
Ucuzluk vaadi istismar oldu.

Yapılmıyor muydu dedikleriniz?
Gözünüze dursun yedikleriniz
Ötmez oldu gayri düdükleriniz
İsminiz "Sâkıt ve Sâbıklar" oldu.

Yüzleriniz irtikâpla yılışmış
İmza atmak ürüşvete alışmış
Hep bankalar sizin için çalışmış
Eşiniz, dostunuz haznedar oldu.

Kötü idareler devran sürmesin
Süren varsa, umduğuna ermesin
Allah büyüklere zevâl vermesin
İyiler her yerde berhüdar oldu.

Bu millet ezelden Hürriyet hisli
Mayamız ecdattan cenk için besli
Bir daha göründü Atatürk nesli
Yurdunun derdine hissedar oldu.

Hakikatlar fallarına bakacak
Zaman zaman daha neler çıkacak
Kimin asıp, kimin hapse tıkacak
Adâlet millete anahtar oldu.

Hâdisler değiştirdi modayı
Size tahsis ettik Yassı Ada'yı
Orada sökmüyor akraba, dayı
Vaktinde size çok itibar oldu.

Kalkınma bâbında verilen söz ne?
Bütçemiz sarsılmış boşalmış hazne
Kâğıt paralardan usanmış vezne
Karşılıksız nakit el yorar oldu.

İsraftan kaçalım, iktisat olsun
İçten yardımlarla haznemiz dolsun
Bütçemiz de normal hâlini bulsun
Paramız şimdiden kıymettar oldu.

Der Şemsi Yastıman dinliyen canlar
Bildiğim, gördüğüm, duyduğum bunlar
Âşıklık kıymetin ârifler anlar
Bu destan da benden yadigâr oldu.

Şemsi Yastıman
21 Haziran 1960
İstanbul-Beşiktaş

(Bu destandan sağlanan kâr, hazineye teberru edilecektir notuyla yayımlanmıştır.)

Kırşehir Vilâyet Gazetesi, nr. *110, 22 Haziran 1960, s. 3;*
*Şemsi Yastıman, **Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı,** İstanbul 1960, s. 4-8.*

1949'DA İZMİR'DEN AYRILIRKEN

Ayrılık rüzgârı esti İzmir'den
Ankara'ya doğru çıkıp giderim
Allah nasibimi kesti İzmir'den,
Sanmayın ki burdan bıkıp giderim.

Ben bu kararımı boşa vermedim
Hiçbir İzmir'liden kemlik görmedim
Yedi sekiz ay var, fazla durmadım
Dönüp dönüp, geri bakıp giderim.

İnsan oğlu sanki uçan kuş olur
Ayrılık, gönüller üzen iş olur
Ben garibe başka kimler eş olur?
Sazımı koluma takıp giderim.

Şemsi der ki: En son bir iş yapayım
Bu kadarla defterimi kapayım
Büyük elin, küçük gözün öpeyim
Emsalim elinden sıkıp giderim.

Şemsi Yastıman

İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları*, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

ÖĞÜT VER

Kürsüden köpürme ey cahil vâiz,
Hele bir ağzını sil de öğüt ver.
Neler yazılıysa kitapta câiz,
Faili, fiili bil de öğüt ver.

Sorsalar cennetten, kim kimi koğmuş?
O zaman dünyada kim var, kim yoğmuş?
Bilmezsin Peygamber ne zaman doğmuş?
Bir cahilden bilgi al da öğüt ver.

Sevdiğin bağşı'çin yolundan azma
Ayetler uydurup, Kur'an'ı bozma,
Yanlışın bulursak hırslanıp kızma,
Kitaptan sureyi bul da öğüt ver.

Sizce günah olan, bizce mubahtır,
Aramızdaki fark, bir eyvallahtır,
İlim sevap, filim neden günâhtır?
Şöyle bir imâna gel de öğüt ver.

Namaz ile Allah kanar zannetme,
Hac ile Peygamber anar zannetme,
Sarhoş cehennemde yanar zannetme,
Bir gün demhaneye gel de öğüt ver.

Diyorsun saz çalmak günahtır gayet,
İsbat et, Kur'an'da kaçıncı âyet?
Biz de öğrenelim bulursan şayet,
Sazımı kafama çal da öğüt ver.

İsrar etme, sana fitremi vermem,
Zekâtım verip te günaha girmem,
Tarlamı satıp da Kâbe'yi görmem,
N'olur biraz da bu yolda öğüt ver.

Tarik-i müstakim izinden gidip,
Edeb, erkân görüp, olurlar edip,
Darılma Şemsi'ye cahil zannedip,
Aşkın namazını kıl da öğüt ver.

Şemsi Yastıman

İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", *Türk Folklor Araştırmaları*, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

Bu şiir Kastamonulu âşık Hakkı Bayraktar (Yorgansız Hakkı Baba)'dan Şemsi Yastıman'a yazılmış, o da ona cevap vermiştir. Aşağıda bu müşâareyi bulacaksınız.

HÛ....

Gönülde yorgunluk dilde durgunluk
Bozuldu şuurum aklım mı dersin
Vücutda ıztırab, kanda kırgınlık
Söyündü şule-i şavkım mı dersin?

Ne içmekde haz var, ne de yemekde
Ne çalmak çağırmak, ne eylenmekde
Galiba kemâlim zeval bulmakda
Tükendi neş'ei zevkim mi dersin?

Ey Şemsi bu halat bilmem ki nedir?
Demek ki alnıma yazılan budur
Dolaşub gezerken altmış senedir
Kalmadı hayatta Hakkım mı dersin?

HÛ DOST

15.11.Dokuz yüz elli dokuz
Tarihli muhabbetnâmeniz geldi
Kelimeler dedi biz birer okuz,
Okudukça dertli sinemi deldi.

Ne evveli belli, ne de hem sâni
Dünya değil, elbet âdemdir fâni
Bunu böyle kurmuş o büyük bâni,
Uyanık kişiler hep böyle bildi.

Biz dervişiz, elbet çilemiz dolmaz,
Ne sıhhat, ne neş'e kararın bulmaz,
Sen hastayım derken, hiç belli olmaz.
Duyurulur ki Şemsi Yastıman öldü...

Aşk-ı niyaz eyler ellerinden öperim Sultanım.

Bir hiç : Şemsi Yastıman

İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

ZALİM FELEK

Hep bana verip hışımı
Kahir ettin zalim felek
Birdenbire genç yaşımı
Âhir ettin zalim felek

Fırsat bildin zaafımı
Reddettin her bir lâfımı
Bol şekerli hoşafımı
Zehir ettin zalim felek

Mevsimsiz verdin hasatı
Çattın fitneyi fesatı
Bana gelen her fırsatı
Tehir ettin zalim felek

Şansa giden seferlerde
Mağlûp ettin zaferlerde
Akla gelmedik yerlerde
Zuhur ettin zalim felek

Şemsi, şâd olup gülmüşken
Ağlattın fırsat bulmuşken
Gözüm yaşı sel olmuşken
Bâhir ettin zalim felek.

Şemsi Yastıman

*İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", **Türk Folklor Araştırmaları**, c.6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230.*

*Aynı şiir, "Zehir Ettin Felek" başlığı ile, **Kırşehir Haber Gazetesi**, Yıl:1, nr. 10, 13 Ağustos 1976, s. 1'de yayımlanmıştır.*

HA! ...

Geçici âlemde ömrün oldukça
Duymadıklarını duyacaksın ha...
Fazla efkârlanıp için doldukça
Derdini âleme yayacaksın ha...

Neyine güvenip böbürlenirsin?
Emsalin beğenmez kibirlenirsin.
Bir gün herkes gibi kabirlenirsin,
Beş arşın beyazı giyeceksin ha...

Çabuk yorulursun pek hızlı koşma,
Hakkına razı ol, haddini aşma,
Şimdiden tedbir al, yolundan şaşma,
Ahirinde eyvah diyeceksin ha...

Ağa denip, baş üstüne konursun,
Kazancında kendi nefsin tanırsın,
Şimdi tamah edip doymam sanırsın,
Bir gün mala mülke doyacaksın ha...

Şemsi, kat'i karar vermedin yine
Kani misin haram yemediğine?
Nuh deyip Peygamber demediğine
Peygamberdir diye cayacaksın ha...

Şemsi Yastıman

İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230.

BULMAZLARDANIZ

Biz dervişiz dedik, elekten geçtik
Sofîden icâzet almazlardanız
Kendi rızamızla bir tarik seçtik
Cebr ile ehli-dil olmazlardanız

Revan olmayız görüp, kem ize
Münkir olamayız an'anemize
Biz niyaz ehliyiz sofî nemize?
Gösteriş namazı kılmazlardanız.

Türab olup, yere saçılırız biz,
Ham ervah görünce kaçılırız biz,
Ehlini bulursak açılırız biz,
Na hoş yerde çene çalmazlardanız.

Yığılacak yerde yığılırız da
Dağılacak yerde dağılırız da
Aşkın deryasında boğuluruz da
Ufak defek göle dalmazlardanız.

Cahilin zararı bu Şemsi'ye kâr,
Münkir sermayesi yalanla inkâr,
Bizde Hacı Bektaş, Hazret-i Hünkâr
Var iken başka yol bulmazlardanız.

Şemsi Yastıman

İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman", Türk Folklor Araştırmaları, c .6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230.

İLK DEYİŞ'İM

"Kırşehir Postası" selâm kardaşlar
Size hayli yazı yazmak isterim
İleride belki bina başlar
Şimdilik bir temel kazmak isterim.

Şayet demezseniz kafadan çatlak
Şiir dağarcığı yıpranık, patlak
Elimin, dilimin döndüğü katlak
Şöyle birkaç cümle düzmek isterim.

Deli gönül çok mevzular buluyor
Soyka işler buna mani oluyor
Geçim için insan derin soluyor
Hem yaşamak, hem de bezmek isterim.

Bu iş için her dem fırsat kollarım
Yazınca da hemen zarfı pullarım
Ne ben mevzu dışı deyiş kollarım
Ne de sizi fazla üzmek isterim.

Her yazıda açık olmalı alın
Önemli mevzular kaleme alın
Ne ileri gidin ne geri kalın
Bu sözün altını çizmek isterim.

Der ŞEMSİ YASTIMAN hasılı kelâm
Hemşerilerime benden çok selâm
Burnuma tütüyor vallahi sılam
Gelip doyasıya gezmek isterim.

Şemsi Yastıman
23 Mart 1961
Beşiktaş

Kırşehir Postası, Yıl: 1, nr. 37, 15 Nisan 1961, s.2

MEMLEKET HASRETİ

Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah
Sılayı bir daha görmek istiyom
Çuğun'a varınca ya ağşam, zabah
Topraklara yüzüm sürmek istiyom.

Kaman'ı, Mucur'u, Çiçekdağı'nı
Kındam, Dinekbağ'ı, hem Özbağ'ını
Köylü, kentli, hastasını, sağını
Görüp, bir muhabbet kurmak istiyom.

Hacı Bektaş, Ahi Ervan Sultanı
Âşık Paşa, Kaya Şeyhi cananı
İmâret'te neslim Şeyh Süleyman'ı
Aşk ile bağrıma sarmak istiyom.

Ahiervan, çarşı içi, hökûmet
Kümbetaltı, Kayabaşı, İmâret
Akrabayı, eşi dostu ziyaret
Uğrayıp, hal-hatır sormak istiyom.

Ne büyüktür zevki yurdu görmenin
Kaç senenin hasretine ermenin
Dört bir yanda methedilen Terme'nin
Şifalı suyuna girmek istiyom.

Halam sağ olsa da, sesim duysaydı
Cebime devramel, iğde koysaydı
"Şun da yi" diyerek alma soysaydı
Cevizi de dişle kırmak istiyom.

Bir de gitsem, dezem beni görseydi
İçi çökelikli dürüm dürseydi
Hele azıcık da sızgıt verseydi
O an pirzolayı yermek istiyom.

Dayım gilden acık köğtür aldırsam
Emmim gilden armıt kak'ı buldursam
Ceplerime şak leblebi doldursam
Töhmeleyip, uşgur kırmak istiyom.

Söğürmelik bir et çıksa satırdan
Höşmerim, çullama gitmez hatırdan
Kuşlukleyin hedik gelse tandırdan
Çölmeğin içine girmek istiyom.

Bir hağbe kemeyi yüklesem sırta
Çıksam bir alamaç yapacak sırta
Beş gö suvan, üç kaynamış yımırta
Bazlama içine sarmak istiyom.

Bunları her daim arzular özüm
Memleket mahsulü vücuda lüzum
Tokaloğlu kaysı, dıranı üzüm
Tek, yimeyim, şöyle dermek istiyom.

Bir düğün olsa da, bir kayın gitsek
Dokuz butlu tavuk lâfını etsek
Dam pilâvu gelse, yisek tüketsek
Davullu, zurnalı dernek istiyom.

Harmana denk gelse, düvene binsem
Şöyle dabaz olup, kaşınsa ensem
Acık bağ bellesem, acık dinlensem
Çayıra bir pala sermek istiyom.

Bağ bozumu, üzüm haftına batsak
Bekmez kazanına hayvalar atsak
Boranıynan damla şiresi datsak
Arı soksa, çamır sürmek istiyom.

Üç arkadaş şöyle bir bahça bulsak
Çalpıdan hatlayıp, bir üzüm yolsak
Sağbısı dutsa da, bir rezil olsak
O tatlı günlere ermek istiyom.

Seğirdip, dolaşsak hep tarla-dapan
Keklik dutmak için kursaydık kapan
Daş döğüşü olsa, vızlasa sapan
Kafamı, gözümü yarmak istiyom.

Bilmem ki olur mu gine becerim?
Çayırda oynasak zıkka, acerim
Terleyip, karakıp, bir su içerim
Dalağım kabarıp, böğrmek istiyom.

Enteremi giysem, sümüğüm aksa
Koluma silerim, yağlığım yoksa
"Başangı"dır diye mahalle bıksa
Kessekle camları kırmak istiyom.

Cesurluğum dutsa, şöyle kasılsam
Yaylıların arkasına asılsam
Kımçıyı yiyince yere yassılsam
Yollarda ağlayıp durmak istiyom.

Ceviz kaval etsem, sakam da toksa
Çızgılı oynarım, eneğim çoksa
Koluma söylerken bir döğüş çıksa
Sumsuk yimek, hem de cırmak istiyom.

Tok, çik, opban, mirre bir aşşık atsam
Sakanın dımığna kurşun akıtsam
Üç yüz enek ütüp, cebe bakıtsam
"Ne şişiyon la" dedirmek istiyom.

Görür m'ola fakirin gözleri?
Delice Çay'ını, berrak özleri
Kısıkkaya serinledir bizleri
Neyleyim denizi, ırmak istiyom

Kim sorarsa yazdın bunları niye?
Gelecek nesile kalsın hediye
Kırşehir'de doğdum, Türkmen'im diye
Her yerde göğsümü germek istiyom.

Ey Şemsi Yastıman, ümitli kulsun
Kısmet ise, gayen yerini bulsun
Hemşeriler buna vasıta olsun
Kırşehir'e selâm vermek istiyom.

Şemsi Yastıman
1962
Beşiktaş - İstanbul

(Şemsi Yastıman'ın notu: Bu destandaki anlaşılmayan kelimeleri, Kırşehir'in yerlisi bir kimse ile karşılaşınca sorup öğrenirsiniz.)

Şemsi Yastıman, Yeni Kırşehir Gazetesi'nde 18 Nisan -13 Eylül 1963 tarihlerinde iki defa yayımlanan (1) 16 kıtalık "Muradım" adlı şiirinin 1, 4, 5, 6, 7, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 24. kıtaları "Memleket Hasreti" adlı şiirin kıtalarıyla benzerlik arzetmektedir:

16 kıtalık şiirde sadece:

"Seğirdip, dolaşsak hep tarla - dapan
Keklik dutmak için kursaydık kapan
Daş döğüşü olsa, vızlasa sapan
Kafamı, gözümü yarmak istiyom."

kıtası "Memleket Hasreti" adlı şiirinde yer almamaktadır. Ayrıca "Muradım" adlı şiirin son kıtasının 3. mısraında "Halkın Sesi" bana vasıta olsun" denilmektedir. Buradaki "Halkın Sesi" Yeni Kırşehir Gazetesi'nin kapanmadan önceki adıdır. Bahsedilen şiir, "Halkın Sesi Gazetesi"nin kapanmasından kısa bir süre önce yazılmıştır;

*Sevim Baytok, "Memleket Hasreti" **Filiz Şairleri Antolojisi,** Kırşehir 1975, s. 73-76;*

*"Memleket Hasreti", **Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni,** Ocak 1982, s. 6;*

*"Memleket Hasreti", **Kırşehir Çiğdem Gazetesi,** Yıl: 18, nr. 2674, 12 Temmuz 1994, s. 4;*

*(1) **Yeni Kırşehir Gazetesi,** Yıl: 1, nr. 2, 8 Nisan 1963, s. 1-2; a. gazete, Yıl: 1, nr. 133, 13 Eylül 1963,. 2; "Muradım" başlığı ile 21 kıtası yayımlanan şiirin yine "Memleket Hasreti" şiiri ile benzerlik arzettiği görülmüştür. **İkizarası (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı),** 8 Haziran 1968, s. 9.*

MURADIM ŞU; SILAYA VARAM

Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah
Sılayı bir daha görmek istiyom
Çuğun'a varınca ya ağşam, zabah
Topraklara yüzüm sürmek istiyom.

Ne büyüktür zevki yurdu görmenin
Kaç senenin hasretine ermenin
Çok methini duydum hele Terme'nin
Şifalı suyuna girmek istiyom.

Halam sağ olsa da, sesim duysaydı
Cebime devramel, iğde koysaydı
"Şun da yi" diyerek alma soysaydı
Cevizi de dişle kırmak istiyom

Sögürmelik bir et çıksa satırdan
Höşmerim, çullama gitmez hatırdan
Kuşlukleyin hedik gelse tandırdan
Çölmeğin içine girmek istiyom.

Bunları her daim arzular özüm
Memleket mahsulü vücuda lüzum
Tokaloğlu kayısı, dıranı üzüm
Tek, yimeyim, şöyle dermek istiyom.

Bir düğün olsa da, bir kayın gitsek
Dokuz butlu tavuk lâfını etsek
Dam pilâvu gelse, yisek tüketsek
Davullu, zurnalı dernek istiyom.

Üç arkadaş şöyle bir bahça bulsak
Çalpıdan hatlayıp, bir üzüm yolsak
Sağbısı dutsa da bir rezil olsak
O tatlı günlere ermek istiyom.

Seğirdip, dolaşsak hep tarla-tapan
Keklik dutmak için kursaydık kapan
Daş döğüşü olsa, vızlasa sapan
Kafamı, gözümü yarmak istiyom.

Cesurluğum dutsa, şöyle kasılsam
Yaylıların arkasına kasılsam
Kamçıyı yiyince yere yassılsam
Yollarda ağlayıp durmak istiyom.

Görür m'ola fakirin gözleri?
Delice Çay'ını, berrak özleri
Kısıkkaya serinledir bizleri
Neyleyim denizi, ırmak istiyom

Kim sorarsa yazdın bunları niye?
Gelecek nesile kalsın hediye
Kırşehir'de doğdum, Türkmen'im diye
Her yerde göğsümü germek istiyom.

Şemsi Yastıman

Şemsi Yastıman, 1962 yılında yazdığını söylediği *Memleket Hasreti* (1) adlı şiirinin 1, 5, 6, 9, 11, 12, 15, 16, 19, 22 ve 23. kıtalarından oluşan *"Muradım Şu; Sılaya Varam";* adlı şiiriyle 1966 yılında katıldığı Konya Âşıklar Bayramı'nda birincilik ödülü kazanmıştır.

Erdoğan Arıpınar, "Muradım Şu; Sılaya Varam", Tarla, nr. 10, Ekim 1966, s. 19.

1. Nazır Şentürk, "Haber Röportaj"; Kırşehir İl Özel İdare Haber Bülteni, Yıl: 1, nr. 2, Haziran 1989, s. 5-6.

ACEP EVLENSEK Mİ EVLENMESEK Mİ?

Vaktimiz geçiyor, yaş ilerliyor
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?
Kimisi bekârlık sultanlık diyor
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Ben kendi gönlüme hayli danıştım
Çok kızlarla senli, benli konuştum
Talip oldum, çok dil döktüm, tanıştım
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir İstanbul kızı dedi gelirim
Dedim beş yüz gayme aylık gelirim
Dedi bu boyama yetmez, ölürüm
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Tatar kızı ise bakmadı kolay
Dedim ki sen gob arusun apakay
Dedi mene lâzım arı bir akay
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir de Kürt kızına savdı şans beni
Dedim nove tü çi, gırmancı zani?
Dedi beş altı bin koyunun hani?
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Çerkez kızının da sevdim huyunu
Dedim pşaşe ve sesey vugunu?
Dedi üç-beş beygir çal getir onu
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir de göçmen kızı gördüm genç yaşlı
Dedim çupe ti mene duşo bidvaşli?
Dedi anlaşamam, dilin dolaşlı
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Arnavut kızına sordum durumu
Dedim çup a beneş famile per mu?
Dedi beş-on bahçe pırasa var mı?
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir Arap kızına anlattım hali
Dedim yâ bünt tı sirî muhibbe ili?
Dedi beş yüz deve verirsen, beli
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Acem kızına da dedim ki özüm:
Yahşî görüp seni pek menim gözüm
Dedi mezhebimiz başkadır bizim
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Çingene kızına baktırdım fala
Dedim meslektaşız gel bana n'ola?
Abe dedi çeri başı pek belâ
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Lâz kızına vardım, dedim has misun?
Alacağım seni gönlün raz misun?
Dedi ben lâzım ya, sen de lâz misun?
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Ermeni kızına baktım ki pek has
Dedim ise agcik inczi gın gıllas?
Dedi papazlardan bulamam halâs
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir Rum dilberine dedim kısmetse
Koriçaki eşi me pandirevese?
Dedi haftada bir takım elbise
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Musevi kızına dedim saniyen
İja tu me puedes kerer biyen?
Dedi ki delirmiş bu lâfı diyen
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Fransız kızına baktım ki güzel
Dedim kele votur nom ey matmazel?
Türkiş no parl dedi, okudu gazel
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir Alman kızına dedim çok sayın
Meedıl kanst du mayne libling zayn?
Dedi yetiremen sen bana tayın
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

İngiliz kızına ettik dünürlük
Dedim görl kud yu bikam may darling?
Dedi senin ilen edemem dirlik
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bu Şemsi Yastıman bilmem neylesin?
Daha kime müracaat eylesin?
Dinleyenler Allah için söylesin
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Şemsi Yastıman
1962 - Beşiktaş

Şemsi Yastıman'dan, Ankara 1964, s. 11-13.

LÂNETNÂME

Memleketten bir kem haber işittik
Bir genç kızın bir hâl gelmiş başına
Diğer acılara bunu baş ettik
Eyvahlar yazalım kader taşına.

Bir ırız düşmanı yılanın zehri
Allak bullak etti bizim Kırşehri
Bu yıl bize imiş feleğin kahri
Yaz günümüz döndü Şubat kışına.

İdman öğretmeni imiş Lise'de
Şüphemiz var ben insanım dese de
Beş çocuk babası olmuş ise de
Şefkatsızmış yavrusuna eşine.

Melânetle kaim imiş dünyası
Çirkeflerde yoğrulmuş bünyesi
Selâhattin Kaynar imiş künyesi
Kaynar kaynar sular insin başına.

Nasıl kıydın bir aile kızına
Talan verdin baharına yazına
Aldandın hayvani şehvet hazına
Kimlik için düştün onun peşine.

Kimbilir ne diller döktü kandırdı
Toyca kızı tutuşturdu, yandırdı
Bu işler kapalı kalır sandırdı
Bilmedi ki hep çabası boşuna.

Alçak insan. yurda yâreler açtın
İrfan ocağına ağılar saçtın
Parçalanacaktın, anladın, kaçtın
Geber de kuzgunlar insin leşine.

Vay insafsız, vay vicdansız, vay mel'un
Adalet var ise sen idam olun
Dört kitapta vâcip katli bu kulun
Kızgın eğseriler girsin döşüne.

Velîlerin hep çatıldı kaşları
İsyan etti bütün meslektaşları
Mes'ul oldu okulunun başları
Kiminin de son verildi işine.

Der Şemsi Yastıman budur parola
Temennim bu : İki gözün kör ola
Bu melânet, iki değil bir ola
Hattâ girmez ola halkın düşüne.

Şemsi Yastıman
23 Ekim 1963
Beşiktaş

Yeni Kırşehir gazetesi, Yıl: 1, nr. 172, 28 Ekim 1963, s. 2.

1964 YENİ YIL DESTANI

Yıl, bin dokuz yüz altmış dört oldu
Hepimize kutlu olsun yeni yıl
Sağ olanlar nice yılları buldu
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Her zaman diyelim şükür bu güne
İnşallah iyi gelir her sene
Sağ olursak tebrik yazalım gene
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

İşçi,memur, esnaf ve her kısıma
Gazeteci ahbaplara, basın'a
Akrabaya, eşe, dosta, hısıma
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Şu ikilik kalksın, hep birlik olsun
Her yerde hoş geçim, hoş dirlik olsun
Yurtta ve cihanda hep hürlük olsun
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Siyasette memleketin suçu ne?
Particiler kardeş gibi geçine
Bir nifak girmesin halkın içine
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Dünyadaki ilim çekiyor ilgi
Bizlerde de mevcut düşünce, bilgi
İşlesin kalemler, ne gerek silgi
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Gericilik denen yoldan sapılsa
Kalkınan düvelden hisse kapılsa
Okulsuz köylere okul yapılsa
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Hep harap oluyor tarihî yerler
Seyreden turistler bize, ne derler?
İnşallah bir gün tamir ederler
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Ormanlara girmemeli şu üçü:
Ateş, balta, bir de mahveden keçi
Yaş kesen baş keser, sızlasın içi
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Şoförlar, uykusuz yola çıkmayın
Vesaite çok müşteri tıkmayın
Öne bakın, sağa sola bakmayın
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Askerlere sağlıcağlan terhisler
Mahkûmlardan zail ola kem hisler
Her zaman temennim işbu bahisler
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Öğretmenler sizdedir her hakikat
Temennimiz daha da çok tatbikat
Öğrenciler feyizlensin kat be kat
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Neler icap ettiriyor bu zaman
Çalışmak, başarmak, azim ve iman
Hayır dua sunar Şemsi Yastıman
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Şemsi Yastıman
1 Ocak 1964

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 241, 25 Ocak 1964, s. 2; Şemsi Yastıman'ın 1969 yılında yazdığı "İyi Senelere" başlıklı şiirinin ilk kıtası hariç diğer kıtaları "1964 Yeni Yıl Destanı" ile aynıdır. Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1745, 1 Ocak 1969, s. 1-2.

HATIRIMDASINIZ

FİLİZ sana İstanbul'dan merhaba
Biz iyiyiz, sizde hâl nasıl nasıl?
Sıhhatte mi eş, dost, hısım, akraba,
Arasıra hatır al, nasıl nasıl?

Korkarım var bize gurbette ölmek
Mümkün mü felekle kozları bölmek?
Bu sene de nasip olmadı gelmek
Gurbeti sor bana gel nasıl nasıl?

Yaz gelse de yollar o yana sapsa
Omcadan dıranı bir salkım kopsa
Halam da süzmeli bir mantı yapsa
Tut tahta kaşşığı çal nasıl nasıl?

Der ŞEMSİ YASTIMAN gönlüm orada
Değil mi ki gurbet, tad yok burada
İzin verse Mevlâ ersem murada
Geç acıdan gör ki bal nasıl nasıl?

Hâsılı kelâm,
Sorana selâm.

Şemsi Yastıman

Filiz (Aylık Sanat ve Edebiyat Dergisi), Yıl:1, nr. 2, 1 Nisan 1964, s.3.

Kırşehir'den bir hemşehrisi, Şemsi Yastıman'a: Bir iş bulabilirsem, İstanbul'a geleyim mi? diye bir ***mektup*** yazmıştır. Şemsi Yastıman da bu mektuba şöyle cevap verir:

Tafsilâtlı haber sorarsan eğer,
Kolay değil ekmek, aş İstanbul'da.
Duyduğunuz gibi değilmiş meğer
Tahkik ettim, işler yaş İstanbul'da.

İstanbul'un hâli tükenmez sözle
Havası tuhaftır, rutubet fazla
Altı aydır yakamı bırakmaz nezle
Belli değil bahar, kış İstanbul'da

Herkes görmek ister bu güzel şehri
Miras yemek için çekilir kahri
Bal şerbeti diye içilir zehri,
Çalış, ara kazan, coş İstanbul'da

Herkes âleminde kim kimi bilir?
Kimse bakmaz, insan acından ölür
Açıkgözlük evvel emirde gelir
Tembel isen yoktur iş İstanbul'da

Seyrüsefer işi baştadır keza
Şoforları fazla yüklenir gaza
Hiç yoktan başına gelir bir kaza
Atla tramvaydan düş İstanbul'da

Gelenlerin dolu olmalı cebi
Ölmek dahi değil oralar gibi
Mezarları bile ücrete tâbi
Sağ iken kabrini eş İstanbul'da

Saf gezersin, yankesici kandırır
Kendisini sana zengin sandırır
Soyar seni bir soğana döndürür
Cebindeki harçlık, kuş İstanbul'da.

Haziran'da stok sular eksilir
Temmuz gelir, hep çeşmeler kesilir
Hararetten seslerimiz kısılır
Gel de dertlerimi deş İstanbul'da

Kulağında kalsın şu bir kaç satır
Gelmeden paranı bankaya yatır
Odunu, kömürü beraber getir
Depoların hepsi boş İstanbul'da (1)

Yedekte bir aylık iaşe yükle
Evin kirasına yüzde bin ekle
Telefon almağa on sene bekle
Santralda yok boş fiş İstanbul'da

İster gel, istersen hiç ayak basma
Vaziyet böyledir, darılıp küsme
Gelmezsen de sakın selâmı kesme
Özlediysen gel de, şaş, İstanbul'da

Bâki selâm imza: Şemsi Yastıman
İstanbul deyince bu destanım an
Var mı üç beş tane ev, apartıman
O zaman gönüller hoş İstanbul'da.

İstanbul - Beşiktaş
Şemsi Yastıman

(1) O sene istanbul'da çok şiddetli bir kış olmuştu.

Şemsi Yastıman'dan, Ankara *1964, s. 15-16.*

*Aynı şiirin yedi kıtası "Türk Sazının Güçlü Ustası Şair Şemsi Yastıman" başlığı ile, **Bizim Anadolu Gazetesi,** Yıl: 5, nr. 1528, 16 Temmuz 1973, s. 2'de yayımlanmıştır.*

39'LU, 40'LI, 41'Lİ VE 42'Lİ KURALLARINA MEHMETÇİK DESTANI

39'lu Arkadaşlara

Otuz dokuzlular gerçektir sözüm:
Daha fazla kalmanızı istemem,
Hayatta her şeye katlanmak lâzım,
Gönlü derde salmanızı istemem.

Size benden bir hakikat söz gelir,
Malûmdur ki sayılı gün tez gelir.
Sağ olana on sene de vız gelir.
Beklemekten yılmanızı istemem.

Biz ehli İslâmız, dinimiz birdir,
Bu ocak Türklere mukaddes yerdir.
Elbette sizleri düşünen vardır,
Çok meraka dalmanızı istemem.

Gene vazifede devam etmeli,
Gene gösterilen yola gitmeli,
Gene söylenilen sözü tutmalı,
Emre asi olmanızı istemem.

Sağ olanlar tezkereyi almaz mı?
Gene herkes sılasını bulmaz mı?
Sabır ile koruk helva olmaz mı?
Endişede kalmanızı istemem.

Sizi unutmadı Şemsi Yastıman,
Hatırdan çıkmazsınız bir zaman,
Demeyin ki: Askerlikten elaman,
Bunu ağza almanızı istemem.

40'lı Arkadaşlara

Kırklı arkadaşlar sözüm var size,
Malûm hepinizin geçiyor günü.
Bir ufak hatıra yazım var size,
Efkârlı zamanda okuyun bunu.

Atalar demişler: Sabreden derviş,
Beklemiş gününü murada ermiş.
Dünyada bitmedik hangi iş varmış?
Daim selâmettir sabırın sonu.

Sizin doğumunuz bin üç yüz kırktır,
Vücudunuz halis çelikten çarktır.
Dinimiz İslâmdır, soyumuz Türktür,
Damarlarımızın asildir kanı.

Sizi alır iken düşündü devlet,
Terhis vaktini de düşünür elbet.
Gene her emire edin riayet,
Size emanettir yurdun her yanı.

Şemsi der ki: Otuz dokuzlu ile,
Müddetiniz doldu, geçiyor bile.
Elbet erersiniz bir gün emele,
Keza hepinizin sağ olsun canı.

41'li Arkadaşlara

Göğüs gerip bu ocağa geldiniz,
Gayri tam bir usta asker oldunuz,
Askerliği kavradınız bildiniz,
Taliminiz coşkun tufan gibidir.

Hizmetiniz yirminc'aya giriyor,
Her işiniz emre göre yürüyor.
Gözünüz dünyayı böyle görüyor:
Dosta dost, düşmana düşman gibidir.

Talimlerde, derste gösterin gayret,
Sizleri görenler eylesin hayret,
En büyük şereftir vatana hizmet,
Askerlik, yiğide bir şan gibidir.

Bu ocak fanidir, bir zaman olur:
Müddetiniz dolar, tezkere gelir.
Kardeşler askerlik kimlere kalır?
Bir gelip geçici zaman gibidir.

Şemsi der ki: Kırk birliler pek çoktur,
Teçhizatı tamdır, eksiği yoktur.
Bütün dünya şunu ediyor takdir:
Türk ordusu yiğit, arslan gibidir.

42'li Arkadaşlara

Sizlere de meskân kıtaat,
Her ne iş olursa gayret ediniz.
Bu ocakta başta gelir itaat,
Âmirlere, üste hürmet ediniz.

Ne emir verirse çavuş, onbaşı,
Hemence fırlayıp yapın o işi.
Aklınızda tutun siz bu deyişi:
Daim doğrulukta inat ediniz.

Ben bilirim bu askerlik hayatın,
Her şeye emirle adımı atın.
Tüfeklerinizi çok temiz tutun,
Paslanmamasına dikkat ediniz.

Bu ocakta elzem birşey daha var:
Çalışkanlar çok kazanır itibar
Türkoğluyum deyi edin iftihar
Yiğitliği böyle ispat ediniz.

Gitmeyiniz askerliğin tersine,
Dikkat edin talim ile dersine,
Girmek isterseniz çavuş kursuna:
Çevik olup, cevher icat ediniz.

Şemsi der ki: İyi bilin kardeşler
Daim hakka bağlı olun kardeşler
Sağlıkla tezkere alın kardeşler
Sılaya gururla avdet ediniz.

Şemsi Yastıman

*Söyleyen Kırşehir'li Saz Şairi Âşık Şemsi Yastıman, **39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralarına Mehmetçik Destanı,** İstanbul 1964, s. 2-5.*

GAİPNÂMEYE GALİPNÂME

Issıracak köpek dişin göstermez
Önce bunu ilân etmek isteriz
Karga lisanına aklımız ermez
Şahince yüksekte ötmek isteriz.

Ne söylenir necasete batana
Göğsümüz gerili bize çatana
Kapının altından mektup atana
Biz, bir lokma ekmek atmak isteriz.

"Kırşehir Gençleri" imzası ile
Lâf etmişsin nefsin rızası ile
Bul belânı Hakk'ın cezası ile
Veyahut kanına batmak isteriz.

İt ürür de kervan yörür sözü var
Gazeteciliğin bizde özü var
İçimizde yiğitliğin közü var
Punaramız sağlam, tütmek isteriz.

Biz YASTIMAN soyu karşında direk
İşte meydan, kozu paylaşmak gerek
Bir sen değil, sülâlenle gel, görek
Erkekçe el-ense tutmak isteriz.

Şemsi Yastıman

Not: Şemsi Yastıman, 7 Mayıs 1965 tarihli Yeni Kırşehir Gazetesi'nde, "Bizi Ölümle Tehdit Eden Vatandaş"a başlığını taşıyan yazıya istinaden tehdit edilen yeğeni gazetenin sahibi Dursun Yastıman'a sahip çıktığını belirten yukardaki şiiri yazmıştır.

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 3, nr. 640, 24 Mayıs 1965, s. 1.

DAVETİYEMİZ

Bizi seven aziz baba dostumuz
Duydunuz mu, sünnet düğünümüz var.
Örf, âdet yerini bulsun kastımız
Tasdik olunacak bir günümüz var.

965 - 3 - Eylül murat
Akşam saat sekizdedir teşrifat
Beşiktaş PTT binası, alt kat
"Çam Düğün Salonu" zeminimiz var.

Babamız, bir yeniliktir diyerek
Manzum davetiye bastırdı tek tek
Hediye şart değil, bize dost gerek
Ceddimizden menkul bu yönümüz var.

Kolaydır düğüne çağırmak sizi
Ağırlayabilsek ah hepinizi
Bir kusur olursa, hoş görün bizi
Belki o gün eksik bir yanımız var.

İşte üç kişiyiz sizleri anan
Birimiz Kenan'dır, birimiz Sinan
Bir de pederimiz Şemsi Yastıman
Sizleri görmekle çok "Şanımız" var.

Babası Annesi
Şemsi Yastıman Münevver Yastıman

3 Eylül 1965 Cuma akşamı
Beşiktaş Postahanesi altı Çam Düğün Salonu.

Not: Haber olarak gazetede neşrolunmamasını çok rica ederim.

Bu manzum Sünnet Düğünü davetiyesi, 22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

Yüz yüze gelemezsek, yazı ile görüşelim
Allah âfiyet versin, çok bayrama erişelim

Şemsi Yastıman

22.11.1967 tarihini taşıyan bu bayram kartı, 22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

KIRŞEHİRLİ DİLİNDEN

Kırşehir Kırşehir, canım vatanım
Yakın eyle şöyle yolları hele
Unutmadım, ben sözünü tutan'ım
Sıladan açıver kolları hele.

Ne haldalar hemşeriler, hısımlar
Barışsınlar irakipler, hasımlar
Hemi uzak, hemi yakın kısımlar
Açalım hoşsohbet dilleri hele.

Soyka hasiretlik durmaz yazdırır
Hatırlamam disem yemin bozdurur
Kader dirsen diyar diyar gezdirir
Verir sahraları, çölleri hele.

Bak sana ne diyom dinle Kırşehir
İftihar ederim senle Kırşehir
Bazan kederimi önle Kırşehir
Acılı öttürme telleri hele.

Alaca düştü mü dırağnılara
Barmak üzümüne geldi mi sıra
Göğbulut'ta vardır bambaşka şıra
Akar omcalara balları hele.

Akgirazın aşıları duttu mu
Karaburcu gedirleri yattı mı
İbubuklar dokuz daşı attı mı
Açtı m'ola Kındam gülleri hele.

Başladı mı karağndere olmağa
Davşanbaşı dallarına dolmağa
Geleceğim hepisinden yolmağa
Dutarlarsa bir gör halleri hele.

Baharda ışgınlar bağları sarar
Öğsüz çiğdemini gözlerim arar
Bir dümdüm kokusu çevreyi darar
Nidem çiçekcide ful'ları hele.

Haziran'da nice işe başlanır
Kar'erik, mor dut'a yavsı aşlanır

Dutarsa sabısı ne de hoşlanır
Dirler: "Bek uzumuş elleri" hele.

Bazı bostanları üzülür gören
Hıyar teveğine düşer bir düren
Kurtulur fışkıynan tütsüyü veren
Yığılır keli'ye külleri hele.

Çıkılır mı elde yoksa sınğı
Ceviz ağacının ta cin doruğu
Bazan daldan düşüp bir kol kırığı
Sınıkçı höğürdür kulları hele.

Hani çift tokmaklı bulgur sokusu
Hani ya anamın gizli çıkısı
Cevizlerde "anam - bobam" kokusu
Sardı mı sümbüller dalları hele?

Mahallî şivemiz dâğâl bu katlak
Var daha, bişirgeç, dımışgı, mablak
Sındı, lapçın, ırbık, tokuç, muşamak
Bazan dirik: "Kırık dölleri" hele.

Unutmadım, gever, maşalla, garık
Öküz götü, keme, kenger, tuturuk
Sallardık bir kapta, terlerdi koruk
Pürçüklünün moru, alları hele.

Ekmek yiyok, alaçığı sallama
Yoğurt aşı, kedi batmaz, çullama
Üzlüğünen bal bekmezi, bulama
Makbul çökeliğin kılları hele.

Kırmızı boçca da suyu alır az
Merav da gevere bek yapıyo naz
Yaramaz'a dirik cırtık, muzırnaz
Eli defli daktı zilleri hele.

Çağla yolmak için bağ bağ gezerdik
Ceviz çenedini ipe düzerdik
Uşakların cıllığını cızardık
Açardık bir nizah falları hele.

Yazın bağ evinde kutlanır sıla
Kürsü, makat, halı yastığı, pala
Tahta sufra, gözer, kalbur da ola
Kümese bırakın holları hele.

Konuşacak olsan ezellerinen
Çocukluk hayat-ı özellerinen
Zırnığı dıkardık gazellerinen
Gör havluya dolan suları hele.

Ballı dürümünen karın doyursa
Kaçardık anamız yumuş buyursa
"Kokucu geliyo" diye duyursa
Korkudan bükerdik belleri hele.

Ey hemşerim, ben yazıyom, sen oku
Senin, benim toprağımdan bu koku
Löngürdek olurdu araba oku.
"Kayak"lı atların çulları hele.

Geliştik Kırşehrin oralarında
Gazi İlkokulu sıralarında
Kar, kış, yağmır, çamır, boralarında
Maşa Deresi'nin selleri hele.

Kınamayın beni, cümle kuramam
Heç artikleşemem, heç dil kıramam
Öz dilimden gayri lisan aramam
Taksam da medenî yuları hele.

Ey Kırşehir, bitiriyom beyidi
Bak ne olduk, evvelimiz neyidi
Şemsi Yastıman da sende büyüdü
Çok özenir, yetmez elleri hele.

Şemsi Yastıman
İstanbul

Filiz (Aylık Sanat ve Edebiyat Dergisi), Yıl: 1, nr. 5, 15 Mayıs 1968, s. 1, 4; Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1633, 21 Ağustos 1968, s. 2.

TERMENÂME

İreyis Bey, bilmem duydun, gördün mü?
Nedir bu irezil hâli Terme'nin?
Yolun düşüp heç farkına vardın mı?
Yeter ettikleri gali Terme'nin.

Çok turistler haber alır ellerden,
Özler gelir nice uzak yollardan.
Kalktık geldik biz de İstanbul'lardan,
Gördük: Pis, bulanık seli Terme'nin.

Temiz olsa reklâm yapıp bağırak,
Yabancıyı hangi yüzle çağırak.
Hep gidenler sorar: Nasıl ağırak?
Her tarafı pislik dolu Terme'nin.

Personelin hürmet eder huyu yok,
İçilecek, akar sıcak suyu yok.
Gazino var, kahvesi var, çayı yok,
Kırılmış kanadı kolu Terme'nin.

Müstecirler, hamle görek sizlerden.
Beddua almayın yeter bizlerden.
Sakın gücenmeyin işbu sözlerden,
Hemşeriler oldu dili Terme'nin.

Aziz hemşeriler, nasıl idelim?
Başka bir yol varsa onu güdelim.
Acep şikâyete kime gidelim?
Baş mes'ulü elbet Vali Terme'nin.

Bu sözler ŞEMSİ'nin gönlünden çıkar,
Gerçek bir bahçıvan bağına bakar.
Kılıçözü çayı tertemiz akar,
Pek yakın havuzu, gölü Terme'nin.

Şemsi Yastıman

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1639, 28 Ağustos 1968, s. 1.

TÜRK'ÜN DOSTU GENE TÜRK'TÜR

Aç tarihi bak bir kerre
Türk'ün dostu gene Türk'tür
Kâfirden fayda yok zerre
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Yarı ciddî, yarı şaka
Derken bastırırlar faka
Ne Urus, ne Amerika
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Ne İngiliz, ne Fransız
Biri birinden amansız
Kâfir her zaman imansız
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Ne komşu millete güven
Ne uzaktan bekle seven
Sen ol vatanını öven
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Canı gönül bir olalım
Köle değil, hür olalım
Sözümüzde er olalım
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Su uyur, düşman uyumaz
Tarihte kan hiç kurumaz
Bizi başkası korumaz
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Ey Şemsi Yastıman, nidek
Doğru yolda doğru gidek
Şu sözü hep tekrar idek:
Türk'ün dostu gene Türk'tür.

Şemsi Yastıman

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1694, 31 Ekim 1968, s. 1.

ZAMANE ŞİİRİ

Serbest vezin çıktı, şiir bozuldu
Kafiye belirsiz, hece belirsiz
Acaip acaip sözler yazıldı
Hintçe mi, Çince mi, nece belirsiz

Bu edebiyata bir taarruzdur
Gerçek şair olan buna maruzdur
Ne hece veznidir, ne de aruzdur
Karanlık güneş der, gece belirsiz

Şairler olursa zamana esir
Eyler mi yazdığı şiir hoş tesir
Manzum şekli oldu alenî nesir
Edebî bilgiyi tece belirsiz (*)

Gütmez olduk ataların izini
Soktuk şiirlere Frenk sözünü
Anmaz olduk kafiyeyi, vezini
Sayılacak hata nice, belirsiz

Hani ya şiirin tatlı şivesi
İçilmiş kahvesi, kalmış telvesi
Buna derler yirminc'asır cilvesi
Heybetli belirsiz, cüce belirsiz

Ey Şemsi Yastıman, tahsilin pek az
Madem öyle, sen de bildiğini yaz
Varsın sen ak söyle, eller de beyaz
Nasıl olsa kapı, pece belirsiz.

Şemsi Yastıman

(*) Tece: İdare etmek, yönetmek.

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 7, nr. 1873, 3 Haziran 1969, s. 1.

ÖZLEYEN HEMŞERİME

A benim canım hemşerim
Diyon rahat değil yerim
Ben de sana şunu derim:
Gel de bir gör İstanbul'u.

Pek hoş deyi çıkmış adı
Kırk yıl önce varmış tadı
Eski kibarlık kalmadı
Gel de bir gör İstanbul'u.

Gül yüzü sarardı, soldu
Duvarları reklâm doldu
Her köşe bir banka oldu
Gel de bir gör İstanbul'u.

Karıştı kadastro, tapu
Mesireler doldu yapı
Kalmadı tarihî kapı
Gel de bir gör İstanbul'u.

Ne Beyoğlu, ne Beykoz'u
Değişti o gülen pozu
Kışın çamur,yazın tozu
Gel de bir gör İstanbul'u.

Dörtte üçü sudur südü
Sahtelik aldı yürüdü
Bitli turistler bürüdü
Gel de bir gör İstanbul'u.

Düz yolları viraj oldu
Her yer çöpten baraj oldu
Kaldırımlar garaj oldu
Gel de bir gör İstanbul'u.

Modadır belâya çatmak
Karıya, kıza lâf atmak
Nasılmış çamura batmak? (1
Gel de bir gör İstanbul'u.

1. Şemsi Yastıman tarafından, Bu şiirin tarihsiz bir nüshasında 8. kıtanın 3. mısraı "Karaborsa bilet satmak" şeklinde değiştirilmiştir.

Gelen turist diyor yazık
Ne bu esnaftaki kazık?
Telefonlar her gün bozuk
Gel de bir gör İstanbul'u.

Nüfus pek ağır tartıyor
Yılda üç yüz bin artıyor
Ahlâk, perdeyi yırtıyor
Gel de bir gör İstanbul'u.

Dinler isen var dahası:
Genişler gider sahası
Kiralar ateş pahası
Gel de bir gör İstanbul'u.

Dokuz yüz altmıştan beri
Artıyor gürültüleri
Kalmıyor tek sakin yeri
Gel de bir gör İstanbul'u.

Dilekçen yerini bulmaz
Kimse alâkadar olmaz
Hastaneler hasta almaz
Gel de bir gör İstanbul'u.

Seyredip, veresin hükmü
Her semtinde pislik çok mu?
Belediye var mı, yok mu?
Gel de bir gör İstanbul'u.

Elektirik, firesiz dert
Suyu dersen, süresiz dert
Tırafiği çaresiz dert
Gel de bir gör İstanbul'u.

Almış Mevlâ'dan ilenci
Adım başı bir dilenci
Toz, topraktan olduk zenci
Gel de bir gör İstanbul'u.

Der Şemsi Yastıman şunu:
Pek hayıra yormam bunu
Sayan yüzde bir kanunu
Gel de bir gör İstanbul'u.

Şemsi Yastıman
27 Haziran 1969
Beşiktaş

*"Özleyen Hemşerime" adlı şiirin 1, 2, 3, 7, 4, 6, 8, 9, 13, 14, 15 ve 17. kıtaları **Yeni Kırşehir Gazetesi**, Yıl: 6, nr. 1594, 6 Temmuz 1968, s. 1-2'de yayımlanmıştır; "İstanbul'u Özleyen Hemşerime", **Aşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı)**, 5 Mayıs 1973, s. 7.*

TÜTÜNNÂME
HARAP ETTİ TÜTÜN BENİ

Hem vallahi, hem billâhi
Harap etti tütün beni
Bu bir âfet-i ilâhi
Harap etti tütün beni.

Tez öldürmez zehir gibi
Âfet yapan nehir gibi
Bombalanmış şehir gibi
Harap etti tütün beni.

Doktorlar boşa mı söyler?
İçmen deyi telkin eyler
Duyun ey hanımlar, beyler
Harap etti tütün beni.

Gündüz dimem, gece dimem,
Ana südü değil, emem
Bir iştahlı yemek yimem
Harap etti tütün beni.

Sağlam idim, oldum çürük
Sînem oldu sanki körük
Uykuda bile öksürük
Harap etti tütün beni.

Hastalığı seri seri
Nefes darlığı, kanseri
Hele midede ülseri
Harap etti tütün beni.

Hani bunu kim önlüyor?
Öğüt versem kim dinliyor?
Çoğu yatakta inliyor
Harap etti tütün beni.

Söylesin kim gördü ise?
Faydası nedir herkese?
Gitti sıhhat ile, kese
Harap etti tütün beni.

Bir ibret almadım fenden
Kim hoşnut icat edenden?
Çoluk çocuk bıktı benden
Harap etti tütün beni.

Yüz binde bir terkeden mert
Tiryakilik onulmaz dert
İnanın darbesi pek sert
Harap etti tütün beni.

Nişanlıma ağzım koktu
Dedi: Bana tâlip çoktu
Hayırl'işe nifak soktu
Harap etti tütün beni.

Ne dersiniz gençler buna?
Yol giderim kona kona
Sanki esir olduk ona
Harap etti tütün beni.

En sert tütünü seçerdim
Günde dört paket içerdim
İçmezlen dalga geçerdim
Harap etti tütün beni.

Öyle yüzsüz bir misafir
Hem de imansız bir kâfir
Armağanı sâfi zifir
Harap etti tütün beni.

Şemsi der: Bu vaziyetim
Kendime imiş eziyetim
İçenlere vasiyetim
Harap etti tütün beni.

1 Haziran 1971
Şemsi Yastıman

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 9, nr. 2407, 23 Ekim 1971, s. 1-2.

HARAB ETTİ TÜTÜN BENİ

Şemsi Yastıman, 1971 yılında yazdığı "Harab Etti Tütün Beni" adlı şiirine, 1988'de yeni ilâveler yapmıştır. Farklılığın daha iyi anlaşılması için şiiri olduğu gibi aktarıyoruz.

Asırların baş belâsı
Harab etti tütün beni
Ne ucuzu, ne alâsı
Harab etti tütün beni.

Yılandaki zehir gibi
Seylâp yapan nehir gibi
Bombalanmış şehir gibi
Harab etti tütün beni.

Doktorlar boşa mı söyler?
İçmen deyi telkin eyler
Duyun ey hanımlar, beyler
Harab etti tütün beni.

Gündüz demem, gece demem,
Ana südü değil, emem
Bir iştahlı yemek yemem
Harab etti tütün beni.

Hastalığı seri seri
Nefes darlığı, kanseri
Hele miğdede ülseri
Harab etti tütün beni.

Şimdi devletler önlüyor
İdrak eden söz dinliyor
İçen, yatakta inliyor
Harab etti tütün beni.

Söyleyin kim gördü ise?
Yararı neymiş herkese?
Gitti sıhhat ile, kese
Harab etti tütün beni.

Bir ibret almadım fenden
Kim hoşnut icat edenden?
Çoluk çocuk bıktı benden
Harab etti tütün beni.

Sağlam idim, oldum çürük
Sinem oldu sanki körük
Uykuda dahi öksürük
Harab etti tütün beni.

Tiryakilik onulmaz dert
Ne mutludur terkeden mert
İnan darbesi pek sert
Harab etti tütün beni.

Nişanlıma ağzım koktu
Dedi: Bana talip çoktu
Hayırl' işe nifak soktu
Harab etti tütün beni.

Ben bunu böyle sanmazdım
Bilsem, şeytana kanmazdım
Babam derdi inanmazdım
Harab etti tütün beni.

En sert tütünü seçerdim
Günde üç paket içerdim
İçmezlen dalga geçerdim
Harab etti tütün beni.

Öyle yüzsüz bir misafir
Hem de imansız bir kâfir
Armağanı safi zifir
Harab etti tütün beni.

İçenin yanında durma
Duman dolu yere varma
Sonradan başına vurma
Harab etti tütün beni.

Fırsatları kaçırmayın
Hayatı boş geçirmeyin
İçenlere içirmeyin
Harab etti tütün beni.

Zararını fark edelim
İlelebed herk edelim
İçiyorsak, terkedelim
Harab etti tütün beni.

Hadi deyin yararı şu
Sanki gerekli ekmek, su
Tek taraflı bir aşktır bu
Harab etti tütün beni.

Anladı ki bütün dünya
Karanlık görünür ayna
Bu destanım bir kampanya
Harab etti tütün beni.

Şemsi der bu vaziyetim
Kendimeymiş eziyetim
İçenlere vasiyetim:
Harab etti tütün beni.

Şemsi Yastıman
12 Ocak 1988
Beşiktaş - İstanbul

SİTEM

Hasretiyle kıvranıyom sılanın,
Bari gazetesi gelse ne olur?
Bizleri unutan Dursun Yastıman,
Gurbetliği biraz bilse ne olur?

Beddua etmeğe dilim dolaşır,
Yakınımdır, gene bize bulaşır.
Gazetemiz on gün sonra ulaşır,
Nidem, abonmanı silse ne olur?

Şemsi Yastıman'ım, Kırşehir köküm,
Pek ağır basıyor gurbetlik yüküm.
Her şey yıpranmağa, ölüme mahkûm,
Bir de şu hasretlik ölse ne olur?

Şemsi Yastıman
İstanbul

Kırşehir Gazetesi, Yıl: 10, nr. 2602, 14 Şubat 1973, s. 2.

UZAYLILARLA SOHBET

Hangi rüzgâr attı sizi?
Uzaylılar hoş geldiniz.
Kurcalardı zihnimizi
Uzaylılar hoş geldiniz.

Sizi gördük sevindik çok
Karnınız aç mı, yoksa tok?
Atmosferde ne var ne yok?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Uyruğunuz hangi fasıl?
Urbanız bu mudur asıl?
Güneşle aranız nasıl?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Merih mi, ay mı iliniz?
Hangi lisandan diliniz?
Sizin de çok mu deliniz?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Ne durumda sizin devlet?
Liderlerde var mı hiddet?
Zor mu kurulur hökümet?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Sizde kalp kırmak var mıdır?
Adam kayırmak var mıdır?
Sağ-sol ayırmak var mıdır?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Sizin ora kış mı, kar mı?
Bütçeniz geniş mi, dar mı?
Dolmuş kuyruğunuz var mı?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Sizin orda nasıl geçim?
Demokrasiniz ne biçim?
Var mıdır kavgalı seçim?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Yapalım bir konsültasyon
Ne yanda sizin istasyon?
Sizde var mı enflasyon?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Bir soru daha var bizde
Piyasa nasıldır sizde?
Zam gelir mi habersizce?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Belediye var mı sizde?
Hamdolsun bu yoktur bizde
Elektrik, su krizde
Uzaylılar hoş geldiniz.

Sizin çöpçü çöp alır mı?
Telefon açan bulur mu?
Vergi kaçıran olur mu?
Uzaylılar hoş geldiniz.

Ayda var mıdır, boş arsa?
Rüşvet ile karaborsa
Biz de gelek beleş varsa
Uzaylılar hoş geldiniz.

Der ŞEMSİ YASTIMAN size
Dostça öğüt görev bize
Hemen dönün ülkenize
Uzaylılar hoş geldiniz.

Şemsi Yastıman
1 Ocak 1974
Beşiktaş - İstanbul

Aşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 12 Haziran 1976, s. 9; Emir Kalkan, XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi, Ankara 1991, *s. 309-311; Aykut Arif Ekşinozlugil, Şemsi Yastıman'ın Hayatı, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Temel Bilimler Bölümü, Bitirme Ödevi, İstanbul 1994, s. 53-55.*

KIBRIS ZAFERİ

Dölek dur, dölek dur dedik, durmadın,
İşte şahlandırdın bizi Yunanlı.
Fantomların vardı, niye vurmadın,
Karşında gördün de bizi Yunanlı?

Babayın malı mı Kıbrıs adası?
Sahilden duyulur Türk'ün sedası.
Geçmiş ola Enosis'in modası,
Bunu lûgatından kazı Yunanlı.

Sırtını dayadın Amerika'ya,
Gücenip de fazla sarma yakaya
Bu siyaset işi, gelmez şakaya,
Devran terse döner bazı Yunanlı.

Aklın sükut etmiş, mantığın ölü,
Türk'e çatılır mı ey kâfir dölü?
Ne çabuk unuttun Dokuz Eylül'ü?
Kalçanda tekmenin izi Yunanlı.

İstemezsen bölük bölük bölünmek,
İstemezsen delik delik delinmek,
İstemezsen haritadan silinmek,
Değiş bu siyasî pozu Yunanlı.

Ey Bizans artığı, cahil kefere,
Aç tarihi, kim lâyıkmış zafere?
Mecbur etme bizi tekrar sefere,
Sonra kesemezsin hızı Yunanlı.

Not al bu tarihi, unutma nâmert:
Yirmi Temmuz Bindokuzyüzyetmişdört.
Girne'ye çıkarma hamlemiz pek sert,
Kırdı kaburgayı, dizi Yunanlı.

Ayrı değil Mehmetcik'le mücahit,
Gördünüz Ada'da, oldunuz şahit.
Ben ezelden gazi, ezelden şehit,
Sakınmam budaktan gözü Yunanlı.

Açtı yelesini bak Bozkurdumuz,
Genç, ihtiyar galeyanda yurdumuz.
Edirne'de emir bekler ordumuz,
Kaçtı bu sabırın dozu Yunanlı.

Harp Türk'e şakadır, değil meşgale,
Şahlandı mı alır günde beş kale.
Atina da hazır olsun işgale,
Orda bölüşelim kozu Yunanlı.

Şemsi Yastıman'ım, gerçek sözümdür,
Kıbrıs ve Türkiye iki gözümdür,
İkisi de ebediyyen bizimdir,
Ezberinde tut bu sözü Yunanlı.

Şemsi Yastıman
25 Temmuz 1974
Beşiktaş

Kırşehir Gazetesi, Yıl: 12, nr. 2810, 8 Ağustos 1974, s. 1.

ŞEMSİ YASTIMAN'DAN BİR DEYİŞ :

VAY HÂLİNE, VAY HÂLİNE ....

Eğri yoldan sapmayanın
Bir Allah'a tapmayanın
Söz verip de yapmayanın
Vay hâline, vay hâline.

Bilmez iken konuşanın
Müraiyle tanışanın
Cahile iş danışanın
Vay hâline, vay hâline.

Bilir iken demiyenin
Kıskanıp, öğretmiyenin
Yerinde sarfetmiyenin
Vay hâline, vay hâline.

Muhabbetten kaçanların
Bizi bizden seçenlerin
Haddinden çok içenlerin
Vay hâline, vay hâline.

Misâl görüp, aymıyanın
Büyüğünü saymıyanın
Mala, mülke doymuyanın
Vay hâline, vay hâline.

Dertlileri görmüyenin
Borç alıp da vermiyenin
Varken, sefa sürmüyenin
Vay hâline, vay hâline.

Şeytanına uyanların
Haram ile doyanların
Şehri susuz koyanların
Vay hâline, vay hâline.

Uydurmaca yazanların
Siyasetçi ozanların
Türkçe'mizi bozanların
Vay hâline, vay hâline.

Gerçeğe dil uzatanın
Sahtekârı gözetenin
Yalan yazan gazetenin
Vay hâline, vay hâline.

Dedikodu çıkaranın
Çalışmıyan fıkaranın
Zenginlikten şımaranın
Vay hâline, vay hâline.

Hazır malı batıranın
Tembel tembel oturanın
Rüşvetle iş bitirenin
Vay hâline, vay hâline.

Varlıksız Hacca gidenin
Softa peşini güdenin
Aslını inkâr edenin
Vay hâline, vay hâline.

Çalışma vakti yatanın
Çok kâr ile mal satanın
Yalandan oruç tutanın
Vay hâline, vay hâline.

Dünya benim diyenlerin
Yetim hakkı yiyenlerin
Gümrüksüz kürk giyenlerin
Vay hâline, vay hâline.

Benzine su katanların
Bunu bize satanların
Çöpe ekmek atanların
Vay hâline, vay hâline.

Dostluğa kuyu kazanın
Öğüt verince kızanın
Kırkından sonra azanın
Vay hâline, vay hâline.

Der Şemsi Yastıman şunu
Yazdan hazırla ununu
Kim ki düşünmez sonunu
Vay hâline, vay hâline.

Şemsi Yastıman
Çırağan Cad. No. 76
Beşiktaş / İstanbul
Tarihsiz

YASTIMAN DİYOR Kİ: "ARIYOM DA, BULAMIYOM"

Şemsi Yastıman gelmiş geçenlerde....

Alaska'dan ayağımızın karıyla iner inmez mektubunu bulduk.

Bir sitem, bir sitem.....

Dostun sitemi de pek acı oluyor.

"Canlar sağolsun" demiş, "Bir gün olur sık sık görüşmekten de usanırız."

Gördünüz mü sitem okunu.

Nasıl kalbi deler de geçer....

Bu kadarla kalsa iyi!

Şemsi Yastıman, o hızla almış sazı eline ve döktürmüş *"Arıyom da, Bulamıyom"* üzerine:

"Memleketin derdi pekçok
Yay mı gevşek, kırık mı ok?
Bir esaslı hökümet yok
Arıyom da, bulamıyom.

Garibanlar geçim ister
Büyüklerimiz seçim ister
Halk, rejimde biçim ister
Arıyom da, bulamıyom.

Ne hikmetse bizim kader
Böyle gelmiş, böyle gider
Kendine yonmuyan lider
Arıyom da, bulamıyom.

Almış yörümüş bir sağ-sol
Duvarlarda yazılar bol
Bu işlere ılımlı yol
Arıyom da, bulamıyom.

Bilmediğin danışanı
Meclisde az konuşanı
Menfaatsiz tanışanı
Arıyom da, bulamıyom.

Memlekete hizmet diye
Avuturlar bizi niye?
Tam görevli belediye
Arıyom da, bulamıyom.

Şunu hepimiz bilirik:
Şikâyetimiz çok dirik
Tam voltajlı alektrik
Arıyom da, bulamıyom.

Şöyle özeni özeni
Gerçekten plân çizeni
Tam bir trafik düzeni
Arıyom da, bulamıyom.

Bitiremem bir bir sayıp
Gerçeği demezsem ayıp
Sular İdaresi kayıp
Arıyom da, bulamıyom.

Şimdi de sayfayı döndür
Aha bu da başka yöndür
Çöpcümüzü yirmi gündür
Arıyom da, bulamıyom.

Seyreden görür her radde
Zam gelmeyen bir tek madde
Kazılmamış sokak, cadde
Arıyom da, bulamıyom.

İçme sulu temiz şişe
Ak borsa biletli gişe
Tombalacısız bir köşe
Arıyom da, bulamıyom.

Şoförler bir usul bulmuş
Her yer aktarmalı olmuş
Karaköy-Beyazıt dolmuş
Arıyom da, bulamıyom.

En hilebaz oldu en saf
Lûgatlardan çıksın insaf
Turisti soymayan esnaf
Arıyom da, bulamıyom.

İşte bir daha mostura
Sebebine kan kustura
Ağrajmansız orkestıra
Arıyom da, bulamıyom.

Bir yıl dolaşsam avâre
Rastlayamam helâl kâre
Rüşvetle kansere çare
Arıyom da, bulamıyom.

Gel, bunun aksin say bana
Saymazsan vebal boynuna
Hoş geçinen bir kaynana
Arıyom da, bulamıyom.

Doğrulara bu bir çile
Yüzde doksan işler hile
Avantasız muamele
Arıyom da, bulamıyom.

Şemsi Yastıman haklı mı?
Sözü açık mı, saklı mı?
Çoktan yitirdim aklımı,
Arıyom da, bulamıyom."

Gördünüz; Şemsi Yastıman'dan nasibini almayan kalmamış.

"Çok şükür biz sıyırdık" derken, kâğıdın arkasına bizim de hakkımızı vermiş:

"Bir dost var gün beherinde
Sevgisi gayet derinde
Hasan Pulur'u yerinde
Arıyom da, bulamıyom."

Ne desek, ne etsek de kendimizi affettirsek.

En iyisi, Yastıman'ın affına sığınarak eciş bücüş acemi bir cevap versek:

"Haklısın Şemsi Yastıman
Bu dostun hâli pek yaman
Ev halkı bile bînoksan
Arıyor da, bulamıyor."

*Hasan Pulur, "Yastıman Diyor ki: Arıyom da, Bulamıyom", **Milliyet Gazetesi**, 6 Mayıs 1975, s. 5; Aynı şiir, **Aşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı)**, 10 Mayıs 1975, s. 9-10.*

*Şemsi Yastıman, aynı şiiri, " 19.7.1975 tarihinde, Üstad Abdülkadir Güler'e hürmetlerimle" diye imzalamış; Bu şiirin birkaç dörtlüğü, **Tarla**, Şölen Özel Sayısı, Yıl: 10, nr. 50-8, Temmuz 1976, s. 33; **Hergün Gazetesi**, Yıl: 29, 16 Ocak 1976, s. 4'te yayımlanmıştır.*

Not: Şemsi Yastıman'ın, 2 Ağustos 1981 tarihli ve aynı adı taşıyan şiirinde yaptığı bazı değişikliklerin daha iyi anlaşılması için "Arıyom da, Bulamıyom" şiirini, yukardaki şiirin devamında aktarıyoruz.

ARIYOM DA, BULAMIYOM

Dertlerimiz deste deste
Yazdım bir bir, yaptım liste
Güfte pek çok, lâkin beste
Arıyom da, bulamıyom.

Seyreden görür her radde
Zam gelmeyen bir tek madde
Kazılmamış sokak, cadde
Arıyom da, bulamıyom.

Şunu hepimiz bilirik:
Şikâyetimiz çok dirik
Tam voltajlı elektrik
Arıyom da, bulamıyom.

Şöyle özeni özeni
Gerçekten pilân çizeni
Tam bir tırafik düzeni
Arıyom da, bulamıyom.

Bitiremem bir bir sayıp,
Gerçeği dimezsem, ayıp
Sular İdaresi kayıp
Arıyom da, bulamıyom.

Derdimi çöllere saçsam
Yoksa, dağlara mı kaçsam?
Nereye telefon açsam
Arıyom da, bulamıyom.

Şimdi de sayfayı döndür
Aha, bu da başka yöndür
Çöpçümüzü yirmi gündür
Arıyom da, bulamıyom.

Bir yağmur yağınca, sular
Yollar bir göl olur, dolar
Yürüyecek tıretuvar
Arıyom da, bulamıyom.

İçme sulu temiz şişe
Ak borsa biletli gişe
Tombalacısız bir köşe
Arıyom da, bulamıyom.

Şoförler bir usül bulmuş
Her yer aktarmalı olmuş
Karaköy - Beyazıt dolmuş
Arıyom da, bulamıyom.

En hilebaz oldu esnaf
Lûgatlardan çıksın insaf
Turisti soymayan esnaf
Arıyom da, bulamıyom.

Doğrulara, bu bir çile
Yüzde doksan işler hile
Avantasız muamele
Arıyom da, bulamıyom.

Bir yıl dolaşsam avâre
Zor rastlarım helâl kâre
Rüşvetle, kansere çare
Arıyom da, bulamıyom.

Gel bunun aksin say bana
Saymazsan, vebâl boynuna
Hoş geçinen bir kaynana
Arıyom da, bulamıyom.

Bizden size hizmet diye
Söz verip yapmazlar niye?
Tam görevli Belediye
Arıyom da, bulamıyom.

Şemsi Yastıman, haklı mı?
Sözü açık mı, saklı mı?
Çoktan yitirdim aklımı
Arıyom da, bulamıyom.

Şemsi Yastıman
2 Ağustos 1981
Beşiktaş - İstanbul

Size der ki bu Şemsi Yastıman hayranınız:
Çok daha mutlu geçsin bu kurban bayramınız.
1975

1976
Yüz yüze gelemezsek, yazıyla görüşelim
Allah sağlık versin de, çok yıllara erişelim.

Şemsi Yastıman

1975-1976 tarihini taşıyan bu bayram kartı, 22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

HEPİMİZE
KUTLU OLSUN YENİ YIL

Yüce Tanrı, şükretmeyim ne diye?
Bu yıl gene sağlık verdin hediye
Erdik bin dokuz yüz yetmiş yediye
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Güzel, çirkin, ne olursa tipimiz
El sıkıp da kucaklaşak hepimiz
Ebedî kopmasın dostluk ipimiz
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Her zaman diyelim şükür bu güne
İnşallah iyi gelir her sene
Sağ olursak tebrik yazalım gene
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

İşçi,memur, esnaf ve her kısıma
Gazeteci ahbaplara, basına
Akrabaya, eşe, dosta, hısıma
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Şu ikilik kalksın, hep birlik olsun
Her yerde hoş geçim, hoş dirlik olsun
Yurtta ve cihanda hep hürlük olsun
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Siyasette memleketin suçu ne?
Particiler kardeş gibi geçine
Bir nifak girmesin halkın içine
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Dünyadaki ilim çekiyor ligi
Bizlerde de mevcut düşünce, bilgi
İşlesin kalemler, ne gerek silgi ?
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Gericilik denen yoldan sapılsın
Kalkınan düvelden hisse kapılsın
Okulsuz köylere okul yapılsın
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Hep harap oluyor tarihî yerler
Seyreden turistler bize, ne derler?
İnşallah bir gün tamir ederler
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Ormanlara girmemeli şu üçü:
Ateş, balta, bir de mahveden keçi
Yaş kesen baş keser, sızlasın içi
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Şoförler, uykusuz yola çıkmayın
Vesaite çok müşteri tıkmayın
Öne bakın, sağa sola bakmayın
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Askerlere sağlıcağlan terhisler
Mahkûmlardan yok ola kem hisler
Her zaman dileğim işbu bahisler
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Öğretmenler sizdedir her hakikat
Temennimiz daha da çok tatbikat
Öğrenciler feyizlensin kat be kat
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Takip ederek Fatih'lerin izini
Politikacılar bıraksın kini
Hocalar istismar etmesin dini
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Neler icap ettiriyor bu zaman
Çalışmak, başarmak, azim ve iman
Hayır dua sunar Şemsi Yastıman
Hepimize kutlu olsun yeni yıl.

Şemsi Yastıman
1 Ocak 1977

4.1.1977 tarihinde Beşiktaş Postahanesi'nden Dursun Yastıman'a yeni yıl kartı olarak gönderilmiştir.

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

ÂFİYET OLSUN

Gam, kasavet olur teskin
Şehir Lokantası - Keskin
Hep çalışır, değil miskin
Şehir Lokantası - Keskin

Çalıştıran Yaşar Köstek
Onda şu var bir tek istek:
Dostlarından mânen destek
Şehir Lokantası - Keskin

Şendir, şakraktır avazı
Muhabbetli, kışı, yazı
Davulu, zurnası, sazı
Şehir Lokantası - Keskin

Kırşehir - Ankara yolu
Hoşlanıp, uğrayan, dolu
"Cemcem"i, havuzlu, sulu
Şehir Lokantası - Keskin

Şemsi Yastıman'dır bunu yazan
Gendi çapında bir ozan
Bize uğrak olur bazan
Şehir Lokantası - Keskin

Şemsi Yastıman
15 Nisan 1978
İstanbul - Beşiktaş

Peçete üzerine yazılmış bu şiir, 14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

BEŞİKTAŞ'IMIZIN KADERİ

Hayli oldu, temelleri atıldı,
Yarım kaldı, kaşlarımız çatıldı,
Demirleri hurdaya mı satıldı?
Beşiktaş'ın üst geçidi ne oldu?.

Belediye öncü idi burada
Bir de İş Bankası vardı arada!.
İkisi de erdirmedi murada
Beşiktaş'ın üst geçidi ne oldu?.

Şantiye kuruldu, yok faaliyet,
Bomboş durur içi, bu nasıl niyet?.
Bir cevap versinler mümkünse şayet,
Beşiktaş'ın üst geçidi ne oldu?.

Devam etse, neticeyi bulurdu,
Şimdiye dek çoktan bitmiş olurdu,
Halkımızdan hayır dua alırdı,
Beşiktaş'ın üst geçidi ne oldu?.

Der Şemsi Yastıman acep n'olacak?.
Yoksa bu iş de mi yarım kalacak?.
Belki bir hayırdaş ele alacak,
Beşiktaş'ın üst geçidi ne oldu?.

Şemsi Yastıman
İstanbul

Hürriyet Gazetesi, 1 Ağustos 1978.
Not: Bu şiir "Bir Günün Hikâyesi "kısmında yayımlanmıştır.

HAYIRLI BAYRAMLAR

1 Ağustos bin dokuz yüz seksen bir
Iramazan Bayramımız kutl'ola
Bitsin şu kin, garaz, gurur, hem kibir,
Iramazan Bayramımız kutl'ola

Mevlâ sağlık versin, çok bayram görek,
Huzur ile nice günlere erek,
Helâl lokmamıza şükür ederek,
Iramazan Bayramımız kutl'ola

Kabul ola tutulan hep oruçlar,
Kılınan namazlar, ferah sonuçlar,
Affola bilinmez günahlar, suçlar,
Iramazan Bayramımız kutl'ola

Muhtaç olanlar var bir tek kuruşa,
Yardım için girmeliyiz yarışa,
Geldi gün o gün, küs olanlar barışa,
Iramazan Bayramımız kutl'ola

Haramdan gelmesin bir tek katremiz,
Aksamasın zekât ile fitremiz,
Ödeyelim, gönül olsun tertemiz,
Iramazan Bayramımız kutl'ola

Der Şemsi Yastıman iyi niyetle,
Ne olmaz imanlı bir cemiyetle?
Yurdumuz ve bütün beşeriyetle
Iramazan Bayramımız kutl'ola

Şemsi Yastıman

Beşiktaş Postahanesi'nden gönderiliş tarihi anlaşılamayan Ramazan Bayramı kartı Kırşehir'de tüccarlık yapan Saim Selçuk adına postalanmıştır.

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

"Aynı şiir, geçtiğimiz senelerde federasyonumuzun konserlerinden birine katılmış olan halk ozanlarımızdan Şemsi Yastıman geçen Ramazan Bayramımızı kutluyor" notu ile ***Yeni Birlik****, (İsveç), Kasım 1981, s. 23'de yayımlanmıştır.*

KESKİN HATIRASI

Bir yeni restoran "Şeker Pınarı"
Kırıkkale - Keskin yolu kenarı
Bol suyu, çimeni, çamı, çınarı,
Bekler sizi Yirik Yaşar'ın yeri.

Dokuz yüz seksen bir yılının ünü
Ramazan Bayramı ikinci günü
Dostlar ile olur dostun düğünü,
Bekler sizi Yirik Yaşar'ın yeri.

Gece, gündüz yok kapalı zamanı,
Mis kokuyor kebapların dumanı,
Davulu, zurnası, sazı, kemanı,
Bekler sizi Yirik Yaşar'ın yeri.

Park edip de karnınızı doyurun,
Hoşlanır iseniz, gene buyrun,
Burasını eşe, dosta duyurun
Bekler sizi Yirik Yaşar'ın yeri.

Şemsi Yastıman da uğruyor bazı,
Orada pek coşkun çalıyor sazı,
Bambaşka âlemdir kışı ve yazı,
Bekler sizi Yirik Yaşar'ın yeri.

Şemsi Yastıman
2 Ağustos 1981

Peçete üzerine yazılan bu şiir, 14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

1983 YILI RAMAZAN BAYRAMI

Bu yıl bin dokuz yüz seksen üç oldu
Ramazan Bayramı mübarek ola
İşlerimiz kolay oldu, güç oldu
Ramazan Bayramı mübarek ola.

Hak katında kabul ola oruçlar
Namazlar, niyazlar mukaddes borçlar
Fitreyi, zekâdı bekler muhtaçlar
Ramazan Bayramı mübarek ola.

İmân ehli, Hak yolunda yarışa
Dargın, kırgın, küs olanlar barışa
Yurtta ve cihanda devam barışa
Ramazan Bayramı mübarek ola.

Fani dünya hiç kimseye kalmıyor
Lâkin, buna çoğu nazar kılmıyor
Tebriksiz, bayramın tadı olmuyor
Ramazan Bayramı mübarek ola.

Canlar sıkılmasın, eller sıkılsın
Benlik ve kin kaleleri yıkılsın
Kim olursa, tebessümle bakılsın,
Ramazan Bayramı mübarek ola.

Der Şemsi Yastıman, böyledir sürek
Hısım, akrabayı ziyaret gerek
İnşallah daha çok bayramlar
Ramazan Bayramı mübarek ola.

Şemsi Yastıman

Beşiktaş Postahanesi'nden 15.7.1983 tarihinde Saim Selçuk'un adresine bayram kartı olarak gönderilmiştir.

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

KIRŞEHİRLİLERİN ÖZLEMİ

Arzumuz var Evren Paşa
Bir gel de, Kırşehir coşa
Karşılarız koşa koşa
Kırşehir'e küs müsünüz?

Dinle dede, torunları
Hallolunsun sorunları
Aydın olsun yarınları
Kırşehir'e küs müsünüz?

Ahi Evren adaşınız
Ziyaretle bağdaşınız
Bizler ise, çağdaşınız
Kırşehir'e küs müsünüz?

Panzehirsiniz zehire
Kadem basın Kırşehir'e
Sebep olmaya tehire
Kırşehir'e küs müsünüz?

Kime döksek içimizi?
Ah, bir bilsek suçumuzu
Kurban kesek koçumuzu
Kırşehir'e küs müsünüz?

Paşamız, önem veriniz
Bizden de mevcut eriniz
Başlar üstünde yeriniz
Kırşehir'e küs müsünüz?

Aslı nesli bir soyumuz
Misafirperver huyumuz
Şifalı Terme suyumuz
Kırşehir'e küs müsünüz?

Ebed olsun yüz akınız
Bir gün takvime bakınız
Ankara'ya pek yakınız
Kırşehir'e küs müsünüz?

Sevgimizi pekliyoruz
Sonsuz saygı ekliyoruz
Konsey ile bekliyoruz
Kırşehir'e küs müsünüz?

Politikanın böldüğü
Herkesin masum bildiği
ATATÜRK'ün çok geldiği
Kırşehir'e küs müsünüz?

Şemsi Yastıman sözlüyor
Kırşehir sizi özlüyor
Köylü, kentli hep gözlüyor
Kırşehir'e küs müsünüz?

Şemsi Yastıman
23 Temmuz 1983

Galip Demir, Sade Ofset Baskı Sanayii, İstanbul 1983.

KIRŞEHİR'E HOŞGELDİNİZ

Teşekkürler EVREN PAŞA
Arzumuz gitmedi boşa
Kıymet verip vatandaşa
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Güzel yurda tad olunuz
Tarih boyu yâd olunuz
Şâd ettiniz, şâd olunuz
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

TRT'den izliyorduk
Özüm, özüm özlüyorduk
Yolunuzu gözlüyorduk
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Duyduk, dağlar aştık geldik
Ta derundan coştuk geldik
İstanbul'dan koştuk geldik
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Paşamız Nurettin Ersin
Allah uzun ömür versin
Millet, muradına ersin
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Varol Nejat Tümer Paşa
Duamız değildir boşa
Devlet kuşu kondu başa
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Paşam Tahsin Şahinkaya
Meftunuz sizdeki huya
Teşrifiniz etti ihya
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Sedat Celâsun Paşamız
Geldiniz arttı neşemiz
Şükran doldu her köşemiz
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Sayın Başbakan Ulusu,
Takdir eder Türk ulusu
Sevgimiz kucak dolusu
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Eskiler hiç gelmezlerdi
Kırşehir'i bilmezlerdi
Teşrifiniz güven verdi
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Dimezsem, duramam kezâ,
Bir zamanlar aldık ceza
Vilâyetken, olduk kaza
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Baba, evlâdına baka
Başkent, bize sahip çıka
Komşu hakkı, değil şaka
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Dinlenirse ahvalimiz
Pek geri kaldı ilimiz
Arz etsin sayın valimiz
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Şurda koca tesis Türktur
Yetmişbeşden beri durur
Çalışsın duyalım gurur
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

İhya ettiniz bizleri
Güldü cümlenin yüzleri
Gene bekleriz sizleri
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Şemsi Yastıman'ın özü,
Saygı ile anar sizi
Selâmlarım hepinizi
Kırşehir'e hoşgeldiniz.

Şemsi Yastıman
23 Temmuz 1983

Galip Demir, Sade Ofset Baskı Sanayii, İstanbul 1983.

Yeni yılınız şen olsun Saim Selçuk ailesi,
Görmeyiniz ömür boyu hiç bir geçim gailesi.

Biz hep anarız sizleri "Gerçek Dostlar" adı ile,
Pişirip bu tencerede yeyin ağız tadı ile.

31.12.1984
Şemsi Yastıman
Ailesi
İmza

Not: Saim Selçuk ailesine yeni yıl kartı olarak elden verilmiştir.

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

Gönlümüz sizinledir. Biz değiliz yalınız,
Mutlulukla devam etsin dostlar yeni yılınız.

Yüz yüze gelemezsek, yazıyla görüşelim,
Allah sağlık versin de, çok yıllara erişelim.

1.1.1985
Şemsi Yastıman
Ailesi
İmza

Beşiktaş Postahanesi'nden gönderiliş tarihi anlaşılamayan yeni yıl kartı.

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

HOŞGELDİNİZ SAYIN BAŞBAKAN

Bugün Kırşehir'e şeref verdiniz.
Çekemeyen rakipleri yerdiniz
Garip il'in imdadına erdiniz
Sadede gelelim sayın Başbakan

Eski iktidarlar eyledi tehir
Söz verdiler, vermediler panzehir
Neler çekti bu talihsiz Kırşehir
Geçmişi bilelim sayın Başbakan

Binlerce işsizin muhtacısınız
Ekmeği, katığı, ilâcısınız
Misafir geldiniz, baş tacısınız
Hizmete yelelim sayın Başbakan

Kötü kaderimiz hendek atlasın
Açılsın şu kapıları Petlas'ın
Baltalamak isteyenler çatlasın
Birlikte gülelim sayın Başbakan

Koca tesis yarım kaldı, bekliyor
Kârdan geçtik, hergün zarar ekliyor
Vatandaş devlete vebal yüklüyor
Çaresin bulalım sayın Başbakan

Meşhur söz: Yiğit anası tez ağlar
Ödenek yok, gönül yanar, göz ağlar,
Petlas ağlar, tesis ağlar, biz ağlar,
Gözyaşın silelim sayın Başbakan

Var ise yiğidin hakkını vermek
İstemeyiz başka Başbakan görmek
Arzumuz sevgi ile gayeye ermek
Dost için ölelim sayın Başbakan

Şemsi Yastıman'ın hizmet gayesi
Kırşehir'de yoğrulmuştur mayası
Sözüm samimîdir, değil siyasî
Dertleri bölelim sayın Başbakan.

Şemsi Yastıman

Kırşehir'de, Yastıman Matbaacılık'ta basılmıştır. Tarihsizdir.
14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

GÖZ MÜ DEĞDİ AHMED'İME?

Ahmet Uğurlu kardaşım,
Şansınla hoş değil başım
Zehr-oldu ekmeğim, aşım
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Gerçi kırılsa da destin
Meziyetlerin çok üstün
Kan ağlıyor eşin, dostun
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Özbeöz Türk tebasıydı
Yurda hizmet çabasıydı
Fakirlerin babasıydı
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Sayısı çok sevenlerin
Dizlerini dövenlerin
Azalmadı övenlerin
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Dünya, çift kapılı handır
Hem de acayip cihandır
Bu, bir büyük imtihandır
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Tecelliye dikkatli bak
Hak, yerini bulur mutlak
Sabır versin Cenab-ı Hak
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Yüce Adalet'den imdat
Sabırda eyleyin sebat
Hayr-ola On Dokuz Şubat
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Gene düzelecek işler
Gerçeğe dönecek düşler
Bekliyor çocuklar, eşler
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Biz siz ile, siz biz ile
Kavuşmamızı tez ile
Bekliyoruz dört göz ile
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Ali, Güleç, Kâzım ve de:
Selâm Mahmud'a, Mehmed'e
Mevlâm himmet et Ahmed'e
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Şemsi Yastıman gülmüyor
Elinden bir şey gelmiyor
Çoğu durumu bilmiyor
Göz mü değdi Ahmed'ime?

Şemsi Yastıman
10 Şubat 1985
İstanbul - Beşiktaş

Şemsi Yastıman'ın yakın dostu, arkadaşı, sanayici ve işadamı Kırşehir'li Ahmet Uğurlu'ya hitaben yazdığı bu şiir, 14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

PETETENÂME

Bugün yaşları 40'ın üstünde olanlar, Şemsi Yastıman adını iyi bilirler. Bu yiğit yapılı saz şairi, bağlama ustası, bir zamanlar sahne ve radyonun, en popüler isimlerinden biriydi. Yastıman'ın o yıllarda, sazıyla söylediği "şeytan bunun neresinde" türküsü, dillerden düşmezdi.

Sonra Yastıman, bir kenara çekildi. Adı pek duyulmaz oldu. Bilindiği kadarıyla Beşiktaş'ta bağlama sattığı ufak bir dükkânı vardı.

Ama, geçenlerde Beşiktaş Postahanesi ansızın yok olunca, Yastıman'dan ses çıktı.

Bakın üstad Yastıman, PTT'yi nasıl fena taşlıyor:

Dinleyin ahali, yeni bir haber:
Hizmet fidanına vuruldu teber
Tatlı aşımıza kattılar biber
Uçtu Beşiktaş'ta duran PTT

Kamudur, tahliye edilmez sandı
İcracı gelince tutuştu, yandı
Beşiktaş'ın postanesi kapandı
Sayısız orayı soran PTT

Üç yıldır tahliye davası vardı
Başmüdürlük yaptı hep kulak ardı
Derdi vatandaşın başına sardı
Elbette kapanmaz yaran PTT

Belediye baştan savdı vebali,
Bari imdat etse muhterem vali
N'olacak Beşiktaş halkının hali?
Yazlıklar, kampingler kuran PTT

Var içinde yokluk, ardır insana
Bu, yokuşa koşmak eziyet cana
Yakışır mı seyyar baraka sana?
Gül bahçemiz oldu viran PTT

Der Şemsi Yastıman, âciz bireyim
Bende yok ki, size akıl vereyim
Bakanlığa gidip, kimi göreyim?
Toplanıp yapın bir oran PTT

Şemsi Yastıman

Hürriyet Gazetesi, 14 Temmuz 1985, s. 7
Not: Bu şiir "Bir Günün Hikâyesi" kısmında yayımlanmıştır.

AHİNÂME

Duydunuz mu kim Ahî?
Kırşehir'de bir dâhî
Gerçek esnafın rahi
Ahi Evran-ı Veli.

Ahî, KARDEŞ demektir
Helâl lokma yemektir
Demiş: Servet Emek'tir.
Ahi Evran-ı Veli.

Tembelliği yok etmiş
Çalışmayı çok etmiş
Çok açları tok etmiş
Ahi Evran-ı Veli.

Horasan Erlerinden,
Göç etmiş yerlerinden
Kırşehir Pîrlerinden
Ahi Evran-ı Veli.

Hacı Bektaş, çağdaşın,
Şeyh Süleyman, sırdaşın
Yunus Emre, yoldaşın
Ahi Evran-ı Veli.

Osmanlı'dan beridir
Esnaflığın pîridir
Yolun halen carîdir
Ahi Evran-ı Veli.

Ne mutludur bizlere
Nüfuz etmiş özlere
Sembol olmuş gözlere
Ahi Evran-ı Veli.

Ciddî karar verildi,
"Ahî Vakfı" kuruldu
Lonca'ların dirildi
Ahi Evran-ı Veli.

Festival inci oldu
Yirmi birinci oldu
Bu asrın vinci oldu
Ahi Evran-ı Veli.

Şemsi Yastıman nider?
Fatihayla yâd eder
Yolun genişler gider
Ahi Evran-ı Veli.

Şemsi Yastıman
10 Eylül 1985
Beşiktaş - İstanbul

Yeni Ahilik (Özel Sayı), Yıl: *1, nr. 1, 1987, s. 2;*

Ahilik Nedir?, İstanbul, 12 Ekim 1992, Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayını, s. 8.

1987 YENİ YIL DESTANI

Sözüme başlayım çok şükür diye
Mevlâ, sağlık vermiş bize hediye
Erdik bin dokuz yüz seksen yedîye
Daha nice mutlu yıllar görelim.

Her geçen bir yıldan ibret almalı
Tecrübe sahibi, erbap olmalı
Halli zor işlere çare bulmalı
Fende takviyeli kollar görelim.

Esmer, kumral, sarı, neyse tipimiz
El sıkıp da kucaklaşak hepimiz
Berkişsin, kopmasın dostluk ipimiz
Gönülde bitmeyen piller görelim.

İşçi, memur, esnaf ve her kısımla,
Akrabayla, eşle, dostla, hısımla,
Hattâ birbirini sevmez hasımla
Tebrik yazıp, zarfı pullar görelim.

İkilik ne gerek, hep birlik olsun
Her yerde hoş geçim, hoş dirlik olsun
Yurtta ve cihanda hep hürlük olsun
Sulh bahçelerinde güller görelim.

Birbirinden üstün oldu akıllar
Bir Mevlâ'dan değil midir o kullar?
Sayısız fabrika, hem de okullar
Daha nice asfalt yollar görelim.

Aydın olmadıkça geri kafalar
Azalmaz, aksine artar cefalar
İster isek şâyet zevki sefalar
Birbirimizi kollar görelim.

Kendi sanatında, kendi yaşında
İş zamanı herkes işin başında
Hayatın yazı var, lâkin kışında
Şöyle rahatca haller görelim.

Elimizde mevcut bu kadar kozla
Kalkınmak istersek büyük bir hızla
Turistlere kıymet verelim fazla
Saygı hitap eden diller görelim.

Esnaf isek, ucuz satalım malı
Memur isek, görevi tam yapmalı
Zengin isek, hırs yolundan sapmalı
Yetimlere cömert eller görelim.

Ormanlara girmemeli şu üçü:
Ateş, balta, bir de mahveden keçi
Yaş kesen baş keser, sızlasın içi
Niçin cennet yurtta çöller görelim?

Siyasette yurdumuzun suçu ne?
Particiler kardeş gibi geçine
Bir nifak girmesin halkın içine
Biber görmüyelim, ballar görelim.

Öğretmenler sizdedir her hakikat
Dileğimiz daha da çok tatbikat
Öğrenciler feyizlensin kat be kat
Derslerini tezden beller görelim.

Takip edek Atatürk'ün izini
Politikacılar bıraksın kini
Hocalar istismar etmesin dini
Lâiklikte ehli diller görelim.

Vatanına hizmet eden askere
Hayır dua günde yüzbinler kere
Sağlığınan nasip olsun tezkere
Tarlada, tapanda bollar görelim.

Şoförler, uykusuz yola çıkmayın
Araçlara fazla yolcu tıkmayın
Öne bakın, edirafa bakmayın
Sağlimen kavuşan kullar görelim.

Fazla ekmek alıp, çöpe atmayıp,
Evin bütçesine zarar katmayıp,
Sonra da kadere çamur atmayıp,
İktisatla kaim mallar görelim.

Su ve Havagazı, hani yettiği?
Zaman zaman görülür ne ettiği
Boşa harcamayıp elektriği
Herkesi israftan hiller görelim.

Hastalarımıza âcil şifalar
Geçmiş olsun sözü dilde defalar
Sağlık içindir çekilen cefalar
Cümlemizde zinde beller görelim.

Tutuklular adaletle salınsın
Çoluk, çocuğuyla hoşnut kalınsın
Dışarı hayattan ibret alınsın
Hayat sahnesinde roller görelim.

Şu sözler gönlümün daim yâdından
Allah ayırmasın ağız tadından
Cümbüşünden kemanından, udundan
Sazlarda ahenkli teller görelim.

İnsanları mecbur tutmam sened'e
Her ne kadar iş, güç varsa gene de
Hiç olmazsa bir defacık senede
Eşe, dosta, tebrik yollar görelim.

Der Şemsi Yastıman, niçin yılalım?
Her işde, hep çıkar bir yol bulalım
Vatan için hep beraber olalım
Birbirini sarmış eller görelim.

Şemsi Yastıman
1 Ocak 1987
Beşiktaş - İstanbul

Şemsi Yastıman, "1964 Yeni Yıl Destanı", 1969 yılı "İyi Senelere" ve 1 Ocak 1977 tarihini taşıyan "Hepimize Kutlu Olsun Yeni Yıl" ile "1987 Yeni Yıl Destanı" adlı manzumelerinde benzer kıtalara ve mısralara rastlanmaktadır.

5.1.1987 tarihinde Beşiktaş Postahanesi'nden Saim Selçuk'a yeni yıl kartı olarak gönderilmiştir. Aynı şiir "1992 Yeni Yıl Destanı" başlığı konularak yine yeni yıl kartı olarak Saim Selçuk'a gönderilmiştir.

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

Sevginin Târifinden Âciz Olduğum, Çok Sevdiğim Memmet Civelek Emmimin Çok Muhterem Eşi ***Melâhat Ablamız*** İçin Tâziyem

Seni sevenleri ateşe yaktın
Nur içinde yat sen Melâhat Abla
Civelek emmimi yalnız bıraktın
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Kanaat ehliydi, severdi azı
Civeleğe idi samimî nazı
Depeköylü Ali Ağa'nın kızı
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

İkisi de yokuş yolları idi
Mevlânın sevilmiş kulları idi
Birbirinin dutar dalları idi
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Felek, garipleri bulur da çatar
Derdim bir katardı, oldu bin katar
Yazlık, kışlık tüm komşular yas dutar
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Civelek saka, sen eneği idin
Yaşlı kuşlara has tüneği idin
Hayat boyu canlı değneği idin
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Yaman imiş bu feleğin sillesi
Bize ıras geldi zalim güllesi
Dolmaz gali Civeleğin çilesi
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Haktealâ nasip etsin o anda:
Ellerini öpek ulu divanda
Hayır dua aldık ahir zamanda
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Ol Kur'an'da kelâmlar var ne alâ
Resulullah sözü câridir halâ
Elbette Gaffur-u Rahim'dir Mevlâ
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

CİVELEK de der ki: Beyan eyleyim
Malı da, mülkü de batsın, neyleyim?
Gönül hicran, ya kimlere söyleyim?
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Der ŞEMSİ YASTIMAN ne yazam daha
Şimdi düçar olduk ah ile vah'a
Ruhuna salalım her an Fatiha
Nur içinde yat sen Melâhat Abla.

Şemsi Yastıman
15 Kasım 1987
Beşiktaş - İstanbul

Saim Selçuk gardaşlığıma sevgilerimle 15.12.1987
Şemsi Yastıman
İmza

Bu şiir, 14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

HAYIRLI YILLARA ....

Haddini aşmayan bir samimiyet
Birbirimize hep iyi niyet
Gene devam etsin sıhhat, âfiyet
Bin dokuz yüz seksen sekiz yılında,

Önce mevlâ, sonra ana ve baba
Eş, oğul, kız, torun, hısım, akraba
Uzak, yakın komşum gene merhaba
Bin dokuz yüz seksen sekiz yılında.

Bir önerim de şu her vatandaşa
Daim kalsın vicdanıyla başbaşa
Gene şükür etsin az-çok bir aşa.
Bin dokuz yüz seksen sekiz yılında.

Der Şemsi Yastıman, sayın cemaat
Helâl kazanç ile kaim zanaat
Gene terk olmasın insaf, kanaat
Bin dokuz yüz seksen sekiz yılında.

Şemsi Yastıman
1 Ocak 1988

15.1.1988 tarihinde Beşiktaş Postahanesi'nden Saim Selçuk'a yeni yıl kartı olarak gönderilmiştir.

12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

KISMET İMİŞ GELDİK AMERİKA'YA

Şükür, hayâl gerçek oldu bu sene
Kısmet imiş geldik Amerika'ya
Kısmet yollar kişileri her yöne
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Doğuya, batıya, güney, kuzeye
Aldık, mecburiyet varmış vizeye
Sanki İstanbul'dan bindik füzeye
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Hissemiz var imiş davet payında
Akşam çorbasında, sabah çayında
Sene seksen sekiz, Şubat ayında
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Ne de olsa zordur gurbetin kahri
Uzak, yakın oldu bu günün behri
Newyork eyaleti, Broklin şehri
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Bunca Türk gardaşlar vermişler değer
Bizi de sevenler varmış meğer
Dostların dâveti dünyayı değer
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Türkiye'de havalar hoş gidiyor
İstanbul'da sıcak devam ediyor
Doğusu, kar ile avans ödüyor
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Nice dert yüklendim, keder götürdüm
Yaşım bu yıl altmış dördü bitirdim
Size Anayurt'dan selâm getirdim.
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Doğduğum yer değil, doyduğun amma,
Sakın vatanımdan bıkıp, usanma
El oğlu yel verir, yem verir sanma
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Şöyle açıp baksak, hartaya göre
Amerika nere, Türkiye nere?
İlim, fen, uçağı bulmuş bir kere
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Tutkum olanlara şöyle bir bakın
Hep canı gönülden oluruz yakın
Birlik zincirimiz kopmasın sakın
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Türkiye'nin her yerinden hepiniz
Kucaklaşın birbiriniz öpünüz
Diyarı gurbette dolsun küpünüz
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Kulağım bir telsiz, gönlüm de radar
Dilim ise, daim sempati adar
Söyledim dilimin döndüğü kadar
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Bu destanı söylediğim sırada
Bir bildirim var, kalmasın arada
Oğlum Kenan Yastıman da burada
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

(Hars Birliği) Başkan ve üyeleri
Gitsin ileriye, kalmasın geri
Selâmlarım burda bütün Türkleri
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Şemsi Yastıman'ım, dostla gülerim
Dua edip, aklın hayra çelerim
Hepinize âfiyetler dilerim.
Kısmet imiş geldik Amerika'ya.

Şemsi Yastıman
29 Şubat 1988
BROOKLYN / U.S.A.

ŞEMSİ YASTIMAN'IN ZAMNÂMESİ

Selâm olsun Turgut Bey Ağbimize,
Aldığımız soluğa da zam yapsın
Karada zam bitti, insin denize,
Tutulmamış balığa da zam yapsın.

Kim, kime yapıyor bu zulmü, niye?
Öyleyse alışsın herkes bu şeye
Kanadı var, niçin uçmuyor diye
Kuşa bakıp, culuğa da zam yapsın.

Gördük enflâsyon denen zorbayı
Lüküs yemek sayıyoruz çorbayı
Eskiciden giyer olduk urbayı
Sefil giyim, kılığa da zam yapsın.

Süt, şeker, peynir, yağ, fecî bir varta
Para yok ki, kasap, kıymayı tarta
Yüz kırk lira oldu bir tek yumurta
Tavuk evi folluğa da zam yapsın.

Görüyoruz ettiğini doların
Nedir çektiği bu garip kulların?
Yer altından çıkan sıcak suların
İçindeki çeliğe de zam yapsın.

Geçim gailesi denilen semer,
İnmez sırtımızdan, iliği emer
Sıkılacak ne diş kaldı, ne kemer
Kemerdeki deliğe de zam yapsın.

Yıl değil, ayda bir, ne bu zam baba?
Telefona, telgrafa, mektuba
Odun, kömür alamadık ki, yansın soba
Bomboş duran küllüğe de zam yapsın.

Odaya bir ampül takamaz olduk
Likitgaz tüpünü yakamaz olduk
Bakkalın yüzüne bakamaz olduk
Çağ atlayan çağlıya da zam yapsın.

Ucuzlatılırken dünyada petrol
Benim ağbiciğim zam yapar bol bol
Şakşakcı değilim ki, desem var ol
Bunda çocuk-çoluğa da zam yapsın.

Görmedi bunları bizim soyumuz:
Hem zam olur, hem de gelmez suyumuz
Usluyken, isyankâr oldu huyumuz
Eli, kolu bağlıya da zam yapsın.

Komşu devletlerden bir hisse kapın
N'olur, bir defa da ucuzluk yapın
Yanına varılmaz oldu bir hapın
İlâcı yok ölüye de zam yapsın.

Bilemem, bu efkârı kim dağıda?
Ay geçmiyor, zam geliyor kâğıda
Gel de seyret Basın'daki ağıda
Acı çeken kulluğa da zam yapsın.

Millet, ucuzluğu daha, çok bekler
Adresimiz oldu cefa çekmekler
Somunken, sandoviç oldu ekmekler
Fakirdeki çığlığa da zam yapsın.

Alamazken karşılığı emeğe
Hakkımız olmalı bir şey demeğe
Hasret koydu bizi etli yemeğe
Yiğit ise, sağlığa da zam yapsın.

Yanar Şemsi Yastıman bu illete
Kim kime dinlete, kime bellete?
Tam bir bağışıklık geldi millete
Zamdan yana bolluğa da zam yapsın.

Şemsi Yastıman
6 Aralık 1988
Beşiktaş - İstanbul

CELÂL ÖZDEMİR AĞBİ

Biz, ayni küllüğün çocuklarıyız,
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.
Hem ayni yoğurdun cacıklarıyız.
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Her fırsatta o küllüğü deşerim,
Her hemşerim der ki: Ben de beşerim,
Et, dırnaktan ayrılır mı hemşerim?
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Kime yarar bu dostluğu mahvetmek?
Ne haddimiz aleyhinde lâf etmek?
Böyüklüğün şanındandır affetmek
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Biz, ayni ağaçda dallar isek de,
Zıt mektuplar yazıp, pullar isek de,
Bildiğinden şaşan kullar isek de,
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Bizler, dırnak isek, siz de etsiniz,
Cühelânın önünde bir setsiniz
Erenler'in yolunda bir zatsınız
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Aldığımız nefes, hava içinde
Bir "Kırşehir" vardır dava içinde
Tasavvufta dert var deva içinde
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Unutulmaz çektiğiniz zahmetler
Kalksın artık aramızdan töhmetler
Şemsi Yastıman'dan çok çok hürmetler
Küsme bize Celâl Özdemir Ağbi.

Şemsi Yastıman
18 Ocak 1989
Beşiktaş - İstanbul
İmza

Not: Bu şiir Kırşehir Öğrenim Gençliğine Yardım Derneği'nin faaliyetlerini vakıf olarak mı, yoksa yine dernek olarak mı yürütsün tartışmaları sırasında dernek üye ve yöneticileri arasında ortaya çıkan dargınlığın giderilmesi ve dostlukların devamı için Şemsi Yastıman tarafından Kırşehir'e ve Kırşehir Öğrenim Gençliği Yardım Derneği'ne hizmetleri geçen Av. Celâl Özdemir'e hitaben yazılmıştır. Bu şiirin bu kitapta yer almasına izin veren Celâl Özdemir'e teşekkür ederim.

MAYAMIZ

Her ne kadar ayrılsak da,
Özümüz Kırşehir'dedir.
Gurbet elde kayrılsak da,
Gözümüz Kırşehir'dedir.

Diyelim ki, biz fırarız
O zaman neye yararız?
Hep o küllüğü ararız
İzimiz Kırşehir'dedir.

Her dem gurbetten bıkarız
Hem de çileden çıkarız
Fırsat buldukça ıkarız
Dizimiz Kırşehir'dedir.

Böyleyiz bu memlekette
Ayni tırnak, ayni ette
Atlaslar giysek gurbette
Bezimiz Kırşehir'dedir.

Kırşehir'in solu, sağı
Kaman, Mucur, Çiçekdağı
Kındam, Dinekbağ, Özbağı
Gezimiz Kırşehir'dedir.

Yeni ilçelerimiz var:
Bozdepe ile Akpınar
Akçakent de pek yaylâdar
Buzumuz Kırşehir'dedir

Hacı Bektaş'dır seddimiz
Şeyh Süleyman'dır ceddimiz
Ahi Evran'dan şeddimiz
Kozumuz Kırşehir'dedir.

Rivâyet idi, sahîdir:
Yunus Emre de Ahîdir
Âşık Paşa'mız dâhîdir
Cüzümüz Kırşehir'dedir.

Haydar Sultan'dan kolumuz
Hasan Dede'den dolumuz
Keskin'den geçer yolumuz
Hızımız Kırşehir'dedir.

Göz, ne parada, ne pulda
Sıla güneş, gurbet dulda
Kış ve bahar İstanbul'da
Yazımız Kırşehir'dedir.

Bağ, bahçamız nakış nakış
Kur sofrayı, kadeh tokuş
Gurbet bize daim yokuş
Düzümüz Kırşehir'dedir.

Söyler Yahyalar'ın Saim:
Gönül, Kırşehir'le kaim
Yanar ateşimiz daim
Közümüz Kırşehir'dedir.

Ne yapalım, zaman böyle
Arttıkça artıyor gayle
Şehirle, ilçeyle, köyle
Azımız Kırşehir'dedir

Kulak ver âyet, hadis'e
Geçim için gerek kese
Oğlumuz dışarda ise,
Kızımız Kırşehir'dedir.

Çemen ile mantımızı
Unutmaz yaparız bazı
Hemşerim hakkına razı
Tuzumuz Kırşehir'dedir.

Şemsi Yastıman hep yanar
Gendini Ökse'de sanar
Gün boyu sılayı anar
Sözümüz Kırşehir'dedir.

Şemsi Yastıman
20 Ocak 1989
Beşiktaş - İstanbul

Kırşehir İl Kültür Müdürlüğü Bülteni, *nr. 1, Aralık 1993, s. 3.*

ÂDEMNÂME

Sanırım, bir dosttan kopya almışsın
Gördüm, benim şiirimi çalmışsın
Bunu Sabah Gazetesi'ne salmışsın
Mâdem, adın "Âdem", adam ol dostum,
Adam olamazsan, idam ol dostum.

İyi dinle Âdem Kılıç sözümü,
Ben, budaktan hiç sakınmam gözümü
Sen, ne yapsan, alamazsın özümü
Mâdem, adın "Âdem", adam ol dostum,
Adam olamazsan, idam ol dostum.

Der Şemsi Yastıman, yazmayın sair
Bu kadar kâfi bu konuya dair
Hırsızlığı daim lânetler şair
Mâdem, adın "Âdem", adam ol dostum,
Adam olamazsan, idam ol dostum.

Şemsi Yastıman
2 Şubat 1989
Beşiktaş - İstanbul

Sır Saray Restoranı, Kırşehir'in pırlantası
Gelir kalenderi, garibanı, kırantası
Müşterileri, sanki bir evin horantası
Her şehirde bulunmaz böyle ihvan lokantası

Şemsi Yastıman

12 Aralık 1989
Beşiktaş - İstanbul

5.02.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

Mutlu olsun sonsuza dek Galip Demir ailesi,
Görmesinler ömür boyu hiç bir geçim gailesi

İnşallah herkes desin yok bunlardan şahanesi
Nâçiz bir nişâne sunar Şemsi Yastıman hanesi....

Şemsi Yastıman
8 Kasım 1990
İmza

30.12.1994 tarihinde Galip Demir'den alınmıştır.

Kalmıyor bu dünya sultana, şaha
Ömrümüzden gitti bir sene daha
Daim şükredelim yüce Allah'a
Hepimize kutlu olsun Yeni Yıl.

Sefa geldin bin dokuz yüz doksan bir
Gelsin huzur, gitsin gurur ve kibir
İşçi, esnaf, çiftçi, memur, muhabir
Hepinize kutlu olsun Yeni Yıl.

Şemsi Yastıman

1991 yılı takvimi üzerine yazılmış bu şiir, 22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

GİTTİN MÂDEM, GEL ÂDEM

Aziz dostum Âdem Kara
Geldin İstanbul'a, bi ara
Rasladın çamura, kara
Şu sendeki kadere bak....

Recep, seni hep överdi
Geldiğini haber verdi
Araya bir vefat girdi
Üzüntüye, kedere bak....

İçecektik beyaz çayı
Hazır etmiştik sofrayı
Beğemedin mi burayı?
Gazlayıp da gidene bak....

Ahbaplığı pekliyoruz
Selâmları ekliyoruz
Sizi tekrar bekliyoruz
Bu samimî habere bak...

Arap Mehmet Ağbiyi de
Getirirsen beraberde
Şemsi coşar o günlerde
Gelmezseniz, hedere bak....

Ben dostunuzdan ve Recep Veyseller'den hepinize çok çok selâmlar....

Şemsi Yastıman
25 Şubat 1991
İmza

Not: Ayrıca size büyükçe bir zarf içinde levhalar postaladım. Belki hoşunuza gider.....

Bu şiir, 16.01.1995 tarihinde Recep Veyseller'den alınmıştır.

YILBAŞI BENİM NEYİME?

Elde yok, avuçta yok
Yılbaşı benim neyime?
Gelir az, gider pek çok
Yılbaşı benim neyime?

Buldum mu ekmekle, aşı
Bitmiştir geçim savaşı
Tok isen, hergün yılbaşı
Yılbaşı benim neyime?

Bakkalınan, kasabınan
Daim borçlu hesabınan
Böyle bozuk asabınan
Yılbaşı benim neyime?

Enfilâsyon yokluk ekti
Ocağıma incir dikti
Dört aylık kira birikti
Yılbaşı benim neyime?

Elektriği TEK kesti
Suyu, ev sahibi kısıtı
Tüpe zam, bastıkça bastı
Yılbaşı benim neyime?

Hindiden geç, bir kilo et
Alabilmek bir cesaret
İşler durgun, yok ticaret
Yılbaşı benim neyime?

Ne elbise, gömlek, çorap
Alamıyoz, durum harap
Siz şampanya, bizler şarap
Yılbaşı benim neyime?

Çocuklar ayrı bir âlem
Okul işi günlük çilem
Alamıyom defter, kalem
Yılbaşı benim neyime?

Güneydoğu, can dağlarken
Karabağ, kara bağlarken
Bosna-Hersek kan ağlarken
Yılbaşı benim neyime?

Olan gene bize oldu
Gönlümüz dert ile doldu
Vergi kaçıranlar n'oldu?
Yılbaşı benim neyime?

Ezel birlikte geliştik
Yahu, biz niye çeliştik?
Küffar kültürün bölüştük
Yılbaşı benim neyime?

Ne han var, ne apartıman
Yük vagonu kompartıman
Söylüyor Şemsi Yastıman
Yılbaşı benim neyime?

Kalem elimde gidiyom
Yazmağa devam ediyom
Bunca taşlamadan sonra
"Yeni yıl şen olsun" diyom.

Şemsi Yastıman
18 Aralık 1992
Beşiktaş - İstanbul

Sene oldu bin dokuz yüz doksan üç
Cümlemizde dâim olsun kudret, güç.

Gelin, Hakkın huzuruna gidelim
Geleceğe hayır dua edelim.

Dünya kargaşası son bulsun artık
Yeter uluslarda sulh olsun artık.

Dostlarıma duacıyım her zaman
Bâkî selâm, imza Şemsi Yastıman...

İmza

1993 tarihli takvimli yeni yıl kartı, 22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır

FERYAD-I NİDÂMIZ

Anlatamam ah!..... Neriman Bacımız
En az sizin kadar arttı acımız
Nidâ idi gönülde baş tacımız
Türk Halk Müziği'nde pîrler içinde.

Gelen durmaz, giden gelmez dünyada
Bâki kalan kubbede hoş bir sedâ
Vakt-oldu, Rabbime kavuştu Nidâ
Yatsın toprağında nurlar içinde.

On gün sonra duydum kara haberi
Zaten rahatsızdım, tuzu, biberi
Dert geldi üst üste hep seri seri
Kavurdu ateşler, narlar içinde.

Bir ulu ağaçtır folklor ağacı
Koptu üst dalından biri, ne acı
Memil, Gamze ve Neriman Bacı
Sağlıkla yaşayın birler içinde.

Der Şemsi Yastıman, dileğim her gün
Mevlâ kimselere vermesin zor gün
Merak etme Nidâ gardaşım, bir gün
Belki buluşuruz yerler içinde.

Şemsi Yastıman
30 Eylül 1993
Lâpseki - Çanakkale

Şemsi Yastıman'ın, Nidâ Tüfekçi'nin ölümü üzerine yazdığı şiir.

ŞEMSİ YASTIMAN SAZ EVİ

Şayet yok ise saz veya teliniz
Buyurun almaya bize geliniz

Uzaklara postayla da yollanır
Alanlar sevinir, zevkle kullanır

Meraklılar mektup yazıp istesin
Hemen yollarız fiyat listesin

BURASI
Beşiktaş - İstanbul adresin nevi

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır. (Tarihsizdir.)

ŞEMSİ YASTIMAN SAZ EVİ

Kendimizi övmüyoruz
Rekabeti sevmiyoruz
Lânet olsun dedirip de
Dizimizi dövmüyoruz.

Tam düzenli saz bizdedir
Fiyatları az bizdedir
Sazlara tam âhenk verin
Teller bizde, haz bizdedir.

Burası bambaşka okul
Mektup yazar belki bir kul
Adresi şu: Şemsi Yastıman
Ve de Beşiktaş - İstanbul.

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır. (Tarihsizdir.)

SEN DE GÖRDÜN, BEN DE GÖRDÜM

Dünyanın fani olduğun
Sen de gördün, ben de gördüm
Herşey aslını bulduğun
Sen de gördün, ben de gördüm.

Hak yaratmış,âdem çoktur
Rızkın verir, karnı toktur
Artan, eksilen şey yoktur
Sen de gördün, ben de gördüm.

Nice ilim bilenleri
Ağlayanı, gülenleri
Gidenleri, gelenleri
Sen de gördün, ben de gördüm.

Öküzleri, inekleri
Çirkef gezen sinekleri
Kalleşleri, dönekleri
Sende gördün, ben de gördüm.

Sanki dünya bize darmış
İnsanları bir hırs sarmış
Her devrin modası varmış
Sen de gördün, ben de gördüm.

Buna derler yirminc'asır
Şaş da dudağını ısır
Bir hapla oluyor kısır
Sen de gördün, ben de gördüm.

Şemsi der: İnsan aymıyor
Milyarder olsa doymıyor
Parmak izleri uymıyor
Sen de gördün, ben de gördüm.

Şemsi Yastıman

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır. (Tarihsizdir.)

ŞEHİRLİ, KÖYLÜ SOHBETİ

Aldı şehirli:
Köylü kardeş, tanışalım
Gel, açıkca konuşalım
Aklımıza danışalım
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Yeşil yaylan, bayırın yok
Yaslanacak çayırın yok
İncelmişsin, hayırın yok
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Karar almış heyetiniz
Erken yatmak niyetiniz
Yoktur gece hayatınız
Nideyim senin köyünü ?

Aldı köylü:
Giyilir moda diyerek
Cıbırlıktan mini etek
Balınızdan sahte petek
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Elektirikli ütümüz
Frijderdedir etimiz
Kiremit kaplı çatımız
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Bizde daim ırahat var
Ütüyü neylesin şalvar?
Aslım gibi toprak damlar
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Bir hastalık, bir krizde
Hemen imdat yoktur sizde
Doktor, Hastahane bizde
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Köy yerinde mikrop olmaz
Şerbetliyiz, fazla kalmaz
Doktor kapımızı çalmaz
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Şuna cevap bir sözün yok
Yazın sayfiye, gezin yok
Plâjın yok, denizin yok
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Susuzluktan pek yılarsın
Abdestsiz namaz kılarsın
Terkosla bahça sularsın
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Telefon var evimizde
Ne istersek emrimizde
Ya bunlar var mıdır sizde?
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Kış bastırır şad olaman
Fırında ekmek bulaman
Bakkallardan gaz alaman
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Altın, gümüş pırlantası
Güzellerin kırantası
Şehirde her şeyin hası
Nideyim senin şehirini?

Aldı köylü:
Etin bayat,yağın soya
Yiyemezsin doya doya
Kahven nohut, çayın boya
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Binecek bir otonuz yok
Apartıman, şatonuz yok
Asri giyim, mantonuz yok
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Sebzeniz gelir buruşuk
İkide bir söner ışık
Südünüze su karışık
Nidem senin şehirini?

Aldı şehirli:
Herkes yerinde sağ olsun
Köylü-şehirli bağ olsun
Dersen bizden ırağ olsun
Nideyim senin köyünü?

Aldı köylü:
Atatürük demiş gendisi
Köylü,yurdun efendisi
Dersen köylü neyin nesi
Nidem senin şehirini?

Aldı Şair:
Şemsi Yastıman kafadar
Uzatma sözü bu kadar
Gene ne varsa köyde var
Nidem senin şehirini?

Şemsi Yastıman

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır. (Tarihsizdir.)

HACI TAŞAN'IN MEZARI BAŞI'NDA VE MEZAR TAŞINA

Şemsi Yastıman tarafından, Hacı Taşan'ın cenazesi defnedilirken mezarı başında söylediği dörtlük:

Sana dirim sana Hacı
Sağlığın datlıydı ölümün acı
Şu gelen cemaat hepsi sana duacı
Ötesini vardığımda söylerim.

Şemsi Yastıman, Hacı Taşan'ın mezar taşına yazılması için de şu mısraları söylemiştir:

Hani baban hani atan
Hep bu toprak alıp satan
Keskin yöresi bülbülü
Hacı Taşan burda yatan

Dostluğa biçilmez paha
Okuyuver bir Fatiha

Şemsi Yastıman
Tarihsiz

9.01.1995 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

III. MEKTUPLARI

ŞEMSİ YASTIMAN'IN, EŞİ MÜNEVVER HANIM'IN DEDESİNE YAZDIĞI BİR MEKTUP...

Çok muhterem Dedeciğim;

Evvelâ hürmetlerimle hasretle mübarek ellerinizden öperim. Göndermiş olduğunuz kıymetli mektubunuzu aldım. Memnuniyetimi tarif edemem. Bilhassa (Şemsi) kelimesi çok hoşuma gitti. Allah sizleri başımızdan eksik etmesin (Âmin).

Dedeciğim emin olunuz ki her satırınızı okumada gayri ihtiyarî bir ürperiyor ve neşeleniyorum. İnşallah İstanbul'a yerleştiğimizde def'alarca daha kaynaşacağız ve manevî hayatımızda birazcık olsun oynaşacağız.

Ayın onunda inşallah oradayım. Hareketimi ayrıca telleyeceğim.

İstanbul bildiğiniz gibi. Arzu ettiğiniz "Fuzulî Divanı"nı İzmir'li Orhan Bey'le gönderiyorum. Kendisi de erenlerdendir. Gerçi bu sırra vâkıf değil ise de kendisi çok efendi ve can arkadaşımdır. Hiç çekinmeden konuşunuz.

Yakında geleceğim için fazla bir şeyler yazamıyorum. Mektubuma bu kadarla nihayet verir tekrar hürmet ve hasretle ellerinizden öperim.

Sizi herkesten üstün
tutan ve kalben seven oğlunuz
Şemsi Yastıman

04.10.1950
İstanbul

Manevî kuvvetin Hazreti Hamza
Aziz Dedeciğim ne lûzum imza?

Bakî Hû.... Hû.... Hû.....

9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

SEVGİLİ YEĞENİM DURSUN

Sevgili Yeğenim Dursun, 27.11.1984

Gözlerinden öperim. Nasılsınız, ne âlemdesiniz? Allah âfiyetler versin. Bizleri sorarsanız, hemdolsun şimdilik hepimiz iyiyik.

Bıyıl, Ahilik Bayram'ında bir görüştük (Biçala), ondan sonra görüşemedik. Ben rahatsızlandım, hiç hâlim yoğudu, ertesi gün avdet ettik. Kısmet böyle imiş. Lâkin, senin sevgin, her zaman üsttedir. Bunu böyle bilesin. Her zaman takdir eder, her yerde de yâd ederim. Cenab-ı Allah, kalemine kuvvet, sağlığına kudret versin.

Geçenlerde, Evren paşa ile çekilen 2 adet resim yollamışsın, aldım. Çok teşekkür ederim. İki satır da bişiyler yazsaydın, daha iyi olurdu ellaham.. Sağlık olsun.

Tekrar gözlerinden öper, iyi günler, hayırlı işler diler, Kırşehir'imizin tüm ahalisine, daşına, toprağına selâmlarımı sunarım yeğenim.

Emmoğlun
İmza

Ortağınız İsmail Cihan efendiye ve
personele ayrıca selâmlarımı sunarım.

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

SEVGİLİ YEĞENİM DURSUN

Sevgili Yeğenim Dursun Efendi Oğlumuz, 18.02.1985

Gözlerinden öperim. İnşallah iyisinizdir. Bizler hamdolsun iyiyik.

Bana bir vasiyet(*) postalamışsın, aldım. Teşekkürler. Ancak, bu Vasiyetname'den bize yarım arşın yer düşmez bile ... (Annamışsındır)....

Her ne ise, ne yapalım, olduğu kadar... Rahmetli Hacı Taşan öyle dir idi:

BAKMA KİŞİNİN KUSURUNA, BİLSE İYİSİNİ SÖYLER..... Herkes yerinde sağ olsun.

Yiğenim, bu yolladığın kitabın, dizgisi, baskısı, cildi, kapak baskısı, velhasılı hepsi, sizin matbaada mı yapıldı? Harf stili ve dizgi çok hoşuma gitti. Şöyle, bir zamanım müsait olsa da, benim yazdığım zırvaları da bir yayınlasak?! Kırşehir'e geldiğimde bu hususu bir iyice konuşalım. Vakıt yaklaşıyor!

Tekrar gözlerinden öper, İsmayıl Efendi'ye de selâmlarımı sunarım. Personele de selâmlarımı diyiver.

Hayırlı işler.

Şemsi Ağbin
İmza

(*) Kırşehir Yastıman Matbaacılık'ta Dursun Yastıman tarafından basımı yapılan Ziya Özhan'ın Ağustos 1984 tarihli "Vasiyetim" adlı şiir kitabıdır.

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

GALİP DEMİR'E KENDİ EL YAZISI İLE YAZDIĞI İŞ MEKTUBU

Emmoğlum, 30.11.1990

Gözlerinden öperim.

İlişikte bir gitar baskılı kâğıt yolluyom. Acele 5000 adet gerek. Hiç tıkılamadan bunu bize bir haftaya kadar yapıp yapmıyacağını bildirirsen memnun olurum. İşimiz çok, vaktimiz yok dirsen, aynı kâğıdı iade et ki, başımızın çaresine bakalım. Ofset baskı olacak. Filimi, milimi, kâğıdı, mâğıdı, baskısı, maskısı, mesarifi ne ise onu da bildir ki parayı hazırlayalım. Körfez krizi dolayısiyle elimiz dar! Biliyorsunuz yaşam koşulları ağır (Mustafa Karagüllü).....

Telefon etmeni bekliyom. Acele lâzım. Siparişler aldık, paketleri hazırladık, bir bu eksik. Gözlerinden Öperim.

Şemsi Yastıman
İmza

20.12.1994 tarihinde Galip Demir'den alınmıştır.

IV. ŞEMSİ YASTIMAN'IN TEKZİB VE YAZILARI

BİR DAHA NE ZAMAN KIRŞEHİR'E GELECEĞİM

* Ne zaman Belediye arazözü şehri toz bulutu kaplamadan önce sularsa.

* Ne zaman gelip geçen taşra otobüslerinin durak mahallerine yakın bir yere helâ yapılırsa.

*Ne zaman Kümbet'in yarım kalan tamiri tamamlanıp etrafı yeşillendirilirse,

* Ne zaman Âşık Paşa Türbesi'nin etrafındaki yıkılan duvarlar yapılır, kırık dökük hâle gelen projektörü yenilenir, çeşmesi üzerine yağlı boya ile yazılmış " Cem Düdüklü Tencereleri" reklâm yazısı silinip kaldırılırsa,

* Bol cereyana kavuştuğu halde hâlâ Ankara Caddesi'ndeki cıva buharlı lâmbaların durup dururken (cin tutmuş gibi) kendiliğinden yanıp sönmesi ne zaman önlenirse,

* Ne zaman gurbette yıllardır propagandasını yaptığımız güzelim Terme Kaplıcası'nı (ben de dahil) ziyarete gelenlerin pisliği görünce geri dönmeleri önlenirse,

* Ne zaman Kayseri Caddesi'ndeki (şimdi yerinde yeller esen) Çatal Çeşme'yi geçince asfalt yolun kazıldığı yer, halkın bütün rica ve tenkitlerine rağmen, çocukken oynadığımız evcilik oyununda olduğu gibi toprakla doldurulmayıp taş ve beton ile tamir edilirse,

* Hâsılı ilgililer, ne zaman esaslı bir faaliyet gösterip Kırşehir'i bir şehir hâline getirmeye azmederse ve buna da "... Amaaaaannn hemşerim, ister gel, ister gelme! "demezlerse...

Şemsi Yastıman

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl; 4,nr 1057, 29 Eylül 1966, s.1.

BİR AKŞAM BEŞİKTAŞ'A UĞRAR MISINIZ?

Beşiktaş'ta da yer üstü geçidi yapıldı, gerçekten trafik rahatladı, yaya trafiği de tersine. Bu üst geçit yapılırken ışıklandırılması unutulmuş.

Ayrıca, daha önceden civarda mevcut olan sokak lâmbaları da geçit inşaatı sırasında yeraltı kabloları zedelenmiş, dolayısıyle, muhitimiz bu lâmbalardan da yoksun kalmıştır.

Akşam oldu mu, zifiri bir karanlığa bürünmekte, binlerce vatandaş, kararlama olarak yürümektedir. Beşiktaş - Üsküdar dolmuş motor iskelesine, hatta, vapur iskelesine halk, güçlükle gidebilmektedir. İ.E.T.T. idaresi'ne yaptığımız müracaatlardan hiçbir sonuç alamadık.

İlgililer, iyi biliyoruz ki bu uyarmayı da yapacaklardır. Lâkin gene de, iş başına yeni gelmiş bir hayırsever ilgili, belki işe el kor da, biz Beşiktaş'lıları karanlıktan kurtarır ve hayır dualar alır.

Şemsi Yastıman

Tahsin Öztin ", "Serbest Kürsü ", Hürriyet Gazetesi, 19 Aralık 1974.

BEŞİKTAŞ'TA AYDINLIĞIN KARANLIĞI

Hiç böyle söz olur mu? Bizde olur... Bizde neler olmaz ki? En küçük örneği: Fabrika yaparız, bacasını unuturuz. Beşiktaş'ta da yer üstü geçidi yapıldı, gerçekten trafik rahatladı, lâkin yaya trafiği rehavatladı. Niçin derseniz, bu üst geçit yapılırken, ışıklandırılması unutulmuş. Üstelik, daha önce, geçit altındaki mevcut sokak lâmbaları da, geçit inşaatı sırasında yer altı kablolarının zedelenmesi nedeniyle muhitimiz, bu lâmbalardan o günden beri yoksun kalmıştır.

Bir meraklı, bir gece, zahmet edip, mezkur geçidin altından geçecek olursa, duruma şahit olacaktır. Akşam oldu mu, orası zifiri bir karanlığa bürünmekte, binlerce yaya vatandaş, kararlama olarak yürümektedir. Karanlıkta merdivenlerden düşen, ayağı kırılan, yürürken çarpışan, dolayısiyle, münakaşa, kavga edenlere, kadınların ellerinden çantasını alıp kaçanlara sık sık rastlarız.

Beşiktaş – Üsküdar dolmuş motoru iskelesine, vapur iskelesine halk, çok güçlükle gidebilmektedir. İ.E.T.T. İdaresi'ne yaptığımız müracaatlardan hiç bir sonuç alamadık.

Bu yazımızı okuyan ilgililer, iyi biliyoruz ki, bunu da umursamıyacaklardır. Lâkin, gene de, iş başına yeni gelmiş bir hayırsever ilgili, belki işe el kor da, biz Beşiktaş'lıları karanlıktan kurtarır ve hayır duaları alır.

Saz Sânatkarı
Şemsi Yastıman

"Okuyucu Mektupları", Cumhuriyet Gazetesi, 14 Ocak 1975.

ŞAİRİN TEKZİBİ

Bir kadeh vücuda yarar,
İkinicisi makûl karar,
Üçüncü kafayı sarar,
Dördüncü keseye zarar,
Beşinci dimağı yorar,
Altıncısı hatır kırar,
Yedincide bela arar,
Sekizinci plân kurar,
Dokuzuncu vurur, kırar
On'da hâkim sual sorar.

Şemsi Yastıman

Hürriyet Gazetesi
Sayın Yazarlarına,

11 Mayıs 1979 Cuma tarihli gazetenizin, mezkûr sütununda "Kebapçının Önerisi" başlıklı yazıdaki "Rakı Raporu" listesi, kebapçının değil, benimdir. Bu hususta 1968 yılında bir ressam arkadaşımın, klişenin, kartonun ve baskısının ucuz olduğu zamanlar, 200 adet bastırıp bana yolladığı ve şimdi de mevcudu hemen hemen hiç kalmadığ levhalardan bir adet de sizlere yolluyorum.

O kebapçıya lütfen hatırlatılsın.

(Komşunun boncuğunu çalan, geceleri kendi evinde takınır.)

Saygılarımla,

Şemsi Yastıman

"Şairin Tekzibi" ,Hürriyet Gazetesi, 25 Mayıs 1979.

EĞLENCELİ SOHBET TOPLANTISI
ISDAMBUL HELEBİŞÇİLERİ
DAVETİYE *23 Mart 1980*

Kıymatlı Hemşerimiz,

Isdambul'dakı Kırşağr'li bütün HELEBİŞCİ hemşerilerimiz, her seneki gibi, bu defa da 4 Nisan 1980 Cumayı günü, akşamlediyin saat 8'den itibaren, BEBEK, KAPALI OTOBÜS DURAĞI ARKASINDA (ÇINARALTI RESTORAN)'da, (R) vitamini alıp, yiyip, içip, kuduracağız. (R) Vitamininden hoşlanmıyanlar, onun yerine gazoz, mazoz içebilirler. Amma velâkin, Bağbaşı Mahallesi'nden Abdallardan ırahmatlık sazcı İrbağam Usta şöyle dir idi:

– Yiğenim, boş kafa kabire gerek, kafayı doldurun....

Kulakları çınlasın, Üçgöz'den Civelâğın Mehmet Aga da şöyle diyo:

– Hazretim, ırakı da bek iyi oluyo biliyon nu? Daşı yok, kumu yok, attın mıydı, dakılmadan gidiyo.....

Hepimiz,aha geldik, aha gidiyok. Gözlüye gizli olmaz. Şu ölümlü dünyada daha kaç sene yaşıyacağak? Bu işin sonu yok... Hep dünya işine dalmıyalım. Bağzı bağzı da, toprağımızın uşakları bir araya gelelim, gurdumuzu dökelim. (İyi dimiş miyim?)

Bu dünyada, sıhhat, muhabbet, sohbet ve neşeden gayrisi yalan. Hele bir de böyle, bütün Kırşağr'li hemşeriler bir arada olursa... Kındam'dan çığdem, Kümbetaltı'ndan dümdüm, Dinekbağı'ndan gülnağsir kokuları gelmez mi?

İnşaallah sağ olalım da, o geceye erişelim.

O geceki mesarif, ADAM BAŞI 500 GAYMA 'dır. Kayıntı esaslı. Dam pilavu da var. Üç gün önceden sirke içmeğe başlayın ki, iyice acıkasınız.

Unuttuk, munuttuk, uzak, muzak, dimek mimek yok.... Şimdiden, 4 Nisan 1980 Cumayı akşamını takvime not alın.

Bu datlı gecemize, avrattan korkanlar değil, Allah'dan korkanlar gelsin. Gelmiyenler ise, Hülloğlu'nun didiği gibi ossun. (İyi dimiş miyim?)

Bizim bildiğimiz Kırşağr'li, avrattan korkmaz. Yok, eğer, gurbete çıkalı kılıbık mılıbık olduysa, ona karışmayız. Böyle bir durum var ise, bu davetiyeyi aldığı an, hemen eşine bir dilekçe versin ki, anca izin çıkar. Malûm, bizde kırtasiyecilik modadır.....

Galın sağlığınan...

Bu işte mahallenin uşağını azdıran hemşeriniz,
Isdambul Helebişçileri Deynekcisi:
Şemsi Yastıman
İmza

HELEBİŞCİLERİN DAİMÎ KÜLLÜĞÜ AHA ŞURA:

Isdambul'da : Şekercağmedin Şemsi Yasdıman.
Beşiktaş, Çırağan Cad. No. 76 Tel : 61 90 86

Kırşağr'de: Orbuğun kayalıkları, Ekizarası,
Kındam, Dinekbağı, Kazankaya, Öğse,
Çaydağrmeni.

NOT: Bu davetiyeyi alıp da, o gece gelmiyenlerin cıllığı yazılacak... Mühim sebeplerden dolayı gelemiyen hemşerilerimizin, daha önceden, durumu telefon veya mektupla yukarıdaki adrese bildirmeleri rica olunur. Ona göre irezervasyon yapılacaktır. Hem gelmeyip, hem de gelemiyeceğini önceden bildirmeyen hemşerilerimizden, ceza olarak, o geceki 500 gayma, ileride gendisinden bağırda bağırda tahsil olunacaktır. Bunu da ödemezse bir daha:

GÖĞDE NE VAR? - BULUT... SEN DE Bİ DAHA BU DAVETİ UNUT!

Bu gecemize, şu kimseleri yanınıza alıp GETİRMEMENİZİ çok rica ediyoz:

Eşiniz, öz veya üvey oğlunuz, kızınız, torununuz, kardaşınız, babanız, anneniz, dayınız, emminiz, halanız, teyzeniz, yengeniz, yeğeniniz, bacanağınız, enişteniz, kayın pederiniz, kayın valideniz, kayın biraderiniz, damadınız, dayı oğlunuz, emmi oğlunuz, hala oğlunuz, teyze oğlunuz, yazlık ev komşunuz, kışlık ev komşunuz, bağ komşunuz, dükkân komşunuz, tarla komşunuz, meslek arkadaşınız, iş ortağınız, mapusane arkadaşınız ve meyhane arkadaşınız.....

DUYDUK DUYMADIK DİMEYİN
AC KARNINA YEŞİL ERİK YİMEYİN.

Özel otosu olan veya taksi dutan hemşeriler, o gece giderken, otosu olmuyan hemşerileri, evine veya EVİNE EN YAKIN BİR YERE götürmek mecburiyetindedir. Zira, bu iş HELEBİŞCİLİK KANUNU gereğidir. (İyi dimiş miyim?)

Niçin Helebiş gecelerinde yalnız erkekler toplanıyor da, bizi çağırmıyorlar diye hanımlar darılmasınlar.... Onların kabul günü olduğu zamanlar, erkekleri çağırıyorlar mı?

DİP NOT: Hiç birimiz arzu etmeyiz amma, o gece, oranın ahengini bozan olursa, onlar not alınacak ve ileriki HELEBİŞ toplantılarının hiç birine

çağırılmayacaklardır. Bu itibarla:

O gün, gündüzden, hanımı ile kavga edenler, iş yerinde münakaşa edenler, senedi protesto olanlar, piyasa durgun diye üzülenler, ampül, sana yağı, benzin, çay kuyruğuna girip de sırası gelmeden mal bitip alamıyanlar veya buna benzer olaylarla karşılaşan hemşeriler, lûtfen o geceye gelmesinler ve de bu sözümüze danılmasınlar. Zira, ne gendileri, ne de hemşerileri ırahat edemez. Düğüne giden oynar imiş. Esasen o gece, çalıp, çağırmak ve gülüp, oynamak gecesidir.

Gecemizde, siyasetin (S) harfi, ticaretin (T) harfi konuşulmaz.....

Açık artırma, martırma, yardım, mardım, piyango, miyango yoktur.

AKLIMA GELMİŞKEN ŞUNU DA DİYİM:

Adam başı 500 gayma didiğimiz bu paranın 450 gayması, Restoran'da, yime, içme parasıdır. Kalan 50 gaymanın 25 gayması, böyle HELEBİŞ geceleri için, kağıt, zarf, posta ve diğer mesarife, kalan 25 gayması da, Kırşehir'imizdeki fakir, fukara ve gariban hemşerilerimize taksim edilecektir. Bu paraların nerelere taksim edileceğinin tahkiki serbesttir. Belki, birinin aklına bişî, mişî gelir melir.....

Bu 500 gaymayı, o gece, Restoran'ın kapısından girerken, kapıdaki ilgili arkadaşa peşin ödedin miydi, taaaaaaaaaa, muhabbet sonuna kadar ırahatca oturup, yiyip, içip, eğlenirsiniz ve giderken kimseye bi guruş daha ödemeden, elinizi, kolunuzu sallıya sallıya, hayırlısıynan evinize gidersiniz.

Restoranın Oto Park yeri müsait olup, otomafilleri bekliyen, koruyan bekçiler de vardır.

MUHABBET YERİMİZİN TARİFİ: Yanlış anlaşılmasın, bir de Emirgân'da (Çınaraltı) var, orası değil. Biz, BEBEK'deki ÇINARALTI'ndayız.. Boğaz'dan gelen otobüslerin, BEBEK KAPALI DURAK'da durdukları yerin hemen arkası. Caddeden 5-6 basamak merdiven çıkınca, bahçe ortasında büyük bir çınar ağacı var, onun yanı. Eskiden ev imiş.

Restoranın telefonu yok. Ancak, haberleşmek için, Belediye Otobüs Durağı Plântonluğundaki Nöbetçi Memur Bey'den rica edilirse, telefona çağırırlar. Oranın da telefon Nu.sı aha şu: 63 25 41 (Restoran'ın sağbısı: MAHMUT GÜL)

Bebek Belediye Gazinosu karşısında.

19 Mart 1983'teki davet mektubunun girişinde:

Bin dokuz yüz seksen üç, on dokuz Mart

Kırşehir'liler düğününe gelmek şart.

denilmektedir.

Şemsi Yastıman, yine aynı davet mektubunda adres değişikliğinden ve Kırşehir'e mahsus yiyeceklerin getirilmesi isteğinden de şöyle bahseder:

"Bu defaki salonumuz, bıldırki gibi dar değil. En az 500 kişilik. At oynat. Yiyecek, içeceklerimiz de meşhur "DALYAN RESTORAN" dandır. Alengirlidir. DALYAN RESTORAN, yeni açıldı. Malûm, taze destinin suyu soğuk olur....."

"Bana niye dâvet mektubu gelmedi diyenler, darılmasın. Çünki, zamanında Şemsi Yastıman'a adres yazdırmadılar. İş ve ev adreslerini ve telefon no'larını bildiren hemşerilerimize, mutlaka okuyuntu gelir...

Al bir lâf daha: O gece sizden de bi bişi bekliyok. Nasıl mı? Aha şöğle: Kırşehir'imizle ilgili bir yiyecek maddesi getirip, hemşerilere ikram edebilirsiniz. Meselâ, bıldır, Yahyaların Saim Selçuk, Kırşehir'den bir çuval mor pürçüklü getirdi, kapış kapış gitti, bek tatlı oldu. Siz de Kırşehir turşusu, çemen, yufka, ekmek, sızgıt, köğtür, armıt kakı gibi yiyecekler getirebilir veya getirtebilirsiniz. Âfiyet ossun."

Aynı davet mektuplarının benzerlerini hemşehrilerine gönderen Şemsi Yastıman'ın mektuplarda belirttiği adres değişikliklerinin yanında 22 Şubat 1986 tarihli davet mektubuna

"Bin dokuz yüz seksen altı senesi
Yirmi iki Şubat, gün Cumartesi
Helebiş'e çağırıyok herkesi
Gelen de sağ olsun gelmeyen de.....

Ecdadının çığırından sapamaz.
Kırşehir'li, birbirinden kopamaz
Başkaları belki küser, darılır.
Gerçek Kırşehir'li, bunu yapamaz..."

diyerek giriş yapmıştır.

Yine 5 Mayıs 1990 tarihli davet mektubunun girişinde

"Kırşehir'liler, birbirinin kardeşi
Bin dokuz yüz doksan, Mayıs'ın beşi
Hem Hıdırellez, hem Helebiş'i
Bir arada kutluyalım var mısınız?"

demektedir.

Ve Şemsi Yastıman'ın, 2 Nisan 1994 tarihli ve son katıldığı Helebişçiler gecesine yazdığı davet mektubunun girişinde de şu kıtaya yer verdiğini görmekteyiz:

"Tarih iki Nisan bin dokuz yüz doksan dört
Cumartesi akşam evden çık, kapıyı ört
Helebiş'e gel ki, kalmasın üzüntü, dert
İstemen mi Kırşehir'e gitmiş gibi olmayı?"

*2 Nisan 1982 tarihli "İstanbul'daki Kırşehirli Helebişçiler Gecesine Davet" mektubu, **Kılıçözü Gazetesi**, Yıl: 8, nr. 1330, 31 Mart 1982, s. 2'de yayımlanmıştır.*

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

PTT YETKİLİLERİ NEREDE?

Kira hususunda mal sahibi ile anlaşamayan Beşiktaş Postahanesi kapandı

Yıllardır tahliye davaları devam eden Beşiktaş Postahanesi, nihayet mal sahibi lehine sonuçlanmış, 1 Temmuz 1985 Pazartesi sabahından itibaren de resmen kapatılması kararlaştırılmıştır. Personel ise Sirkeci, Beyoğlu ve Zincirlikuyu Postahaneleri'ne taksim oluyor. İstanbul'un en eski, tarihî ve kalabalık bir ilçesi olan Beşiktaş Postahanesi'nin kapanmasına göz yuman ve bina sahibi ile bugünkü rayice göre yeni fiyattan kiralama imkânı var iken, hiç ilgilenmeyen PTT Başmüdürlüğü yetkililerini görevlerine davet ediyor ve yüz binlerce vatandaşın çekeceği sıkıntıların Serbest Kürsü sütununda yayınlanmasını bütün Beşiktaş sakinleri adına rica ediyorum.

Saz Sanatkârı Şemsi Yastıman

*Tahsin Öztin, "Serbest Kürsü", **Hürriyet Gazetesi**, 7 Temmuz 1985.*

İŞGÜZAR OZAN

Bu Şemsi Yastıman, artık kaşınıyor vallahi! Ünlü halk ozanımızla zaman zaman bu köşede paslaştığımız malum. O taşlıyor, biz de size duyuruyoruz. Ama burada şiire ayıracağımız o kadar yer olmadığı için, her defasında da

yayınlayamıyoruz doğrusu.

Gelgelelim, bu sefer iş başka.. Tutmuş, bize bir pusula göndermiş:

"Aklıma gelen bir hususu telgraf ile Sayın Başbakan'dan sorayım dedim, lâkin bir de sizlerin fikrini almak istedim. İlişikte sunduğum telgrafı münasip bulup yayınlarsanız, ben yollamayayım; yayınlamazsanız yollayacağım."

O telgrafı da şu:

"Sayın Turgut Özal-Başbakan / Ankara

Petrol'a ve Tekel'e zammı geciktirdiniz. Halk olarak kanıksadık. Üzülüyoruz. Yoksa, çıkaracağınız "af'a mı dahil oldu? Bildirilmesi ricasıyla, saygılar."

Bak şimdi!.. Yok Şemsi Bey kardeşimiz, yok..... Nene gerek, sen sen ol böyle telgraflar falan yollama Özal'a. Ne olur ne olmaz değil mi ya... Bakarsın ciddiye alacağı tutuverir, o zaman çık işin içinden... Bırak canım, biz yayınlarız; yeter ki sen "halk olarak" sakın öyle şeyler yapma!.

*Bir Günün Hikâyesi, "İşgüzar Ozan", **Hürriyet Gazetesi**, 8 Mart 1986. s.11.*

V. ŞEMSİ YASTIMAN İLE YAPILAN RÖPORTAJLAR VE SÖYLEŞİ

ANADOLU'YU TELLER ÜSTÜNDE İNLETEN BAĞLAMA USTASI ŞEMSİ YASTIMAN

Ona bütün arkadaşları "Nükte Kumkuması" diyorlar. Konuşmamı yaparken onun normal konuşmasının gerçekten nükteli olduğuna inanmıştım. Meselâ sorularımın arasında:

"– Hayatta nelerden anlamazsınız? da vardı. Bu suali sorduğum zaman bıyık altından güldü ve şu iki satırlık şiirimsi cevabı verdi.

Dans ile maç

Şemsi oradan kaç.

– Azizim, diye sözlerine devam eden Şemsi Yastıman'ı beraberce dinleyelim:

– Hayatımda danstan ve maçtan hiç hoşlanmıyorum. Ayıp değil ya.. Ne yapalım. Biz Anadolu çocuğuyuz.

– Nerelisiniz?

– Kırşehir'in içinden.

– Bağlamaya nasıl merak saldınız?

– Şimdi 27 yaşındayım, 19 yaşında iken bağlamayı öğrendim. Babam bunun aleyhinde idi. Tabiî musiki âleti çalmak günahtır diye.. Herkesin bir derdi vardır. Değirmencinin su derdi. Benim de o zamanlar sazcılardan acaba bir perde veya tazene (Mızrap) kapabilir miyim diye derdim vardı. Onun için bu gibi meşklerde daima çırpınır, bağlamacıları dikkatle dinlerdim. Tabiî evden gizli... Mektep arkadaşım Remzi Yaparel vardı. Onunla 35 kuruşa cura (Küçük Bağlama) aldım. Üç ay çaldım. Bir düzen tutturamadım. Nihayet 375 kuruşa bir saz alıp eve getirdim. Anam suratı astı "Ana, işte bunu rehin aldık. Üç gün sonra geri götüreceğiz. İnanmadı. Evde çalmama da mâni olmadı. O sıralarda sık sık zelzele oluyordu. Evdekiler her gece bahçede yatıyor, ben ise evde durmadan bağlamayı rahatça çalabiliyordum. O kadar ki bağlama zevki, korkuyu yenebiliyordu.... Bu sözlerimin samimiyetine inanınız.

– İlk defa halk önünde mi yoksa radyoda mı çaldınız?

– Ankara'da halk önünde çaldım. 1946 yılında Cebeci'de Rifat Telgezer cambazhanesinde zorla kolumdan tutup çıkardılar. O zaman Ankara'ya babamdan gizlice gelmiştim. Daha doğrusu evden kaçmıştım. İkinci defa sahneye Ankara'da İnci Gazinosu'nda çıktım. Gördüğüm alâka beni çok sevindiriyordu. Bilâhare bestekâr Zeki Duygulu grubu ile Zonguldak'a gittim. Burada bir sene kaldım. Ereğli Kömür İşletmesi temsil kolunda bağlama kursu açtım. Altmışa yakın talebe yetiştirdim. Buradan İzmir'e geldim. Kısmet İzmir'de nişanlanmakmış... Burada Mustafa İpek ve ailesi ile tanıştım. Münevver İpek adındaki kızlarıyla nişanlandım.

– Düğün yakında mı?

– Evet.

– İzmir'de mi yerleşeceksiniz?

– Hayır. Gayrı İstanbul'lu olduk sayılırız.

Okuyucularımız Şemsi Yastıman için şu noktayı merak ediyorlar ve birçokları da aynı şeyi soruyor. Şemsi, sahnede konuştuğu gibi hususî hayatında da aynı mıdır? .... Bu sualin cevabı "Evet"tir. Zaten Şemsi'nin sahnedeki büyük muvaffakiyeti buradan geliyor.

– Radyoda ilk konserinizi ne zaman verdiniz?

– 1949 yılında Ankara'da.

– Heyecan duyduğunuz muhakkak... Bunu nasıl tarif edebilirsiniz?

– Ne diyeyim. Tarifi yapacağım şey şu olabilir: İlk konserimde şöyle azıcık korkuverdim. Bu korkunun tarifi nasıl yapılabilir? Nasıl ki aşkın tarifi doğru dürüst yapılamıyor. Bu da onun gibi. Mikrofon aşkı ve heyecanı bambaşka birşey.

– Radyoda ilk okuduğunuz türküyü hatırlıyor musunuz?

– Elbette:

Ankara'da yedim taze meyvayı,
Boşa çiğnermişim yalan dünyayı
Keskin'den yıktırın benim künyeyi
Anama söyleyin anam ağlasın;
Anamdan başkası yalan ağlasın.

– Hangisi tutulmuyor ki.... Meselâ: "Cendermeler" pek alâka görüyor.

– Sizin besteniz var mıdır?

– Evet. Destanım da çoktur.

– Okuduğunuz türkülerden en çok tutulanlar hangisidir?

– Söyliyeyim:

Ezmeylen ezmeylen,
Dert biter mi gezmeylen,
Mezarımı kızlar kazsın,
Naylon saplı kazmaylan.

Bu türkü en çok tutulanlardan biridir.

– Mektup alıyor musunuz?

– Aman azizim, bana da aşk mektupları geliyor. Ne olacak bilmem ki... Anlıyamadığım bir şeyi sizden öğrenebilir miyim?

– Hay hay...

– Yahu bu, kızların başka işleri güçleri yok mu ki?

– Yok ki mektup yazıp gönderiyorlar. Veyahutta size hakikaten âşık olmuşlardır. Aşk malûm ya hiç bir şey dinlemez...

– Vay canına! ....

– Peki aldığınız mektupları saklıyor musunuz?

– Hiç saklarmıyım, yartıp atıyorum. Malûm ya nişanlıyız.

Zeki Tükel, " Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Ustası Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950. s. 11-14.

ŞEMSİ YASTIMAN ŞİKÂYET EDİYOR!

Şemsi Yastıman'ın ilk anda üzerimde bıraktığı intiba şu: Samimi ve espritüel bir genç.

Değme kabiliyet konuşma hususunda onunla aşık atamaz. Taşı gediğine koymasını o kadar iyi biliyorki... Bağlama çalmak hususundaki mahareti, hazır cevap olmakta da gösteriyor.....

Gerek sahnede ve gerekse radyoda sazıyla beraber gür sesini de dinlediğimiz Şemsi Yastıman bana, enteresan maceralarla dolu hayatını şöyle hülâsa etti:

– Kırşehirliyim ve 28 yaşındayım. Sülâlemde çalgıcı yok... Yalnız dedem Âşıkmış... Ona "Şemsettin Efendi" derler. Daha çok küçükken saza merak ettim ve Remzi Yapaner isminde bir mektep arkadaşımdan 40 kuruşa bir cura alarak dımbırdatmaya başladım. Lâkin bir şey öğrenemedim. 18 yaşına bastığım yıl, hapishanede imâl edilmiş bir saz alarak çalışmağa başladım... Valide hanım buna çok kızdı:

– Sülâlemizde çalgıcı yok! Bu herif nereden çıktı?!. diye bangır bangır bağırmaya başladı.

– Ana, dedim rehin aldım bu sazı. Bir iki güne kadar sahibine iade edeceğim.

Gizliden gizliye başladık çalışmağa.. Bestelediğim bir türküyle anamı da yola getirdim..

Şemsi Yastıman sözünün burasına gelince, sazını kaptı, anasını yola getiren türküyü okumağa başladı:

Validem görünce suratı astı
Bir bu kaldı diye hemence küstü
Delinin aklına bak neler esti
Daha ne gelecek benim başıma?

Anama cilveli bir ağız yaptım
Yalvarıp yakarıp elini öptüm
Saz öğrenmek için müsaade kaptım
Başka da karışan yoktu işime...

Saz öğrenmek hususunda ailesinin çıkardığı müşkülâtı, bestelediği türküde çok temiz ve saf bir lisanla ifade eden Şemsi Yastıman hayatının mütebaki kısmını şöyle anlattı:

– Askerden gelince sazı kapıp evden kaçtım... Epey gurbet dolaştıktan sonra Ankara'ya geldim. Cebeci çayırında Rifat Telgezer cambazhanesinde bir lira yevmiyeyle çalışmağa başladım.. Sonraları Şen Kardeşler'le tanışıp, onlarla beraber çalıştım... Kırıkkale, Karabük ve Zonguldak havalisinde büyük bir turneye çıktık.. Ereğli Kömür İşletmelerinde Zeki Duygulu ile beraber çalışarak, temsil kolunun inkişafına gayret ettik... Zonguldak'tan İzmir'e, oradan da geçen sene İstanbul'a geldim... Allah yürü kulum dedi, biz de yürüdük işte....

Şemsi Yastıman bundan birkaç ay evvel İzmir'de evlendi...

– Öyle bir düğün yaptım ki, diyor:

İzmir daha böyle bir düğün görmemişti....

– Evlilikten memnun musunuz? diye sordum..

Her zamanki mütevazı hâliyle boynunu büktü, sualimi şöyle cevaplandırdı:

– Yangınım yok, zelzelem yok... Kafam kızdımıydı bağırıp çağırıyorum amma, benim kızgınlığım sabun köpüğü gibidir... Allaha şükür karımdan da, evimden de, işimden de memnunum.....

Şemsi Yastıman'ın en çok hoşuma giden tarafı şu:

Kolalı gömlek giyiyor.... Elbiseleri son moda..... Pantolonu kılıç gibi ütülü... Barselon şapkası, eşarbı, omuzları geniş, alt kısmı dar paltosu var.... İstanbul'da doğup büyümüş, şık giyinmekle maruf gençlerden hiçbir farkı yok... Amma bütün bunlara rağmen, Anadolu'nun örf ve âdetlerini unutmamış...

Kahveyi höpürdeterek içiyor. Selâm verirken elini göğsüne koyuyor.... Büyüklerin elini öpüp alnına götürmeği ihmâl etmiyor... Yalanı, riyâkârlığı yok..

Karnı açsa, misafir gittiği evin büyüğüne:

– Anne benim karnım aç.... Tel dolapta neler var? diyor....

Bütün bunlardan başka da, Kırşehir şivesiyle konuşuyor.

Şemsi bu hususta şikayetçi:

– Görüyorsun kardeşim benim konuşmam bu... Bazıları benim, sahnede türkü söylerken, Anadolu şivesini taklit ettiğimi zannediyorlar... Gözünü seveyim bu hususu çiziştiriver de bana böyle iftira etmesinler.....

*A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", **Resimli Radyo Dünyası**, Yıl : 1, nr. 29, 4 Ocak 1951. s. 11-13.*

SAZ ÜSTADI ŞEMSİ YASTIMAN NE ÂLEMDE

İstanbul'a ayak bastığı gündenberi gittiği ve girip çıktığı her meclise neş'e, şetaret ve sonsuz bir alkış seli götüren Şemsi Yastıman, hâla aynı sıcak alâka ile karşılanmaktadır.

Şemsi Yastıman, sadece bir saz san'atkârı değildir. O halk edebiyatında da, eli kalem tutan pek çoklarımızdan daha ziyade vakıftır. Dikkat edenler farkına varmışlardır: Gerek gazinolarda ve gerekse radyoda en seçme halk edebiyatı örneklerini de okumakta, onları, âdeta eski saz şairleri misilli bestelemektedir. O, İstanbul'da göründüğü gündenberi, halk sazı ve türkülerinin kalitesi ve itibarı da yükselmiş bulunuyor. Dinleyici sadece türkü dinlemekle iktifa etmemiye başlamıştır. Halk, san'atkârın veya okuyucunun şahsiyetine ve kemâline de itibar etmektedir...

İşte, bu hususta halkı tatmin eden en gözde saz san'atkârlarının başında Şemsi gelmektedir. Kendisi de bunu bildiği için hep aynı parçaları temcit pilâvı gibi mütemadiyen halka sürmekten kendisini alıkoymasını biliyor. Repertuarına mütemadiyen yeni parçalar katıyor. Halkın usanmasını beklemeden ortaya yenilerini çıkarıyor. ***"Tahta kurusu", "Şeytan bunun neresinde", "Mesleklerin destanı"*** bunların en beğenilenleri değil midir?

Şemsi'yi son defa gördüğüm zaman sordum:

– Tezgâhta neler var, anlat bir yol bakalım...

O, her zamanki, zekî ve şeytanî zekâsını ilân eden ışıl ışıl yanan gözlerini, gözlerime dikerek.

– Bir şeyler hazırlıyoruz işte... İnşallah tutulur, dedi.

– Daha başka ne var ne yok?

– İyilik var, iş güç var. Uğraşıp duruyoruz.

– Nerede okuyorsun?

– Evde, tramvayda, Beşiktaş'taki dükkânımda. Berber dükkânında da mizah mecmualarını.

– Yok Şemsiciğim; nerede okuyor icra-yı ahenk ediyorsun, onu soruyorum.

Şemsi'nin, hiç gülmeden güldürmeden konuşması imkânsızdır. Her cümlesi nükte tekerleme, darbımesellerle örülüdür. Ben bu yüzden Şemsi'nin sohbetini her zaman ararım.

Şemsi, bir suale daima iki defa cevap verir. Birincisi zekâsının muhassalasını câmidir: Neş'e verir nüktelerle doludur. İkincisi ciddîdir. Sıra, ciddî olanına gemişti.

– Benim gibi serazat bir adamın bir gazinoya bağlanıp, sadece orada okuması, çalması, beni tatmin etmiyor. Şimdi ben de bir tek yerde okumuyorum, hergün çağırılıp anlaştığım konserlere ve toplantılara gidiyorum.

Geçen yıl yapılan Âşık Veysel jübilesinde Yastıman'ın yazıp dile gitirdiği destan çok beğenilmişti. O, öyle herkesi kolay kolay methetmez ve beğenmez. Her üstad geçinene üstad demez. Ama beğenip takdir ettiğini de açık söyler....

Bunu bildiğim için

– Mes'ut Cemil'in jübilesi için de bir şeyler hazırladın mı?

– Meselâ bir kostüm, bir tambur viyolensel, filan mı?

– Hayır canım.. Anla işte.. Bir şiir. Seni bu geceki jübilede de muvaffak bir saz şairi olarak alkışlayacakmıyız, onu soruyorum.

– Çoban armağanı çam sakızı, şöyle bir şey hazırladım. Ama kimsenin haberi yok. Bakalım bir fırsat bulursam...

– Okuyacaksın tabiî.

– İnşallah.

– Bana okumanda bir mahzur yok ya...

Mes'ut Cemil Bey'e

Bizde musikide en büyük deha
Mes'ut Cemil derler: Pîr üstadımız
Bir misal alınsa Mozart'a, Bach'a
Asrımız içinde bir üstadımız

Böyle yetişmedi nice ustalar,
Mızrabından şifa bulur hastalar.
Cevahir misali nice besteler,
Kâinat: "Aşk olsun" der, üstadımız.

Tanburî Cemil Bey rahmetli peder
Asarı dünyayı fethedip gider,
Asırdan asıra intikal eder,
Ne dâhi babanız var, üstadımız.

Ne mes'ut gün imiş şu "on dört Kasım"
Cem ile şenlendi ehibba hısım.
Nice tel erbabı hep kısım kısım
Tazize geldiler gör, üstadımız

Der Şemsi Yastıman: Bilmeyen bilmez.
Mes'ut Cemil gibi bir daha gelmez
Âdem fani amma, eseri ölmez.
Dünyalar durdukça dur üstadımız.

Bu sırada yanımıza Belediye Eğlence Bürosu şefi Burhan Tanik gelmişti.

– Ne o, dedi, bir gazeteci ile bir sanatkâr bir araya gelmiş ne konuşuyorsunuz?

Şemsi hemen cevabı yapıştırdı:

– Şu Belediyenin konserlerden fazla resim alması yüzünden, konser tertipleyenlerin az olduğunu, bu yüzden de kazancımıza kesat geldiğini anlatıyordum.

– Konser vermek niyetinde misiniz?

– Yok birader, Belediyeyi zenginleştirmekten başka bir işe yaramaz ki.....

İhsan Hınçer, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman Ne Âlemde", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 3, nr. 132, 25.12.1952, s. 19-21.

ŞEMSİ YASTIMAN'LA RÖPORTAJ YAPMAK MI?

– İşlerimiz çok şükür iyi ama...

– Aması ne oluyor?

– Vergi çok canım. Belimizi doğrultamıyoruz... Baksana şuna... Vergi karnesi... Dün yine sormayınız, teslim ettik...

Şemsi Yastıman'ın Beşiktaş'taki saz evine girdiğimiz zaman patronun ilk şikâyeti bu oluyor... Hani selâmdan önce demekte bile isabetsizlik yok...

Şemsi Yastıman şöyle bir oturduktan sonra:

"– Komşu hakkı diyor baba hakkından zordur.. Onu sizden Allah soracak...

– Ne yaptık ki? ..

– Daha ne yapacaksınız.. Aylar var ki selâmlarınızı bile alamıyoruz... Hem size eve gidelim diyeceğim ama vazgeçin.. Başka zaman..

Zira bizim evi görmen stadyom gibi... Gelen belli değil giden belli değil.. İkinci çocuk da olunca...

– Ya!..

– Yâsı mâsı var mı? Dün gece yine sabaha kadar nara attı.. Bizim mahallenin sarhoşlarına taş çıkarıyor..."

Bu sırada Edip Akın bir sigara yaktıktan sonra paketi cebine yerleştirmez mi? Şemsi Yastıman hemen taşı gediğine yerleştirir elbet:

"– İnkisar ederim o pakete sonra giremez cekete..."

Şemsi Yastıman'ın bu dükkânı iki bakımdan işliyor.. Bir yandan saz yapıp satmak, öte yandan ders..

Dükkânın altı atölye, üstü yazıhane.

Atölyenin duvarında "az laf çok iş" yazılı bir levha dikkatinizi çeker.

Hemen ardındaki oda da dershanedir, işi olmayan giremez ibaresi gözümüze batar... Ve nihayet yazıhanenin görülecek bir yerinde Yastıman'ın en büyük vecizelerinden birisi kendisini zorla size okutturur:

"Türkü bilmeyenler
Türk'ü anlıyamazlar"

Bu dükkânı pek ufak görerek dudak büküvermeyin.. Orası sabahtan akşama kadar işliyor...

Şemsi Yastıman:

– İşler pek çok diyor.. Yetiştiremiyoruz..... Şu duvarda asılı sazlar yok mu? Bunların hepsi de sipariş... Hazır mal yapmağa fırsat bulamıyoruz... Vallahi çok yoruluyorum...

– Evet, ama kendine yardımcı bulsana! .. Bu kadar eş dost var....

– Göle su gelinceye kadar, kurbağanın gözü patlar... Biz de yardımcı buluncaya kadar...

– Allah saklasın....

– Ha böyle konuş işte : Hem herkes kendine çalışır. Sana çalışacak değil ya... Ölüye giden kendi ölüsüne ağlarmış, babam da böyle öldüydü diye...

Şemsi Yastıman'la konuşmak ama bir mevzu etrafında konuşmak deveye hendek atlatmak derler ya, hakikaten ondan güç...

Daldan dala gezer, nükteler, lâtifeler arasında mevzu filân bırakmaz... Bunun tek çaresi var... Bütün söylediklerini sıralamak... Böyle olunca da röportaj böyle olur....

Eh, bu duruma göre, epey sermaye toplandı demek, artık kalkabiliriz değil mi? Fakat Şemsi bırakmak ister mi? Veya istemez gibi görünür...

– Allah aşkınıza oturun.... Bir kahve bile işmediniz....

– Alacağınız olsun...

– Yeşil direkli medrese mektup gönderin o adres'e.....

Adresi bilirsin değil mi? Taş medresenin yanında boş medrese deyince postacı bulur....

*Doğan Can, "Şemsi Yastıman'la Röportaj Yapmak mı?", **Resimli Radyo Dünyası**, Yıl: 3, nr. 141, 26 Şubat 1953, s.16-18.*

BİR MUZİPLİĞE KURBAN GİDEN SANATKÂR..... ŞEMSİ YASTIMAN, NİHAYET SAZINDAKİ ŞEYTANI BULDU!

Geçenlerde, tam öğle yemeğine çıkmak üzere idarehaneden ayrılırken, telefonun, ardı arası kesilmeyen zillerinden biri çaldı.

Şemsi Yastıman, biraz da heyecanlı bir sesle:

– Aman Ayhan, dedi. Beni bekle Sultanahmet'teki köfteciye gidip yemeği orada yiyelim.

Peki dedik. Ama, ne gelen var, ne de giden... Saat 2 oldu, bizim ahbap hâlâ meydanlarda yok. Nihayet saat 2.30'da Şemsi, arzı endam eyledi. Neyse onun meşhur köftecisinde şiş kebaplarımızı yeyip evine doğru yola koyulduk.

Nereden buldu bilmem, küçücük bir araba yakaladı.

– Yahu neredesin? Gel atla şuna.

Diye beni de çağırdı.

Arabaya bindik Şemsi'nin Tahtakale'de işi varmış. Saz teli alacakmış galiba...Aman Allahım şoför de ne kadar acemi "ay ay" demekten bir hâl olduk.

Allah'tan, sadece arabanın sol çamurluğunun sıyrılmasıyla kurtulup Beşiktaş'a canımızı zor attık. Arabadan iner inmez, Şemsi'yle birbirimize sarıldık. O şen şatır, hoş sohbet Şemsi, arabada gelirken, dut yemiş bülbüllere dönmüştü. İndikten sonra bana:

– Dua ede ede geldim kardeş. Ne olur olmaz dedim. Bari imanla gidelim.

Diyordu.

Dükkâna girdiğimiz zaman, bizi Şemsi'nin fahrî tezgâhtarı Boyabatlı Hasan Çetmi karşıladı. Hasan bir bakımdan Şemsi'nin yine fahrî menajerliğini de yapar.

Yastıman'ın korosu hazır onu bekliyordu. Koronun nazariyat ve türküler hocası Sadettin Öztorun, geç kaldığı için Şemsi'ye biraz serzenişte bulundu.

Şemsi'nin hazırladığı türküler topluluğunda 6 erkek, 4'te kız okuyucu var. Sazları, Şemsi Yastıman, Sadettin Öztorun ve üç fakülteli genç çalacaklar. Bu koroda hakikaten hummalı bir faaliyet var. Nefesleriyle ısıttıkları odada, boyuna türkü söyleyip duruyorlardı. Derse ta Bakırköy'den gelen kızlar da varmış.

Ben İstanbul'da türküye hevesli bu kadar gencin bulunduğunu hakikaten bilmiyordum.

Sadettin Öztorun'un etrafında bu hevesli gençler "Hocam, Hocam" diye fır dönüyorlar. Eskişehirli oduğunu söyleyen Sadettin Öztorun:

– Biz, diyor. Bu işi sırf Türk folkloruna hizmet edebilmek için yapıyoruz. Gayemiz Anadolu'nun kir karışmamış temiz türkülerini halkımıza

duyurabilmektir.

Ben, folkloru, çok geniş bir memeleket olan Eskişehir çocuğuyum. Buralarda derlediğim türküleri talebelerime öğretmeye çalışıyorum.

Bu sırada size, demin bahsettiğim Şemsi'nin fahrî menajeri Hasan lâfa karışarak:

– Şemsicim, dedi. Hani geçen gün saz almak için, otomobille dükkâna gelen müşterileri anlatsana.

– Yahu Hasan böyle şeyler Ayhan'a anlatılır mı? Bizi alaya mı aldıracaksın?

– Yok canım. Şemsi sen beni pek fena tanımışsın; her anlatılan da yazılmaz ya...

– Ah ben seni bilirim, ama ne yapayım oldu bir kere, anlatacağız. Sahi söylüyorum, bu anlatacağımı yazarsan, hiç değilse, isimlerini yazma bari...

– Bak Şemsi, kabahat benden gitti. Sen yaz dedin ben de isimlerini zikretmeden yazacağım. Hadi anlat şimdi...

– Efendim, bundan üç gün evvel Hasan'la beraber dükkânda oturuyorduk. Birden bir araba acı bir fren yaparak bizim dükkânın önünde durdu. Hayırdır inşallah, dedim. Zira bize pek hususi araba gelmez de.

Neyse içinden iki tane hanımla bir genç kız indi. Üçünün de sırtında kürk vardı. Ne diyorlar ona? Hani canım şu kuzu kıvırcığı gibi bir şey.

Her neyse, efendim. Kapıyı açıp içeri girdiler. Şişmanca olanı "Şemsi bey siz misiniz?" dedi. Ben de babadan kalma bir temennah atarak "Evet" dedim. İkinci hanım :

"Efendim." dedi. " Biz bir saz almak istiyoruz da...."

– Peki efendim, dedim. Ama içimden "Allah Allah, böyle tipteki insanlar saz çalmaz ama" diyordum.

Neyse bir saz çıkardık, bizim Hasan başladı saza methiyeler yağdırmaya. Hanımlardan şişmanı bana dönerek:

– Aaaa, dedi, sesini dinleyebilir miyiz?

Bende oturup çalmaya başladım.

Bu usûl, böyle bir saat kadar devam etti. Dükkânda ne kadar saz varsa hepsini çıkardık ve birer de türkü okuduk. Bari bu kadar boğaz yırtmamıza göre bir saz alsalar, ne gezer. Geldikleri gibi çıkıp gittiler.

Cebinden çıkardığı zarfı bana uzattı. İçinde mavi bir kâğıt vardı. Aynen şunlar yazılıydı:

"Şemsi Bey,

Biz sizi ancak radyoda dinleyebiliyoruz. Kalabalık salonlara da pek gidemiyoruz. Sizi dinlemek için eve çağırsaydık gelmezdiniz. Onun için biz gelerek sizi dinledik. Özür dileriz. Selâmlar..."

Mektubu bitirdikten sonra Şemsi gülerek:

–Gördün mü Ayhancığım? dedi. Sazın içindeki şeytanları. Biz de "Şeytan bunun neresinde?" diye ha babam söyleyip dururduk.

Ayhan Bilgin, "Bir Muzipliğe Kurban Giden Sanatkâr Şemsi Yastıman, Nihayet Sazındaki Şeytanı Buldu!", Radyo Haftası, c. 12, nr. 147, 21 Mart 1953,s .27-28, 37.

NAĞME ÜSTADI ŞEMSİ YASTIMAN

Sizi bilmem ama Şemsi Yastıman için, hani espri ofisi denilse, yeridir. Sanki bu adamın suratı komedi tiyatrosudur. Bakar, bakar gülersiniz. Sohbetine gelince, doyulmaz; âdeta radyodan skeç dinler gibi olur insan. Katılmak ne kelime.. Gülmekten infilâk etmemek için vidalarınızı mütemadiyen sıkar durusunuz. Mahut konuşmamızdan beri, inanın ben hâlâ gülüyorum. Güya, Şemsi içime girmiş de, boyuna gıdıklıyor beni..

Kısaca: Şemsi, Allah'ın kaleminden Moliére vari bir eserdir. işte bu röportajımda size bu eseri adapte etmeğe çalışacağım.

Komik tarafları bol olan insanların hayatı, nedense hep dramlardan örülür. Meselâ dünyanın asık suratını güldüren Şarlo'nun hayatı maceralarla doludur. Atmıyorum, meşhur komiğin biyografisi böyle söylüyor. Diğer taraftan memleketimizde "Ali Baba"olarak tanınan Edi kantor ve (Mesimau) lâkabıyla maruf Red Skelton'un hayatları da aşağı yukarı böyledir. Şemsi de bunlardan geri kalmamak için mi ne, kendi kendine maceralar icad etmiş.

Şimdi onun hayatını kendi üslûbundan naklediyorum. Ama durun, Şemsi'yi ilkin size şöylece bir süslüyeyim: Şemsi Kırşehir'de doğmuş bir Apollon'dur. Ve onun gönlü insanın, aşk maceralarıyla çarpsa idi, bu gün o, karşımıza Mişel Zevako'nun "Don juan"ından da üstün bir çapkın olarak çıkabilirdi. Bu zarurî izahtan sonra hayatına geçelim. Öyle ya . Şemsi, gökten zembille değilse bile, sayıyla inmiştir a. Saza nasıl başlamış? Sanat hayatına nasıl girmiş? Her halde onun bu taraflarını merak eder dursunuz.

Efendim, Şemsi, vaktiyle sazın (s) sinden bîhaber bir kimse imiş. Hayatta eş dost mu ararsınız? Şemsi'de bir gün Nevzat Ulucan diye bir saz müptelâsı biriyle tanışmış. Bu çoçuk iyi saz çalarmış. Nihayet gide gele Şemsi de tutulmuş bu hastalığa. Babası hacı, hoca bir adammış amma, kim dinler? Bizim delikanlı "saz humması"diye eşine ender rastlanan bu hastalığa tutulmuş bir kere. Derken efendim, Şemsi bu, bir iki falan, başlamaz mı saz konuşturmağa. İşi askerliğinde ilerletmiş. Sonraları onu millet, Rifat Telgezer adındaki cambazın kadrosunda bulur. Yevmiye iki buçuk lira.

Ve hepinize duyuşlarınıza göre hitap edeceğim. Bu sanatkârın ilk sahneye çıkışında elbisesi, yama içindeymiş. Çocuğun gizli tarafı yok. Her şeyi olduğu gibi söylüyor.

Nihayet günlerden bir gün Şemsi'yi Ankara'daki İnci Gazinosu'ndan çağırmışlar. Yevmiyede az değil sekiz lira. Fakat insan kaderinin çizgisi daima değişir derler a. Doğrudur, İnci birden kapanıvermiş. Tabiî, Şemsi'de açıkta. Çocuk, kurnaz ve zekî. Zeki Duygulu falan kafa kafaya vermişler ve çıkmışlar Karadeniz turnesine. Şemsi onları -tabiî çiğ düşmezse- Zonguldak'ta satmış. Ve, Kömürler İşletmesi'nin temsil kolunda çalışmağa başlamış. Hem de, dile kolay, tam bir buçuk sene. Mübalağa varsa, kendisinin. Orada fazlasız ve noksansız tam tam 67 talebe yetiştirmiş. Esas şöhretini İzmir'de yapmışmış....

Ve....

Size bir sır vereyim. Aşka dudak büken bu adam, orada evlenmiş. Yani, eşi Münevver hanım, oranın hatırasıymış. Aralarında neler olmuş, neler bitmiş, tabiî Şemsi maceranın bu tarafını anlatmıyor. Son derece ketûm. Hiç çekinmeden sırlarınızı onun diline teslim edebilirsiniz. Ben şahsıma ait bütün mesleleri ona anlattım; eğer bunları nağmelendirip İstanbul Radyosu'nda çalmazsa, kimse duymaz sanırım. Ama belli olmazki. Adı üstünde bunun; Şemsi Yastıman. Hangi sevdalı var ki, onun sazında coşmasın ve onun dilinde destanlaşmasın.

Eee, bizde insanız; bizim de tepeden tırnağımıza kadar hacıağa olduğumuz günler vardır. Ben, Şemsi Yastıman'ı böyle bir günümde tanıdımdı. O zamanlar Kristal'de idi ve o zamanlar onun şu hiciv destanının bir numaralı hayranıydım.

Abdest alsan aldın demez
Namaz kılsan kıldın demez
Kadı gibi haram yemez
Şeytan bunun neresinde?

Lâciverdi krebi yok
Tütünü yok, şarabı yok
Naylon marka çorabı yok
Şeytan bunun neresinde?

Şemsi'nin ciddî hüviyetini ararsanız, hakikaten bu mısralardadır. Bakın şimdi de ***Kore Destanı*** diye bir şey yapmış. Şaka değil, Şemsi size "bir şey yaptım" derse, inanın boş değildir, sahiden bir şey yapmıştır.

1950 Türkler tarihe
Bir sayfa daha katmak istiyor.
Lüzûm varsa, malûmatı sarihe
Mehmetçik çatana çatmak istiyor.

Kızıl diye eski bir kurt türedi.

Her tarafta yavruları üredi.
Vicdanım yok diye ayak diredi.
Cihanı emrinde tutmak istiyor.

Tahsin Paşam hiç bir zorluk görmesin
Allah Mehmetçiğe zeval vermesin
Bu Kore Savaşı fazla sürmesin
Ve destanın şu ustaca bağlanaşına dikkat ediniz.

Şemsi derki işte sözün doğrusu
Ezilmeli yılanların yavrusu
Velhasıl-ı kelâm Türkün borusu
Mağripte, maşrıkta ötmek istiyor.

Bunu hayır cemiyetlerden birinin menfaatine yapılan bir konserde Üniversite lokalinde okumuş. Ne olmuş biliyor musunuz? Çın çın ötmüş etraf. Bize böyle destan lâzım değil mi dostlarım?

Şemsi mert bir Anadolu çocuğu. Duyduğunu söylemiş. Yalan mı?

Onun yazılacak tarafları o kadar bolki, bu çok cepheli insana sayfalarımız dar geliyor ve o, heyhat!. Sığmıyor, taşıyor bu sayfalardan. Binaenaleyh aklınızdan geçen suallerin cevabını aşağıda kısa olarak bulacaksınız.

Tavsiye ederim: Şemsiye (aşk hakkında neler düşünüyorsunuz?) (aşk ne demektir?) gibi sualler sormayınız. Zira küplere biniyor. Onun nazarında, insanların insanlara âşık olması kadar tuhaf bir şey yok. İnsan ancak Allah'a âşık olmalı.. Yâni, Şemsi zamanın bir nevi Yunus Emre'si katiyyen nota bilmez. Hattâ bir mecmua onun nota bildiğinden bahsetmiş, el'an kızıyor bununla beraber siz de bilirsiniz öyle bir saz çalışı var ki, foto Hikmet bir ara kendinden geçti ve o da başladı saz çalmağa. Kâfir ne zaman öğrenmiş bilmiyorum. Sonradan muttali oldum, Şemsi'den ders alıyormuş.

Şemsi hayatta en çok riyakâr olmayan dostluğa kıymet verir. Bundan bir kaç sene evveli Kapalıçarşı'da saz yapıcısı Agop ustanın dükkânında Murat Yürürefe namında bir efe ile tanışmış hâlâ beraberler.

Daima güldürücü olduğunu anlattım zannederim. Ses sanatkârlarından şunu, bunu seviyorum diye ayırmaz, hepsini sever. Ama neden sever? Kendisi de bilmez. Seviyorum işte diyor.

Ahmet Üstün'le aynı apartmanda oturuyorlar. Ve bundan memnun da.

Şemsi'nin kütüphanesi antolojilerle dolu. Anlaşılan halk şairlerini etüd ediyor.

Sevimli çocuk, kendisinin başlıbaşına bir antoloji olduğunu ne bilsin!..

Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Magazin, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 7-10.

RADYO'DA NASIL KONSER VERİYORLAR?
ŞEN KARDEŞLER VE ŞEMSİ YASTIMAN

İki sevimli ve güzel kardeşin radyo konserlerinde çok acayip bir huylarını söylersem sakın şaşmayınız... Şenlerin küçüğü Ferihan Şen, sesini açabilmek için konserden bir saat evvel soğuk süt içer... Ablası İlhan Şen ise yumurtanın akını tuzlu suda karıştırıp içer... İkisi de bu huylarından katiyen vazgeçmiyorlar.... Ve bunun sesi açtığına da fazla inançları var.. Bir gün doktora sormuşlar.. Doktor her ikisine de kızmış. Yumurtanın akı ile tuzlu suya hiç aklı ermemiş! Ama İlhan Şen bunun pek fazla istifadesini gördüğünü söylüyor:

– Doktor ne derse desin aldırmıyorum! Bir gün unutup içmemiştim. O gün radyoda kendimde bayağı tutukluk hissettim. Belki de itikat demektedir.

Radyoyu mutad ziyaretlerimden biri idi. Şemsi Yastıman'ı gördüm Şen'lere iştirak edecekmiş. Beraberce stüdyoya yürüyoruz. Şemsi C: stüdyosuna girerken evvelâ bağlamasının kırmızı püskülünü içeriye sokuyor... Sütüdyoda bulunan Şen'ler ekselânsa püsküllü bir selâm sundular...

Şemsi, bu merasime, sağ elini göğsüne götürüp, eyvallah şeklinde mukabelede bulundu. İçeride Darbuka ve kahve falı üstadı Ali Kocadinç de vardı! Sevimli yüzü ile bize hoş geldiniz, dedi ve Şen'lere ilk sözü:

–İnşallah yumurta akı içmediniz! oluyor ..... Tabiî cevabı İlhan Şen veriyor:

– İçtim... Hem de nasıl?

Şemsi merak etmişti... İçilenin ne olduğunu anlamamıştı... Anlayınca hayretler içinde kaldı ve şakacıktan:

– Ben size çalmam, diyordu..... Bir ara Ferihan Şen, Şemsi'ye:

– Şemsi ağabey; hani bana bağlama öğretecektin?

– Vakit var bari.... Haydi biraz öğrendiklerini göster....

Ferihan Şen, bağlamayı eline aldı... Ali Kocadinç de darbukasını çalmağa başladı... Ferihan bağlamanın tellerini o kadar güzel dile getiriyordu ki, hepimiz şaşırdık kaldık... Hem Şemsi:

– İyi ki erkek değilsin... Bir rakip çıktı, diye düşünecektim; diyordu... Meğer Ferihan bu parçayı iyice ezberlemiş... Ondan başka bir şey şimdilik çalamıyormuş...

İki üç dakika sonra, okuyacakları eserleri provaya başladılar.... İlk geçtikleri eser Çankırı'dan bir türkü oldu:

Kapıda gümüş firenk
Duman direk direk
El yârine kavuşmuş
Darısı bize felek

Bu türküyü dört defa geçtiler! Yalnız şunu söyliyeyim ki neşe kaynağı olan bu topluluğun, prova esnasındaki ciddiyetine hayran kaldım doğrusu... İkinci prova ettikleri türkü meşhur "Oğlan" türküsü idi:

Kalede iniş m'olur
Ham demir gümüş m'olur
Akşamdan söz verip de
Sabaha dönüş m'olur
Oğlan, oğlan, boynuma dolan

Provalar, birbirini takip ediyor! Türkülerin uzunluğu, şarkılara göre pek kısa olduğundan, provaları da ona göre daha seri ve dinlemesi daha zevkli oluyordu... Hele "Ankara'da Yedik Taze Meyvayı" türküsünü okurken: Şemsi Yastıman görülecek haldeydi.... İlhan Şen:

– Şemsi ağabey; sakın okurken, bizi güldürme, diye âdeta yalvarıyordu....

Konser bittikten sonra, Şemsi hepimizin önünde ve acele yürüyordu! "Nereye" diye sordum:

– Hanım evde bekliyor... Gezdireceğim! diyordu....

O gittikten sonra, öğrendim.. Eşi Allah'ın izniyle ilk çocuğunu bugünlerde doğuracakmış... Hâmile kadınlara daima yol yürütülürmüş....

*Zeki Tükel, "Radyo'da Nasıl Konser Veriyorlar?, Şen Kardeşler ve Şemsi Yastıman", **Radyo Haftası**, c. 5, nr. 59, 7 Temmuz 1951, s. 13-15, 43.*

TÜRK SAZINI YAPILIRKEN GÖRDÜM!

O gün, bunaltıcı bir sıcak vardı. Beşiktaş'tan geçerken Şemsi Yastıman'a uğramıştım. Onun dükkânı bir hayli serindir. Ceketini çıkarmış, divan sazını eline almış, yanık bir Anadolu türküsü söylüyordu. Beni görünce sazı elinden bırakacakmış gibi bir hareket yaptı. Elimle, devam etmesini işaret ettim.

Temiz Anadolu'nun burcu burcu toprak kokan bu türküsünü nasıl yarıda bıraktırırdım.

"Kar mı yağmış karşı dağın başına
Yeni girdim onüç ondört yaşına
Kahpe felek düşmüş benim peşime
Bırakmadı ben de murad alayım."

Türküsünü bitirir bitirmez yerinden kalktı:

– Hoş geldin ağa, dedi, safalar getirdin.

– Hoş bulduk. Ne o, canın mı sıkıldı?.

– Ne yaparsın! Yalnızlık!..

– Yalnız kaldığın zamanlar türkü mü çağırırsın?....

– Sılayı hatırladığım zaman. Biz gurbette sayılırız. Anamızdan babamızdan uzaktayız. Hele bir yol aşağı inelim de, yarım bir saz kaldı, onu tamamlıyayım. Hem sen atölyeyi görürsün....

Dar merdivenlerden aşağı beraberce indik. Şemsi Yastıman, sapını yeni taktığı bir bağlamayı rendelemeğe başladı. Biraz sonra da cilâsını vurdu:

– Tellerini, yukarıda takarız, dedi. Hele püskülünü de konduralım da...

Ben atölyede kaldım. O sazı alıp yukarı çıktı. Aşağıda neler, yokki... Yeni doğramacıdan gelmiş dut ağaçları, çam saplıklar, bunları saza çevirmek için türlü âletler. Atölye âdetâ bir ev. İçinde; mutfağından tutun da tuvaletine kadar her şey var.

Şemsi Yastıman gelinceye kadar, ben de âletleri karıştırdım. Biraz sonra Şemsi, bir türkü mırıldanarak merdivenlerden aşağı indi.

"Fırat'tan seslenme aşkın ruhbanı
Yoluna fedadır başiyle canı
Gezdiğim İstanbul Erzurum Van'ı
Bunlardan güzelsin şirinsin Pertek."

Aşağıya inince beni yeni yapılmağa başlanan bir sazı tedkik ederken görüp:

– Ne o, dedi, sen de mi sazcı olacaksın?

– Yooo; şöyle bir bakayım dedim.

– Dur, ben sana izah edeyim. Sazın göğüs dediğimiz kısmı, çamdan yapılır. Yanına da dut eklenir. Bunlar, o kadar iyi alıştırılır ki, âdeta ikisi aynı tahta gibi gözükür. Karın kısmı duttan yapılır. Tabiî, sazın içi boştur. Eğer isterse, usta göğüsü sedeflerle süsler.

Sap, çamdan yapılır ki, sıcaktan soğuktan müteessir olmasın diye.... Bütün bunlar bittikten sonra, cilası vurulur. Düzenini yukarıda ben yaparım....

Eeee; yeter bu kadar izahat... Sonra zanaatımı öğrenirsin. Haydi yukarı çıkalım.

Şemsi Yastıman o gün bana bir hayli türkü söyledi. Her seferinde:

– Söyle kardeşim, hangisini arzularsan onu okuyayım. Bak bu türkü nasıl? ....

Diyor ve hemen arkasından da değişik bir türkü okuyordu. Hele şu en son okuduğu türkü öyle hoşuma gitti ki.... İsterseniz size de söyleyiversin.....

"Bahar geldi gül açtı
Bülbül yuvadan uçtu
Yâr yâr yâr diyor
Şu benim garip gönlüm
Başıma neler açtı
Yâr yâr yâr diyor
Seher vakti geçti
Sinem yaktı geçti

Hazırlanmış gitmeğe
Bir güzel baktı geçti
Yâr yâr yâr diyor."

"Türk Sazını Yapılırken Gördüm!", Radyo Haftası, c. 17, nr. 213, 19 Haziran 1954, s. 24-26.

ŞEMSİ YASTIMAN'LA BİR RÖPORTAJ

ŞEYTAN BUNUN NERESİNDE

"Sazı cezaevinin parmaklıkları arasındaki mahpuslardan öğreniyor, geceleyin evin bacasında saklıyordum. Bacadan çektiğin zaman is içinde çıkardı. Kırşehir'de, babası marangoz olan bir okul arkadaşımdan 35 kuruşa almıştım onu... Saz yapan biri daha vardı: Bıçakçı Ali Usta... Ama yılda bir kez saz yapardı. Sürümü yoktu ki... Saz çalmak günah sayılıyordu âdeta. Hapishanede kimse kimseye karışmıyordu. Gönül eğliyorlardı orada. Bir de esrarhanelerde gizli saz çalıyorlardı... Gel zaman, git zaman, radyo çıktı. Sazın sesi radyodan duyulunca millet birbirini kırdı. O kadar sevilmişti Türk sazı... Artık her isteyen dilediği gibi saz çalıyordu. Hapishane pencerelerinin önüne gidip mahpusların nasıl mızrap vurduklarını öğrenmemize lüzum kalmıyordu.Biz de ortaya çıkıverdik işte..."

"Şeyten bunun neresinde" türküsü ile sahnede, plâkta, filmde, radyoda büyük ün yapmış olan Şemsi Yastıman, Beşiktaş'ta kuş kafesi gibi dükkânının sazlarla çevrili köşesinde eski hâtıralarını yoklayarak böyle konuşuyordu.

Duvarlar, vitrin, tavan, hevenk gibi sarkan sazlarla dolu idi. Cura, Cura-Bağlama, Bağlama, Divan-Bağlama, Divan denen küçüklü büyüklü bir alay Türk sazı, İstanbul'a yer yer dağılmış 4000 kadar halk çalgısının en biçimli örnekleri olarak sallanıyordu.

Bolu'nun "Gerede Kadısı" bir yerde sohbet ederken Dertli sazı ile içeri giriyor:

- Selamünaleyküm, diyor.

- Aleyküm selâm, diye şuradan buradan sesler geliyor. Ama Kadı'nın yüzü asıktır.

- Bu ne? diye öfkeleniyor... Bu şeytan işi senin elinde ne arıyor?

Dertli hemen sazı kılıfından çıkarıp kapının dibine oturuyor ve söylemeye başlıyor:

Telli sazdır bunun adı.
Ne softa bilir, ne de Kadı.
Bunu çalan anlar kendi.
Şeytan bunun neresinde?

Venedik'ten gelir teli,
Ardıç ağacından kolu,
Hey Allah'ın şaşkın kulu
Şeytan bunun neresinde?

İçinde mi dışında mı?
Göğsünün nakışında mı?
Püskülünün başında mı?
Şeytan bunun neresinde?

Birbirinden daha parlak, vurucu kıtalarla bezenmiş olan bu türküyü Şemsi Yastıman bir kitap yaprağında bulmuştur. Ankara'da Esen Park'ta oturup dururken rüzgâr bir yaprak uçuruyor önüne... Uzanıp alıyor... Bir de bakıyor ki, üzerinde bu mısralar yazılı...Hoşuna gidip besteliyor. Sahnede okuyor. O andan başlayarak bütün Türkiye'yi sarıyor bu mısralar... Plâklar dönüyor... Sesler çağlıyor... Gevrek bir dut ağacını dörde böldükten sonra her bir parçasını oyup işleyerek sap, kapak, mandal takıp tellerle süsleyerek, cilâlayıp parlatarak şıkır şıkır bir gelin gibi ortaya konan Türk sazının şeytan neresine saklanabilir? Korkusuz, zeki, filozof şair Dertli ile beraber herkes bunu soruyor:

Abdest alsan, aldın demez,
Namaz kılsan, kıldın demez,
Kadı gibi haram yemez,
Şeytan bunun neresinde?

Şemsi Yastıman bundan sonra daha bir çok türküler besteliyor. Yalnız bestelemekle kalmıyor, yazıyor da. Halkın gözdesi bir sazcı olunca ilhamı da alabildiğine zenginleşiyor. Yakında plâğa vermek üzere olduğu bir destanın onbeş ayrı genç kıza onbeş dilden seslenmesini biliyor. " Acep evlensek mi, evlenmesek mi? adını taşıyan bu destanın-Şimdiye kadar hiç bir halk şairimizde görülmemiş-İngilizce, Fransızca, Almanca mısraları vardır. Yazılması bir yıl sürmüştür. Yastıman'ın şimdi sahnelerde okumadığını biliyorsunuz. Toplantılara da katıldığı yoktur. İstanbul Radyosu'nda ayda iki seansı var. Arada bir öbür radyolara birer band doldurup veriyor.Geri kalan zamanını bir Halk Müziği Konservatuarı değerindeki dershanesinde gençleri yetiştirmekle ve özel atölyesinde saz yapmakla geçiriyor.Yetiştirdiği sazcılar, Muzaffer Akgün, Nezahat Bayram gibi ünlü ses artistlerinin çevresini kuşatmıştır, onlara refakat ediyor. Bu arada Amerika'nın İllinois şehrinden Ann Kenrod Hundson isimli bir bayan onun öğrencisidir. İowaÜniversitesi Sanat Tarihi Profesörü Robert Aleksander'a saz çalmayı öğretiyor. Fransız, Alman, Norveçli daha başka hevesliler, haftada iki gün ondan saz dersi alıyorlar. Yaptığı sazlardan birini bırakıp ötekini eline alıyor. Kendi kendine çalıyor, öğretiyor, yazıyor.

"- Nerde olsam aklıma gelir mısralar, dedi Yastıman. Geldiği gibi de hemen yazarım. Ancak dolmuşta sıkıntı çekiyorum. Kâğıt kalem çıkaramıyorum. Orada bırakıyor, başka zaman devam ediyorum."

"- Severek okuduğunuz türkü hangisidir?"

"- Vallahi ne söylesem yalan... Neşeli bir saatimde, ya da dinleyicilerin coştuğu anlarda zevkle okur, çalarım. Hemşerilerimin bulunduğu mecliste başka türlü çalarım.

"- Mikrofonda ilk okuduğunuz türküyü hatırlar mısınız?"

"- Ankara Radyosu'nda memleketimin sesini dile getirmiştim. "Biter Kırşehir'in gülleri biter" diye başlar bu türkü... Bu türküyü, rahmetli Sarısözen, Ankara Konservatuarının arşivine almıştır."

"- Sahnede okumayı neden bıraktınız?"

"- Ne diyeyim bilmem ki... Eskisi kadar şevkim yok. "Bir at kırk sene koşmaz" derler. Ondan ötürü mü bilmem...." Kırkını da dört sene aşmış bulunan değerli usta saz ve söz sanatçısı Şemsi Yastıman evlidir. Canan, Kenan, İnan, Sinan adlarında ikisi kız, ikisi oğlan dört çocuğu var. Dördü de sanata elverişli... Fakat kendisi sazı eline almaya görsün. Hâlâ "şeytanı çatlatırcasına" ve "ata biner" gibi çalıyor:

Sağında mı, solunda mı?
Teknesinde, kulpunda mı?
Burgusunda, telinde mi?
Şeytan bunun neresinde?

*Şemsi Yastıman'la Bir Röportaj: Şeytan Bunun Neresinde", **Yeni Kırşehir Gazetesi**, Yıl: 4, nr. 945-946-948, 20-21-24 Mayıs 1966,s.1-2.*

HABER RÖPORTAJ

Geçtiğimiz Şubat ayında TRT İstanbul televizyonunca hazırlanıp TV-2'de yayımlanan "Türkü Defteri" proğramı çekimleri için ilimize gelen ünlü halk müziği ses sanatçısı ve araştırmacı Can Etili ve hemşehrimiz ünlü halk ozanı Şemsi YASTIMAN ile söyleşme imkânı bulduk.

Ozanımız Şemsi YASTIMAN'ın sazı ve sesi ile Kırşehir bozlaklarından örnekler görüntülendi.

Bozlak ustaları, Muharrem Ertaş, Çekiç Ali, Neşet Ertaş'tan sonra bozlakta kaynak olabilecek yerel sanatçılar ve bozlak ustalarından Ali Çekiç'in çocuklarının çekimleri yapıldı. Çekimler arasında görüştüğümüz Can Etili'ye;

– Efendim, çekimlerinizin Kırşehir'le ilgili içeriğini öğrenebilir miyiz?

– Tabiî Kırşehir, bozlak yöresi, bozlakın üretildiği bir merkez âdeta, Kırşehir'in zengin kültür kaynakları, folkloru, bozlakları, türküleri Türk Halk Müziği repertuarı içinde geniş yer almıştır.

Biz bu gelişimizde;

– Pardon, daha önce Kırşehir'e gelmiş miydiniz?

– Evet, gelmiştim. O gelişimizde, Kırşehir türkülerini, sanatçılarını, folklorunu incelemiş ve görüntülemiştik. Rahmetli Muharrem Ertaş ustayı dinlemiş, çekim yapmıştık. Bu belgesel, değerli bir anı ve kaynak olarak kaldı.

Evet bu gelişimizde, Kırşehir bozlakları ve bozlakta kaynak kişileri görüntüleyip, belgelemeyi amaçladık. Çünkü: Kırşehir bozlak ustaları Muharrem Ertaş, Çekiç Ali ustalar öldü, yerleri boş kaldı. Neşet Ertaş yurt dışına gitti, yeri boş kaldı. Şimdi bu sanatçılardan sonra kimler var?

Kırşehir bozlaklarını düğünlerde, derneklerde söyleyecek, yenilerini üretecek, gelecekteki jenerasyona taşıyacak, kaynak kişiler kimler? Bunları görüntüledik. Bir de Kırşehir'de söylenen bozlaklarla radyo ve televizyonda söylenen bozlaklar arasında fark var.

– Can Hanım, Kırşehir bozlakları, değiştiriliyor mu?

– Tabiî, bazı sanatçılarda değiştiriliyor. İşte, biz bu farkı tesbit için bir bizden yani Kırşehir'de söylenen bozlak, bir de diğer sanatçılar tarafından söylenenden örnekler vereceğiz. Hangisi daha etkili ve güzel onu belgeleyeceğiz. Ayrıca bozlaklar yok olmak üzere, bunların üretim kaynağından doğrusunu belgeleyip, gelecek kuşaklara yansıtmak istiyoruz.

– Efendim, Kırşehir türkü ve bozlaklarının özgünlüğünün korunması ve tanıtımı için önerinizi alabilir miyiz?

– Kırşehir'in türküleri özellikle bozlakları, Türkiye'nin hemen her yerinde zevkle dinlenir, çalınıp söylenir. Âdeta bayraklaşmıştır türküleriniz. Bakın,

radyo ve televizyonda günde en az beş, altı kez söylenir. Kırşehir'in türkü ve bozlakları Türk Halk Müziği repertuarında geniş yer tutar. Kırşehir türküleri, bu önemli kültür değerlerin özgünlüğünü gerek bilerek, gerekse bilmeyerek bozanlara karşı, Kırşehir'lilerin sahip çıkması, koruması gerekir. Bence, bozlakta kaynak kişilerin derleyip ürettiği bozlak ve türküler gerek sözlü yayım, gerekse yazılı yayım organları ile canlı tutulmalı. Folklor ve sanat dernekleri kültürel etkinliklerini Türkiye genelinde yoğunlaştırıp Kırşehir'in zengin kaynağını daha sık duyurmalıdır.

Gelecek kuşaklara, türküler, bozlaklar ve Kırşehir oyunları öğretilmeli, çünkü genç kuşakların içinden yeni yetenekler mutlaka çıkacak, bu eşsiz güzellikteki değerleri onlarda kendilerinden sonraki kuşaklara taşıyacaklardır.

– Efendim, çok teşekkür ederim.

Türk Halk Müziği'nin ünlü sanatçısı Can ETİLİ ile şöyleşimizi tamamlamıştık ki;

Hemşehrimiz halk ozanı Şemsi YASTIMAN Kırşehir için yazmış olduğu *"Mayamız"* isimli şiirinin şu dörtlüğünü okuyarak girdi söze :

"Şemsi Yastıman hep yanar,
Gendini öksede sanar,
Gün boyu sılayı anar,
Sözümüz Kırşehir'dedir."

dedi, başlattık söyleşimize.

– Efendim, her Kırşehir'li gurbetten Kırşehir'e gelişinde, Özbağ'dan girişte duygulanır, sizde nasıl bir duygu oluşur?

– Valla benim tüylerim diken diken olur, gözlerim dolar.

– Kaç yılında ayrıldınız Kırşehir'den?

– 1946 yılında.

– Ünlü *Memleket Hasreti* şiirinizi hangi yılda yazdınız?

– Bin dokuz yüz altmış iki yılında..

– Gurbette oluşunuzun büyük etkisi oldu mu bu şiiri yazmanız da?

– Oldu oldu tabiî aslında, şiiri yazmama birazda bizim Dursun YASTIMAN gazeteci var ya akrabamdır. O sebep oldu. 1962 yılında mektup yazmıştı, sitemlice. İşte gittin gelmiyon, bizleri unuttun gibi bu sitemi beni hislendirdi. Bir gece oturdum yazdım birşeyler. Bari ben gelemiyom, şiirim gelsin Kırşehir'e dedim, gönderdim. Dursun gazetede yazdı. Hemşehrilerimiz epey sevdi, hoşlandılar.

– *Memleket Hasretini* plağa okudunuz mu?

– Evet, Odeon'un plâğına okudum. Yurt içinde, hele yurt dışındaki hemşehrilerim büyük ilgi gösterdiler. Hâlâ bana mektup yazarlar, o şiirden

bize gönder, imzala yolla derler. Ben de severek kendi el yazımla yazar yollarım. 1974 yılında Almanya'ya davet etti hemşehrilerim, gittim. 34 şehirde konserler verdim. Kırşehir'li hemşehrilerimin misafiri oldum, gelip aldılar ve ısrarla evlerinde misafir ettiler. İçtenlikle, sıcak, dostça hemşehrilik sevgisiyle yaptılar, bunu. Tabiî insanı hem çok duygulandırıyor, hem de mutlu ediyor böyle içtenlikler.

– Efendim, şiir yazmaya ne zaman başladınız?

– Ortaokulda öğrenciyken şöyle, söz sözü tutuyor, iki satırın kafiyesi denk düşüyorsa şiir yazdığımı sanıyordum.

– Hangi okulu bitirdiniz?

– Kale ortaokulunu bitirdim. Liseye gitmedim.

Şiiri yazmaya başlamam askerde olmuştur. Çankaya'da santralcıydım, bir odam vardı, rahattım. Radyo'da şiir saatleri programı yayınlanırdı, sabırsızlıkla o şiir saatlerinin yayınlanmasını bekler, heyecanla dinlerdim. Sonra *Radyo mecmuası, Radyo Dünyası, Radyo Postası* gibi mecmuaları okurdum sürekli. Karacaoğlan, Yunus Emre hele Âşık Veysel rahmetliye hayranım. Onları okuya okuya yazmaya başladım, yavaş yavaş işte yazabiliyorsak eğer.

– Elinize sağlık efendim çok güzel yazıyorsunuz.

– Sağolun.

– Yazdıklarınızı ilk nerede yayınlattınız?

– İşte, Radyo Postası, Radyo Mecmuası gibi dergilere gönderdim, yayınlandı. Zaman zaman gazeteler, dergiler istediler gelip yazdıklarımı benden alıp yayınladılar.

– Efendim, şiir ve şiirdeki mizah zekanın ürünüdür diyor eleştirmenler. Sizin şiirlerinizde mizah belirgin. Şiirlerinize mizahı özellikle mi koyuyorsunuz?

– Valla, bir K.D.V. vergisi var biliyorsunuz, bir de Allah vergisi. (gülüşmeler) Ben içimden geldiği gibi oturur yazarım, mizahı şiire garnitür olsun diye özellikle koymam. Benim söyleyiş şeklim bu, üslûbum böyle.

– Efendim, bugüne kadar bir çok şiir yazdınız ama henüz bu şiirlerinizi bir kitapta toplamadınız bildiğim kadarıyla.

– Evet, şiirlerimi bir kitapta toplamadım daha, ama hepsi elimde.

Şiirlerinizi ne zaman bir kitapta toplamayı düşünüyorsunuz?

– Valla, kısmet. Bektaşî ne demiş, dayak bile kısmetnen yenir diye! Şaka bir yana. Tabiî ki bugüne kadar yazdığım şiirlerimi bir kitapta toplayacağım. İnşallah yakın. Öyle düşünüyorum.

– *Memleket Hasreti* şiirinizin bir dörtlüğünde; "Memleket mahsulü vücuda lüzum" diyorsunuz, en çok hangi mahsulünü özlüyorsunuz Kırşehir'in?

– Armut kahından, sızgıtına kadar hepsini özlüyor insan.

– İlkokulu hangi okulda okudunuz?

– Namık Kemal İlkokulu'nda okudum. Yalnız burayı bitirmeden, rahmetli babam şekerci Ahmet ağa derlerdi babama, dükkanı Ankara'ya taşıdı. Üçüncü sınıfta Ankara'ya gittik, eski Devrim İlkokulu'nda okudum (4 ve 5'i). Daha sonra ortaokulu Kırşehir'de bitirdim.

– Yine ***Memleket Hasreti*** şiirinizde "Çalpıdan atlayıp bir üzüm yolsak, Sabısı tutsa da bir rezil olsak." diyorsunuz. Bu tür bir çocukluk anınız var mı?

– Olmaz olur mu hemşerim. Bizim bahçemizde elma, üzüm, ceviz dolu ama illa komşunun bahçesinden hırsızlaması olacak, bir kaç arkadaş söz birliği ettik, çalpıdan atlayıp girdik bağa, koynumuza doldurduk üzümü birde sahibi bağırarak bastırdı. Tabiî biz dağıldık ama duvar yüksek, çıkmanın mümkünü yok, sıkıştık, şaşkın şaşkın bakınırken aklıma zerdali ağacına tırmanıp çıkmak geldi. Tırmandım çıktım, çıkmam iyi oldu da, bahçenin sahibi ulaşıp vuramıyordu bana; ama aşağıdan bağırıp çağırıp taş atıyordu. Zerdali ağacının dalları bahçe duvarının dışına uzanıyordu; artık duvarın dışına uzanan dala tutunarak ilerlemeye başladım. Birden sıyrıldım ve düşeceğim sıra sırtımdaki hırka ağaca takıldı ve sallandım kaldım... Allah'tan ki hırka vardı sırtımda yoksa gömlek olsaydı mutlaka düşerdim daldan. İşte böyle çocukluk yaramazlıklarımız olmuştur.

– Ayrıldığınız yıllardaki Kırşehir'le bugünkü Kırşehir'i nasıl buluyorsunuz?

– Çook şeyler değişmiş Kırşehir'de. İyi hoş da eski Kırşehir'in yeşilliği yok şimdi. Kındam, Özbağ, Dinekbağı taraflarında var biraz, gerisindeki tüm bağ, bahçeler sökülmüş. Gelişme var da, birde şu Petlas üretime geçsin istiyoruz, bacası tütsün istiyoruz, sanayi hareketi, bereketi Kırşehir'de göğersin istiyoruz.

– Efendim hemşehrilerimize bir mesajınız var mı?

– Selâm ve sevgilerimi iletir, hepsine saygılar sunarım...

– Teşekkür ederim.

– Ben teşekkür ederim, söz verdiğim gibi derginize şiir yazıp yollayacağım.

7 Şubat 1989

*Nazır Şentürk, "Haber Röportaj", **Kırşehir İl Özel İdare Haber Bülteni**, Yıl: 1, nr. 2, Haziran 1989, s. 5-6.*

YİRMİ SORUDA ŞEMSİ YASTIMAN İLE TÜRK HALK MÜZİĞİ'NİN DÜNÜ-BÜGÜNÜ VE GELECEĞİ HAKKINDA SÖYLEŞİ

(Bu Söyleşi Aykut Arif Ekşinozlugil tarafından yapılmıştır.)

1. Bugüne kadar hayatta karşılaştığınız zorluklar?

– Bir bağlama alabilmek için 15 lirayı beş kişiden ödünç almıştım.

2. Halk müziğimize nerelerde nasıl hizmetleriniz oldu?

– Sahnelerde, radyolarda, pek az TV.'de.

3. Halk Müziği nedir? Bu kavramdan ne anlıyorsunuz?

– Bize en büyük miras.

4. Şu anda halk müziğimize faal olarak devam ediyor musunuz?

– Pek az.

5. Halk müziğimizin gidişatını nasıl buluyorsunuz?

– Radyolarımızdaki programlar hariç, hiç iyi bulmuyorum.

6. Halk müziğimizin bugünü hakkında düşünceleriniz?

– Radyolarımızdaki programlar hariç, hiç iyi bulmuyorum.

7. Halk müziğimizde gelişmeye veya değişime ihtiyaç var mı? Varsa bunlar nelerdir ve nasıl yapılabilir?

– Yemekle bitmeyen bir ata mirası.... Değişime hiç gerek yok. Gelişeceği kadar da gelişmiş.

8.TRT Halk müziğimizin dinlenmesine ve nesillere aktarılmasında yeterli kalıyor mu?

– Evet.

9. Öğretim kurumlarında nasıl bir sistem olmalı ki halk müziğimiz gençlerde merak ve ilgi uyandırsın?

– Konservatuarlarımız yozlaşmazlarsa, bu gidişat çok iyi.

10. Bugüne kadar elde ettiğiniz bilgileri bir kitapta vs. toplayıp yayınladınız mı?

– 4 ayrı cilt türkü kitabı, bir akort bilgisi, bir de pratik bağlama öğreten kitap.

11. Özel kurumlar ve dershanelerin halk müziğimize yararları ve zararları olabilir mi? Varsa bunlar nelerdir?

– Hocaları radyodan ve konservatuardan ise yararlı, değilse zararı var.

12. Sizce halk müziğimiz konservatuarlarımızda yeterince öğretiliyor mu?

– Evet.

13. Halk müziğimizde bugüne kadar yetişen sanatçılar yeterli olabildi mi?

– Evet.

14. Halk müziğimize devletin nasıl katkı sağlaması gerekir?

– Hoca seçmekte titiz davranmakla.

15. Günümüz halk müziği sanatçılarını nasıl buluyorsunuz?

– Radyo ve konservatuardaki sanatçılardan gayrisine hayır.

16. Bugünkü halk müziğimizde yapılan derlemeler sizce hâlâ otantikliğini koruyor mu?

– Evet.

17. Diğer mahallî veya normal saz sanatçıları hakkında örnekler veya isim vererek görüşlerinizi belirtebilir misiniz?

– Nida Tüfekçi, Hacı Taşan, Bayram Aracı, Mucip Arcuman, Ahmet Gazi Ayhan.

18. Türk Halk Müziği denilince aklınıza gelen sese ve saz sanatçılarından 3'er isim verebilir misiniz?

– Aynı isimler.

19. Halk musikimize en büyük hizmetleri verenlerden aklınıza ilk gelen isim kimdir?

– Muzaffer Sarısözen... İyiliğini görmedik bir tek sanatçı olduğunu zannetmiyorum. Keza; Mahmut Ragıp Gazimihal, Ferruh Arsunar, Halil Bedi Yönetken, Sadi Yaver Ataman hocaların da folklorumuza çok hizmetleri olmuştur.

20. Halk Müziğimizle ilgili şu anda aklınıza gelen sizin meşhur (irticalî) doğaçlamalarınızdan bir, iki, üç vs. dörtlük yazmanızı rica etsem, yazabilir misiniz?

"Buğdayı bozdular, arpa yaptılar
Heğbeyi bozdular, torba yaptılar
Milletimiz, bilir-bilmez içiyor
Folklor aş hem de çorba yaptılar."

Benden de teşekkürler.....

Aykut Arif Ekşinozlugil, Şemsi Yastıman'ın Hayatı, İstanbul 1994, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Temel Bilimler Bölümü Bitirme Ödevi, s. 24-26.

VI. HAKKINDA YAZILAN YAZI VE ŞİİRLER

NELER SORDUYSANIZ CEVAP VERİYORLAR!

Okuyucu ve dinleyicilerin sorularına cevap verenler arasında Suzan Güven, Şen Kardeşler, Rikkat Uyanık, Coşkun Kardeşler, Mustafa Kovancı, Şükran Özer, Lûtfi Güneri, Aziz Şenses ve ***Şemsi Yastıman*** da vardır.

.....

.....

"Gelelim Şemsi Yastıman'a... Sahnedeki tavırları ve Anadolu lehçesini yaşatması bakımından dikkati çok çeken Şemsi Yastıman'dan *Tahta kurusu* türküsünün güftesini isteyenler pek fazla...

Kuruçeşme'den Gülerli ailesi pek fazla merak etmiş. Şemsi'nin soyadının mânâsı nedir diye..... Şemsi :

– Eh aşkolsun, manası Yastıman'dır diyor.

– Acaba Alafranga müzikten hoşlanıyor musunuz?

– Ben bağlamamı çok severim. Alafranga nedir canım."

.....

.....

*Zeki Tükel, "Neler Sorduysanız Cevap Veriyorlar!", **Radyo Haftası**, c. 4, nr. 39, 17 Şubat 1951, s. 31.*

GÖZLERİNDEN ÖPERİM!

– Gözlerinden öperim.

– Bu da nesi?

– Allah, Allah herkese benzemiye ve "nasılsınız?" demeğe mecbur muyum?

Öyle ya, her yiğidin bir yoğurt yiyişi olduğu gibi herkesin de bir selâm verişi olmalı... Bilfarz "Kara Davut" müellifi Nizamettin Nazif ağabeyimiz de merhaba yerine "öperim" der.... Bir toplantıda uzun konuşmasından sonra üstadın "öperim sizi arkadaşlar" diyerek kürsüden indiği sırada, herkesin hayretle birbirlerine baktıklarını hatırlıyorum.

Hem canım uzağa ne hacet?. Daha geçen yıllarda, İkinci Dünya Harbi sırasında "Kazıklarım"la selâmı hatırlamaz mısınız?. Karaborsacıların at oynattıkları, karaborsanın alıp yürüdüğü bir sırada, bu içtimaî felâketin selâma tesirini tabiî karşılamalı değil miydi?

İşte kıymetli sanatkâr Müzeyyen Senar'ın selâmı da bu "Gözlerinden öperim..."

Bu selâm her halde sizin de hoşunuza gitmiş olmalı.....

İki gün devam eden Balıkesir ve Edremit seyahati esnasında "gözlerinden öperim" âdeta grubun parolası oluyordu...

– İsmail gözlerinden öperim....

– Ben de senin...

Bilir misiniz? Seyahatlerde ilk şart, birbirlerini anlıyan, samimî insanların bir araya gelmesidir... Böyle olunca mesele yok... Bir de aksini düşünün.. Allah göstermesin seyahat insana zehir olur gider....

Doğrusu bizim ekibe diyecek yoktu.... Müzeyyen Senar, malûm... Celâl Şahin ile Şemsi Yastıman bir âlem... İkisi de sanki dünyaya espri yapmak için gelmiş....

– Şemsi, kardeşim konsere çıkacaksın.... Şu kravatını düzelt.. Saçını yeniden tara... Kendine çeki düzen ver....

– Haydi be sen de... Kır ata çullu da binerler çulsuz da....

– Bizde çulsuz binerler...

– Kaşınma.... Zorla lâf arıyorsun...

– Ha bak sen fransızcayı öğrendin mi?

– Eh..... "Donnez-moi bana çay"

– Tamam.....

– Tabiî senin ingilizce atmasyonların gibi....

Şemsi ile Celâl, İngilizce, Fransızca, Rumca ve Türkçe'yi birbirlerine karıştırarak yeni bir lisan icat ededururlarken kapıdan Müzeyyen Senar gözüküyor:

– Gözlerinizden öperim... Burada lâklakı bırakın da işe gitseneze..." Saat 9 oldu....

– Önce kim çıkacak?

– Şemsi!...

– Hep de kabak benim başımda patlar...

– Durun size birisini tanıtayım. Bülbül....

Bülbül 68 yaşında, dinç bir ihtiyardır... Senelerce tiyatro gruplarında çalıştıktan sonra gazete müvezziliği ve tellâllıkla karar kılmış... Müzeyyen Senar'ın peşini bir dakika bırakmıyor...

– Abla...

– Evet.....

– Sana bir türkü okuyayım mı?

– Oku bakalım Bülbül....

– İzmir'in kavakları, dökülür yaprakları...

– Çok güzel ...

– Ben de senden bir şey istiyeceğim... Konserde Ferayi'yi okuyuver...

İsmail Şençalar, Hüseyin Coşkuner ve Edip Erte de başka âlem... Edip Erte, hemen herkese "bizim kuzular" diye Hüseyin ile İsmail Şençalar'ı gösteriyor ve ilâve ediyor:

"– Dağ kuzuları..."

"– Sen de koçsun değil mi? Hem sana bu bıyıklar yakışmamış....

– Keseyim?....

– Ne yaparsan yap...

Edip Erte, bize dönerek:

"– Kırk yılda bir de olsa diyor, kadın sözü dinlemeli.. Hem Müzeyyen gibi bir sanatkâr bıyığını kes der de durulur mu?

Biz işin şaka tarafındayız... Beş dakika sonra bir de ne görelim.. Edip Erte'nin bıyıklarının yerinde yeller esiyor....

Eh bundan sorasını tahmin etmek güç değil...

Müzeyyen Senar'ın Zehra Bilir'le dostluğu malûm... Muziplik Müzeyyen'e arkadaşından geçmiş olmalı... Şemsi Yastıman:

– Kır atın yanında duran, ya huyundan, ya çulundan" diyor.

.....

.....

Doğan Can, "Gözlerinden Öperim!", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 2, nr. 113, 14 Ağustos 1952, s. 5-7.

AVRUPA'DAKİ YARIŞMADA TÜRK SAZININ BİRİNCİLİĞİ SANATKÂRLARI COŞTURDU.

Hollânda'da yapılan saz ve Şarkı yarışmasında Türk sazının kazandığı başarı, halk müzisyenlerinin yüzünü güldürdü. Şemsi Yastıman bayağı keyifli... Beşiktaş'ta bir kuşhaneyi andıran "mini saz evi"ndeki bürosuna kurulmuş, üstüste çay içiyordu:

- Elbette kazanacağız, dedi. Bizdeki çeşitlilik, canlılık ve renk, başka milletlerin halk müziğinde zor bulunur. Türkiye'de halk müziğine iklimler biçim vermiştir. Doğu ve Karadeniz havaları-bildigimiz gibi-kıvraktır. Çünkü ısınacaklardır. Batıya geldikçe oyunlar gevşer. Ege sıcaktır.Onun için zeybek'i yapmışlardır. Ağır ağır çalınır ve oynanır. Orta Anadolu'da ikisinin arası bir ritm duyulur. Yarı zeybek, yarı kıvrak havalar... Dört mevsimi bir arada yaşayan bölgelerimizde ise en tipik ritmler..."

Şimdi sazı "çalmak için" pek seyrek ele alan, fakat "yapmak için" hiç elden düşürmeyen Şemsi Yastıman (1966'da 3000 saz yapıp memleketin her tarafına yaymıştır), bir dörtlük okudu:

"Öt benim ey sarı tanburam,
Senin yapın ağaçtandır.
Ağaç dersem gönüllenme,
Kırmızı gül ağaçtandır."

"Avrupa'daki Yarışmada Türk Sazının Birinciliği Sanatkârları Coşturdu", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 5,nr. 1326, 17 Ağustos 1967, s. 1.

BU SAZ ESKİSİ GİBİ ŞAKIMIYOR

"GÖNLÜMÜN SARAYINDA, MAHZUN KALDIM BEN"

"Nerde eski saz, nerde eski söz" diyor Şemsi Yastıman ve duvarına astığı, Konfiçyus'un bir sözünü gösteriyordu... "Nerde güzel seslerden kurulmuş bir ahenk varsa, orada adalet ve fazilet hüküm sürer" diyerek, biten söze, şu cevabı veriyor Yastıman: "Sesimiz çıkmıyor ki, ahengi olsun... Ahenk olmayınca, adalet ve fazileti aramak olur mu?"

Geçtiğimiz haftalarda, "Tele Pazar"da ekrana gelen, Şemsi Yastıman, hemen ardından bir TV programı daha yaptı... Yine bir pazar günü izleyeceğimiz bu programın çekildiği günün ertesinde, halk müziğimizin bu renkli ismini, patronu olduğu "Saz Evi"nde ziyaret etmiştik.... Baktık, sesi kısık.. Biz havalardan sandık ama, değilmiş... TV virüsü imiş onu bu hale getiren!

– "Şaştım kaldım şu TV'nin işine" diyordu. "Bağlarbaşı stüdyosuna turp gibi girdim. İşte gördüğünüz gibi, suyu sıkılmış limona döndüm. Anladık, yakıt yok ama, hiç olmazsa adam bir elektrik sobası da koyamaz mı anlı şanlı stüdyosuna.. Bize göre hava hoş... Allah, sık sık ekrana çıkanların, hele kış günleri çıkanların yardımcısı olsun!."

Yayın süresi on dakika olacak program için, tam altı saat beklemiş İstanbul TV stüdyosunda Şemsi Yastıman.... Çekimin olduğu gece de 40 derece ateşle, vurmuş kafayı....

– "Hepsinden de geçtik, şaştım kaldım TV'nin işine" diyordu. Programın çekiminde biraz sohbet ettik. Bana "Ekrana neden gelmiyorsun? diye sordu TV'ciler... Ne demiş Atalarımız, 'Çağrılmadığın yerde görünme, çağrıldığın yere de erinme, üşenme'. Tabiî bunu söylemedim onlara 'Çağırmıyorsunuz ki' diye cevap verdim.. Bundan sonra benimle sık sık program yapacaklarını

söylediler. Ne yapalım, boynumuz kıldan ince!. Mademki kendimizi halka adamışız, soğuk da olsa, tepemize kar da yağsa gideceğiz, o buz gibi televizyon stüdyolarına."

NASİHAT MÜZESİ, SAZ SARAYI OLDU

Şemsi Yastıman'la en son, bundan iki yıl kadar önce, ekrana son geldiği sıralarda konuşmuştuk... O zamanlar, sahibi bulunduğu "Saz Evi" daha küçüktü ve duvarlarında, atalarımızın sözlerinin yazılı olduğu, panolar vardı. Küçük yazıhanesine, "Nasihat Müzesi" diyordu. Şemsi Yastıman'a, Kırşehir'li hemşehrileri "Kırşehir Konsolosu" adını takmışlardı. Ve biz yazımızın başlığında "Kırşehir Konsolosu'nun Nasihat Müzesi" demiş, küçük yazıhanesindeki yaşamını sizlere anlatmıştık.

"Kırşehir Konsolosu" aradan geçen iki yıl içinde, yazıhanesini genişletmiş ve henüz nasihat panolarını yeni işyerinin duvarlarına asmaya fırsat bulamamış.. Duvarındaki el işlemesi küçük halının üzerinde yazan "Şemsi Yastıman Saz Sarayı" yazısını bize gösterip, şöyle diyordu: "Gördüğünüz gibi, Kırşehir Konsolosu işi genişletti. Artık Nasihat müzem değil, bir saz sarayım var.. Sarayıma hoş geldiniz deyip, size bir ikramda bulunmak isterim..."

Bir süre durdu, ve yarım ağız gülümseyip sözün gerisini şöyle getirdi: "Kastamonulu Yorgansız Hakkı Babamız vardı bizim... Allah rahmet eylesin, şöyle derdi: 'Tiryakilik başa belâ, o da bizde büsbütün. Yarım okka halis kahve, bir okka da has tütün.' Ben de diyorum ki, 'Her ikisi de piyasadan kalktı, büsbütün!...."

Sonra susuyor... Yine gülümseyip, "İkram edecek, ne tütünüm, ne de kahvem var.... Şekersiz çay da içilmeyeceğine göre, biz en iyisi bırakalım, sohbetimize dalalım..."

Uzun süredir sahne çalışmaları yapmayan Şemsi Yastıman, bunun nedenini de şöyle açıklıyordu "TV'de 7 Gün"e:

– "Sahnede bunalıyorum.. Hele eko denilen aletten iyice bezdim... Ancak aile toplantılarında alıyom sazımı elime. Ağzıma geleni söylüyom.. Ama artık, eskisi gibi şakımıyor sazlar.. Eski âşıkların ne gamı, ne de kederi varmış... Âşık olmaktan başka bir iş bilmezler, onu da söze, saza dökerlermiş... İşte böyle geçim derdi ile, geçip gidiyor günler..."

Şemsi Yastıman önümüzdeki ay içinde "Saz ile, Söz ile" adlı solo programla yeniden konuğu olacak ekranlarımızın.....

"Bu Saz Eskisi Gibi Şakımıyor", TV'de 7 Gün, nr. 13, 26 Mart 1979, s. 21.

HELEBİŞCİLER'İN TOPLANTISI

Kırşehir'lilerin kendilerine özgü takdire değer bazı tutum ve davranışları, gelenekleri vardır. Toplumsal nitelikte bulunan bu geleneklerimizi yaşatmak, yeni kuşaklara aşılamak her Kırşehir'li için kaçınılmaz bir görev bilinmelidir. Bizim kuşaktan olanların da anımsayacakları gibi daha ziyade ilkbahar aylarında yapılan bir "Baş bağlama" geleneğimiz vardır. Günümüzün deyimi ile şölen niteliğinde olan baş bağlama pikniklerine katılanlar yanlarında getirdikleri yiyeceklerden kuru köfte, su böreği, pekmez helvası, çömlek peyniri, ilişkir (Sucuk), ceviz, kuru üzüm, armut kakı gibi yemişlerle şehrin kıyısında bulunan Üçgöz, Ökse, Ekizarası gibi su başlarında toplanırlar; yenilir, içilir; acarım, zıkka, ip atlama, körebe oyunları oynanır; o tarihlerde yeni icad edilmiş olan borulu gramafon çalınır; kızlı erkekli kardeşlik duygusu içinde çiftetelli oyun oynanır; böylelikle uzun bir günün nasıl geçtiğinin farkına varılmadan akşam olur; güle eğlene evlere dönülürdü.

Bilmiyorum hâlen Kırşehir'de bu gelenek sürdürülüyor mu? İstanbul'da biz Kırşehir'liler saz üstadı değerli hemşehrimiz Şemsi Yastıman'ın gayretiyle bu geleneği daha geniş anlamlı ve kavramlı bir şekilde "Helebişciler " adı altında toplanarak yaşatmaya devam ediyoruz. Her yıl olduğu gibi bu yıl da 4 Nisan gecesi Bebek Restorant'da Kırşehir'den, Beykoz'dan, Kadıköy'den, Ortaköy'den, Bakırköy'den, Beyoğlu'ndan, Şişli'den, Levent'den gelen erkek hemşehrilerimizle toplanarak kutladık.

Şemsi Yastamın'ın bu toplantı için gönderdiği davetiye esprilerle dolu idi. Birkaçını yazmak isterim. "Avrattan korkanlar hemen bir dilekçe yazarak o güne kadar izin alsınlar. Toplantıda siyasetin S'si, ticaretin T'si konuşulmayacak. Özürsüz toplantıya gelmeyenlerden bağırta bağırta 500 TL alınacak. 'R' vitamini alarak kuduracağız. Aha geldik, aha gidiyoruz" gibi toplantının âhengini disipline eden bu davetiye bir otorite örneği idi gerçek anlamda. Bugün toplumu derinden sarsan politikadan ve ekonomiden tek kelime konuşulmadı. Konuşmak kimin haddine, Şemsi'nin otoritesi toplantıya tamamen hâkimdi. Kırşehir'den toplantıyı şereflendiren Mustafa Karagüllü, Halk Bankası Müdürü Recep Alaybeyoğlu, Meytaş Fabrikası kurucularından İhsan Yeşilli ve daha adlarını hatırlayamadığım bir hayli tüccar, iş adamı hemşehrilerimizle öylesine bir kaynaşma ve koklaşma tablosu yaratıldı ki böylece toplantı ayrı bir değer kazanmıştı.

Şemsi Yastıman'ın kısa konuşması ile 'R' vitaminli büyük şişeler açıldı, şerefe, sıhhate kadehler kaldırıldı. Kadeh kaldırışlar sıklaştıkça 150'yi aşkın Kırşehir'li birbirleriyle sarmaş dolaş, elle tutulur mahiyette kaynaştı. Sarılıp öpüşmeler, koklaşmalar arasında Şemsi'nin çalıp söylediği "Biter Kırşehir'in gülleri biter" türküsü toplantıyı daha da coşturdu. Genç yaşlı herkesin katıldığı güzel memleketimin diğer ülkelere de örnek niteliğinde olan

çiftetelli oyunu bu toplantının âhengini ve neşesini simgeleyen bir etken oldu.

Kırşehirimizin maskotu, benim de Kırşehir Ortaokulu'ndan öğrencim olan "Civeleğin Mehmet"in hepimizi kahkalara garkeden esprileri, Şemsi Yastıman'ın birbirinden güzel fıkraları Helebişciler toplantısına daha da anlamlı bir hüviyet kazandırdı. Kadehler kaldırıldıkça iştahlar kabarıyor, Yastıman'ın sazından çıkan güzel nağmelerle restorantın salonu inim inim inliyordu.

Gece yarısını geride bırakmıştık. Yeniden birbirlerine sarılan Helebişciler toplantının tekrarını Şemsi Yastıman'dan dileyerek vedalaşma başladı. Otomobillerin motor gürültülerine karışan "Allahaısmarladık.... Kırşehir'deki hemşehrilerimize Kırşehir'den gelenler selâmlarımızı, sevgilerimizi götürün.." yakarmalarıyla toplantı son buldu.

*Arif Gönendik, "Helebişcilerin Toplantısı", **Kılıçözü Gazetesi**, Yıl: 6, nr. 1123, 28 Mayıs 1980, s. 1.*

KIRŞEHİR İÇİN:

TÜRK'Ü ANLAMAK İÇİN, TÜRKÜ DİNLEMEK GEREK

Yazıma başlık olarak aldığım bu söz, 15 Ağustos 1960 tarihinde İstanbul Açıkhava Tiyatrosu'nda Şemsi Yastıman için tertiplenen gecede sahneye iri puntolu harflerle yazılarak asılmıştı.

Anadolu yaylâsının bozkırında yetişen Kırşehir'li Şemsi Yastıman, o gece İstanbul'lulara saz ve söz ziyafeti çekerken, "Türk'ü anlamak için, Türkü dinlemek gerek" sözünün gerçek anlamını aydın topluluğa orijinal ifadesiyle ne güzel anlatmıştı.

Kırşehir edip, şair ve fikir adamı yetiştiren, sözünün eri erkek insanların kaynaştığı mütevazi bir Anadolu şehridir. Şemsi o gece, bu asil şehrin evlâdı olduğunu hemen hemen bütün davranışı ile hiç te kendisini zorlamadan açığa vurmanın bahtiyarlığı içinde idi. Tarihe malolmuş büyük şahsiyetler yetiştiren Kırşehir, hiçbir devirde asla insanlığından bir zerre kaybetmemiştir. O, her zaman inandığı memleket davalarında yeleli arslanlar gibi kükremiş, çok kere fakir düşmüş, ekmeğini tuza bibere banarak yemiş, fakat Türk'e has meziyetlerinden bir an için fedakârlık yapmamıştır.

Zulmün ve tahakkümün karşısında erkekçe durmayı bilmiş, riyakârlık ve tabasbus zilletinden daima uzak kalmıştır. Nitekim şu son günlerin olayları karşısında ve bilhassa düşük ve hükümlü Bayar'a memleketimin içinden

geçmesine rağmen aziz hemşehrilerimin en ufak ilgi göstermemeleri ile bir kere daha Türk milletinin takdirlerini kazanmıştır.

Memleketim halkının bu asilâne hareketi karşısında bir Kırşehir'li olarak minnet ve şükranla eğilmeyi vazife bilmekteyim. Evet hemşehrilerim, bizim uzun süredir sürüp gelen dertlerimiz, ihtiyaçlarımız vardır. Bunları her devirde dile getirmiş, söylemiş, yazmış, hattâ bu mevzularda yakınlık gösterenlerin etrafında samimiyetle toplanmış, vaadlere temiz yürekle inanmış ve ümitle, tevekkülle bunların gerçekleşmesini beklemişizdir. Bu günlerde Kırşehir'de çıkan gazetelerde bir haylisinin tahakkuk edecek durumda olduklarını okumakla da ayrıca kıvanç duymaktayım.

Kılıçözü ve Ökse suyu kadar temiz olarak yetiştirdiği evlâtlarından biri olan "Türk'ü anlamak için, Türkü dinlemek gerek" diyen Şemsi Yastıman 17 yaşında iken baba ocağından ayrılıyor. Kendisine bir sanat ve meslek edinmek için diyar diyar dolaşıyor. Her meslekin kapısını çalıyor, nihayet üç telli sazda karar kılıyor. Yirmi senedir de sazıyla, sözüyle Ankara, İstanbul radyolarında halk türküleri, destanlar söylüyor. "Öter Kırşehir'in bülbülleri öter.." diyerek Kırşehir'li olmanın gururu ile memleket çapında isim yapan değerli hemşehrim Şemsi Yastıman, 15 Ağustos 1960 gecesi sanatının gerçek hüviyeti ile kendisini bir kere daha tanıtmıştı.

Pehlivan yapılı endamı, kara bıyıkları, parlıyan gözleri, nükteli ve espirili konuşmalarıyla da, çevresinde şöhret yapmış bulunan Şemsi için, o gece memleketin en uzak köşelerinden omuzlarına kopuzlarını asarak gelen saz şairleri, âşıklar, bizim oğlanın sanat tarafı ile insan tarafını o kadar sarih ve veciz olarak dile getirmişlerdi ki.. Açık Hava Tiyatrosu'nda yirmi binden fazla İstanbul'lular, Şemsi Yastıman'ı bağırlarına basmışlar, alkış tufanına garketmişlerdi:

Şemsi Yastıman'ın gecesine katılmayan İstanbul'un saz ve halk türküleri ekipleri kalmamıştı. Bu değerli sanat adamları sabahın dört buçuğuna kadar sıra ile çaldılar, söylediler, söylettiler, bir çokları da mikrofonda Şemsi Yastıman'ın sanatını, şahsiyetini birbirinden üstün derecede topluluğa anlatmağa çalıştılar. Bu yağız çehreli hemşehrimin değerini dinleyicilere duyurmak için neler neler söylemediler ki... Aradan epey bir zaman geçmesine rağmen halk türküleri okuyucusu meşhur Muzaffer Akgün, Şemsi için unutmadığım şu konuşmayı yapmıştı: "Ben Şemsi Yastıman'ın sanatı hakkında birşey söyliyemiyeceğim. Çünkü, bu mevzuda benden daha vukuflu otoriteler biraz evvel konuştular. Ben, ancak Şemsi Yastıman'ın insanlık cephesinin örnek kıymette olduğunu anlatmak, iyi bir dost olduğunu da ifade etmek isterim" demişti. O gece bu içten gelen samimi konuşmaları dinledikçe Kırşehir'li olmanın kıvancı ile kendimden geçmiştim.

Arif Gönendik, "Kırşehir için: Türk'ü Anlamak İçin, Türkü Dinlemek Gerek", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 5, 11 Nisan 1963, s. 1-2.

KIRŞEHİR'DEN ÇUKUROVA'YA: BİZLERDEN SAZ İSTEYEN SAZ ÂŞIĞI ŞAİR'E

Yazıma başlamadan önce kıymetli arkadaşım Şemsi Yastıman'ın şu veciz sözünü işaret etmeden geçemiyeceğim:

"TÜRK'Ü ANLAMAK İÇİN, TÜRKÜ DİNLEMEK GEREK!"

İşte, bu başlık altında birkaç ay önce gazetede gözüme bir yazı ilişti. Yazarı sayın hocamız ve kıymetli hemşehrimiz Arif Gönendik Bey'in, bu veciz söz üzerinde duracağını ve bu sözün taşıdığı geniş mânayı izah edeceği ümidi ile yazıyı hevesle okumağa başlamıştım.

Beni bu yazıyı okumağa sevkeden, belki de bu veciz sözün benim çok hoşuma gitmesi idi. Sayın hocam bu söz üzerinde durmadı, fakat bu sözün sahibi kıymetli arkadaşım Şemsi Yastıman'la geçirdiği bir saz âleminden bahsediyor, onun şahsiyetini izah ediyordu.

Okudukça okudum, kendimi de o âlemde gibi hissediyordum.

Herkesin hoşuna bir saz gider ama bağlama Türk'ün içyüzünü anlatan türküleri bağrına basmış, kadın eli bilmeyen bir nesnedir. Bunu benim bağlama şöylece anlatır:

"Kadın eli bilmez bunu
Çala dursun o ud'unu
Yiğit yapar akordunu
Şeytan bunun neresinde?"

Hiçbir sazda çalınmayan, bağlamaya has bulunup ancak onda çalındığı zaman Türk'ün karakterini açıkca ifade eden Dadaloğlu'ndan kalma bir türküden yazacağım şu iki kıta türkü, herhalde arkadaşım Şemsi Yastıman'ın bu veciz sözünü ifadeye kâfi sanırım:

"Kılıç kabzesinde kınalı parmak
Aman ne zor imiş yârden ayrılmak
Hepimiz ölür de bu yurdu vermek
Silâhına güvenenler nic'oldu?

Yiğit olan ata biner atlanır
Yiğit olan her cefaya katlanır
Yiğit gölgesinde yiğit saklanır
Köt'olanın gölgesi olmaz dal'olmaz."

Elbette bunu bağlamadan dinleyen sayın hocam ve bu sazın hasretiyle Çukurova'dan haykıran şair haklıdır.

Öyleyse gel de:

Türküyü sazda dinle, saz dediğin bağlama
Hasretiyle yanıp ta gurbet ilde ağlama
Gelecek Kara Şevket yanında Yastıman da
Yaşatalım her günü gel de Dinekbağı'nda.

*Nevzat Ulucan, "Kırşehir'den Çukurova'ya: Bizlerden Saz İsteyen Saz Âşığı Şaire", **Yeni Kırşehir Gazetesi**, Yıl: 1, nr. 45, 31 Mayıs 1963, s. 1.*

SAZ ÜSTADI ŞEMSİ YASTIMAN BEKLENEN KONSERİNİ VERDİ

Büyük saz üstadı hemşehrimiz Şemsi Yastıman tarafından evvelki gece Saray Sineması'nda Kılıçözü Avcılar ve Spor Kulüpleri yararına bir konser verilmiştir.

Çok kalabalık bir dinleyici kitlesinin bulunduğu konser gayet neşeli bir hava içerisinde geçmiştir. Konserde mahallî saz ekibi de yer almış, bu arada Boyacı adıyla tanınmış Hüseyin Canıtez'in "Ben Belediye Reisi olmak istiyorum" adlı monoloğu dinleyicilerin neşesini bir kat daha arttırmıştır.

Ara ile iki defa sahneye çıkan Şemsi Yastıman, sazı ve mahallî esprileriyle dinleyicilere çok zevkli dakikalar yaşatmıştır. Coşan dinleyiciler kendisini büyük tezahürat yaparak alkışlamışlardır.

Konser sırasında arttırmaya çıkarılan bir av tüfeği 7,5 liraya sebzeci Hacı Dölek üzerinde kalmıştır. Hacı Dölek, tüfeği Avcılar Kulübüne hediye etmiştir.

Bugün öğleden sonra şehrimizden ayrılacak olan Şemsi Yastıman'a, kendisini yakın bir zamanda tekrar aramızda görmek dileğiyle iyi yolculuklar temenni ederiz.

*"Saz Üstadı Şemsi Yastıman, Beklenen Konserini Verdi", **Yeni Kırşehir Gazetesi**, Yıl: 1, nr. 137, 17 Eylül 1963, s. 1-2.*

ŞEMSİ YASTIMAN'IN SAZI OSMAN BÖLÜKBAŞI'NIN SÖZÜ

1941 yılında, "Ege'nin incisi" diye söylenen Nazilli'de, vazifeye başladığım ilk günlerde, misafirsever velilerden bazıları ziyaretime gelmişlerdi. Konuşmalar arasında bir kısmı da memleketimi sormuştu. Göğsümü gere gere Kırşehir'li olduğumu söylemiştim. Birbirlerine manalı manalı bakışan bu ziyaretçilerin "Böyle bir vilâyet Türkiye'de var mı?" gibi tereddütleri yüzlerinden açıkca okunuyordu.

Ankara-Kayseri karayolu üzerinde, tarihî bir şehir olan Kırşehir'i bu meraklı velilere anlatmağa çalışırken, duyduğum üzüntüyü saklayamamış, "Bilmediğiniz Kırşehir'de Âşık Paşalar, Melik Gaziler ve Ahi Evran-ı Velîler yatmaktadır. Millî tarihe malolan aziz Atatürk, şu beytini "Vatanın bağrına düşman dayasın hançerini, / Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini" Kırşehir'de Sivas Kongresi'nden Ankara'ya dönerken misafir kaldığı bir gece şerefine yapılan fener alayı şenliğinde söylemiştir" diyerek memleketimi Ege bölgesinin aydın insanlarına tanıtmağa çalışmıştım.

Aradan yıllar geçti. Hiç unutmam. Bir gün radyodan Kırşehir'in, hattâ Türkiye'nin sayılı saz üstadlarından Şemsi Yastıman'ın: "Biter Kırşehir'in gülleri biter, / Şakayıp dalında bülbüller öter" türküsünü dinlediğim zaman, hayatımda en mes'ut anımı yaşamıştım. Kırşehir'in ilk defa sazı ile bütün Türkiye'ye duyuran sevimli hemşehrim Şemsi Yastıman, gözümde ve gönlümde büyük bir şahsiyet hüviyeti ile canlandı. Derslerimde saz şairleri, halk türküleri konularında Şemsi Yastıman'ı gururla anlatırken ölçüsüz kıvanç duyardım.

Kırşehir yetiştirdiği aydın evlâtlarıyla ne kadar iftihar etse azdır. Subayı, öğretmeni, hâkimi, doktoru, mimarı, mühendisi ve son zamanlarda sayıları artan iş adamları Türkiye'nin yüzeyine yayılmış, çalışkanlıkları, mertlikleri ve dürüstlükleri ile Kırşehir'e lâyık birer Kırşehir'li olduklarını her zaman isbat etmişlerdir.

Çok partili devre girdiğimiz yıllarda da Türkiye'nin doğusunda, batısında, güneyinde, kuzeyinde gürleyen bir ses duyuyoruz. Mert insanlar diyarı Kırşehir'in Osman Bölükbaşı adındaki evlâdı, milletvekili olarak Büyük Millet Meclisine giriyor. Meydan mitinglerinde gürleyen sesini parlâmento kürsüsünde de duyurmağa başlıyor. Doğru bildiği, vatan ve millet yararına olduğuna inandığı dâvalarda biraz da soyundan gelen hitabet kabiliyeti ile konuşması bütün dikkati üzerinde topluyor.

Osman Bölükbaşı adı yaygın bir halde vatan sathını kaplıyor. Kırşehir'li Osman Bölükbaşı, Türkiye'de günün sayılı adamı oluyor.

Korkmadan, gözünü kırpmadan, ulu orta konuşan Bölükbaşı

meydanlarda, halk topluluğu önünde, meşhur bavulunda taşıdığı vesikalarla, gazete kupürleriyle olumlu olumsuz her sorumlu devlet adamlarının hizmetlerini söylüyor.

Heybeliada'da bulunduğum 1954 yılında, büyük seçimden birkaç gün evvel, Taksim Meydan'ında yaptığı konuşmayı dinlediğim zaman kıvanç duymuştum. Çiseliyen yağmura rağmen binlerce dinleyici arasında sıkışmış, çevremdeki insanların takdirkâr konuşmalarını işittiğim zaman "Bölükbaşı Kırşehir'lidir, benim de hemşehrim" diye böbürlenmiştim. Hiç unutmuyorum. Bölükbaşı söze başladığı zaman saatıma bakmıştım. Tam dört saat konuştu. Konuşmasını başladığı belâgatle bitirdiğinde Taksim Meydanı alkıştan inim inim inlemişti.

Ben, mütevazı insanların diyarı olan Kırşehir adını Türkiye'ye yaygın bir halde tanıtan, sazı ile Şemsi Yastıman, sözü ile Osman Bölükbaşı'dır kanaatındayım.

*Arif Gönendik, "Şemsi Yastıman'ın Sazı, Osman Bölükbaşı'nın Sözü", **Yeni Kırşehir Gazetesi,** Yıl: 5, nr. 1236, 4 Mayıs1967, s. 1-2.*

SENİ UNUTMAYACAĞIZ Kİ HATIRLAYALIM....

Yaşayan âşıklar arasında çok sayılırdı Aşık Veysel. Onun bulunduğu sohbette herkes sözünü bilir, her şey ölçüsünde giderdi. Bu sohbetlere aydınların, klâsik batı müziği ve kâsik Türk müziği ustalarının, gecekondu kişilerinin de katıldığı olurdu. Veysel o yumuşak, hoşgörülü gülümseyişiyle bir insanlık ve ustalık anıtı gibi oturur, tümünü aynı ölçüde etkilerdi.

İstanbul'daki sohbetlerde, çalıp söyleme sırası Veysel'den bir önce Şemsi Yastıman'da olurdu. Şemsi ağabey kalkar, el öper, izin dilerdi saz çalmak için. Sonra sazını akort ederken eklerdi "Kara tavuğun ötüşü bülbülü aşka getirirmiş derler. Hani diyeceğim şuraya geliyor, belki beni dinlerken Veysel babamız da... "Kahkahalar arasında Veysel baba karşılığı yapıştırdı:"Ben seni horoz bilirdim, ne vakitten beri tavuk oldun?"

Sazının döşünde, kendi gibi, yaşamışlığın, çekmişliğin, görmüş geçirmişliğin izleri vardı. Bir otobüs kazasında emektar sazı kırılınca Şemsi Yastıman hemen benzerini yapıp yolladı. Kazadan sonraki karşılaşmamızda sordum: "Baba, nasıl yeni saz? Alıştın mı?" gülümsedi: "Ben ona alıştım ya, o daha bana alışmadı, daha dilimi bilmiyo benim."

Yöneltilen sorulara çoğunlukla bir fıkrayla, bir nükteyle karşılık verirdi. Körlüğü üstüne rahatlıkla espriler yapardı. Şemsi ağabey takılırdı."Veysel

baba yaşlanıyo eskiden bi böyük içerdi, şimdi bi güçük anca içebiliyo Sivralan'da da her gece içiyomuşun öyle mi?" Veysel baba. "İki gözüm kör olsun içmiyom" derdi.

Çıkarlarının peşine düşmedi hiç. Paraya da değer vermedi. Para ancak 18-20 kişilik ailesini ayakta tutabilmek için gerekliydi ona, ve ancak ayakta tutabilecek ölçüde. Kendisini sömürenleri kınamazdı bile. Karşısındaki dostu üsteleyecek olsa şöyle bir fıkra anlatırdı: "Konu komşusu yeni geline başlamışlar kocasını kötülemeye.. Senin kocan da pek boy fukarasıymış, üstelik şurası da çirkin, burası da diye. Gelin "Varsın olsun, demiş, babamın evinde hiç yoktu ya."

Yapıtlarına sahip çıkanlar da oldu. Onlara da ses etmedi. Şemsi ağabey "Komşunun boncuğunu çalan gece gece dakınır ya bunlar pek yüzsüz, güpegündüz dakınıyolar bacım." derdi. "Baba, beş yaşından beri biliyorum bu türkünün senin türkün olduğunu. Niye malına sahiplen miyorsun?" diye karşı çıktığımda. "Bak kızım, dedi, ben zenginim, çok var bende onun çaldığından. Yoksulun biri varsın bi iki malıma sahıplansın, ne çıkar?".

.....

.....

*Güner Ener, "Seni Unutmayacağız ki Hatırlayalım....", **Milliyet Sanat Dergisi**, nr. 26, 30 Mart 1973, s. 10.*

AZİZ HEMŞEHRİM ŞEMSİ YASTIMAN

Lûtfedip gönderdiğin, adını taşıyan başlıklı 16 sahifelik şiir külliyatın ile 4 varak halindeki şiirlerini büyük bir zevkle okudum. Gerek şiirlerin ve gerekse doyumsuz KIRŞEHİR şivenle anlattığın fıkraların, ünlü sazının kıvrak ve gönülleri çoşturan nağmeleri ve ruhlarda bıraktığı izlerin unutulmazlığı pek az fâniye nasip olmuştur. Hemşehrim olarak böylesine Halk Şairi ve filozofu olarak yansıttığın duygularını dostlarıma iletirken göğsüm iftiharla doluyor ve seni anlatmakla bitiremiyorum. Bu vesile ile yeni yılını ve Kurban Bayramı'nı en iyi dileklerimle kutlar, sevgiyle yanaklarında öperim, kıymetli hemşehrim.

2.1.1974
Av. Osman Nuri Ulusay
İmza

9.01.1995 tarihinde eşi Münevver Yastıman'dan alınmıştır.

ŞEMSİ YASTIMAN'IN YAPTIĞI BAĞLAMA VE CURALAR AMERİKA'YA İHRAÇ EDİLİYOR

Bugün, bizim millî sazımız olarak bilinen bağlama, dünyanın en uzak yerlerinde de sesini dinletmeye, hassas parmakların arasındaki mızrabın temasiyle tellerini titretmeye başladı. Zira bir yıl içinde Amerika'nın muhtelif yerlerine 168 bağlamanın gönderildiğini ve Türkiye'ye gelen bir o kadar Amerikalı'nın da gene bizim bağlama, cura ve divan sazını götürdüğünü biliyor muydunuz?

Bize bunları ünlü saz şairi Şemsi Yastıman söyledi. Aynı zamanda bir de saz atölyesi kurmuş olan Yastıman, imal edilen bu sazların bilhassa 'Amerika'da büyük ilgi gördüğünü ve bağlama öğrenmek için kendisinden mektupla ve hatta telefonla bilgi alanların bulunduğunu da sözlerine ekliyor.

Nijerya, Tahiti'nin romantik sazları arasında bugün Türk sazları da yer almış, hele genç kızlar o kadar cazip buluyorlarmış ki bağlamayı..... Avustralya'da bile bağlama, cura ve divan sazı çalındığını belirten Yastıman, Almanya, Avusturya, Belçika ve İsviçre'de işçilik yapanların siparişlerini karşılayamadığını da söz arasında belirtti.

Bugün, Avrupa'nın belli başlı yerlerinde Türk sazının ne olduğu biliniyor. Keza Mısır, bilhassa Beyrut ve Irak'ta çok sayıda bağlamadan çıkan sesler hassas kulakları okşuyor. Bunun dışında Kuveyt, Suudî Arabistan da bizim bağlama ile diğer sazları yakından tanımış. Hac farizasını yerine getirmek için Hicaz'a giden hacı namzetleri, orada ahbap olduklarına bu sazlardan hediye etmişler. Şimdi bu sazlar orada o kadar tanınmış ve seviliyormuş ki...

Ve biz şimdi saz ihraç eden bir memleket olmuşuz.

Şemsi Sılkım, "Şemsi Yastıman'ın Yaptığı Bağlama ve Curalar Amerika'ya İhraç Ediliyor", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 3, nr. 840, 12 Ocak 1966, s. 1.

ÂŞIKLAR BAYRAMI VE HEMŞEHRİMİZ YASTIMAN

Halkın sevinçlerini, acılarını, isteklerini sazları ve sözleriyle dile getirenlere, pîr elinden bâde içerek aşka düşenlere Âşık denir. Gülperi'nin aşkıyla coşan Sümmanî, bâde içişini şöyle anlatıyor:

"İçtim bâdesini gördüm rengini
Tam onsekiz saat sürdüm cengini
Yâr yüzünden gördüm üç-beş bengini
Halhalın altında noktasın tek tek".

Pîr elinden bâde aşka düşen günümüzün onyedi halk âşığı, 7 Ekim'de Konya İl Halk Kitaplığı'nda toplandılar; üç gün, üç gece devam eden Âşıklar Bayramı'nı tertiplediler. Binlerce Konyalı'ya neşe ve mutluluklar dolusu günler yaşattılar. Kamber'siz düğün mü olur? İşte değerli hemşehrimiz Yastıman da onyedi halk âşığı arasında. Bütün âşıklar teker teker mikrofona geldiler. Jürinin isteği üzerine memleketleriyle ilgili şiirler söylemeye başladılar. Sıra kıymetli hemşehrimize geldi. Alkış alkış üstüne, ıslıklar gırla. Hemşehrimiz mikrofon başında:

– Muhterem dinleyiciler! Bizim memlekette bir söz vardır: Çağrılan yere erinme, çağrılmayan yere görünme. Ben de çağrılanlardan olduğum için, erinmeden İstanbul'dan kalkıp Mevlâna şehri Konya'ya geldim. İşte şimdi karşınızdayım. Ben aslen Kırşehir'liyim. Epeyden beri memleketime gidememiştim. Memleketimi çok özlemiştim. Bildiğiniz gibi, bülbülü altın kafese koymuşlar da "İlle vatanım" demiş. Ben de bülbül misali "İlle vatanım" diyom. Lâkin bazı sebeplerden dolayı uzun müddet memleketime gidemiyordum. Bu özlemle memleketim için "Muradım" diye bir şiir yazmıştım. Eğer isterseniz onu okuyum mu?

Etraftan "Oku! Oku!" diye sesler gelmeye başladı. Durur mu artık hemşehrimiz? Bülbül olup ötmeye başladı:

"Ölmez, sağ olursam bu yaz inşallah
Sılayı bir daha görmek istiyom
Çuğun'a varınca ya ağşam, zabah
Topraklara yüzüm sürmek istiyom.

Ahiervan, çarşı içi, hökûmet
Dinekbağı, Kayabaşı, İmâret
Akrabayı, eşi, dostu ziyaret
Uğrayıp hal-hatır sormak istiyom.

.....

Tok, çik, opban, mirre bir aşık atsam
Sakanın dımığna kurşun akıtsam
Üç yüz enek ütüp cebe bakıtsam
"Ne şişiyon la!" dedirtmek istiyom.

.....

Ey Şemsi Yastıman, ümitli kulsun,
Kısmet ise gayem yerini bulsun
Bu destanım buna vasıta olsun
Kırşehir'e selâm vermek istiyom".

deyip mikrofondan ayrıldı. Alkış ve ıslık sesleri yeniden birbirine karıştı. Bu sırada dinleyiciler: "Saz... Saz.... Türkü...." diye bağırıp çağırmaya başladılar. Bunun üzerine jürinin mikrofona davetiyle tekrar sahneye geldi. Bağrına bastı sazını. Herkesin hoşlanacağı bir türküyü başladı çalıp söylemeye:

Vaktimiz geçiyor, yaş ilerliyor
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?
Kimisi "Bekârlık sultanlık" diyor
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Ben kendi gönlüme hayli danıştım
Çok kızlarla senli benli konuştum
Talip oldum, çok dil döktüm, tanıştım
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir İstanbul kızı dedi: Gelirim
Dedim: Beş yüz gayme aylık gelirim
Dedi: Bu boyama yetmez, ölürüm
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bir de kürt kızına savdı şans beni
Dedim: Nove tü çi, gırmançe zani?
Dedi: Beş - altı bin koyunun hani?
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

İngiliz kızına ettik dünürlük
Dedim: Görl kud ya bikam may darling?
Dedi: Senin ile edemem dirlik
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

Bu Şemsi Yastıman bilmem neylesin?
Daha kime müracaat eylesin?
Dinleyenler Allah için söylesin
Acep evlensek mi, evlenmesek mi?

"Bravo! Yaşa!" sesleri ile alkış tufanı birbirine karıştı. Kıymetli hemşehrimiz dinleyicileri selâmlayarak geri çekilip sahneden ayrıldı. Dakikalar geçiyor, hâlâ alkış tufanı devam ediyordu.

Ve yarışmanın neticesi ilân edildi. Değerli saz üstadımız Şemsi Yastıman şiir bölümünde "Muradım" şiiriyle birinci oldu.

*Fahreddin Kuşçu, " Âşıklar Bayramı ve Hemşehrimiz Yastıman", **Yeni Kırşehir Gazetesi**, Yıl: 4, nr. 1108, 28 Kasım 1966, s. 1-2.*

ŞEMSİ YASTIMAN

Evinde gördüm: Arslan!
Dükkânında gördüm: Arslan!
İşret meclisinde gördüm: Arslan!
..... Saz mı?
Çalar.
Oyun mu?
Oynar.
Lâf mı?
Atar.
Neş'e mi?
Katar.
Şiir mi?
Yazar.
Kırşehir toprağı mı?
Öper.
..... Ey Şemsi Yastıman, mâdemki böylesin, mâdemki öbür arslanlıklarının dışında bu memlekete âşıksın, bu şah hissini hazır şuraya gelmişken etrafına bir ateş aşısı yapar gibi aşıla!
– Vakit yok!
– Vakit yoksa Terme'yi, Karakut'u bırakıp yazıya çık ve oradan kazdığın bir öksüz çiğdemi döşüne takıp öyle gez, dolaş.
..... Öyle gez, dolaş ki, görenler ne demek istediğini hemen anlasınlar.
..... Anlasınlar, kavrasınlar, bilsinler ve öğrensinler:

Severiz biz vatanın her şeyi, her her şeyini,
Meselâ: Bir çiçek halinde gülümser şeyini.

*Celâl Tekiner, "Şemsi Yastıman", **Yeni Kırşehir Gazetesi,** Yıl: 4, nr. 1167, 8 Şubat 1967, s. 2.*

ÜNLÜ HALK OZANIMIZ ŞEMSİ YASTIMAN

Anadolu insanı mert, cömert ve yeri geldiği anda ulusu ve vatanı için canını feda etmekten çekinmemektedir.. Anadolu insanı vefalı ve vatanına âşıktır.... Hangi il'e giderseniz gidiniz, bir iki halk âşığını, halk ozanını görmek mümkündür. Uzun yıllar önce, Dadaloğlu, Yunus Emre, Şeyh Galip, Selim, Nesimî, (vb.) ve çağımızda Aşık Veysel, Sefil, Hüda, Divanî, Hicranî, Davud Sulârî, Aşık Reyhanî (vb.). Bir de Şemsi Yastıman var. İşte ben bu yazıda bu ünlü halk ozanımızdan bahsedeceğim, onu tanıtacağım....

Kırşehir'li Şemsi Yastıman, halen İstanbul'da yaşamaktadır. Zaman zaman İstanbul Radyosu'nda içli sesinden türkülerini dinlemekteyiz.

Şemsi Yastıman'ın, "Memleket Hasreti" adlı şiirinin ilginç bir hikâyesi vardır: Yastıman bir gün doğduğu ili özlemiş ve Kırşehir için bir türkü yakmış. Kırşehir'e özgü bir anlatımla ve halk geleneğinden sapmadan oranın mahallî dili ile bu ünlü şiiri kaleme almış. Sonra da besteleyip plâğa okumuş. Gel zaman git zaman, Mahir TEMEL adlı bir şahıs Karadeniz Ereğli'sinde yayımlanan bir gazetede bu şiiri neşretmiş ve altına da kendi adını yazmış. Ben bu durumu tebist edince Ankara'da münteşir bir gazetede olayı kınayan bir yazı neşrettim. Bu yazıyı okuyan Şemsi Yastıman'dan şu mektubu almıştım:

"Muhterem Abdülkadir Güler bey.

Tahir Kutsi bey kardeşimiz bana bir gazete yollamış. Sanat dünyası sayfasında kıymetli yazınızı okudum. Bir aşırıcı, bizim şiiri kendi diline uydurmuş, heybeyi bozmuş, torba yapmış. Ne yapalım zamanımızda böyle sanat hırsızlıkları da moda oldu. Ancak komşunun boncuğunu çalan geceleri takınır, diye bir ata sözümüz vardır, işte sizin gibi eleştirmeci de yakalar, mesele ortaya çıkar. Sağolunuz, var olunuz. Esaslı dokunmuşsunuz, insan olana bu kadar kâfi."

Gibi veciz sözlerle teşekkür etmişti Şemsi Yastıman. Oysa ben bir görev yaptığıma kani idim.

Şemsi Yastıman'ın şiirleri çoğunlukla halk ozanlarında görüldüğü üzere dörtlükler ve kıtalar halinde memleket, millet, aile, yurt, çocuklara ve gençlere öğütler, şoförlere nasihat gibi halk ozanlarının uslûbuna uydurmaktadır.

Meselâ bir şiirinden örnek verelim.....

"Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah
Sılayı bir daha görmek istiyorum.

Çoğun'a varınca ya akşam, sabah
Topraklara yüzüm sürmek istiyorum.

Kaman'ı, Mucur'u, Çiçekdağı'nı,
Kındam, Dinekbağı, hem Özbağı'nı,
Köylü, kentli, hastasını, sağını,
Görüp bir muhabbet kurmak istiyorum.

Hacı Bektaş, Ahi Evran Sultanı,
Âşık Paşa Kaya Şeyhi Cananı,
İmaret'te neslim Şeyh Süleyman'ı
Âşk ile bağrma basmak istiyorum."

.....

.....

Abdülkadir Güler, "Ünlü Halk Ozanımız Şemsi Yastıman", Hedef (Aylık Gazete), Mart 1974, s. 5.

YASTIMAN'IN TÜRKÜLERİ

Toplumların içinde, çeşitli yaradılışta kişilerin olduğu bilinir. Bunların değerlendirilişleri de, kendine özgü bir ayrıcalık içindedir. Kiminin şöyle, kiminin böyle. Ancak, halk ozanları olarak tanımlananların değerlendirilişleri ise bir başkadır. Onlar, halkın en sevdiği kişiler arasında, belkide başındadırlar.

Şemsi Yastıman, türküleriyle zihinlerde yer etmiş bir halk ozanı. Hele, kimseye nasip olmayan bir uslûb ile, haklı bir takdir topluyor. Sazıyla, sözüyle, milyonların sevdiği kişiler arasına girebilmiştir. Herşeyden evvel bunun başarıcısı olabilmiştir. Ş. Yastıman Sazevi yayınları arasında, var ettikleri de, ileriye yönelik içinde bulunuyorlar. Tezgâhımızda bulunan yayınları şöyle sıralanmakta ozanımızın, üstadımızın;

– Sazdan bilgiler (Notasız saz öğretir),

– Sazdan düzenler,

– Türkten Türküler,

– Ş. Yastıman'ın kendi deyişleri,

– Sözden Türküler.....

Bazılarının ikinci baskıları yapılmış. Türkünün ne olduğu / Türkülerin

vatanı ve zamanı / Türkülerin doğuşu ve yayılışları / Türkü ve tabiat / Türkülerin yapıları birbir anlatılmakta. Türkülerin çeşitleri sıralanırken şöyle bir görüntü çıkmakta karşımıza;

– Vak'alı,

– Hisli,

– Çoban ve tabiat türküleri / Aşk / Yiğitlik / Tören / Karşılıklı / Oyun Havaları / Ninniler / Ağıtlar...

Zenaatların dile getirilişinde büyük ustalığı var Yastıman'ın. Sanki, tümünde görev almış, zaman tüketmiş. Zaten, halk ozanlarının özelliği ve ulaşılması güç olan yönleri de burada saklı. Memur, tuhafiyeci, marangoz, fırıncı, manav, kunduracı, her şey olmuş ozanımız. Bakalım neler söylüyor dörtlüklerinden ikisinde:

"Garip kaldım kimse yardım etmedi,
Küçük memur oldum maaş yetmedi
Ev geçimi hiç de düzgün gitmedi,
Ceryanı kestiler, kaldık gaz ile...

Doktor oldum, tedaviye geldiler
İlâç verdim, zehirlenip öldüler
Dişçi oldum, suçu benden bildiler
Zayıf gelen, çıktı şişman yüz ile..

Hepsi okunmalı, hepsi dinlenmeli Yastıman'ın deyişlerinin. Büyük bir araştırmacı ozanımız. Duyuyor, dinliyor, sonra dile getiriyor. Biraz da, yukarda da belirlediğimiz gibi, kimseye nasip olmayan bir yaradış gücünün oluşundan, ulaşılmazlık içine giriyor. Yazışmak, yapıtlarını tümünün edinicisi olmak en iyisi.

İsa Kayacan, "Yastıman'ın Türküleri", Tasvir Gazetesi, 28 Şubat 1976, s. 2.

ELİNDE BAĞLAMA İLE DOLAŞAN ADAM ŞEMSİ YASTIMAN

Şemsi Yastıman destanını yazana dek, elinde bağlama ile doğmuş dedirtecek kadar bu çalgıya düşkündü. Yastıman'ın hayatı bağlama ile başladı ve bu gidişle belki de bağlama ile bitecek..

Yastıman, bağlama metotları yazdı. Daha sonra bağlama üretmeyi de düşündü. Bugün bağlama çalanların çoğu onun yöntemleriyle bağlamaya başlarlar. Birçoğu da onun elinden geçen bağlamaları kullanırlar.

Yastıman, televizyon için oldukça yeni ve seyrek bir yüz sayılabilir. Ama onun ününe ün katması için televizyona da pek ihtiyacı yoktur. Anadolu'nun dört bir yanında köylerden kasabalara dek herkes, Şemsi Yastıman adını duymayan da yoktur. Müzikle uzak yakın ilgisi olup, Şemsi Yastıman adını iyi bellemeyen kalmamıştır.

Şimdi yedek, seyrek aralıklarla da olsa elinde bağlama ile Yastıman destanını televizyonda söyleyen saz ustası, bu kez "Curcuna 79" da gene beğeni topladı. Ancak onun sanatını icra etmesi için gerekli ortamı bulabildiğini söyleyemeyiz.

Yastıman'ın dileği, bir halk müziği programında kendi memleketlilerine seslenmek, Sivas'ın, Doğu'nun ezgilerini uzun uzun dile getirmek.. Ola ki, bu fırsat ona verile.....

Hürriyet Gazetesi, Pazar İlâvesi, 11 Mart 1977.

ŞEMSİ YASTIMAN :

YAZI VE SÖZLERİYLE DİLLERDEN DÜŞMEYEN BÜYÜK SANATÇI

"Nerede o şarkılar!."

Eskiler hep eski şarkıları beğenirler hep eski insanların tavır ve seslerini hareketlerini ve hatta davranışlarını överler ve sonra da şöyle seslenirler birbirlerine:

" – Nerede o şarkılar!."

Hatta bu isimle bir de beste ve şarkı da yapılmıştır, her halde eskilerin ve böyle düşünenlerin gönüllerini almak için...

Yalnız şarkılar mı?

Türküler de böyle değil midir?..

Sonra türküler değil bunları okuyan ve söyleşenleri de içine almak gerekir.

Bir rahmetli bayram Aracı vardı, bağlamasıyla karşısındakini büyüler ve

dudaklarından çıkan sözler insanı uzun uzun düşündürür ve çok kezde kahkahadan inletirdi.

Sonra bir Şemsi Yastıman çıktı. Herkesin dikkatini çekti. Tezene (Mızrap) ile dokunduğu sazı gerçekten dile getirir ve onu dinlemeye doyamazdınız hele esprilerle dolu sataşmaları dalaşmaları bir ömürdü. Şemsi Yastıman bir ara ismini öylesine yaydı ki onun bu ünü bugünkü Zeki Müren adını bile aşmış, çalıştığı gazinolar sırf onu dinlemek için dolup boşalmıştı.

Nefis bir saz çalışı vardı dinleyen doyamaz ve avuçları patlarcasına onu alkışlar hele atışmalarını dinlemek için o nerede ise oraya koşar ve karşısındakini nasıl "Mat" ettiğini yakından görmek isterdi.

"Şemsi Yastıman: Yazı ve Sözleriyle Dillerden Düşmeyen Büyük Sanatçı", Son Telgraf Gazetesi, 26 Kasım 1980.

TÜRK HALK MÜZİĞİ ZİRVESİNDE KOALİSYON

Türk Halk Müziği'nin üç ismi Belkıs Akkale, Arif Sağ ve Şemsi Yastıman, "Türkü Türkü Türkiyem" sloganı çevresinde bir araya gelerek bugün konserler dizisine başlıyorlar....

Ülkemizin dört bir yanından derlenmiş 40'a yakın örnek uzun hava, kırık hava ve oyun havasının yer aldığı İstanbul'da Şan Tiyatrosu'nda sahnelenen "Türkü Türkü Türkiyem" konserleri, Türk Halk Müziği adına bugüne kadar gerçekleştirilmiş en büyük olay niteliği taşıyor.. Hazırlıkları aylardır süren "Türkü Türkü Türkiyem" konserlerinin müzik sorumluluğunu, ülkemizi Japonya, Fransa, Hollanda, Federal Almanya, Belçika, Yugoslavya gibi ülkelerde temsil etmiş olan bağlama virtüözü Arif Sağ yüklenmiş durumda. Folklor kuruluşları içinde özel bir yeri olan Türk Folklor Kurumu, halk oyunları ekiplerinin de yer aldığı "Türkü Türkü Türkiyem" konseri, iki bölüm halinde sahneye konulacak... Birinci bölümde, yönetici Arif Sağ, solist Belkıs Akkale, tüm halk çalgılarının yer aldığı saz topluluğu ile kız ve erkek vokalistler, maddî değeri 40 milyon liraya yaklaşan yöresel giysiler içinde sahneye çıkacaklar... "Türkü Türkü Türkiyem"in "konuk sanatçısı" Şemsi Yastıman ise, ünlü karikatürize türkülerinden bir demet sunacak. Bu arada Belkıs Akkale ile de "çevirmeli" türküler söyleyecek... Arif Sağ'ın bağlamasını konuşturacağı bölüm ise, 'Türkü Türkü Türkiyem"in ikinci kısmında yer alacak.... Sanatçı, özel repertuarındaki türkü ve oyun havalarını tek başına seslendirdikten sonra, yine Belkıs Akkale ile "çevirmeli"

türkülerden örnekler verecek... Türkiye'nin Louis Armstrong'u olarak adlandırılan nefesli çalgılar ustası Binali Selman zurna ve meyi ile "Türkü Türkü Türkiyem" konserlerine katılan bir başka sanatçı.

Türkiye'nin türkülerle karış karış gezileceği "Türkü Türkü Türkiyem" konserleri bu günden itibaren Şan Tiyatrosu'nda haftada üç gün tekrarlanacak.....

BUGÜNE KADAR GERÇEKLEŞTİRİLMEYEN BİR OLAY....

Sanat yaşamının en zor sınavına çıkan Belkıs Akkale, "Türkü Türkü Türkiyem" konserleri ile ilgili olarak bakın neler söylüyor:

"Türk Halk Müziği'ne yaklaşık 20 yılımı verdim... Sanat hayatımın en verimli yıllarını yaşıyorum.. Türkü Türkü Türkiyem konserleri, Türk Halk Müziği adına, bugüne değin gerçekleştirilmiş olayların en büyüğü, görkemlisi ve anlamlısı olma özelliği taşıyor... Benim bu sınavımda yanımda Arif Sağ gibi dünyaya kafa tutabilecek bir müzisyen, Şemsi Yastıman gibi sazı eline, sözü diline yakıştırmayı hepimizden daha iyi beceren bir karikatürize türküler ustası ve Binali Selman gibi nefesli çalgılarda olağanüstü yeteneğe sahip bir sanatçı var. Saz sanatçısı arkadaşlarımız gerçekten harika çocuklar... Saz ellerinde kayboluyor adeta.... Vokalistlerimiz ise Devlet Türk Müziği Konservatuarı'ndan, Türk Halk Müziği'ne gönül vermiş ve hepsi de türkü notalarını tersinden okuyacak kadar yetenekli... Türk Folklor Kurumu'nun ekipleri için övecek kelime bulamıyorum... Onları ancak izlemek gerekir, anlatmakla olmaz... Özetlersem, ben de Arif Sağ ve hocam Şemsi Yastıman ustamız da, saz sanatçısı arkadaşlarım da, vokalist kardeşlerim de, oynayacak arkadaşlarım da, Türk Halk Müziği'nin bugüne kadar verdiği sınavın en büyüğüne çıkıyoruz.... Başarılı olacağız.... Ama bu başarı, Türk Halk Müziği'nin başarısı olacak...."

*"Türk Halk Müziği Zirvesinde Koalisyon", **Hürriyet Gazetesi**, 2 Mart 1984.*

CEBİMİZDEKİ TERÖRİST

TÜTÜN HARAP EDİYOR

.....

.....

Sigaranın zararlarını, uzmanlar bilimsel yönden anlatırlarken, saz ve söz üstadı Şemsi Yastıman, tütünün açtığı yaraları "Harab Etti Tütün Beni" başlıklı şiirinde bir güzel anlatmış ki, neredeyse bilim adamlarımız gerilerde kalmış.

Tütünde her türlü hastalığın bulunduğuna 16 dörtlükle dikkat çekilerek:

– "Gündüz demem, gece demem, / Ana sütü değil emem. / Bir iştahlı yemek yemem / Harab etti tütün beni"

– "Sağlam idim, oldum çürük / Sinem oldu sanki körük / Uykuda dahi öksürük / Harab etti tütün beni".

– "Hastalığı seri seri / Nefes darlığı kanseri / Hele midede ülseri / Harab etti tütün beni".

– "Söylesin kim gördü ise / Faydası neymiş herkese? / Gitti sıhhat ile kese / Harab etti tütün beni".

– "Ne dersiniz gençler buna? / Yol giderim kona kona / Sanki esir olduk ona / Harab etti tütün beni".

– "Şemsi der bu vaziyetim / Kendimeymiş eziyetim / İçenlere vasiyetim / Harab etti tütün beni". denilmektedir.

Ağzına sağlık üstad Yastıman, ağzına sağlık. Cebimizdeki Terörist tütünün zararlarını ancak sen anlatabilirdin, başarılı olabilirdin.

İsa Kayacan, "Cebimizdeki Terörist", Antalya Ekspres Gazetesi, Yıl: 3, nr. 706, 9 Nisan 1986, s. 2.

ŞEMSİ YASTIMAN'A

Gönülden gönüle seslenen ozan!
Sazında canlanır milletle vatan..
Koşturdun erleri burçlardan burca,
Aksetti hey heyin tarih boyunca.

Vurduğun her mızrap koparır feryat.
Kumrular dem çeker, çırparlar kanat...
Hasretle diz çöküp öptüğün toprak
Bana da, sana da kefen olacak.

Cevat Hakkı Tarım

Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 136, 16 Eylül 1963, s. 1.

SAYIN ŞEMSİ YASTIMAN'IN MEMLEKET ŞİVELERİNİ DİLE GETİREN ŞİİRİ'NE İLAVETEN YAZILMIŞTIR.

Şemsi Abi, bizde daha neler var
Sen bunnarın hepisini, bilmiyon
Yazmak istiyom ya bilgim birez dar
Nôrüyon lâ diyi hatir sormuyon.

Ula Üssün dirik, Hüseyinler'e
Mamıt diyi laf ederik, çok kere
Iramadan dirik, yerine göre
Sen bunnarın üstünde hiç durmuyon.

Jandarma'ya bizde, Cenderme dinir,
Çalmaşı, bulamaç kaşıkla yenir
Ôlen ekmâmizde bir kuru pendir
Yemedin mi de bunnarı görmüyon

Yalık idi burda, mendilin adı
Hâkim'e dinirdi biliyon, Kadı
Gursaksız dimek ne, bil bunu haydi,
Gırşaarin lâflarını nidiyon.

Iraf diller sen bilin mi terağa
Çılpamanın asıl adı tereya
Cumbul diller güz ayında koruğa
Tencereler, herenidir biliyon.

Saan, dabak sizde de var heralda
Pepililer gezer suda ve yolda
Kemer diller, kayış bulunur belde
Şalvarın adı şavraldır biliyon.

Birez daa insek dertlerimize
Aşiret komşumuz Kürtlerimize
İsim dâşikliği arzedem size
Haso'dur hasan'ın adı biliyon.

Oso diller Osmannara orada
Hüso'dur Hüseyin, belli burada
Mamo Mehmed'in adıdır, şurada
Mahmud'a da maho diller biliyon.

Ismayıl'a kürtler İso da diller,
Türkçesi bazlama hep lavaç yiller,
Ahmed'in yerine, der Ahmo giller,
Türkçesi antırmanı biliyon.

Zebe'dir zeynep'in adı sen bilmen
Aşe dense Ayşe'ye nasıl gülmen
Güle diyiverir, Güllü'ye hemen
Fate'dir Fatma'nın adı biliyon.

Şaziye'nin adı oluyor Şaze
Nazlı'dır aslıya diyollar Naze
Elif'e ele di, istersen tezi
Tez çabuk dimekdir, bunu biliyon.

Iradoyu annıyorsun ne dimek
Sago'yu çeketin yerine giymek
Asa'nın adına biz dirik değnek
Mesez, övendere gagdı biliyon.

Hülâsa yazmakla bitmez diyimler
Vardır bizde çeşit, çeşit giyimler
Kibarlar dayıya, dedi dayımlar
Emmi'ye amcalar, dendi biliyon.

Herşey densin, NAMUSSUZ'dur denmesin.
Elin hakkı, malı gibi yenmesin.
Yad ayısı vatanıma inmesin.
Aslan'ım TÜRK hep haykırsın diliyom.

Şemsi bu şiirleri de bestele
Her gelen memleket gülün destele
Hoşuna giden mısrayı hele
Çalda dinleyelim, bunu diliyom.

Daha fazla söylemeye ne hacet
Yeter didi, Kemal Şimşek nihayet
Selâm'ın beklerim, yazarsan, şayet
Sizi Allah'a emanet idiyom.

Kemal Şimşek
31 Ağustos 1968
Boztepe - Kırşehir

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

ŞEMSİ YASTIMAN'A

Oturu oturu usandım vallah.
Adresime bir saz gönder de gelsin.
Bir kuruş desende verememem billah
Cabadan bir tek saz gönder de gelsin.

Yavaş, yavaş uğraşayım çalmağa.
Gönlüme dolan hüznümü almaya
Hep ağlarım, hakkım yokmu gülmeye.
Bu dertliye bir saz gönder de gelsin.

Hem ödeyiver postanın parasın.
Açık olsun renk, istemem karasın.
Merhem olup şu kalbimin yarasın.
İy'edecek bir saz gönder de gelsin.

Tavsiyen olursa birde mektup yaz.
Hatıra olsun Kemâl'e de bu saz.
Hadi canım anlayışlı ol biraz.
Hemşehrine bir saz gönder de gelsin.

Dilencilik bakın kolaymış meğer.
Soyadım Şimşek'tir bilmezsen eğer.
Kuruşluk hatıra milyonlar değer.
Boztepe'ye bir saz gönder de gelsin.

Kemâl Şimşek
15.01.1971
İmza

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.

BOYACI'DAN ŞEMSİ YASTIMAN'A

Derunu dilden ve canu gönülden
Selâm ve sevgiler Şemsi Yastıman
Çekeriz hasreti ne gelir elden
İstiyok sohbetin Şemsi Yastıman

Nörüyon nasıssın iymisin hele
Gine dokanınmı o sarı tele
Seninnen yürüsek acık evele
İstiyok sofranı Şemsi Yastıman

Anırmâ giripte ah bi yıkansak
Şöyle bi de dinek bağa uzansak
Ağımızda olsa bi balık tutsak
O da bilek gibi olsa Yastıman

Kırşarde acık gıvama girdi
Belediye eleddiri her yana verdi
Gındamın yoluna gum da serildi
Nâdar ilerleik görsen Yastıman

Irgatlar teybinen sokakta gezer
Çeker dabancayı on fişek ezer
Bi görsen buralar Paris'e benzer
Alayı şârli oldu Şemsi Yastıman

Tiiy gelde gör mini ile maksiyi
Köylere dutuyor gara taksiyi
Gayri heç bânmiyok bizler eskiyi
Elliruş münübüs bağa Yastıman

Burada da çuvaldı solcuynan sacı
Bizde dırmanıyok gayri yamacı
Birine garışmaz gasabın Hacı
Zenaat türküsünü çalar Yastıman

Cakcân Mehmet var ya sana ne diyo
Nörelim bilader ayıp ediyo
Bizim Nevzat bu yıl hacca gidiyo
Senin niyet yok mu Şemsi Yastıman

Ersan'la Dursun'un selâmları var
İki gazetede kelâmları var
İstanbul'a acık mermları var
Bana demiyolar gidek Yastıman

Ahi günü gelde halelleşelim
Eskiden yeniden bir dertleşelim
Helebiş guralım az dilleşelim
Elbagi selâmlar Şemsi Yastıman.

Boyacı

Not: Mahallî ağız ile yazılmıştır.

Doğuş Gazetesi, Yıl: 1, nr. 121, 15 Haziran 1973, s. 1.

ŞEMSİ YASTIMAN'IN BOYACI'YA HEDİYESİ

Şair Boyacı'yı, dün çok neşeli gördüm. Kendisinden sebebini sordum. "Cidden bu gün iyi neşeliyim, nasıl fark ettin" dedi. Şairler sevinçlerini, yalnız sevinçlerini değil kederlerini de herkesden çok belli ederler. Onların göz bebekleri genişledimi bilki sevinçlidirler, eğer göz bebekleri daralmış ise muhakkak üzüntüleri vardır.

Boyacı'nın gözleri ışıl ışıldı, her zamankinden başka bir gülümseme vardı yüzünde. Tatlı tatlı yine anlatıyordu: "Kıymet bilir dostlardan Allah beni mahrum etmesin, Şemsim bana iyi bir saz göndermiş. Allah ondan razı olsun. İşte ben böyle bir vefalı dosttan armağan aldım. Sevincime onun için diyecek yoktur". diyordu.

Haklıydı şu bizim Şair Boyacı, hemde çok haklıydı doğrusu. Boşuna dememişler atalarımız "Hayvan postundan, insan ise dostundan belli olur" diye. Şemsi Yastıman, Boyacı'ya yalnız bir saz göndermemiş, sazla birikte gönlünü de göndermiş oluyor bence.

Memleket hasreti şiirinin şairi Şemsi bu gibi hareketleri ile Kırşehir'e ne kadar bağlı olduğunu ve dostlarına ne kadar vefalı olduğunu bir kere daha göstermiş bulunuyor. Evet, Şemsi şimdi İstanbul'da bulunuyor; fakat onun şair gönlü daima Kırşehir'dedir. Sazını seslendirirken türkülerini söylerken Şemsi'nin nerede olduğunu anlamak zor değildir.

Şemsi Yastıman, zaman zaman Kırşehir'e gelir yeni açılmış güller gibi renk katar, neşe kayağı olur burada. Şemsi, Kırşehir'in Karacaoğlanı'na yolladığı sazla, doğrudan doğruya sinesinden çıktığı Kırşehir'in taşına, toprağına, havasına, suyuna velhasılı herşeyine selâmlarını da göndermiş bulunuyor.

Şemsi Yastıman'ı, Kırşehir'liler her zaman takdir eder ve onunla daima iftihar ederler. Şemsi'yi bizde Yeşilyurt gazetesi olarak hem tebrik ederiz hemde sevgilerimizle selâmlarız.

İlyas Sürmeli, "Şemsi Yastıman'ın Boyacı'ya Hediyesi", Yeşilyurt Gazetesi, Yıl: 17, nr. 3169, 26 Mayıs 1976, s. 1.

BOYACI'DAN:
ARMAĞANINDAN DOLAYI ŞEMSİ YASTIMAN'A TEŞEKKÜR

Benim Şemsim saz göndermiş çal diye
Çala çala tefekküre dal diye
Ayrılma, sen Âşıklıkta kal diye
Ayrılamam bu yollardan Yastıman.

Uz yapmışsın ellerin dert görmesin
Ulu TANRIM çile, azap vermesin
Hor görenler bu sefadan sürmesin
Ayrılamam bu dillerden Yastıman.

Zahmet edip bir gariban gardaşa
El atmışsın en kıymetli bağışa
Teller kattın şu bendeki akışa
Ayrılamam o, dillerden Yastıman.

Hesabın çok görülecek elinen
Haksızları dövüyorum telinen
İnsanlığa saygım tatlı dilinen
Ayrılamam o, dillerden Yastıman.

Mevleviydim, Ahî oldum Yurt için
Çal ha, çağır içimdeki kurt için
Post olurum ehli namus mert için
Ayrılamam bu yollardan Yastıman.

Hep Âşıklar sözlerinin eridir
Deyişi var dağlar, taşlar eritir
Duysun diye sağırlara seğirdir
Ayrılamam o dillerden Yastıman.

Boyacı der, selâm, sevgi hürmetim
İnsan bilir insanlığın kıymetin
Armağanın en değerli ziynetim
Ayrılamam bu tellerden Yastıman.....

Boyacı

Yeşilyurt Gazetesi, Yıl: 17, nr. 3169, 26 Mayıs 1976, s.1.

HEMŞEHRİMİZ ŞEMSİ YASTIMAN'A NAZİREN YAZILMIŞTIR. SEVİYORUM KIRŞEHİR'İ

Halısıyla kilimiyle
Seviyorum Kırşehir'i
Ahi Evran Velî'siyle
Seviyorum Kırşehir'i

Âşık Paşa yüce oluş
Cacabey ilim kuruluş
Süleyman Türkman-î duruş
Seviyorum Kırşehir'i

Lâle camii bir şah eser
Bahsetmezsem belkim küser
Motif motif nakış eser
Seviyorum Kırşehir'i

Kazankaya Kayabaşı
Karakurdu Kaplıcası
Hem toprağı hem de taşı
Seviyorum Kırşehir'i

Kümbetaltı, Hızırağa
Kervansaray, benzer dağa
Uzan biraz da Özbağ'a
Seviyorum Kırşehir'i

Allısıyla tellisiyle
Güzeliyle güllüsüyle
Şarkısıyla türküsüyle
Seviyorum Kırşehir'i

Bulguruyla yarmasıyla
Sarmasıyla dolmasıyla
Hâl ve hatır sormasıyla
Seviyorum Kırşehir'i

Erik, acar dal dal
Vişne, kiraz olur bal bal
Yazdı bunu Kemal Köksal
Seviyorum Kırşehir'i

Kemal Köksal

Kırşehir Pınar Gazetesi, 6 Ocak 1979.

ŞEMSİ YASTIMAN'A SAYGILARIMLA

İlimin iftiharı büyük şairim
Bu günlerde sesini alamaz olduk
Duydum hastaymışsın çok geçmiş olsun
Üzüldük bir süre gülemez olduk

Toprağımda doğan sanat güneşi
Cümle sanatçılarımızın başı
Acaba yetiştirmi bir daha eşi
Aradık cihanı bulamaz olduk

Bilirim seversin bizi özünden
Hiç bir hata kaçmaz senin gözünden
İyilik, dürüstlük vardır sözünden
Nedense kıymetin bilemez olduk.

Uzaktasın ama gönlümüzdesin
Çağlar geçse bile ömrümüzdesin
Şiirinle türkünle yanımızdasın
Devamında başka şey dilemez olduk

Görmesek de olur tek sen yaşada
Birlikte olalım gamda neşede
İlhamımız pirimiz Aşık Paşa'da
Giderek azaldı alamaz olduk.

Osmanım der daha bitmedi sözüm
Şu Kırşehir için yanar hep özüm
Tutmuyor düzeni kırıldı sazım
Bu yüzden oturup çalamaz olduk.

Osman Taş
T.C. Ziraat Bankası
Kırşehir Şubesi
İmza

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır. (Tarihsizdir).

ŞEMSİ YASTIMAN'A HİTAP

Şahsını görmedim duydum sesini
Namelerinden aldım saz hevesini
Yaptığın sazların 19 perdesini
Karşına geçipte çalmak istiyom.

Teller dile gelir sen çalarken sazı
Şeytan bunun neresinde sazın duası
Yanıktır sesi sazın duttan oyması
Her gün sesini radyoda duymak istiyom.

Gelirsem İstanbul'a dükkânına uğrarım.
Sazdaki maharetin parmağından sorarım
Güzel namelerinle mali hülya kurarım
Bende sen gibi bir saz çalmak istiyom.

Senin telin sazımda senin namen dilimde
Saz durmadan söyleniyor elimde
Maharet bende değil Şemsi Ağbeyimde
Bende sen gibi bir sazcı olmak istiyom.

Şiven hâlâ Kırşehir'in şivesi
Hoşuma giden sanatkârın böylesi
İstanbul'da yüce dağlar ötesi
Dağları aşıp yanına varmak istiyom.

Şahsını karşımda görmek isterim her an
Kırşehir'in saz üstadı Şemsi Yastıman
Şen çalarsan sazı ben olurum şadıman
Bu yolda sana yoldaş olmak istiyom.

Memleket Hasreti'nde anlatmışsın burayı
Senin sazın olursa istem ben curayı
Hemşeri olarak bana öğretirsen notayı
Hocam diye seni cihana yaymak istiyom.

Öğmekle bitmez maharetin çok fazla
Öğretti bir hoca Gelin Ayşem'i nazla
Sen teselli et beni başım sıvazla
Sessizce derdimi saza dökmek istiyom.

Şenlikte âlemde seni anarız
Radyoyu dinlerken karşımızda sanarız
Yastıman şerefe deyip rakıyı yudumlarız
Üç gözde sazınla bir âlem yapmak istiyom.

Yurduna hasret isen saçın ağarır başta
Saz yapım evin yine mi Beşiktaş'ta
Nasıl görmedim seni askerdim Kabataş'ta
Hırsımdan kafamı yere vurmak istiyom.

Feryatlarım hakikat sen zannetmeki yalan
Biliyorsun Kırşehir'de vardır Ahevran
Gönüldür bu ya dinlemiyorki ferman
Bana yoldaş diye senden derman istiyom.

Kalem yazıyor bunu ben ne söylesem boşuna
Acep yazdıklarım senin gidecekmi hoşuna
Mademki bu dünyanın eni sonu boşuna
Dertlerimi sekiz'lele dökmek istiyom.

Gönderirsen bir resmini sağ cebimde saklarım
Her anışta seni çıkarıpta bakarım.
Birde cevap verirsen sana çok minnettarım
Rüyalarımda seni her an görmek istiyom.

Sen çalarken sazı baban yapar çemeni
Sordumki bir gün ondan benim oğlum demezmi
Yüzünden nur akıyor cennet alâ meleği
Babanla seni bir arada görmek istiyom.

Müzik ruhun gıdası dememiş mi atalar
Ekizarası'nın orda kuzular otlasalar
Çalsa Kırşehir'in gülü atılsa ki naralar
Felekten de bir gün çalmak istiyom.

Sazla sohbet hoş olur yeşillik bir yer olsa
Sıra sıra masalar yeşilliğe kurulsa
Bu muhabbet bağında Şemsi Ağabey de olsa
Geriden bu âleme bende bakmak istiyom.

Küçük kabahat işler büyükler de af eder
Akortsuz bir saz, ustasını deleder
Yazmak istese kalem daha neler var neler
Müsadenle kalemi bir tarafa koymak istiyom.

Fazlaca yazsam şimdi başın ağırır
Vuruş olmuyor diye ustam bağırır
Sol elim perdelerde ağzım neyi çağırır
Lâf duymadan muhabbeti kesmek istiyom.

Çerkes Osman fazla üzme ustanı
İstanbul'a gidersen görürsün Yastıman'ı,
Feryatların nafile, geçirdin sen sıranı
Selâm edip sözümü de kesmek istiyom.

Osman Asarkaya

İmza

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır. (Tarihsizdir).

ŞEMSİ YASTIMAN'A

Boyacı'nın mektubunu aldın mı?
Ahbaba dosta haber verdin mi?
Evvelinden ona birşey sordun mu?
Şair seni çok özlemiş gel gayri.

Biraz da havadis ben karalayım.
Kalemle bağrından ben yaralıyım.
Burda ne var ne yok bak sıralayım.
İnanmazsan sen de gelde gör gayri.

Gardaşlık şarimiz pek çok üskeldi.
Gör ne alamancı, ne turist geldi.
Viske çıktı ırakılar pis geldi.
Kırşarini sen de gelde gör gayri.

Sanırsınki sokaklarda koşu var.
Kızda maksi, erkeklerde poşu var.
Yazacağım daha da çok hoşu var.
Gelde şârimizi sen de gör gayri.

Tanıyaman delâniler gıllandı.
Dik duran bıyıklar yere sallandı.
Ana, baba hep utandı, arlandı.
Moda değişmeden gelde gör bari.

Muhabbete tarlalara çıkıldı.
Öküzün boynuna teyp takıldı.
Yerli halka köylü diye bakıldı.
Şu şarin halini sende gör bari.

Gelde açık olsun gezelim.
Dipsiz göle gidip biraz yüzelim.
Kamış söküp birde şapka düzelim.
Özlediysen buralara gel gayri.

Firade firade selâm ederim.
Merak etme iyilerdir pederin.
Çekiyorsan bu şehrin kederin.
Bayramda olsun gelde gör bari.

Nevzat (Ulucan)

Not: Nevzat Ulucan, Şemsi Yastıman'ın hem çocukluk hem de Kırşehir Defterdarlığı'nda memurluk yaptığı sırada birlikte çalıştığı mesai arkadaşıdır.

22.01.1995 tarihinde Dursun Yastıman'dan alınmıştır.
Yeşilyurt Gazetesi, Şubat 1971.

ZAMNÂME

Selâm olsun Turgut Bey abimize,
Aldığımız soluğa da zam yapsın,
Karada zam bitti, insin denize,
Tutulmuş balığa da zam yapsın.

Gördük enflâsyon denen zorbayı,
Lüks yemek sayıyoruz çorbayı,
Eskiciden giyer olduk urbayı,
Sefil giyim kılığa da zam yapsın.

Görüyoruz ettiğini doların,
Nedir çektiği bu garip kulların,
Yer altından çıkan sıcak suların,
İçindeki çeliğe de zam yapsın.

Görmedi bunları bizim soyumuz,
Hem zam olur, hem de gelmez suyumuz,
Usluyken isyankâr oldu huyumuz,
Eli kolu bağlıya da zam yapsın.

Adem Kılıç
Kırşehir

Not: Şemsi Yastıman, Âdem Kılıç'a hitaben "Âdemname" adlı bir şiir yazmıştır.

Sabah Gazetesi, 2 Şubat 1989.

KIRŞEHİRLİ OZAN ŞEMSİ YASTIMAN'IN ŞİİRİNE SAHTEKÂRLIK

Kırşehir'li şair Şemsi Yastıman, 15 kıtalık "Zamnâme" adlı şiirinden ilk 4 kıtasını Sabah Gazetesi'ne kendi adına gönderilerek ödül kazanan Adem Kılıç'ı mahkemeye vereceğini söyledi.

Çeşitli özel günlerde şiirler yazan Şemsi Yastıman, gazeteniz Genel Yayın Müdürü Hayri Çopuroğlu'nu telefonla aradı ve "Zamnâme" şiirini kendi adını kullanarak Sabah Gazetesi'nin "Al Kalemi Eline, Yaz-Kazan" köşesine gönderen ve 100 bin lira kazanan Adem Kılıç'ı mahkemeye vereceğini söyledi. İstanbul'da yaşayan Yastıman, ayrıca Sabah Gazetesi'ni de aradığını ve durumu kendilerine illettiğini belirtti. (1)

AÇIKLAMA

Sayın Adem Kılıç, şiiriniz aynen ünlü sanatçı Şemsi Yastıman'dan alındığı için 100 bin liranızı yollayamıyoruz. (2)

1. Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 12, nr. 2104, 6 Şubat 1989, s. 1.

2. Mazlum Göknel, "Al Kalemi Eline, Yaz Kazan", Sabah Gazetesi, 9 Şubat 1989.

VII. ŞEMSİ YASTIMAN'DAN FIKRALAR

BUNA DA ŞÜKÜR

Kuşdili Mahallesi İmamı meşhur "Şerefoğlu Kulaksız Hoca" diye anılan Hasan Efendi'nin ağzından:

Bir sohbette ahbapları sormuşlar:

– Hocam cemaatin nasıl kalaba mı?

Kulaksız Hoca cevap verir:

– Az sayılmaz. Ben varım, caminin imamı, hatibi, müezzini, Şerefoğlu Hasan Efendi, Kulaksız Hoca, bizim avradın kocası, çocukların babası, kaynanamın güveysi, kayın pederin damadı, dedemin torunu, emmimin yiğeni, Ağbimin kardeşi.... Buna da şükür, cami boş kalmıyo.....

(Dikkat edilirse saydıkları hep kendisi)

ZOR İŞ

Kırşehir'imizin Çukurçayır mahallesinden bir evin, 12-13 yaşlarında bir de oğlu varmış. Oğlanın, doğuştan alt dudağı ortadan yırtık imiş (Davşan dudağı dedikleri).

O zamanlar Kırşehir'de elektrik de yokmuş. Bir gece, yatma zamanı, evin babası, gaz lâmbasına yakın duran oğluna:

– Irıza, demiş, gağli lâmbayı püfle de uyuyalım.

Oğlancağız üflemiş, püflemiş, lâmbayı söndüremeyince canı sıkılmış ve içinden şöyle demiş:

– Bobam da nerde zor iş var, hep bana buyurur!

DESTERENİN KIYMATI NE?

Bağbaşı mahallesinden bir hemşehrimiz, oğlunu komşusuna gönderip, testereyi istetmiş. Hacete çok meraklı ve komşularına hacet vermekten ağzı yanık komşu, bu defa istenilen testereyi vermek istemiyerek

– Yiğenim, kıymatı yok, vereyim; lâkin götürüp yaş ağaçları kesersiniz!

– Valla iki senelik kuru ağaç! deyince, komşu:

– O, değil mi zaten testerenin canına okuyan! deyip testereyi vermemiş.

İkizarası (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 8 Haziran 1968.

SAZ EVİ'NE GELEN BİR MEKTUP VE CEVABI

Şemsi Yastıman'a Anadolu'dan ve Trakya'dan her zaman sayısız sipariş verilir. Bu arada bir gün şöyle bir mektup geldi:

" Aşağıdaki adresime 6 takım tel, 3 tazene ve bir eşşek (*) göndermenizi rica ederim."

Şemsi Yastıman da bu mektuba şu cevabı verdi:

"İstanbul'da hadi deyince eşşek bulunmaz, arzu ederseniz bir taksi gönderelim."

Meğer o memlekette eşiğe eşşek denirmiş. Tabiî Şemsi Yastıman, siparişi verenin ne demek istediğini anlamış, ona diğer siparişleri ile birlikte bir de eşik göndermişti. Fakat Şemsi, bu işin şaka tarafını hiç kaçırır mı?

Şemsi bunu bana anlattı, ben de size naklediyorum.

(*) Sazın kapağındaki teller bindiği orta eşik demek istenilmektedir.

Şemsi Yastıman -İhsan Hınçer, Sazdan Bilgiler, İstanbul 1975, s. 48-49.

TEŞEKKÜR EDERİM HOCAM, YİYEMEM, DİŞİM AĞRIYOR

Şemsi Yastıma'nın Beşiktaş'taki Sazevi'nin Dershanesinde saz meraklıları harıl harıl bağlama dersleri alırlar. Şemsi'nin işleri başından aşkın olduğu için saz derslerini Kayseri'li iyi bir bağlama öğreticisi olan AdnanTürköz verir.

Bir gün Adnan Türköz, yeni bir talebesine ikinci veya üçüncü dersinde:

– Kardeşim, demiş, sana bugün "oklavayım, pazıyım" ı vereyim mi?

Delikanlı biraz düşünmüş, sonra:

– Hayır Hocam, ben o dersi almıştım, diye cevap vermiş.

Adnan Türköz, yine sormuş:

– "Koyun gelir kuzuyunan" ı aldın mı?

– Aldım Hocam, onu da istemem!

Türköz tekrar sormuş:

– Ya, "süt içtim dilim yandı" yı ?

– Onu da istemem, efendim! Aldım...

Adnan Türköz, daha ilk derslerine geldiği halde bütün saydıklarını alan

yeni öğrencisine:

– Öyleyse, dedi, sana: "Fındık, fıstık" ı vereyim.

O zamana kadar alnında ter taneleri boncuk boncuk olan saz ve türkü meraklısı genç şu cevabı verdi:

– Teşekkür ederim Hocam, dişim ağrıyor yiyemem.

ÖĞRENİRSEN, İYİ ÇALACAKSIN!

Şemsi'nin dükkânı günün her saatinde çeşitli insanla dolar, boşalır. Günlerden bir gün Şemsi ile otururken, kapının önünde bir taksi durdu. İçeriye giren orta boylu bir adamla Şemsi Yastıman sarmaş dolaş oldu. Hoşbeşten sonra Şemsi bize döndü kucaklaştığı genci tanıttı:

–Akrabam, dedi, adı Muzaffer Ünsal. Kırşehir'de benzin bayii. Çok şakacıdır.

Sonra da bizi ona tanıttı. Aradan biraz zaman geçmişti ki , kapı yine açıldı.Bu sefer içeriye müşekkel burnu, çıkık elmacık kemikleri ve bir hamsi gibi çevik sıçrayışlarıyle Karadenizli olduğunu anladığımız bir delikanlı giriverdi.

Selâm verdikten sonra, gözlerini, vitrin ve duvarlara asılı saz, bağlama, cura ve çeşit bulunsun, okul çocukları da boş dönmesin diye hazır bulundurulan mandolinlerde dolaştırdı. Hepsini ayrı ayrı tetkik etti. Sonra bir mandolini göstererek:

– Ha bu ut kaçadur da? dedi.

Şemsi Yastıman fiatını söyledi. Anladığımıza göre, Karadenizli delikanlı, bir saz almıya ve öğrenmeye karar vermişti. Üzerindeki elbiselerden bir inşaatta çalıştığı anlaşılıyordu. Saz çeşitlerini tanımadığı halde dahi bir saz almıya karar vermişti. Belki bir gece, belki bir an evvel bir saz dinlemiş, canevinden yaralanmış, bir saz çalmak iştiyakı kalbinde bir ateş hâlinde yanmıya başlamıştı.

Karadenizli, elini mandoline doğru uzattı. O sırada Yastıman hemen yerinden kalkarak:

– Hemşerim, dedi, onu bırak, o ne ut, ne de bizim sazımızdır.

Hemen uzandı. Duvardan bir bağlama aldı. Karadenizliye uzattı:

– Al, al.... Dedi..... Alacaksan bunu al....

Karadenizli bağlamayı aldı. Sapından tutarak başından gövdesine kadar huşû içinde tetkik ederek elleriyle okşadı. Sonra Muzaffer Ünsal'ın yanına oturarak tazeneyi teller üzerinde rastgele gezdirmeye başladı. Böylece birkaç dakika geçtikten sonra, başını kaldırdı, Şemsi Yastıman'a:

– Ha ben, bu çalgıyı çalapileceğ muyum?

Şemsi Yastıman bize bakıp omuzlarını kaldırırken, nüktedan Muzaffer Ünsal imdada yetişti:

– Tabiî hemşerim, dedi, öğrenirsen, iyi çalacaksın!

Şemsi Yastıman -İhsan Hınçer, Sazdan Bilgiler, İstanbul 1975, s. 46-47.

NE VAR NE YOK?

Şemsi Yastıman üstadımız "taşlamalarına" devam ediyor. Örneğin, son eserinde dünyayı bıraktı, uzaya sardırdı: "Karnınız aç mı, yoksa tok / Atmosferde ne var, ne yok" diye hal hatır soruyor... Sonra sürdürüyor: "Ay mı, merih mi iliniz / Hangi lisan diliniz / Sizin de çok mu deliniz / Uzaylılar hoş geldiniz"

Biri, "Üstad 4000'lere karıştı" dedi, bunu duyunca...

– "Neye karıştı?"

– "Canım eskiden "kırklara karışmak" denmez miydi? Uzayda ölçü ışık yılı olunca herşeye zam gelir; kırklara değil, olsa olsa dört binlere karışılır... Hem "40'ların karışması" bir siyasal olay..."

– "....?"

– "D.P. örneğin... Kırklar nasıl karıştı, 20'lere indi... Zaten Balarıları da öyle diyor...."

– "Karıştı mı diyorlar?"

– Hayır canım, sahnede fıkra anlatıyorlar. Ferruh Bozbeyli hukuk mezunuymuş, yüksek öğrenimini İstanbul'da yapmış, bu şehri pek sevmiş, tek semt müstesna ama.."

– "Hangi semt?"

– "Süleymaniye..."

Milliyet Magazin, 16 Kasım 1975, s. 2.

VIII. DERLEDİĞİ ATA SÖZLERİ, LÂKAPLAR VE KENDİSİNDEN ÖZ DEYİŞLER

KIRŞEHİR VE HİNTERLANDINDA SÖYLENEN ATA SÖZLERİ

Sözlük karşılığı olarak uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mâl olmuş sözlere ata sözü denilmektedir.(1)

Şiirlerinde ve günlük konuşmalarında sık sık ata sözlerimize ve deyimlerimize başvuran Şemsi Yastıman, anonim olan "Kırşehir ve Hinterlandında söylenen Ata sözleri"ni toplayıp neşretme imkânı bulmuştur. "Kırşehir ve çevresinden topladığı bu ata sözlerini aynen aktarıyoruz.

– A –

– Allah isterse bir kişinin işini, mermere geçirir dişini.
İstemezse bir kişinin işini, muhallebi yerken kırar dişini.
– Açma sırrını dostuna,
Dostun dostu vardır, o da söyler dostuna.
– Acı söz tatlıdır, tatlı söz acı.
– Asma sakal, takma bıyık.
– Ay Ramazan, gün Cuma, öğle oldu, hâlâ caminin kapısı açılmadı.
– Atılan ok geriye dönmez.
– Anadan deliye muska neylesin?
– Asılmağa giden adama pabuç ısmarlıyor.
– Akça bulmuş da bohça bulamamış.
– Açlıkla tokluğun arası bir bazlama imiş.
– Allah'ın deli kula ihtiyacı mı var?
– Ağaç ne kadar meyve verse, dalı o kadar yere eğilir.
– At elin, torba emanet, kuskun başkasının çul rehin.
– Arabanın ön tekerlekleri nereye giderse, arka tekerleri de oraya gider...
– Alıcı kuş lokmasını serçe yutamaz.
– Ardıç kadı, kavak müftü.
– Allah'la işini uydur, camiden kilim çal.
– Aldığın abdest, ürküttüğün kurbağaya değmeli.
– Ayının kırk türküsü varmış, kırkı da elma, armut üzerineymiş.
– Ark altından su bağışlıyor.
– Araba ile tavşan avlanmaz.

– B –

– Büyük lokma yut, küçük söz söyle.
– Bal içerde, arı dışarda.
– Bir koyundan iki post çıkmaz.

1. T.D.K., *Türkçe Sözlük I*, Ankara, 1988, s. 100.

– Bak zamana zamana, karga vurdu şahana.
Eşşekler arpadan bıktı, küheylân hasret samana.
– Bu dünya kırk kulplu kazan, bir ucundan tut sen de kazan.
– Bak hayırsız hastaya, yatağı bırakıp sıçar yastığa.
– Bu soğukta çaydan geçilir mi?
– Böyle dost varken, düşmana ne hâcet?
– Benim gönlüm öküz ile danada, senin gönlün rastık ile kınada.
– Böyle paçadan böyle su çıkar.
– Böyle kuşun böyle kuyruğu olur.
– Bu sis elbet dağılır.
– Beygirler tepişir, arada merkepler ölür.
– Boş duracağına, komşunun tavuğunu taşlasın.
– Beylik bağdan koruk yiyen köpeğe, döve döve pekmez sıçırtırlarmış.
– Bindiği atın nalını söker.
– Bakma kişinin kusuruna, bilse iyisini söyler.
– Bir iki besmele ile kaçacak şeytanlardan değil.

– C –

– Cin olmadan adam çarpayım deme.
– Cemaat imamı tanır.

– Ç –

– Çağırılan yere erinme, çağırılmıyan yere görünme!
– Çay taşının yanında çay taşı, say taşının yanında say taşı.
– Çok temiz adamdır. Doğunca bir kere ebe,
Ölünce bir kere imam yıkasın kâfi diyor.
– Çıngıraklı deve kaybolmaz.

– D –

– Doğruyan bilmez, yiyen bilir.
– Deveye binmiş, deve nerde diyor.
– Dün gördü, gün gördü.
– Devlet gemilerinde oğlum Hasan ara da bul!
– Deve ne halda, deveci ne hayâlda?
– Dana kaçtı, örme de kaçtı.
– Denizdeki balık, olmaz pazarlık.
– Düven süren öküzün ağzı boş durmaz.
– Deveci ile konuşan, kapısını büyük açar.

– Dışarı kar, içeri dar.
– Dövdün, sövdün, azarlaman ne oluyor?
– Dağlar kışını, herkes işini bilir.
– Düğünde zurna, hamamda kurna beğenmez.
– Demsiz derviş, imansız sofuya benzer imiş.
– Deveyi güden, ağuyu yutan bilir.
– Düğündeki sumsuk, yumruktan sayılmaz.
– Deveden büyük fil var.
– Duayı biz yapalım, yağmur Erciyes'e yağsın.
– Doğmadan çocuğa kaftan biçilmez.
– Dilsiz de olsa, kâmil belli olur.
– Dabbak mısın, it bokuna muhtaçsın.
– Deven büyük olsun da yük taşınmazsa taşımazsın.
– D...ediği eşeğin bonuna torba takmaz!

– E –

– Eli ile cebinin arası bir senelik yol.
– Erişmiş dirseği, kurumuş kursağı kalmış.
– Eşek olalı bir ot yesin de görsün.
– Ele si... bize öptürmez.
– Evinde var bir abası, gündüz oğlu giyer, gece babası.
– El oğlu, yel verir de yem vermez.
– Eğilen dal, kırılmaz.
– Eşeğe rakı içirmişler, çulunu bahşiş vermiş.
– Evlât yetir, aklını yitir.

– F –

– Fıkaranın eteğine kavurga koymuşlar da çü....m yandı demiş.
– Fare, kendi deliğine sığmadığı gibi, kuyruğuna bir de kabak bağlarmış.
– Fıkara bir tek olsa da badem içi ile beslesek.

– G –

– Gözlüye gizli olmaz.
– Gereği, gerekmezken al.
– Gökte düğün var demişler, kadınlar hemen: Hani merdiven? demişler...
– G..... ıslanmayınca balık tutulmaz.
– Güttüğü üç davar, ıslığı dağları tutar.
– Görene, köre ne?
– Gönülsüz iti kurda savsak, uluya uluya kurt getirir.

– H –

– Herkesin arşınına göre bez verilmez.
– Herkes kaşık yapar ama sapını ortalıyamaz.
– Her nimet, bir hizmetin karşılığıdır.
– Her bildiğini söyleme, her söylediğini bil.
– Herkesin hıyarı kendi elinde, ister soyar yer, ister kabuklu yer.
– Hırsız sekiz biz dokuz....
– Hüner ehlini takdir etmek hünerdir.
– Heriften yumurta alsan sarısı çıkmaz.
– Hasır kamışından şeker çıkmaz.

– I –

– Islanmışın yağmurdan pervası olmaz.

– İ –

– İnsanı asarken bile ifadesini alırlar.
– İyiliğe kötülük her kişi kârı, kötülüğe iyilik, er kişi kârı.....
– İğri cetvelden, doğru çizgi çıkmaz.
– İnsan ile sohbet etmek dürri gevher incidir.
Nâdan ile ülfet etmek tende canı incidir.

– K –

– Kuş, sevdiği çalıya konarmış.
– Kör, gündüzü görür mü?
– Kurttan kuzu doğmaz.
– Kocasının öpmeğe gönlü yokmuş da: "Avrat yanağın nerde?" demiş.
– Kör ölür, bâdem gözlü olur.
– Kurda: Bizim koyunları güder misin? demişler, kurt sevincinden ağlamış ve : Kuzuları da bizim çocuklar gütsün, demiş.
– Karnının doymıyacağı yere açlığını belli etme.
– Komşunun boncuğunu çalan, gece gece takınır.
– Kargaların anası: Yavrularım büyüyeli, yolcu bokuna hasret kaldım demiş.
– Köpeğe sormuşlar: Bugün kaç taş yiyeceksin? Kırık dölüne bağlı demiş.
– Kendi kusurunu bilmez, takdire bahane bulur.
– Kurdun yurdu olur mu?
– Köyden gelenin heybesine bakarlar.

– Kuş olsa uçamaz.

– Kırk senelik kargaya uçmak mı öğretiyorsun?

– Kafaları tütsüleyince borçları alacak görür.

– Kafa delik, beyin boş, tut kulağından çifte koş.

– Kilise karanlık, papaz kör.

– Kırk senelik kadıyım, böyle dâva görmedim.

– Kaz, koskoca yumurta yumurtlar hiç seslenmez, tavuk yumurta yumurtlar, mahalleyi ayağa kaldırır.

– Kol kırığı yen içinde, baş yarığı fes içinde.

– Kurban eti ile köpek tavlanmaz.

– Kırk bacanak, bir ayrık köküne sarılmışlar da, aramız ayrı düştü demişler.

– Kırılan ipin düğümü belli olur.

– Kardaş kardaş ile kavga etmiş, ahmaklar sahi sanmış.

– Kenef de pistir ya sıkışınca lâzım oluyor.

– Keçiye rakı içirmişler, kurdun evini sormuş.

– Kardaş kardaşı bıçaklamış, Dönmüş kucaklamış.

– Kırk hurda bir hurda.

– Kırk gün kar yağar, bir gün av olur.

– Kuş var eti yenir, kuş var eti yedirilir.

– Karga, karganın gözünü oymaz.

– Kimin ocağı yanarsa onda ısınır.

– L –

– Lâfı göz dinler.

– M –

– Mal, sahibine benzemez ise uyuz olurmuş.

– Maksadın üzüm yemek değil, bekçiyi döğmek.

– Meyva, ağacından uzağa düşmez.

– Mart dokuzu Nevruz, biz bunu anlarız.

– Mahkeme kadıya mülk olmaz.

– Meyhaneciye kefil göster demişler, İspirtocuyu göstermiş.

– Müflisliğinden değirmen bekler, kabadayılığından hak almaz.

– N –

– Ne umuyon bacından, bacın da ölüyor acından.

– O –

– Oğlan yer oyuna, çoban yer koyuna gidermiş.
– Orman: Beni kesen baltanın sapı benden çıktı dermiş.
– Okumayı bilmez ya, yazının itidir.
– Oturmasını bilmiyenin g... yırtılır.
– O zamana kadar ya deve ölür deveci kalır, ya deveci ölür deve kalır!
– O.ospunun kazandığı, bezendiğine yetmez.

– Ö –

– Ölünün evi bir gün, delinin evi her gün ağlarmış.
– Öküz harmanda sıçar, hatılda yer.
– Ölüye gelen kendi ölüsüne ağlarmış.

– P –

– Petekte balın olduktan sonra, sinek Bağdat'tan gelir.

– S –

– Sorma kişinin aslını sohbetinden bellidir.
– Sakızı pisliğe düşürdü.
– Soy köpek dişi dökülse de saldırır.
– Sinek, pekmezciyi tanır.
– Sarımsak yemedim ki, ağzım koksun.
– Sen bir garip çingenesin, nene gerek gümüş zurna.
– Siyah köpek beyaz olur mu?
– Samanlıktaki köpeğe kurşun işlemez.
– Sekmeden uçmak istiyor.
– Saman elin ise, samanlık senin.
– Sıçan düşmüş pekmezi, köpeğin yal çanağına koyup, misafir ağırlıyor.

– Ş –

– Şu karşıda yapı var geliyor keser sesi,
Ustalar meclisinde çıraklar keser sesi.
– Şâhin olduğu kanat çırpışından belli....

– T –

– Terazi var, tartı var, her şeyin bir vakti var.
– Tazısız ava çıkan, tavşansız eve döner.
– Topala karşı aksıyor.
– Tedbire takdir uymuyor.
– Terzinin işi kötü, yüzün ağartan, ütü....

– Tavşanı yatağında avlarlar.
– Tavşan dağı dolaşır, boku bize bulaşır.
– Tarlayı taş, yiğidi traş gösterirmiş.
– Tarla mı kesekli, biz mi koşamıyoruz.
– Terziyi memleketinden koğmuşlar, iğnem başımda demiş.

– U –

– Uçan kuşun kanadı kırılmaz.

– Ü –

– Üçü, on beş yaşında.....

– Y –

– Yağmurlu havada tavuğa su verilmez.
– Yazınki yediğim hurmalar, kışın kı....mı tırmalar.
– Yaralı kuşa tüfek atılmaz.
– Yel eserken harmanı savur.
– Yavaş tükürüğün sakala zararı var.
– Yiğidi öldür, hakkını inkâr etme!
– Ya çiğdem çıkar, ya kazık kırılır!
– Yabancıya kız vermeyin memleketi ikidir.

– Z –

– Zâlimin zulmü varsa, mazlumun Allah'ı var.
– Zengin olup da hiç tok, fakir olup da aç yok.

Şemsi Yastıman, "Kırşehir ve Hinterlandında Söylenen Atasözleri", I -II, *Türk Folklor Araştırmaları,* c. 4, nr. 93, Nisan 1957, s.1483-1484; c.4, nr. 44, Mayıs 1957, s. 1495-1496.

KIRŞEHİR'DE LÂKAPLAR

Kırşehir'de çok eskilerden beri söylenegelen lâkaplar (yani soyadları) günümüze kadar gelmiştir. Şehirde herhangi bir kimseyi, hâlâ lâkabiyle ararlar.

Bu lâkablar, bazan (.....oğulları), bazan da (...in) gibidir. Şöyleki:

Baktıroğulları, Topal Omar'ın gibi. Aşağıda sunduğumuz liste bu lâkaplardır. Bu lâkaplar sıralanırken, o sülâlenin asaleti, zenginliği veya diğer özellikleri göz önüne alınmamıştır.

Ne mutlu aslını inkâr etmeyene.....

Mahmudoğulları	Sağzenkoğulları	Kemiksizin
Sülükçüoğulları	Karafakıoğulları	İbişin
Kadıoğulları	Katırcıoğulları	Sarı Kâhyanın
Geçidepesioğulları	Şakirağaoğulları	Şarkâğsinin
Karavızıkoğulları	Simidin	Çakmağın
Gınıroğulları	Topal Omarın	Dilkinin
Çopuroğulları	Turşunun	Kanterimin
Baktıroğulları	Cakcakların	Derviş Ahmedin
Yastımanoğulları	Eşgilinin	Tayirin
Kurukafaoğulları	Göğebakanın	Obalının
Dingiloğulları	Etli Bekirin	Cırıcının
Musa Paşaoğulları	Kel Etemin	Deli Tefiğin
Şerefoğulları	Çentenin	Aklı Yukanın
Çitliklioğulları	İt Musaların	Fatikânın
Menendizoğulları	Nalbantların	Kağnıcıoğlunun
Mahmudoğulları	Fakıların	Kınacının
Kendirlioğulları	Kalenderin	Kiriz Alinin
Marmasanoğulları	Götüyaşın	Cacabeyin
Altınlıoğulları	Saçağın	Kavasın
Dedeoğulları	Yahyaların	Toklunun
Bölükbaşıoğulları	Ağanın	Haşhaşın
Mögüsüroğulları	Külekçinin	Ekciğin
Hacı Haliloğulları	Tohmağın	Emirlâğın
Keleşoğulları	Ağzıböyüğün	Civelâğın
Akçaağıllıoğulları	Kavafın	Artığın
Kocamanoğulları	Püskülcü Asımın	Göğ Oğlanın
Çobanoğulları	Kolcu Omarın	Necibin
Yeniceoğulları	Sağır Alinin	Esat Ağanın

Gül Yusufun
Aşçı Asimin
Kesimin
Güzel Alinin
Haşımın
Arap Kızının
Anasızın
Akkaşın
Hanifînin
Ekizin
Kör Rahminin
Tokmağın
Ceridin
Cezzuğun
Onparalığın
Âdil Efendinin
Müftünün
Çıtağın
Mıstığın
İnayetin
Kuzunun
Eselerin
Uyuzun
Derviş Çavuşun
Hacı Reşidin
Nalçacının
Besmağlanın
Bekir Efendinin
Darıcının
Havağalının
Mavulunun
Bitli Memmedin
Eşşek Halilin
Yunacağın
Yağlının
Habbağlanın
Uzun İmamın

Şemsi Yastıman, Âşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 5 Mayıs 1973, s. 9.

ŞEMSİ YASTIMAN'DAN ÖZ DEYİŞLER

Sözlük karşılığı olarak, bir düşünceyi, bir duyguyu, bir ilkeyi kısa ve kesin bir biçimde anlatan ve söyleneni bilinen özlü sözlere "Öz deyiş" denilmektedir.(1)

Şemsi Yastıman'ın dilinden düşürmediği ve kitaplarına da aldığı şu öz deyişlerini buraya almayı faydalı görüyoruz.

"Türkü bilmiyenler
Türk'ü anlıyamazlar."

"Türk'ü anlamak için
Türkü dinlemek gerek."

"Saz çalmayı zor zannetme, elde etmek eldedir,
Evvel hüner elde ise, sonra hüner teldedir."

"El elden üstün ise
Tel de telden üstündür."

"Sazın eskisi, telin yenisi."

"Azim ve sebattan dolayı
Her işin vardır kolayı."

"Türk oğluysan işte âdet
Ata'nı derundan yâdet."

"Aradığını bilmeyen
Bulduğunu anlayamaz"

"Buradan çıkarken temizle sümüğünü,
Yoksa!
Edep, kement atar sıkar ümüğünü"

1. T.D.K., Türkçe Sözlük II, Ankara, 1988, s. 1146.

"Bir kadeh vücuda yarar
İkincisi makûl karar
Üçüncüsü kafayı sarar
Dördüncüsü keseye zarar
Beşincisi dimağı yorar
Altıncısı hatır kırar
Yedincide belâ arar
Sekizinci plân kurar
Dokuzuncu vurur, kırar
On'da hâkim sual sorar."

"Bilmez isen edebiyat
O gaflette ebedî yat"

IX. ÖLÜMÜ ÜZERİNE YAZILANLAR

BİR VARMIŞ, BİR YOKMUŞ.

Sevgili okurlar,

Geçen Temmuz ayı içinde; Derneğimizin uzun yıllardır şeref üyesi bulunan, Polis dostu, hoşgörülü ve âlicenap kişiliği ile, her kesimce sevilen ve sayılan, hümanist kişiliği ile de, gönüllere taht kuran, büyük halk ozanı, ŞEMSİ YASTIMAN'I kaybetmiş bulunuyoruz.

O, edebiyat tarihine, sazı, sözü, esprileri ve kendine has şivesi ve babacan tavırlarıyla damgasını basmış ender bir kişidir.

O, bizim kuşağın, son halk ozanı, o gönül bahçemize kök salmış ulu bir çınardı. Onunla olduğumuz her muhabette ve toplantıda, gençlik yıllarımızı, delikanlılık günlerimizi tekrar tekrar yaşar, onun kendisine has şivesiyle söylediği, buram buram Anadolu kokan türküleriyle coşardık.

O birçoğumuzun şahsî dostu olduğu gibi, derneğimizin de, uzun yıllardır şeref üyesiydi. Tertip ettiğimiz her toplantıya hiç yakınmadan ve itiraz etmeden bilâücret iştirak eder, bizlere sazı sözü, türküleri ve espirileri ile, hoş ve neşeli saatler yaşatırdı.

Ne yazık ki edebiyat ve sanat tarihinin, koca çınarı da, her fani gibi, ecel kasırgasının yaman esintisine ve şiddetine dayanamıyarak, çok sevdiği ve cennetim diye nitelediği, Lapseki ilçesi, Adatepe köyü yakınındaki, yazlık evinde dostları ve sevdiklerinin arasında, huzur içinde ebediyete göçerek sevenlerini, dostlarını öksüz bıraktı.

Ruhun şad olsun ŞEMSİ AĞA, ruhun şad olsun ulu çınar, edebiyat ve sanat tarihi varoldukça, senin, kendine has, tavır ve şivenle söylediğin türkülerin kulaklarımızda olacak. Seninle uzun yıllar sohbet ettiğimiz masamızda, yanımızda, gönlümüzde olacaksın.

Rahat uyu Ağam .....

Yönetim Kurulu Adına
Dernek Başkanı
İsmet Güner

Güvenlik Polis Dergisi, c. 9, nr. 24, Temmuz - Ağustos 1994, s. 6.

ACI KAYBIMIZ

Uzun yıllar, derneğimizin şeref üyesi bulunan, Polis dostu, büyük halk ozanı, kadim dostumuz, SAYIN ŞEMSİ YASTIMAN'ı 10 Temmuz 1994 günü kaybetmiş bulunuyoruz.

Vasiyeti üzerine, yazlık evinin bulunduğu, her vesile ile, cennetim dediği, Çanakkale ili, Lâpseki ilçesi, Adatepe köyünde toprağa verilen, büyük halk ozanımıza, ulu Tanrı'dan rahmet diler, geride bıraktığı ailesi efradına, yakınlarına, dostlarına ve kendisini yakınen tanıyan mensuplarımıza, taziyetlerimizi sunarız.

Acımız sonsuzdur.

Büyük ozanımızın ruhu şad olsun.

Polis Emeklilerini Koruma
ve
Sosyal Yardım Derneği
Yönetim Kurulu

Güvenlik Polis Dergisi, c. 9, nr. 24, Temmuz - Ağustos 1994, s. 40.

HALK OZANI ŞEMSİ YASTIMAN ÖLDÜ

Kırşehirli ünlü halk ozanı Şemsi Yastıman, Çanakkale'nin Lâpseki ilçesinde evinde öldü.

72 yaşında ölen Yastıman, bir süredir kanser tedavisi görüyordu. Şemsi Yastıman'ın cenazesi, bugün Lâpseki'de toprağa verilecek. 1923 yılında Kırşehir'de doğan sanatçı ilk ve orta öğrenimi sırasında saz çalmaya başladı. Yastıman, 1950-1968 yılları arasında radyo ve sahne çalışmalarında bulundu. Türk Halk Müziği, dalında çok sayıda derleme ve bestesi bulunan Yastıman evli ve dört çocuk babasıydı. (1)

1.*Sabah Gazetesi,* 11 Temmuz 1994 s. 14;
Günaydın Gazetesi, 11 Temmuz 1994, s. 15;
Meydan Gazetesi, 11 Temmuz 1994, s. 3.

ŞEMSİ YASTIMAN

Bir süredir kanser tedavisi gören Türk Halk Müziği sanatçısı 72 yaşındaki sanatçı, dün Çanakkale'nin Lâpseki ilçesinde öldü. Dört çocuk babası Yastıman'ın bugün Lâpseki'de toprağa verileceği bildirildi.

Yastıman'ın ölüm haberi, memleketi Kırşehir'de büyük üzüntü yarattı (2).

ŞEMSİ YASTIMAN'I KAYBETTİK

Kırşehir'li hemşehrimiz büyük ozan Şemsi Yastıman, yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak Çanakkale'nin Lâpseki İlçesi'nde vefat etti.

Türk Halk Müziği sanatçısı olan ve TRT'nin repertuarında sayısız şiiri ve bestesi bulunan hemşehrimiz Şemsi Yastıman'ı 72 yaşında kaybettik. Evli ve 4 çocuk babası olan büyük ozan Şemsi Yastıman'ın ani ölümü Kırşehir'de büyük üzüntü yaratırken, cenazesi dün Çanakkale'nin Lâpseki İlçesi'nde toprağa verildi.

Gazeteniz "Kırşehir Çiğdem", Kırşehir'in adını her platformda en iyi şekilde duyuran Şemsi Yastıman'a Allah'tan rahmet; ailesine, yakınlarına ve bütün Kırşehir'lilere başsağlığı diler. (3)

2.*Hürriyet Gazetesi*, 11 Temmuz 1994, s. 22.

3. *Kırşehir Çiğdem Gazetesi*, Yıl: 18, nr. 2674, 12 Temmuz 1994, s. 1.

BELEDİYE BAŞKANI METİN ÇOBANOĞLU:

ŞEMSİ YASTIMAN'IN ADINI BİR YERE VERECEĞİZ

Geçtiğimiz Pazar günü kaybettiğimiz Kırşehir'li büyük ozan Şemsi Yastıman'ın adı Kırşehir Belediyesi tarafından bir yere verilerek yaşatılacak.

Belediye Başkanı Metin Çobanoğlu, büyük ozan Şemsi Yastıman'ın ölümünden büyük üzüntü duyduklarını belirterek, "Sevgili hemşehrimiz Şemsi Yastıman o güzel anlamlı halk türküleri ile ilimizi Türkiye genelinde tanıtarak şehrimize hizmet etmiştir. Bu ozanımızın ismini yaşatmak için şehrimizde bir yere adını vermeyi düşünüyoruz. Yakında düzenlemeyi düşündüğümüz "Ozanlar Şöleni"nde ise kendisine ayrıca yer vererek anacağız" dedi.

Kırşehirliler ise, Belediye Başkanı'nın Kırşehir'in tanıtılmasında büyük katkıları geçen ve aramızdan ayrılan Şemsi Yastıman'ın isminin mutlaka bir caddeye verilmesi gerektiğini belirterek, "Yaşadığı süre içinde Kırşehir'imizin tanıtılmasında büyük katkıları bulunan hemşehrimiz Şemsi Yastıman'ın adı mutlaka bir yere verilmeli ve yaşatılmalıdır. Sayın Belediye Başkanımız bir yere adını verebileceğini açıkladı. Oysa hiç düşünmeden ve en kısa sürede Belediye Meclisi'ni toplayarak değerli ve büyük ozanımızın ismini bir yere vermelidir" dediler.

"Belediye Başkanı Metin Çobanoğlu: Şemsi Yastıman'ın Adını, Bir Yere Vereceğiz", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2675, 15 Temmuz 1994, s. 1-3.

ŞEMSİ YASTIMAN'IN ARDINDAN

Şemsi Yastıman Çanakkale'nin Lâpseki İlçesi'nde yazlığında hayata gözlerini yumdu...

Hemşehrimiz Şemsi Yastıman ne söylediyse Kırşehir için söyledi... Altı yıl boyunca Anadolu'da gezginci âşıklar geleneğine uyarak Kırşehir'in adını ve kültürünü yurdun dört bir yanına taşıdı.....

Çok uzun değil, bundan birkaç yıl önce Kırşehir'e geldiğinde tüm dostlarını ziyaret etmiş, Kırşehir'i şöyle bir dünya gözüyle gören Şemsi Yastıman, o gün gazetemize de gelerek bize unutulmayacak anılarını, Kırşehir'e olan sevgisini anlatmıştı.....

Demişti ki sayın Yastıman, "Gayrı ben de yaşlanıyorum. Yaptığımız işlerden elimizi eteğimizi çektik sayılır" derken ne kadar da hüzünlüydü....

"Memleket hasretini az da olsa gidermek için 'Kırşehir Çiğdem' elime geçtiği zaman sanki Kırşehir'e gelip gitmiş gibi oluyorum. Bazen Katırcıoğlu Ertuğrul Ersan da şöyle bir dokunduruyor ya hoşuma gidiyor yani....." diyen hemşehrimiz Şemsi Yastıman'ın beklenmedik bir anda hayata gözlerini yumması bizleri ve seven hemşehrilerini gerçekten üzdü....

Hani içimizde şöyle birşey de geçmedi değil. Belediye hoparlöründe "Ozanlarımızdan Şemsi Yastıman vefat etmiştir. Naaşı Cacabey Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Aşık Paşa Mezarlığı'ndaki aile kabristanlığında toprağa verilecek....." sözlerine de duymak isterdik...

Bir düşündük de Şemsi Yastıman Kırşehir'de hiçbir kesime malolmamıştı. O tüm Kırşehir'e ve Kırşehir'liye malolmuştu... Her türküsünde "Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah" diye Kırşehir'e gelmek istediğini belirten dörtlükler yazmıştı. Ancak şiirleri geldi, türküleri ulaştı da, Kırşehir âşığı ozanımızın naaşı Kırşehir'e ulaşamadı.... Oysa ki bir haberle Kırşehirliler Cacabey Camii'ni doldurur naaşını Aşık Paşa Mezarlığı'na kadar omuzlarda taşırdı... Olmadı, Kırşehir'in toprağında yatmak nasip olmadı!....

Ey Şemsi Yastıman öylesine zamansız ve habersiz gittin ki, ya sen Kırşehir'i tanımadın, ya da Kırşehirliler'in seni tanımadığını mı düşündün? Hayır hayır, bu mümkün olamaz... Genç kuşak seni görmemiş, tanımamış olabilir. Ama onlar seni türkülerinde, şiirlerinde çok iyi tanıyorlar. Şimdi biz Civeleğin Mehmet'e ne diyeceğiz? O şimdi belki sana kırılıp küsmüştür. "Hani hep beraber olacaktık?" sözünü vermiştin Civeleğe... Söz vermiştin Üçgöz'deki bahçesinde yine oturup dertleşecektiniz? Palayı çayıra serecektiniz... Yaa işte böyle..... Olmadı.....

Kırşehir'e gelemedin ama, acı haberin tez elden memleketine ulaştı... Olsun Kırşehir âşığı Yastıman ağabeyimiz olsun.. Sen Çanakkale'de olacaksın, hatta Çanakkale'nin ilçesinde olacaksın, belki Kırşehir'e küskün ama, Kırşehirliler seninle... Kırşehir'de hemşehrilerin senin mezarını bulamayacaklar ama, adını koyacakları cadde ve sokaklarda seni hep görecekler..

Ölümünden yarım saat sonra yakınların tarafından gazetemize haber verildiği zaman ne kadar üzülmüştük. Basın olarak biz de sana bu ebedi yolculuğunu hemşehrilerine duyurmak da bizim görevimiz oldu. O gün ve ertesi günler Kırşehir'deki televizyonlar ve radyolar hep senin türkülerini söyledi Kırşehir manzaraları görüntüleyerek....

Büyük ozan, değerli hemşehrimiz Şemsi Yastıman; toprağın bol, mekânın cennet olsun.....

*Şevket Güner, "Şemsi Yastıman'ın Ardından...", **Kırşehir Çiğdem Gazetesi**, Yıl: 18, nr. 2675, 15 Temmuz 1994, s. 1-3.*

BİR ŞEMSİ YASTIMAN GEÇTİ DÜNYADAN

Onun için "Kırşehir Halk Ozanları" yapıtında şöyle demiştim. Ünlü halk ozanlarımızdan biri de Şemsi Yastıman'dır. Kırşehir'de 1923 yılında doğdu. Babası Şekerci Ahmet ağadır. Annesi İlhamiye hanımdır. İlkokul mezunu, evli, dört çocuk babası.

Yine şöyle yazmışım. Ozan diyor ki; "Hiçbir zaman, hiçbir yerde ben ozanım; şöyle, ya da böyle yazarım demedim, öğünmedim hâlâ da öyleyimdir".

Şemsi Yastıman böyle bir insandı. Öğünmedi öğünenleri sevmezdi.

Edebiyatı çok severdi. Derdi ki; "Bilmez isen edebiyat, O gaflette ebedî yat."

Gerçek Türk'tü. Türklüğü çok severdi. "Türk'ü anlamak için Türk'ü dinlemek gerek" derdi. İki dizesinde şöyle diyor.

"Kırşehir'de doğdum Türkmenim diye
Her yerde göğsümü germek istiyom."

Kırşehir'de doğdu, Kırşehir özlemini, şiirlerinde yansıttı ama gurbet toprağında, Çanakkale'nin Lâpseki İlçesi'nde gözlerini yumdu (10.7.1994). Naaşı orada toprağa verildi. Gönül isterdi ki Kırşehir'e getirilsin, burada toprağa verilsin. Gerçi Çanakkale de vatanımız. Ancak çok sevdiği ve göz açtığı Kırşehir'de olsa iyi olurdu....

O Kırşehir'i çok sever demiştim. Kenan Evren Paşa Cumhurbaşkanı iken tüm illeri ziyaret etmiş, ancak Kırşehir'e gelmemişti. Yastıman şu şiiri ile Evran Paşa'yı Kırşehir'e getirmeyi başardı:

Arzumuz var Evren Paşa
Bir gel de Kırşehir coşa
Karşılarız koşa koşa
Kırşehir'e küs müsünüz?

Dinle dede, torunları
Hallolunsun sorunları
Aydın olsun yarınları
Kırşehir'e küs müsünüz?

Ahi Evren adaşınız,
Ziyaretle bağdaşınız
Bizler ise çağdaşınız
Kırşehir'e küs müsünüz?
Aslı nesli bir soyumuz
Misafirperver huyumuz
Şifalı Terme suyumuz
Kırşehir'e küs müsünüz?

Politikanın böldüğü
Herkesin masum bildiği
Atatürk'ün çok geldiği
Kırşehir'e küs müsünüz?

Şemsi Yastıman söylüyor
Kırşehir sizi özlüyor
Köylü kentli hep gözlüyor
Kırşehir'e küs müsünüz?

Bu şiir sonrası Evren Paşa konsey üyeleriyle Kırşehir'e geldi. Hem PETLAS'ın çalışmasını, hem de mantar üretim işini çözümledi.

O gün Yastıman'ı Evren Paşa ile kucaklaşırken izledim. Gözlerinin içi gülüyordu. Evren Paşa da aynı şekilde neşeli idi.

Yastıman bu gün için de bir şiir yazıp bastırmış ve halka dağıtmıştı. Bazı kıtaların buraya alıyorum:

Teşekkürler Evren Paşa
Arzumuz gitmedi boşa
Kıymet verip vatandaşa
Kırşehir'e hoş geldiniz

Duyduk dağlar aştık geldik
Ta derinden coştuk geldik
İstanbul'dan koştuk geldik
Kırşehir'e hoş geldiniz

Eskiler hiç gelmezlerdi
Kırşehir'i bilmezlerdi
Teşrifiniz güven verdi
Kırşehir'e hoş geldiniz.

Demesem duramam kezâ
Bir zamanlar aldık ceza
Vilâyet'ken olduk Kaza
Kırşehir'e hoş geldiniz.

Yastıman'ı bir de Ahi Evran törenlerinde izlemiştim. Sazıyla "Kırşehir'in Gülleri" türküsünü okumuş, hatta iki arkadaş karşılıklı oyun oynamışlardı. Şen şakrak bir kişi idi.

Ölümü ise tüm halk ozanları ile birlikte Kırşehir'i yasa boğdu. Kendisine Allah'tan rahmet, kederli ailesine baş sağlığı dilerim.

*H. Vahit Bulut, "Bir Şemsi Yastıman Geçti Dünyadan", **Kırşehir Çiğdem Gazetesi**, Yıl: 18, nr. 2680, 2 Ağustos 1994, s.4.*

SENİ DE UNUTACAĞIZ ŞEMSİ AĞABEY!.....

Yirmi dört dörtlükten oluşan, Kırşehir ve Kırşehirli'yi ilmik ilmik örerek anlatan "MEMLEKET HASRETİ"nin şairi Şemsi Yastıman öldü!... Duydunuz mu a dostlar? İşitmemiş iseniz ben demiş, duyurmuş olayım. Şemsi ağabeyimin öldüğünü, gün gün toprağa karışmakta olduğunu size...

Kırşehir'i etinde, kemiğinde, dilinde ve de sazının telinde, sözünün her kelimesinde yaşayan; yaşatan Şemsi Yastıman da biliyordu günü ve saati gelince hak vaki olacak, o da toprağa koyacak başını... Bu şaşılası bir şey değil biz faniler için...

Bundan böyle Kırşehir'de, ya da başka beldelerde biraraya gelen Kırşehirli hemşehrilerimiz aralarında düzenleyecekleri her toplantıda mutlaka biri çıkıp, "Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah..." diye Şemsi Yastıman ustanın Memleket Hasreti'nden birkaç dörtlükler okuyarak her Kırşehir'linin çocukluğundan bir kesit sunacak ve acık yürekler burkulacak, acık ta gözler buğulanacak... Hemen her toplantı ve anma gecelerinde arada bir anıla anıla bir gün bakacağız ki seni unutuvermişiz be Şemsi ağabey (!) Niye mi? Acık dur deyivereyim niye seni unutacağımızı? Çünkü kaç gündür kitapçıları, kütüphaneleri gücüm yettiğince aradım taradım durdum da senin şiirlerini şöyle bir kitapta toplamış yayınlamışsındır, alayım bulunsun diye didindim durdum da bulamadım üstadım. Yoktun koca koca kütüphanelerde, adın sanın geçmiyordu hiçbir yerde! Eyvah dedim kendi kendime bunca şiir yazan, plâk dolduran, çalıp çığıran koca Şemsi usta yazıya geçmemiş.... Eyvah ki eyvah!....

Sonra kütüphanede 1989 yılında yayınlanmış Kırşehir İl Özel İdare Dergisi'nde seninle yapılmış röportajda yazıp söylediğin şiirleri bir dosyada toplamışsın, kitap halinde bastırmaya fırsat bulamamışsın... Oldu mu ya Şemsi ağabey? Böyle söylemişsin röportajda. Ne olacak şimdi kim derleyip, toplayacak, o her kelimesi buram buram Kırşehir kokan o şiirlerini? Susuyon değ mi? Öyle ya hani öyle bir vakıf mı var yaşamı boyunca Kırşehir ve Kırşehirliler için didinen, yazıp çizen, Kırşehir için kendini adayan, emeği geçen insanları gelecek kuşaklara aktaracak, geçmişte şu insanların Kırşehrimize şöyle hizmetleri olmuştur, geçmişimizde şu vardı diye bizden sonraki kuşaklara seni sözünle, sazınla, Kırşehir için çarpa çarpa yorulan yüreğinin sıcaklığını kim anlatacak kim?

Seni ve senin gibi "Kırşehir" diye diye yüreği çarpan, "Kırşehir" dedikçe gözleri yaşaran; Kırşehir sevdalısı okuyanı, yazanı, iş adamı, işçisi, memuru, köylüsü, kentlisi. Haa, Şemsi ağabey köylü, kentli dedim de bugünlerde siyasetin seviyesini aşağılara çekenler de hiçbir Kırşehirli'nin kabul etmediği çağ dışı bir mantıkla işine gelmiyen siyasî, ya da özel çıkarına dokunan bir

olayı kendi yönünde kullanıp "Sen köylüsün, ben yerliyim" kör döğüşünü körükleyerek senin şiirlerinde çizdiğin şu dörtlüğe ihanet ediyorlar ağabey. Ne diyorsun sen:

Kaman'ı Mucur'u Çiçekdağı'nı
Köylü kentli hastasını sağını
Görüp te bir muhabbet kurmak istiyom.

Yok Şemsi ağabey şimdiler ve de şimdikiler öyle değil. Adamın işine geliyorsa "şoo köylü" diye dışlıyor. Şaşkınlık tabi, Şemsi ustanın kucaklayıp bağrına bastığı köylüsü, kentlisiyle Kırşehir ve Kırşehirli bir bütündür. İzninle onlara "hadi canım sende" diyeceğim ağabey. Çünkü senin yüreğinde ve şiirlerinde, hele İstanbul'da düzenlediğin "Helebiş Geceleri"nde Kırşehirli'nin böyle bir ayrılığı gayrılığı yoktu.

Toprağın bol, ruhun şâd olsun, seni gelecek kuşaklara anlatacak yazılı kaynaklar oluşturup da unutmaz isek bir naçiz yazı ile "Unutmadık seni ağabi" diye yazacağım.

*Salih Güner, "Seni de Unutacağız Şemsi Ağabey!...", **Kırşehir Çiğdem Gazetesi**, Yıl: 18, nr. 2680, 2 Ağustos 1994, s. 4.*

BOŞ KUBBEDE HOŞ SADA: ŞEMSİ YASTIMAN

Şemsi Yastıman bir süredir amansız bir hastalıktan Çanakkale'nin Lâpseki İlçesi'nde tedavi görmekte iken 10 Temmuz'da vefat etti. Geç te olsa büyük bir üzüntü ile öğrendiğimiz bu kayıptan büyük üzüntü duyduk. Böylece Kırşehir yakın zamanda çok kıymetli bir evlâdını daha kaybetmiştir. Üzüntümüz büyük ve sonsuzdur. Kendisine Allah rahmet eylesin.

Şemsi Yastıman'ı 1934 yılından beri çocukluk arkadaşımız olması nedeni ile yakından tanırım. Tertemiz, kadirşinas bir insan idi. Sade konuşması, öztürkçe ifadesi ve tatlı hicivleriyle saygın bir kişiliğe sahipti.

Nerede bir memleket meselesi konuşulsa, ne zaman bir Kırşehir şenliği olsa Şemsi Yastıman o topluluğa büyük ve yakın bir ilgi gösterir, ayrı bir renk ve ahenk katardı.

Ne var ki şimdi onu, Şemsi Yastıman'ı artık aramızda değil, gönüllerimizde ve anılarımızda yaşatacağız. Ne yazık ki Dadaloğlu'nun "Biter Kırşehir'in gülleri biter"i, Pir Sultan Abdal'ın "Şeytan Bunun neresinde?"sini, "Bâd-ı sabah"ını dinlemeyecek, onun TRT'den "Siz seyrek seyrek çağırıyorsunuz. Bizde çeyrek çeyrek geliyoruz" gibi esprilerini

izleyemeyeceğiz.

Şemsi Yastıman'ı o kendine has tavır ve davranışları ile artık göremeyeceğiz. Seygili Şemsi'yi anlamak ve anlatmak son derece güçtür. Hele merhumun akranları arasındaki unutulamaz anıları asla hatır ve hayallerden silinmeyecektir. Herkesçe sevilen, sayılan Şemsi Yastıman'ın ölmez anıları asla hayâl ve hatırdan biran olsun çıkamaz. Şemsi Yastıman'ın pekçok izlenimleri hepimizin gönlünde sonsuza dek yaşayacaktır.

Pekçok eşdost, arkadaş ve hemşehrilerimiz bugüne kadar aramızdan ayrılarak ebediyete intikal etmiştir. Hepsine de Allah'tan rahmet diliyoruz. Ancak her fâni aramızdan ayrılırken bizlere Şemsi kadar tarifi mümkün olmayan böylesine acı bir hatıra bırakmamıştır. Onun ezikliği içerisinde olduğumuzu da ayrıca belirtmek isterim.

Şemsi Yastıman'ı acı ve tatlı anılarıyla içimize gömmek isterken şu boş kubbede hoş bir sada olarak kalan arkadaşımın bütün güzelliklerini hasretle anıyorum. Bu vesile ile her yaştaki tüm hemşehrilerime sevgi, saygı ve esenlikler, bugüne kadar aramızdan ayrılanlara tekrar rahmetler diliyorum.

Senin kadar seni seven bir arkadaşın olarak seni hasretle yâdediyorum aziz dostum, müsterih uyu sevgili Şemsim! Ruhun şâd olsun!

Mehmet Altay, "Boş Kubbede Hoş Sada: Şemsi Yastıman", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2684, 16 Ağustos 1994, s. 4.

ŞEMSİ YASTIMAN

1923 yılında Kırşehir'de doğdu. 1934 yılında Kırşehir Ortaokulu'nda öğrenci iken bağlama çalmaya başladı. Bir süre Devlet memuru olarak çalıştı.... Daha sonra İstanbul'a gelip, ses ve saz sanatçısı olarak sahneye çıktı... Birçok gazinoda bugün adına "assolist" denilen sanatçıların statüsünde çalıştı. Beşiktaş'ta açtığı sazevinde, çok sayıda saz sanatçısı yetiştirdi. Yine çok sayıda plâk yaptı. Bu arada yöresinden derlediği elliyi aşkın türküyü TRT repertuarına kazandırdı.... Kendine özgü bir çalış ve söyleyiş tarzı vardır. Özellikle "Zenaat Destanı" adlı deyişi değişik sosyal kesimlerde bile dinleyici buldu. Sazı eline, sözü diline yakıştıran birkaç sanatçıdan biri oldu. "Cumbadan Rumbaya", "Mahallenin Namusu" ve "Soysuz" adlı filimlerde oynadı. Dinleyicileriyle kurduğu diyalog, kendisini diğer sanatçılardan ayıran en büyük özelliği oldu.

49 yıldır evli olan sanatçının dört çocuğu ve 7 torunu vardır.

Kitapları: Sazdan Bilgiler, Sözden Türküler, Sazdan Düzenler, Türk'ten Türküler (4 Kitap).

En ünlü sözleri "Türkü söylemek için Türkü dinlemek gerek", "Sazın eskisi, telin yenisi."

Bu yazı yayımlanacak olan "Folklor (Halk bilim) Dergisi'nden alınmıştır. Bu yazının kitabımızda yayımlanmasına izin veren Folklor Kurumu yöneticilerine teşekkür ederim. 30.01.1995

Not: Folklor Dergisi'nde, bu yazıdan başka Şemsi Yastıman'ın, "Yılbaşı Benim Neyime?" ve "Feryad-ı Nidâmız" adlı şiirleri de yer almaktadır.

BAŞSAĞLIĞI

Kırşehir'imizin yetiştirdiği büyük ozan

Değerli hemşehrimiz

Şemsi Yastıman'ı

Kaybetmenin derin üzüntüsü

içerisindeyiz. Merhuma Allah'tan

rahmet, kederli ailesine ve

Kırşehir'lilere başsağlığı diliyoruz.

Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu

Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2674, 12 Temmuz 1994.

MEZAR TAŞI'NA

Şemsi Yastıman'ın ölümü üzerine çok sevdiği arkadaşı Mehmet Civelek'in mezar taşına yazılmak üzere yazdığı dörtlüktür;

Dikkat eyle nazar kıl mezar taşıma
Gafil olma aklım al başına.
Sallanır gezerdim neler geldi başıma
Akibeti türap oldum taş diktiler başım.

Şemsi Yastıman'ın ruhuna Fatiha

Mehmet Civelek

14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

HASRET

Ozan şölenlerinde Şahballı çıktı
Senin ölümün Kırşehir'i tümden yaktı
Lâpseki'de kalışın bizleri tümden yıktı
Kırşehir seni ister YASTIMAN

Hani nerde Hacı Taşan, Muharrem
Onlar da değil miydi sana yâren
Bize sitem ediyor bütün elâlem
Kırşehir seni ister YASTIMAN

Konu komşu hep akraban burada
Huzurla yatardın sen bu yuvada
Ne işin vardı senin orada
Kırşehir seni ister YASTIMAN

Yıllar boyu sazını dinlettin
Her fırsatta memleketi anlattın
En sonunda sen bizi aldattın
Lâpseki'de ne işin vardı YASTIMAN

Lâpseki ile Kırşehir arası
Şemsim yok muydu cebinde yol parası
Gurbet ellerinde var mıydı kaybolması
Kanar oldu memleketin yarası.

Mucur, Çiçekdağ'ı, Boztepe, Kaman
Memleket hatırlar seni her zaman
Sen gurbette biz sılada
Böyle mi olmaylıydı ŞEMSİ YASTIMAN

Gurbette ömür geçirdin
Yükledin yükünü evini göçürdün
Sıla şerbetinden pek çok içirdin
Memleket seni ister YASTIMAN

Serin olur Kırşehir havası
Koçyiğit yatağı mertlik yuvası
Herşeyinle kabul eder burası
Kırşehir seni ister YASTIMAN

Oturup ağladım boş mezar taşına
Böyle işler gelir garipsen başına
Sen gittin Yastıman, Neşet sen çok yaşa
Kırşehirliler seni ister YASTIMAN

Sözlerin çok açık hepsi mertti
Sılanın özlemi içine dertti
Ölümüne Kırşehir gözyaşı döktü
Kırşehir seni ister YASTIMAN

İçimizden böyle geldi böyle söyledik
Dostlarla oturup kavli karar eyledik
Münevver yenge, Kenan, Sinan, İnan, Canan,
Sizleri yerine eyledik.
Emanetimizi sizlerden istiyoruz dedik.

Şemsi Yastıman'ın ölümü üzerine Kırşehir'li genç folklorcular tarafından yazılmış bu şiir, 14.12.1994 tarihinde Saim Selçuk'tan alınmıştır.

X. BİBLİYOGRAFYA

Şemsi Yastıman'ın Eserleri ve Hakkında Yazılan Yazıların Toplu Listesi:

Kitapları:

Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı, İstanbul 1960, Dizerkonca Matbaası, 8 s.

Mehmetçik Destanı, 39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralarına, İstanbul 1946, İncili Çavuş Matbaası, 7 s.

Sazdan Bilgiler, İstanbul 1959, Dizerkonca Matbaası, 47 s.; 2.b.1966; 3.b.1975.

Şemsi Yastıman-İhsan Hınçer, *Sazdan Bilgiler, Sazlı Fıkralar,* İstanbul 1961, Dizerkonca Matbaası, 45 s.

Sözden Düzenler, İstanbul 1971, Dizerkonca Matbaası, 16 s.

Şemsi Yastıman'dan, Ankara 1964, İş Matbaası ve Ticaret, 16 s.

Türkten Türküler, I., II., III., IV., İstanbul, 1958, 1959, 1963, 1969, Dizerkonca Matbaası, 48, 40, 69, 63 s.; I., II., III., 2.b. 1967-1968.

Sözden Türküler, İstanbul 1970, Dizerkonca Matbaası, 112 s.

Şiirleri:

Sevgilim, 3 Mayıs 1950. (Yayımlanmamıştır).

[.....] 5 Mayıs 1950. (Yayımlanmamıştır).

Yastıman Senindir, 4 Haziran 1950. (Yayımlanmamıştır).

Münevver İpek Yalnız Şemsi Yastıman'ındır,
(Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Bir Tanem, (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Şeytan Bunun Neresinde, (Zeki Tükel, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman"), Radyo Haftası, c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 12.

Bekârlık, (Zeki Tükel, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman"), Radyo Haftası, c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 12.

Şemsi Yastıman'ın 18 yaşında ilk Bestelediği ve Annesine Okuduğu Türkü, (A. Vedat Akın, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!"), Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 12.

Tahta Kurusu, (Zeki Tükel, "Neler Sorduysanız Cevap Veriyorlar!"), Radyo Haftası, c. 4, nr. 39, 17 Şubat 1951, s. 29.

Tahta Kurusu Destanı, 2 Şubat 1989. (Yayımlanmamıştır).

Şemsi Yastıman'ın Telefon Destanı, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman'ın Telefon Destanı", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 2, nr. 102, 29 Mayıs 1952, s. 30.

Kore Destanı, (Zafer Sülek, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman"), Radyo Magazin, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 8.

Mes'ut Cemil Bey'e, (İhsan Hınçer, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman, Ne Âlemde"), Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 3, nr. 132, 25 Aralık 1952, s. 21.

Zenaat Destanı (Sanatlar Destanı) (1955), Çocuklarıma Öğüt (1959), Şoförler Okusun (1959), Ankara 1964, s. 3-14.

Olmayınca, (7 Ocak 1957), Sazdan Bilgiler, İstanbul 1975, s. 42.

Kırşehir Destanı, Kırşehir Vilâyet Gazetesi, nr. 54, 29 Nisan 1959, s. 3-4; Halkın Sesi Gazetesi, Yıl: 1, nr. 80, 83, 85, 86, 88, 89, 11-22 Ağustos 1962, s. 2; Kırşehir Gazetesi, Yıl: 10, nr. 2606-2613, 19-27 Şubat 1973, s. 2.

Âriften Öğrensin Dersin, 3 Mayıs 1960. (Yayımlanmamıştır).

Muhabbetnâme, Kırşehir Vilâyet Gazetesi, nr. 106, 18 Mayıs 1960, s. 2; (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"); Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230-2231.

Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı, Kırşehir Vilâyet Gazetesi, nr. 110, 22 Haziran 1960, s. 3; Halk Dilinden 27 Mayıs Destanı, İstanbul 1960, s. 4-8.

1949'da İzmir'den Ayrılırken, (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"); Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

Öğüt Ver, (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"), Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

Hû, Hû Dost, (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"), Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2229.

Zalim Felek, (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"), Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230; Kırşehir Haber Gazetesi, Yıl: 1, nr. 10, 13 Ağustos 1976, s. 1.

Ha!..., (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"), Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230.

Bulmazlardanız, (İhsan Hınçer, "Âşık Şemsi Yastıman"), Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2230.

İlk Deyiş'im, Kırşehir Postası, Yıl: 1, nr. 37, 15 Nisan 1961, s. 2.

Acep Evlensek mi, Evlenmesek mi?, (1962), Şemsi Yastıman'dan, Ankara 1964, s. 11-13.

Memleket Hasreti, (1962), Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 2, 8 Nisan 1963, s. 1-2; a. gazete, Yıl: 1, nr. 133, 13 Eylül 1963, s. 2; İkizarası (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 8 Haziran 1968, s. 9; Sevim Baytok, Filiz Şairleri Antolojisi, Kırşehir 1975, s. 73-76; Kırşehir Esnaf Kuruluşları Bülteni, Ocak 1982, s. 6; Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2674, 12 Temmuz 1994, s. 4.

Muradım Şu; Sılaya Varam, (Erdoğan Arıpınar), Tarla, nr. 10, Ekim 1966, s. 19.

Lânetnâme, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 172, 28 Ekim 1963, s. 2.

1964 Yeni Yıl Destanı, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 241, 25 Ocak 1964, s. 1.

Hatırımdasınız, Filiz (Aylık Sanat ve Edebiyat Dergisi), Yıl: 1, nr. 2, 1 Nisan 1964, s. 3.

[.....], Şemsi Yastıman'dan, Ankara 1964, s. 15-16; "Türk Sazının Güçlü Ustası Şemsi Yastıman", Bizim Anadolu Gazetesi, Yıl: 5, nr. 1528, 16 Temmuz 1973, s. 2.

39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralarına Mehmetçik Destanı, İstanbul 1964, s. 2-5.

Gaipnâmeye Galipnâme, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 3, nr. 640, 24 Mayıs 1965, s. 1.

Davetiyemiz, 3 Eylül 1965. (Yayımlanmamıştır).

[.....], 27.11.1967. (Yayımlanmamıştır).

Kırşehirli Dilinden, Filiz (Aylık Sanat ve Edebiyat Dergisi), Yıl: 1, nr. 5, 15 Mayıs 1968, s. 1-4; Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1633, 21 Ağustos 1968, s. 2.

Termenâme, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1639, 28 Ağustos 1968, s. 1.

Türk'ün Dostu Gene Türk'tür, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1694, 31 Ekim 1968, s. 1.

Zamane Şiiri, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 7, nr. 1873, 3 Haziran 1969, s. 1.

Özleyen Hemşerime, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1594, 6 Temmuz 1968, s. 1-2; Aşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 5 Mayıs 1973, s. 7.

Tütünnâme: Harap Etti Tütün Beni, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 9, nr. 2407, 23 Ekim 1971, s. 1-2.

Harap Etti Tütün Beni, 12 Ocak 1988. (Yayımlanmamıştır).

Sitem, Kırşehir Gazetesi, Yıl: 10, nr. 2602, 14 Şubat 1973, s. 2.

Uzaylılarla Sohbet, Aşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 12 Haziran 1976, s. 9; Emir Kalkan XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi, Ankara 1991, s. 309-311; Aykut Arif Ekşinozlugil, Şemsi Yastıman'ın Hayatı, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Temel Bilimler Bölümü, Bitirme Ödevi, İstanbul 1994, s. 53-55.

Kıbrıs Zaferi, Kırşehir Gazetesi, Yıl: 12, nr. 2810, 8 Ağustos 1974, s. 1.

Vay Hâline, Vay Hâline, (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Arıyom da, Bulamıyom, (Hasan Pulur), Milliyet Gazetesi, 6 Mayıs 1975, s. 5; Âşık Paşa (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 10 Mayıs 1975, s. 9-10; Tarla Şölen Özel Sayısı, Yıl: 10, nr. 50-8, Temmuz 1976, s. 33; Hergün Gazetesi, Yıl: 29, 16 Ocak 1976, s. 4.

Arıyom da, Bulamıyom, 2 Ağustos 1981. (Yayımlanmamıştır).

[.....], 1975-1976. (Yayımlanmamıştır).

Hepimize Kutlu Olsun Yeni Yıl, 1 Ocak 1977. (Yayımlanmamıştır).

Âfiyet Olsun, 15 Nisan 1978. (Yayımlanmamıştır).

Beşiktaş'ımızın Kaderi, Hürriyet Gazetesi, 1 Ağustos 1978.

Hayırlı Bayramlar, Yeni Birlik (İsveç), Kasım 1981, s. 23.

Keskin Hatırası, 2 Ağustos 1981. (Yayımlanmamıştır).

1983 Yılı Ramazan Bayramı. (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Kırşehirlilerin Özlemi, (Galip Demir), Sade Ofset Baskı Sanayii, İstanbul 1983.

Kırşehir'e Hoşgeldiniz, (Galip Demir), Sade Ofset Baskı Sanayii, İstanbul 1983.

[.....], 31.12.1984 (Yayımlanmamıştır).

[.....], 01.01.1985 (Yayımlanmamıştır).

Hoşgeldiniz Sayın Başbakan, Kırşehir Yastıman Matbaacılık. (Tarihsizdir).

Petetenâme, Hürriyet Gazetesi, 14 Temmuz 1985, s. 7.

Göz mü Değdi Ahmed'ime?, 10 Şubat 1985. (Yayımlanmamıştır).

Ahinâme, Yeni Ahilik (Özel Sayısı), Yıl: 1, nr. 1, 1987, s. 2; Ahilik Nedir?, 12 Ekim 1992, İstanbul, Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayını, s. 8.

1987 Yeni Yıl Destanı, 1 Ocak 1987. (Yayımlanmamıştır).

Melâhat Abla, 15 Kasım 1987. (Yayımlanmamıştır).

Hayırlı Yıllara..., 1 Ocak 1988. (Yayımlanmamıştır).

Kısmet İmiş Geldik Amerika'ya, 29 Şubat 1988, (Yayımlanmamıştır).

Şemsi Yastıman'ın Zamnâmesi, 6 Aralık 1988. (Yayımlanmamıştır).

Celâl Özdemir Ağbi, 18 Ocak 1989. (Yayımlanmamıştır).

Mayamız, 20 Ocak 1989. (Yayımlanmamıştır).

Âdemnâme, 2 Şubat 1989. (Yayımlanmamıştır).

[.....], 8 Kasım 1990. (Yayımlanmamıştır).

[.....], 1991. (Yayımlanmamıştır).

Gittin Mâdem, Gel Adem, 25 Şubat 1991. (Yayımlanmamıştır).

Yılbaşı Benim Neyime?, 18 Aralık 1992. (Yayımlanmamıştır).

[.....], 1993. (Yayımlanmamıştır).

Feryad-ı Nidâmız, 30 Eylül 1993. (Yayımlanmamıştır).

Şemsi Yastıman Saz Evi. (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Şemsi Yastıman Saz Evi.(Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Sen de Gördün, Ben de Gördüm. (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Şehirli, Köylü Sohbeti. (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Hacı Taşan'ın Mezarı Başı'nda ve Mezar Taşı'na. (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Mektupları:

Şemsi Yastıman'ın, Eşi Münevver Hanım'ın Dedesine Yazdığı Bir Mektup, 4.10.1950.

Sevgili Yeğenim Dursun, 27.11.1984.

Sevgili Yeğenim Dursun, 18.02.1985.

Galip Demir'e Kendi El Yazısı İle Yazdığı İş Mektubu, 30.11.1990.

Şemsi Yastıman'ın Tekzib ve Yazıları:

Bir Daha Ne Zaman Kırşehir'e Geleceğim, Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 1057, 29 Eylül 1966, s. 1.

Bir Akşam Beşiktaş'a Uğrar mısınız?, Hürriyet Gazetesi, 19 Aralık 1974.

Beşiktaş'ta Aydınlığın Karanlığı, Cumhuriyet Gazetesi, 14 Ocak 1975.

Şairin Tekzibi, Hürriyet Gazetesi, 25 Mayıs 1979.

Isdambul Helebişcileri Davetiyesi, 23 Mart 1980; 2 Nisan 1982, Kılıçözü Gazetesi, Yıl: 8, nr. 1330, 31 Mart 1982, s. 2.

PTT Yetkilileri Nerede?, Hürriyet Gazetesi, 7 Temmuz 1985.

İşgüzar Ozan, Hürriyet Gazetesi, 8 Mart 1986.

Şemsi Yastıman'dan Fıkralar, Derlediği Ata Sözleri, Lâkaplar ve Kendisinden Öz Deyişler:

Buna da şükür, İkizarası (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 8 Haziran 1968.

Zor İş, İkizarası (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 8 Haziran 1968.

Desterenin Kıymatı Ne, İkizarası (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 8 Haziran 1968.

Saz Evine Gelen Bir Mektup ve Cevabı, Şemsi Yastıman - İhsan Hınçer, Sazdan Bilgiler, İstanbul 1975, s. 48-49.

Teşekkür Ederim Hocam, Yiyemem, Dişim Ağrıyor, Şemsi Yastıman - İhsan Hınçer, Sazdan Bilgiler, İstanbul 1975, s. 46-47.

Öğrenirsen İyi Çalacaksın!, Şemsi Yastıman - İhsan Hınçer, Sazdan Bilgiler, İstanbul 1975, s. 47.

Ne Var Ne Yok?, Milliyet Magazin, 16 Kasım 1975, s. 2.

Kırşehir ve Hinterlandında Söylenen Ata Sözleri I-II, Türk Folklor Araştırmaları, c. 4, nr. 93, Nisan 1957, s. 1483-1484; c. 4, nr. 44, Mayıs 1957, s. 1495-1496.

Kırşehir'de Lâkaplar, Âşık Paşa, (Kırşehir Gecesi Hatırası Özel Sayısı), 5 Mayıs 1973, s. 9.

Şemsi Yastıman'dan Öz Deyişler, (Farklı yerlerde söylenmiş ve yazılmıştır).

Şemsi Yastıman İle Yapılan Röportajlar ve Söyleşi:

Akın, A. Vedat, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 11-13.

Bilgin, Ayhan, "Bir Muzipliğe Kurban Giden Sanatkâr Şemsi Yastıman, Nihayet Sazındaki Şeytanı Buldu!", Radyo Haftası, c. 12, nr. 147, 21 Mart 1953, s. 27-28, 37.

Can, Doğan, "Şemsi Yastıman'la Röportaj Yapmak mı?", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 3, nr. 141, 26 Şubat 1953, s. 16-18.

Ekşinozlugil, Aykut Arif, Şemsi Yastıman'ın Hayatı, İstanbul 1994, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Temel Bilimler Bölümü Bitirme Ödevi, s. 24-26.

Hınçer, İhsan, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman Ne Âlemde", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 3, nr. 132, 25 Aralık 1952, s. 19-21.

Sülek, Zafer, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Magazin, Yıl: 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 7-10.

Şentürk, Nazır, "Haber Röportaj", Kırşehir İl Özel İdare Haber Bülteni, Yıl: 1, nr. 2, Haziran 1989, s. 5-6.

Tükel, Zeki, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 11-14.

Tükel, Zeki, "Radyo'da Nasıl Konser Veriyorlar?, Şen Kardeşler ve Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 5, nr. 59, 7 Temmuz 1951, s. 13-15, 43.

"Türk Sazını Yapılırken Gördüm!", Radyo Haftası, c. 17, nr 213, 19 Haziran 1954, s. 24-26.

"Şemsi Yastıman'la Bir Röportaj: Şeytan Bunun Neresinde", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 945-946-948, 20-21-24 Mayıs 1966, s. 1-2.

Hakkında Yazılan Yazı ve Şiirler:

Asarkaya, Osman, "Şemsi Yastıman'a Hitap".
(Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Boyacı (Hüseyin Canıtez), "Boyacı'dan Şemsi Yastıman'a", Doğuş Gazetesi, Yıl: 1, nr. 121, 15 Haziran 1973, s. 1.

Boyacı (Hüseyin Canıtez), "Boyacı'dan: Armağanından Dolayı Şemsi Yastıman'a Teşekkür", Yeşilyurt Gazetesi, Yıl: 17, nr. 3169, 26 Mayıs 1976, s. 1.

Can Doğan, "Gözlerinden Öperim!", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 2, nr. 113, 14 Ağustos 1952, s. 5-7.

Ener, Güner, "Seni Unutmayacağız ki Hatırlayalım...", Milliyet Sanat Dergisi, nr. 26, 30 Mart 1973, s. 10.

Göknel, Mazlum, "Al Kalemi Eline, Yaz Kazan", Sabah Gazetesi, 9 Şubat 1989.

Gönendik, Arif, "Kırşehir İçin: Türk'ü Anlamak İçin, Türk'ü Dinlemek Gerek", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 5, 11 Nisan 1963, s. 1-2.

Gönendik, Arif, "Şemsi Yastıman'ın Sazı, Osman Bölükbaşı'nın Sözü", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 5, nr. 1236, 4 Mayıs 1967, s. 1-2.

Gönendik, Arif, "Helebişcilerin Toplantısı, Kılıçözü Gazetesi, Yıl: 6, nr. 1123, 28 Mayıs 1980, s. 1.

Güler, Abdülkadir, "Ünlü Halk Ozanımız Şemsi Yastıman", Hedef (Aylık Gazete), Mart 1975, s. 5.

Kayacan, İsa, "Yastıman'ın Türküleri", Tasvir Gazetesi, 28 Şubat 1976, s. 2.

Kayacan, İsa, "Cebimizdeki Terörist", Antalya Ekspres Gazetesi, Yıl: 3, nr. 706, 9 Nisan 1986, s. 2.

Köksal, Kemal, "Hemşehrimiz Şemsi Yastıman'a Naziren Yazılmıştır. Seviyorum Kırşehir'i", Kırşehir Pınar Gazetesi, 6 Ocak 1979.

Kuşçu, Fahreddin, "Âşıklar Bayramı ve Hemşehrimiz Yastıman", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 1108, 28 Kasım 1966, s. 1-2.

Sılkım, Şemsi, "Şemsi Yastıman'ın Yaptığı Bağlama ve Curalar Amerika'ya İhraç Ediliyor", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 3, nr. 840, 12 Ocak 1966, s. 1.

Sürmeli, İlyas, "Şemsi Yastıman'ın Boyacı'ya Hediyesi", Yeşilyurt Gazetesi, Yıl: 17, nr. 3169, 26 Mayıs 1976, s. 1.

Şimşek, Kemal, "Sayın Şemsi Yastıman'ın Memleket Şivelerini Dile Getiren Şiirine İlâveten Yazılmıştır", 31 Ağustos 1968. (Yayımlanmamıştır).

Şimşek, Kemal, "Şemsi Yastıman'a", 15 Ocak 1971. (Yayımlanmamıştır).

Tarım, Cevat Hakkı, "Şemsi Yastıman'a", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 136, 16 Eylül 1963, s. 1.

Taş, Osman, "Şemsi Yastıman'a Saygılarımla". (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Tekiner, Celâl, "Şemsi Yastıman", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 1167, 8 Şubat 1967, s. 2.

Tükel, Zeki, "Neler Sorduysanız Cevap Veriyorlar!", Radyo Haftası, c. 4, nr. 39, 17 Şubat 1951, s. 31.

Ulucan, Nevzat, "Kırşehir'den Çukurova'ya: Bizlerden Saz İsteyen Saz Âşığı Şaire", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 45, 31 Mayıs 1963, s. 1.

Ulucan, Nevzat, "Şemsi Yastıman'a", Yeşilyurt Gazetesi, Şubat 1971.

Ulusoy, Osman Nuri, Aziz Hemşehrim Şemsi Yastıman, 2.1.1974 (Yayımlanmamıştır).

"Saz Üstadı Şemsi Yastıman, Beklenen Konserini Verdi", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 1, nr. 137, 17 Eylül 1963, s. 1-2.

"Avrupa'daki Yarışmada Türk Sazının Birinciliği Sanatkârları Coşturdu", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 5, nr. 1326, 17 Ağustos 1967, s. 1.

"Elinde Bağlama ile Dolaşan Adam Şemsi Yastıman", Hürriyet Gazetesi, Pazar İlâvesi, 11 Mart 1977.

"Bu Saz Eskisi Gibi Şakımıyor", TV'de 7 Gün, nr. 13, 26 Mart 1979, s. 21.

"Şemsi Yastıman: Yazı ve Sözleriyle Dillerden Düşmeyen Büyük Sanatçı", Son Telgraf Gazetesi, 26 Kasım 1980.

"Türk Halk Müziği Zirvesinde Koalisyon", Hürriyet Gazetesi, 2 Mart 1984.

"Kırşehir'li Ozan Şemsi Yastıman'ın Şiirine Sahtekârlık, Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 12, nr. 2104, 6 Şubat 1989, s. 1.

Ölümü Üzerine Yazılanlar:

Altay, Mehmet, "Boş Kubbe'de Hoş Sada: Şemsi Yastıman", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2684, 16 Ağustos 1994, s. 4.

Bulut, A. Vahit, "Bir Şemsi Yastıman Geçti Dünya'dan", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2680, 2 Ağustos 1994, s. 4.

Civelek. Mehmet, "Mezar Taşı'na". (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Güner, İsmet, "Bir Varmış, Bir Yokmuş", Güvenlik Polisi Dergisi, c. 9, nr. 24, Temmuz-Ağustos 1994, s. 6.

Güner, Salih, "Seni de Unutacağız Şemsi Ağabey!", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2680, 2 Ağustos 1994, s. 4.

Güner, Şevket, "Şemsi Yastıman'ın Ardından....", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2675, 15 Temmuz 1994, s. 1-3.

"Halk Ozanı Şemsi Yastıman Öldü", Sabah Gazetesi, 11 Temmuz 1994, s. 14; Günaydın Gazetesi, 11 Temmuz 1994, s. 15; Meydan Gazetesi. 11 Temmuz 1994, s. 3.

"Şemsi Yastıman", Hürriyet Gazetesi, 11 Temmuz 1994, s. 22.

"Şemsi Yastıman'ı Kaybettik", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2674, 12 Temmuz 1994, s. 1.

"Acı Kaybımız", Güvenlik Polis Dergisi, c. 9, nr. 24, Temmuz-Ağustos 1994, s. 40.

"Belediye Başkanı Metin Çobanoğlu: Şemsi Yastıman'ın Adını, Bir Yere Vereceğiz", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2675, 15 Temmuz 1994, s. 1-3.

"Şemsi Yastıman", (Yayımlanacak olan Folklor Dergisi'nden alınmıştır).

"Başsağlığı", Kırşehir Çiğdem Gazetesi, Yıl: 18, nr. 2674, 12 Temmuz 1994.

"Hasret", (Tarihsiz ve Yayımlanmamıştır).

Şemsi Yastıman'ın Hayatı, Şahsiyeti ve Eserleri Kısmında Faydalanılan Eserler:

Akın, A. Vedat, "Şemsi Yastıman Şikâyet Ediyor!", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 1, nr. 29, 4 Ocak 1951, s. 11-13.

Bulut, H. Vahit, Kırşehir Halk Ozanları, Ankara 1983, 279 s.

Arıpınar, Erdoğan, "Örnek Türk Saz Şairi, Şemsi Yastıman", Tarla, Yıl: 1, nr. 10, Ekim 1966, s. 19.

Gazimihal , Mahmut R., "Jübilesi Dolayısıyle: Şemsi Yastıman ve Kopuz", Türk Folklor Araştırmaları, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2226.

Güler, Abdülkadir, "Halk Ozanı Şemsi Yastıman ve Eserleri", Hedef (Aylık Gazete), Mart 1975, s. 5.

Hınçer, İhsan, "Saz Üstadı Şemsi Yastıman Ne Âlemde", Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 3, nr. 132, 25 Aralık 1952, s. 19-21.

Hınçer, İhsan, "Âşık Şemsi Yastıman", Türk Folklor Araştırmaları, Yıl: 12, c. 6, nr. 134, Eylül 1960, s. 2228-2230.

Kalkan, Emir, XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi, Ankara 1991, 565 s.

Kuşçu, Fahreddin, "Âşıklar Bayramı ve Hemşehrimiz Yastıman", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 1108, 28 Kasım 1966, s. 1-2.

(Makal), Tahir Kutsi, Türk Halk Şiiri Antolojisi, İstanbul 1975, 192 s.

Orta, Nedim, "Konya'da Âşıklar Bayramı", Tarla, Yıl: 1, nr. 9, Eylül 1966, s. 19.

Sudi, F. Remzi v.dğr., Kırşehir 1993, 191 s.

Sülek, Zafer, "Nağme Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Magazin, Yı'· 1, nr. 22, 21 Nisan 1951, s. 7-10.

Sürmeli, İlyas, Kırşehir Tarihi, Kırşehir 1977, Azim Matbaası, 61 s.

Şentürk, Nazır, "Haber Röportaj", Kırşehir İl Özel İdare Haber Bülteni, Yıl: 1, nr. 2, Haziran 1989, s. 5-6.

Tarım, Cevat Hakkı, Kırşehir Tarihi Üzerinde Araştırmalar, I., Kırşehir 1938, Kırşehir Vilâyet Matbaası, 251+8 s.

Tükel, Zeki, "Anadolu'yu Teller Üstünde İnleten Bağlama Üstadı Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 2, nr. 20, 7 Ekim 1950, s. 11-14.

Tükel, Zeki, "Radyo'da Nasıl Konser Veriyorlar?, Şen Kardeşler ve Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 5, nr. 59, 7 Temmuz 1951, s. 13-15, 43.

Yastıman, Şemsi, Şemsi Yastıman'dan, Ankara 1964.

Yastıman, Kırşehir'li Saz Şairi Âşık Şemsi, 39'lu, 40'lı, 41'li ve 42'li Kuralarına Mehmetcik Destanı, İstanbul 1964.

Yönetken, Halil Bedi, "Kırşehir İli Müzik ve Oyun Folkloru", Derleme Notları I., İstanbul 1966, 159 s.

"Çağdaş Halk Ozanları", Tarla (Şölen Özel Sayısı), Yıl: 10, nr. 50-8, Temmuz 1976, s. 19.

"Yastıman'ın Kolejdeki Konseri", Türk Folklor Araştırmaları, c.6, nr 134, Eylül 1960, s. 2227.

"Şemsi Yastıman İle Bir Röportaj: Şeytan Bunun Neresinde", Yeni Kırşehir Gazetesi, Yıl: 4, nr. 946, 21 Mayıs 1966, s. 2.

"Şemsi Yastıman", Radyo Haftası, c. 17, nr. 124, 26 Haziran 1954, s. 529.

Ankara Gündem Gazetesi, 28 Kasım 1975, s. 4.

Odeon, Genel Plâk Kataloğu 1952-1953, İstanbul, t.y.

XI. BELGELER VE FOTOĞRAFLAR

Şemsi Yastıman'ın TRT Repertuarına Kazandırdığı Türkülerden İki Örnek.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
REPERTUAR SIRA NO: 630
DERLEME TARİHİ: 16/3/1974

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

SÜRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ
—

KİMDEN ALINDIĞI
ŞEMSİ YASTIMAN

BİTER KIRŞEHİRİN GÜLLERİ BİTER

(GÜZELLEME)

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRESİ :

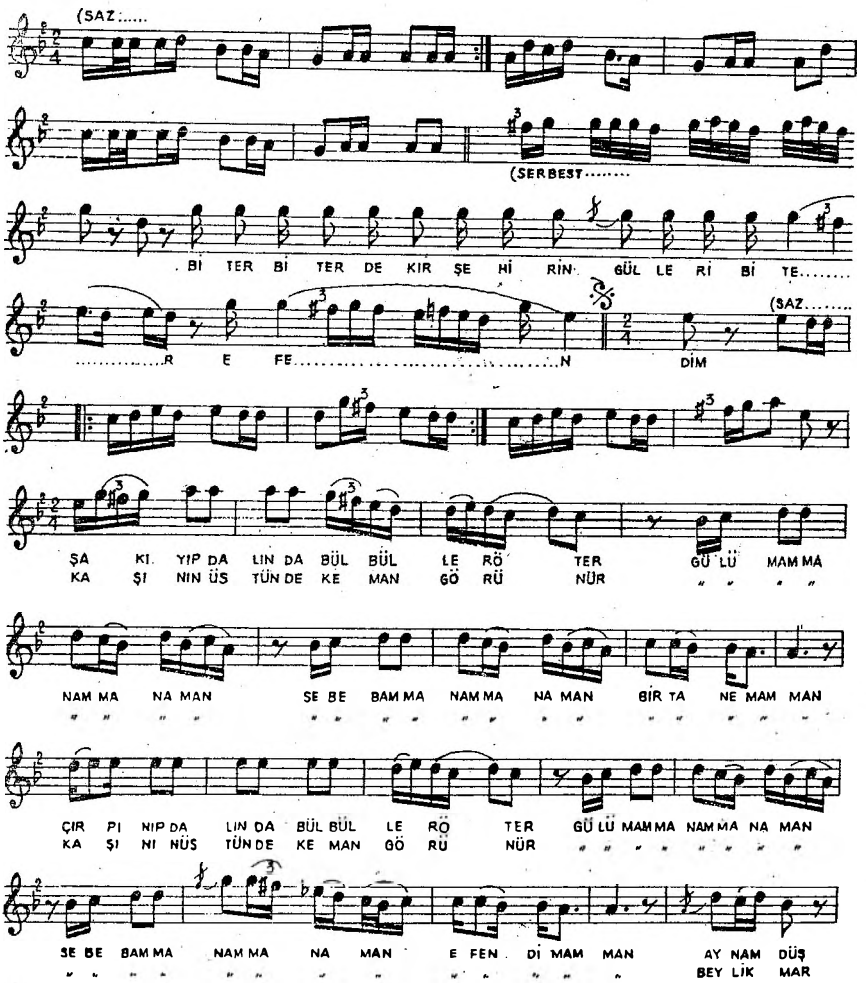

Aykut Arif, Ekşinozlugil, Şemsi Yastıman'ın Hayatı, İ.T.Ü. Türk Musikisi Konservatuarı Temel Bilimler Bölümü, Bitirme Ödevi, İstanbul, 1994, s. 68-69.

(BİTER KIRŞEHİRİN GÜLLERİ)

(2)

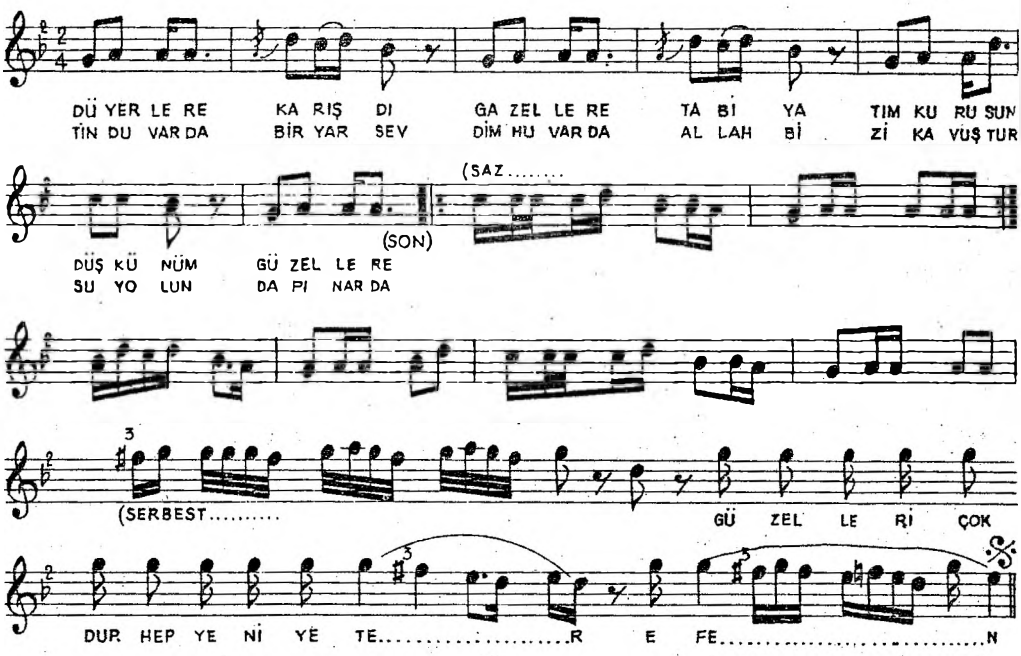

(1)

BİTER BİTERDE KIRŞEHİRİN GÜLLERİ BİTER (Efendim)
ŞAKIYIP DALINDA BÜLBÜLLER ÖTER (Gülüm amman amman aman, sebeb amman amman aman, bir tanem amman)
ÇIRPINIP DALINDA BÜLBÜLLER ÖTER (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, efendim aman)

(Bağlantı) (1)
AYNAM DÜŞTÜ YERLERE
KARIŞTI GAZELLERE
TABİYATIM KURUSUN
DÜŞKÜNÜM GÜZELLERE

(2)

GÜZELLERİ ÇOKTUR HEP YENİ YETER (Efendim)
KAŞININ ÜSTÜNDE KEMAN GÖRÜNÜR (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, bir tanem amman)
KAŞININ ÜSTÜNDE KEMAN GÖRÜNÜR (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, efendim amman)

(Bağlantı) (2)
BEYLİK MARTİN DUVARDA
BİR YÂR SEVDİM HUVARDA
ALLAH BİZİ KAVUŞTUR
SU YOLUNDA PINARDA

(3)

GÜN BE GÜN EYLERİM AH İLE ZARI (Efendim)
ELİMDEN ALDIRDIM GÜL YÜZLÜ YÂRİ (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, bir tanem amman)
ELİMDEN ALDIRDIM GÜL YÜZLÜ YÂRİ (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, efendim amman)

(Bağlantı) (1)

(4)

ARZUM SENDE KALDI KOCA KIRŞEHİR (Efendim)
KERVAN SARAYLARIN DUMAN GÖRÜNÜR (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, bir tanem amman)
KERVAN SARAYLARIN DUMAN GÖRÜNÜR (Gülüm amman amman aman, sebep amman amman aman, efendim amman)

(Bağlantı) (2)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 166 - 1 / 4 / 1973

DERLEYEN
NİDA TÜFEKCİ

YÖRESİ
KIRŞEHİR

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ŞEMSİ YASTIMAN

YÜRÜ GÜZEL YÜRÜ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKCİ

SÜRE:

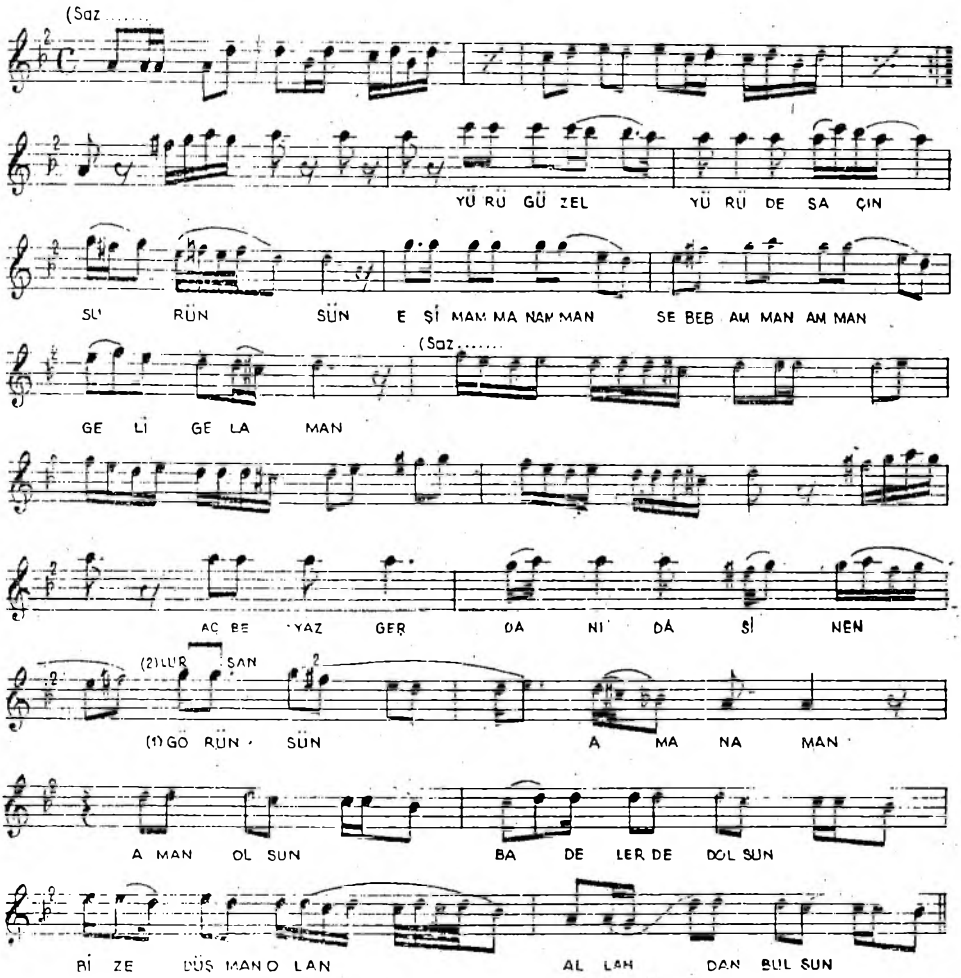

(2)
Yürü güzel yürü de yolundan kalma
Her yüze güleni de dost olur sanma aman aman
(Bağlama)

*Aykut Arif, Ekşinozlugil, **Şemsi Yastıman'ın Hayatı**, İ.T.Ü. Türk Musikisi Konservatuarı Temel Bilimler Bölümü, Bitirme Ödevi, İstanbul, 1994, s. 67*

Şemsi Yastıman'ın İşini ve İş Yerini Belirten Bir İlân Örneği

Bilûmum, musikî âletleri alınır, satılır. Bilhassa Bağlama, Cura, Saz yapılır ve tamir edilir.

İstanbul - Beşiktaş, Çırağan Caddesi No: 34. Telefon: 87689'dan isteyiniz.

Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 2, nr. 115, 28 Ağustos 1952.

Hasan Pulur, "Olaylar ve İnsanlar", Milliyet Gazetesi, 9 Eylül 1981, s. 5.

Şemsi Yastıman Gibi Çalıyor

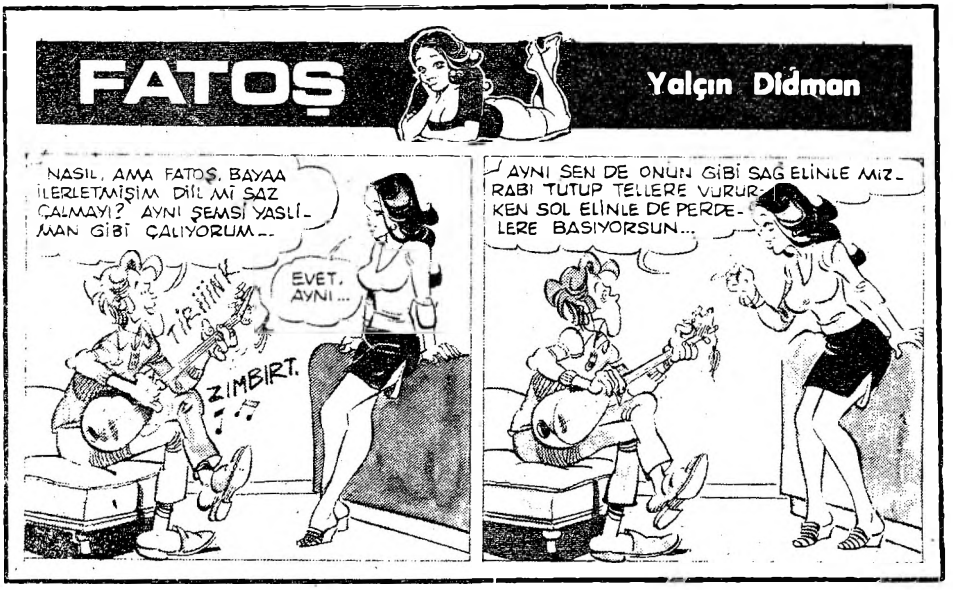

Günaydın Gazetesi, 22 Ocak 1980.

ŞEMSİ YASTIMAN'IN KATILDIĞI KONSERLERDEN BİRKAÇ ÖRNEK:

SANATKÂRLAR RESMİGEÇİDİ

13 Ağustos 1952 Çarşamba günü akşamı saat 21'den sabaha kadar Çifte Saraylar Bahçesi emsalsiz gecelerinden birini daha yaşıyacak.

Memleketin en güzide ses, saz, vaz, sahne ve perde sanatkârının iştirak edeceği bu gecenin biletleri *Resimli Radyo Dünyası* ve *Resimli İnci* mecmuaları idarehanesinde satılmağa başlanmıştır.

Adres: Nuriosmaniye cad. No. 81 İstanbul.

1 AĞUSTOS 1952 CUMA GÜNÜ, SAAT 20'DEN SABAHA KADAR. SENENİN EN BÜYÜK KONSERİ VE SÜRPİZLİ GECESİ

Sabite Tur Gülerman - Hamiyet Yüceses - Mustafa Çağlar - Arif Sami Toker - Mustafa Kovancı - Can Akşit - Muzaffer Birtan - Abdullah Yüce - Ahmet Üstün - Azize Tözem - Şükran Özer - Şadan Adanalı - Celâl Şahin - Coşkun Kardeşler - Şen Kardeşler - Mucip Arcıman - ***ŞEMSİ YASTİMAN*** - Nimet Balkan - Hüseyin Balkan. Üstat Sadi Yaver Ataman korosundan seçme bir gurupla memleket havaları ve sololar.

Nubar Tekyay - Ahmet Yatman - Şükrü Tunar - Kadri Şençalar - Ali Demir - İsmail Tezelli - Ali Kocadinç ve Yaşar Anlı...

Ses ve saz san'atkârlarından başka süprizli ilâveler...

1– Fehmi Ege Dans Orkestrası tam kadrosu ile ...

Solist : Kabil Okan.

2– Necdet Koyutürk Dans Orkestrası tam kadro ile...

Solist: Şecaaddin Tanyerli.

3– Radyonun geç yıldızlarından: Solist: İbrahim Solmaz.

4– Meşhur Şantöz ve Bale: SEMİRAMİS.

1– Tepebaşı Balesi ve Orkestrası tam kadro ile, Nimet Alp, Eşref, Hasan, Muallâ....

2– Aziz Basmacı - Ayşe Sebile.

3– Vahi Öz - Renan Fosforoğlu - Sadettin Erbil.

4– Mürvet Sim - Mustafa Eroğlu - Muallâ Fosforoğlu - Eyüp Sabri.....

Not: Sabite Tur Gülerman Tepebaşı seansından sonra Hamiyet Yüceses 21'de gelecektir.

Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 2, nr. 111, 31 Temmuz 1952, s. 3.

7 OCAK 1953 ÇARŞAMBA GÜNÜ AKŞAMI
İnci Sinemasında
Mevsimin En Büyük Konseri
YILDIZLAR GECESİ

Takdim eden: ORHAN BORAN

Saat 21'den 2'ye kadar devam edecek bu muhteşem geceye iştirak edecek sanatkârlar şunlardır:

Hamiyet Yüceses - Sabite Tur Gülerman - Mefharet Yıldırım - Şükran Özer - Ahmet Üstün - Azize Tözem - Şen Kardeşler - Celâl Şahin - *ŞEMSİ YASTIMAN.*

Mefharet Birtan ve Fehmi Ege Orkestrası - İbrahim Solmaz ve Arkadaşları - Coni Gitar Kuarteti - A. Basmacı Skeç topluluğu

Ayrıca dans yıldızı Nana, kıvrak vücudu ile en yeni dansları takdim edecektir.

Biletler *Resimli Radyo Dünyası* idarehanesinde ve *İnci Sineması'nda* satılmaktadır.

Resimli Radyo Dünyası, Yıl: 3, nr. 132, 25.12.1952, s. 4.

Şemsi Yastıman'ın İsveç'te katıldığı bir konserin ilânı.

TÜRK GECESİ
CELÂL ŞAHİN
ŞEMSİ YASTIMAN
BİLGE PAKALINLAR
VE
SAZ
ARKADAŞLARI
BİLETLER
KONSERTHUSET'DE
31 Ekim C.tesi Saat 18.00
Türk İşçi Dernekleri Federasyonu

ŞEMSİ YASTIMAN ALAMANİSTAN YOLCUSU

Şemsi Yastıman da Almanya kafilesine katıldı!. Son yıllarda Almanya, Belçika ve Hollanda'da da konser verenlerin sayısı çok arttı. Buna Şemsi Yastıman da 20 kişilik bir heyetle katıldı. Şemsi Yastıman giderayak aşağıdaki mektubu göndermiş bize: "– Biz 20 kişi kadar bir konser heyeti, bu saat Almanistan'a hareket ediyoruz. Hepinize iyi günler ve sağlıklar, Allah'a emanet olunuz..."

Tercüman Gazetesi, İnci İlâvesi, Yıl: 5, nr. 1230, 19 Nisan 1974, s. 3.

Şemsi Yastıman'ın Dedesi Şemsettin Efendi (Annesinin Babası) Çorum Mutasarrıfı İken.

Şemsi Yastıman Kırşehir'de 14 yaşında iken

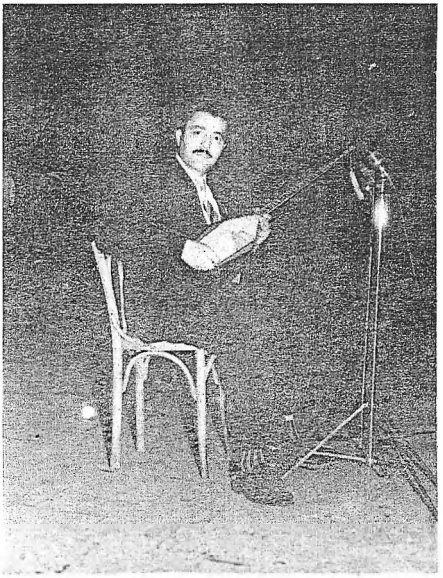

Orduya Şükran Gecesinden. Açık Hava Tiyatrosu Temmuz 1960 İstanbul

İsveç - Kasım 1979

İsveç - Kasım 1979

..... İşte Bu Kadar

Şemsi Yastıman, sözünde Kırşehir'in tüm estetiklerini yakalıyor. Ağabeyi Hilmi Yastıman'ın mezar taşında üç kelimelik felsefenin doruğuna çıkıyoruz:

".....İşte bu kadar".

Nazar Şentürk, "Bizim Ozanlarımız Bizim İnsanlarımız", Kırşehir İl Özel İdare Dergisi, Yıl: 1, nr. 1, Temmuz 1993, s. 19.

AHİ KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM VAKFI YAYINLARI

1– Türk Kültürü ve Ahilik, 1984.

2– Ahmet Mithat Efendi'de Çalışma Fikri, 1994, Dr. Erol Ülgen.

3– Türkiye Bataktan Kurtarılacak ve Kalkındırılacaktır, 1994, Burhanettin Ulutan.

4– Şemsi Yastıman Hayatı ve Eserleri, 1995, Dr. Erol Ülgen.

İSTEME ADRESLERİ:

AHİ KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM VAKFI
Topkapı Caddesi No: 38 Suriçi - Topkapı Tel: (0 212) 631 21 10

SADE OFSET MATBAACILIK
Keresteciler Sitesi, Fatih Caddesi Kızılağaç Sokak Sade Han Kat 1
34010 Merter - İstanbul Tel: (0 212) 637 16 60

MEMLEKET HASRETİ

Ölmez sağ olursam bu yaz inşallah
Sılayı bir daha görmek istiyom
Çuğun'a varınca ya ağşam, zabah
Topraklara yüzüm sürmek istiyom.

Kaman'ı, Mucur'u, Çiçekdağı'nı
Kındam, Dinekbağ'ı, hem Özbağ'ını
Köylü, kentli, hastasını, sağını
Görüp, bir muhabbet kurmak istiyom.

Hacı Bektaş, Ahi Ervan Sultanı
Âşık Paşa, Kaya Şeyhi cananı
İmâret'te neslim Şeyh Süleyman'ı
Aşk ile bağrıma sarmak istiyom.

Ahiervan, çarşı içi, hökûmet
Kümbetaltı, Kayabaşı, İmâret
Akrabayı, eşi dostu ziyaret
Uğrayıp, hal-hatır sormak istiyom.

Ne büyüktür zevki yurdu görmenin
Kaç senenin hasretine ermenin
Dört bir yanda methedilen Terme'nin
Şifalı suyuna girmek istiyom.

Halam sağ olsa da, sesim duysaydı
Cebime devramel, iğde koysaydı
"Şun da yi" diyerek alma soysaydı
Cevizi de dişle kırmak istiyom.

Bir de gitsem, dezem beni görseydi
İçi çökelikli dürüm dürseydi
Hele azıcık da sızgıt verseydi
O an pirzolayı yermek istiyom.

Dayım gilden acık köğtür aldırsam
Emmim gilden armıt kak'ı buldursam
Ceplerime şak leblebi doldursam
Töhmeleyip, uşgur kırmak istiyom.

Söğürmelik bir et çıksa satırdan
Höşmerim, çullama gitmez hatırdan
Kuşlukleyin hedik gelse tandırdan
Çölmeğin içine girmek istiyom.

Bir bağbe kemeyi yüklesem sırta
Çıksam bir alamaç yapacak sırta
Beş gö suvan, üç kaynamış yımırta
Bazlama içine sarmak istiyom.

Bunları her daim arzular özüm
Memleket mahsulü vücuda lüzum
Tokaloğlu kaysı, dıranı üzüm
Tek, yimeyim, şöyle dermek istiyom.

Bir düğün olsa da, bir kayın gitsek
Dokuz butlu tavuk lâfını etsek
Dam pilâvu gelse, yisek tüketsek
Davullu, zurnalı dernek istiyom.

Harmana denk gelse, düvene binsem
Şöyle dabaz olup, kaşınsa ensem
Acık bağ bellesem, acık dinlensem
Çayıra bir pala sermek istiyom.

Bağ bozumu, üzüm haftına batsak
Bekmez kazanına hayvalar atsak
Boranıynan damla şiresi datsak
Arı soksa, çamır sürmek istiyom.

Üç arkadaş şöyle bir bahça bulsak
Çalpıdan hatlayıp, bir üzüm yolsak
Sağbısı dutsa da, bir rezil olsak
O tatlı günlere ermek istiyom.

Seğirdip, dolaşsak hep tarla-dapan
Keklik dutmak için kursaydık kapan
Daş döğüşü olsa, vızlasa sapan
Kafamı, gözümü yarmak istiyom.

Bilmem ki olur mu gine becerim?
Çayırda oynasak zıkka, acerim
Terleyip, karakıp, bir su içerim
Dalağım kabarıp, böğrmek istiyom.

Enteremi giysem, sümüğüm aksa
Koluma silerim, yağlığım yoksa
"Başangı"dır diye mahalle bıksa
Kessekle camları kırmak istiyom.

Cesurluğum dutsa, şöyle kasılsam
Yaylıların arkasına asılsam
Kımçıyı yiyince yere yassılsam
Yollarda ağlayıp durmak istiyom.

Ceviz kaval etsem, sakam da toksa
Çızgılı oynarım, eneğim çoksa
Koluma söylerken bir döğüş çıksa
Sumsuk yimek, hem de cırmak istiyom.

Tok, çik, opban, mirre bir aşşık atsam
Sakanın dımığna kurşun akıtsam
Üç yüz enek ütüp, cebe bakıtsam
"Ne şişiyon la" dedirmek istiyom.

Görür m'ola fakirin gözleri?
Delice Çay'ını, berrak özleri
Kısıkkaya serinledir bizleri
Neyleyim denizi, ırmak istiyom

Kim sorarsa yazdın bunları niye?
Gelecek nesile kalsın hediye
Kırşehir'de doğdum, Türkmen'im diye
Her yerde göğsümü germek istiyom.

Ey Şemsi Yastıman, ümitli kulsun
Kısmet ise, gayen yerini bulsun
Hemşeriler buna vasıta olsun
Kırşehir'e selâm vermek istiyom.

Şemsi Yastıman
1962
Beşiktaş - İstanbul